

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE ISTEBNÉ

NÁVRH NA PREROKOVANIE

OKTÓBER 2019

ING. ARCH. JÁN KUBINA A KOL.

SPRACOVATEĽSKÝ KOLEKTÍV :

Hlavný riešiteľ :	Ing. arch. Ján Kubina
Urbanizmus :	Ing. arch. Ján Kubina
	Ing. arch. Eleonóra Hejzlarová
	Ing. arch. Roman Jančo
Životné prostredie, ochrana prírody, demografia:	Ing. arch. Eleonóra Hejzlarová
Poľnohospodárska a lesná pôda :	Ing. arch. Eleonóra Hejzlarová
Doprava :	Ing. Vladimír Otto
Vodné hospodárstvo :	Ing. Vladimír Otto
Elektrická energia :	Ing. Peter Gebura
Plyn :	Ing. Vladimír Štrifler

Zoznam použitých skratiek:

BPEJ - bonitované pôdnoekologické jednotky, **CR** - cestovný ruch, **ČOV** – čistička odpadových vôd, **HBV** – hromadná bytová výstavba, **CHKO** - chránená krajinná oblasť, **CHVÚ** – chránené vtáčie územie, **IBV** - individuálna bytová výstavba, **JV** - juhovýchod, **KEP** – krajinnoekologický plán, **KPÚ** – Krajský pamiatkový úrad, **k. ú.** – katastrálne územie, **MK** – miestna komunikácia, **MUSES** – miestny územný systém ekologickej stability, **MVRR** – Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja, **NDV** - nelesná drevinová vegetácia, **NKP** - Národná kultúrna pamiatka, **NN** – nízke napätie, **NP** – národný park, **NTL** – nízkotlaký, **OFZ** – Oravské ferrozliatinárske závody, **OP** – ochranné pásmo, **OU** – obecný úrad, **OZ** – obecné zastupiteľstvo, **PHO** – pásmo hygienickej ochrany, **PP** – poľnohospodárska pôda, **RÚVZ** – Regionálny úrad verejného zdravotníctva, **RD** – rodinný dom, **RKC** - rekreačný krajinný celok, **RÚSES** – regionálny územný systém ekologickej stability, **S** – sever, **SAŽP** - Slovenská agentúra životného prostredia, **SKŠ** - súčasná krajinná štruktúra, **SODB** - sčítanie obyvateľov, domov a bytov, **SPP** – Slovenský plynárenský podnik, **STN** – Slovenská technická norma, **STL** - strednotlaký, **SV** - severovýchod, **SZOPK** – Slovenský zväz ochrancov prírody a krajiny, **ŠGÚDŠ** – Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, **ŠOP** - štátna ochrana prírody, **TTP** - trvalý trávnatý porast, **TS** – trafostanica, **TUV** - teplá úžitková voda, **ÚEV** - územie európskeho významu, **ÚK** - ústredné kúrenie, **ÚPN-O** – územný plán obce, **ÚPD** – územnoplánovacia dokumentácia, **ÚPP** – územnoplánovací podklad, **ÚPN-VÚC ŽK** – územný plán veľkého územného celku Žilinského kraja, **ÚPN-Z** – územný plán zóny, **ÚSES** – územný systém ekologickej stability, **UŠ** – urbanistická štúdia, **ÚZPF** - Ústredný zoznam pamiatkového fondu, **V** - východ, **VDJ** – vodojem, **VN** - vysoké napätie, **VPS** - verejnoprospešná stavba, **VVN** - veľmi vysoké napätie, **VZN** - všeobecne záväzné nariadenie, **Z** - západ, **ZaD** – zmeny a doplnky, **ZPN** – zemný plyn naftový, **z. ú.** – zastavané územie, **ŽP** - životné prostredie, **ŽSK** - Žilinský samosprávny kraj

BI - obytné územie plochy individuálnej bytovej výstavby, **BH** - obytné územie plochy individuálnej bytovej výstavby, **DP** - dopravné plochy, **IR** – plochy individuálnej rekreácie, **LH** – plochy hospodárskych lesov, **LO** - plochy ochranných lesov, **OV** – plochy občianskej vybavenosti, **PO** - protipovodňové opatrenie, **PK** - poľnohospodárska krajina, **PV** – plocha poľného hnojiska, **RŠ** – plochy rekreácie a športu, **SP** – plochy športu, **TI** – plochy technickej infraštruktúry, **V** - plochy výroby a skladov, **VT** – vodné toky a plochy vrátane sprievodnej zelene, **ZC** – plocha zelene cintorína (pohrebiska), **ZO** - plochy záhradkárskych osád, **ZP** – plocha zelene parku, **ZS** – zeleň sprievodná a izolačná, **ZU** - zmiešané územie, **ZV** - plochy verejnej zelene, **ZZ** – zeleň záhrad

BBC - biocentrum biosférického významu, **GL** - genofondová lokalita, **MBc** - miestne biocentrum, **MBk** - miestny biokoridor, **MIP** – miestny interakčný prvok, **NRBk** - nadregionálny biokoridor, **RBc** - regionálne biocentrum

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE ISTEBNÉ - OBSAH DOKUMENTÁCIE:

I. TEXTOVÁ A TABULKOVÁ ČASŤ

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

A.1	Hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré územný plán rieši	5
A.2	Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu obce	6
A.3	Údaje o súlade riešenia so zadaním	6

B. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

B.1	Vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis	8
B.2	Väzby, vyplývajúce z riešenia a záväzných častí územného plánu regiónu	13
B.3	Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce	19
B.4	Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie riešenej obce do systému osídlenia	25
B.5	Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania územia	25
B.6	Návrh funkčného využitia územia obce s určením prevládajúcich funkčných území	27
B.7	Návrh riešenia bývania, občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou, výroby a rekreácie	
B.7.1	Návrh riešenia bývania	28
B.7.2	Návrh riešenia občan. vybavenosti a soc. infraštruktúry	29
B.7.3	Návrh riešenia výroby	34
B.7.4	Návrh riešenia rekreácie a turizmu	38
B.8	Návrh ochrany kultúrnych hodnôt	42
B.9	Vymedzenie zastavaného územia obce	45
B.10	Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov	45
B.11	Záujmy obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami	47
B.12	Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení	
B.12.1	Ochrana prírody a krajiny.....	48
B.12.2	Územný systém ekologickej stability	51
B.12.3	Tvorba krajiny a ekostabilizačné opatrenia	63
B.12.4	Karjinnoekologický plán - vyhodnotenie a záver	63
B.13	Návrh verejného dopravného a technického vybavenia územia	
B.13.1	Doprava	67
B.13.2	Vodné hospodárstvo	72
B.13.3	Energetika a energetické zariadenia	77
B.13.4	Telekomunikačné a informačné siete	83
B.13.5	Požiadavky civilnej ochrany obyvateľstva	83
B.14	Koncepcia starostlivosti o životné prostredie	
B.14.1	Ochrana pôdy	84
B.14.2	Ochrana povrchových a podzemných vôd	86
B.14.3	Ochrana územia pred povodňami	87
B.14.4	Ochrana ovzdušia, imisie	88
B.14.5	Hluk	89
B.14.6	Elektrosmog	89
B.14.7	Nakladanie s odpadmi	90
B.14.8	Obytné prostredie	91
B.14.9	Opatrenia vyplývajúce zo "Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy".....	91
B.15	Vymedzenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov	93
B.16	Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu	93
B.17	Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde a lesných pozemkoch	
B.17.1	Predmet stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej	

ÚPN obce Istebné - Návrh na prerokovanie

pôde v ÚPN-O Istebné.....	95
B.17.2 Predmet stavebných zámerov a iných návrhov na lesných pozemkoch v ÚPN-O Istebné	99
B.18 Hodnotenie navrhovaného riešenia z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územnotechnických dôsledkov	100
C. ZÁVÄZNÁ ČASŤ RIEŠENIA ÚZEMNÉHO PLÁNU	
C.1 Zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia pre funkčné a priestorovo homogénne jednotky	101
C.2 Prípustné, obmedzujúce alebo vylučujúce podmienky na využitie jednotlivých plôch a intenzitu ich využitia	101
C.3 Zásady a regulatívy pre umiestnenie bývania a rekreácie.....	120
C.4 Zásady a regulatívy pre umiestnenie občianskeho vybavenia územia	120
C.5 Zásady a regulatívy pre umiestnenie výroby.....	121
C.6 Zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného vybavenia územia	121
C.7 Zásady a regulatívy umiestnenia verejného technického vybavenia územia.....	124
C.8 Zásady a regulatívy zachovania kultúrohistorických hodnôt pre ochranu prírody a tvorbu krajiny, pre ochranu a využívanie prírodných zdrojov, pre vytváranie a udržiavanie ekologickej stability vrátane plôch zelene.....	127
C.9 Zásady a regulatívy ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability	130
C.10 Vymedzenie zastavaného územia obce.....	138
C.11 Vymedzenie ochranných pásem a chránených území podľa osobitných predpisov.....	138
C.12 Plochy pre verejnoprospešné stavby, pre vykonanie delenia a scelovania pozemkov, pre asanáciu a pre chránené časti krajiny.....	140
C.13 Určenie, na ktoré časti obce je potrebné obstarat' a schváliť územný plán zóny.....	140
C.14 Zoznam verejnoprospešných stavieb.....	140
C.15 Schéma záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb.....	141
D. DOPLŇUJÚCE ÚDAJE	141
E. DOKLADOVÁ ČASŤ	141
II. GRAFICKÁ ČASŤ - výkresy :	
1. Širšie vzťahy	M 1 : 50 000
2. Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia - katastrálne územie, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami	M 1 : 10 000
3. Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia - zastavané územie obce, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami	M 1 : 5 000
4. Výkres riešenia verejného dopravného vybavenia územia	M 1 : 5 000
5. Výkres riešenia verejného technického vybavenia územia	M 1 : 5 000
6. Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov územného systému ekologickej stability	M 1 : 10 000
7. Výkres vyhodnotenia dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde a lesných pozemkoch	M 1 : 5 000

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Údaje o obstarávateľovi a spracovateľovi :

Obstarávateľ :	Obec Istebné
Odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPP a ÚPD:	Ing. Igor Kmet', preukaz reg. č.282
Spracovateľ :	Ing. arch. Ján Kubina, autorizovaný architekt, Aleja slobody č. 2245/7, Dolný Kubín

A.1 Hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré územný plán rieši

A.1.1 Dôvody obstarania územného plánu obce:

Obec Istebné nemá doteraz spracovaný komplexný dokument priestorového usporiadania a funkčného využívania územia - územný plán obce. V súčasnosti jediným platným územným plánom vzťahujúcim sa na katastrálne územie obce je ÚPN – VÚC Žilinského kraja – jeho aktualizácia, ktorý vzhľadom na svoju podrobnosť zameranú na rozvoj Žilinského kraja nemôže byť relevantným územnoplánovacím nástrojom na stanovenie zásad a regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využívania územia obce, ale je základným ÚP dokumentom určujúcim základné princípy pre riešenie Územného plánu obce.

Obec Istebné má menej ako 2000 obyvateľov, ale podľa § 11, ods. 2, pís. a) zákona č.50/ /1976 Zb. v platnom znení (stavebný zákon) je povinná mať ÚPN-O, ak je treba:

- riešiť koncepciu územného rozvoja obce,
- uskutočňovať rozsiahlu novú výstavbu
- umiestniť verejnoprospešné stavby

Ďalšími dôvodmi pre obstaranie územného plánu obce sú:

- potreba získať právne záväzný dokument, usmerňujúci rozvoj obce na základe odborných kritérií a dohody všetkých zainteresovaných (občanov, samosprávy, štátnej správy atď.),
- potreba vytvoriť podmienky pre rozvoj obce spolu s jej katastrálnym územím, zabezpečiť bezkolízny rozvoj jednotlivých funkcií.

ÚPN-O stanoví zásady a regulatívy funkčného využitia riešených plôch tak, aby nedochádzalo k nežiaducim kolíziám jednotlivých funkcií, vzájomnú koordináciu činností v území, a tak zabezpečí účelné a perspektívne vynakladanie prostriedkov na technickú infraštruktúru.

Vzhľadom na vyššie uvedené problémy Obecné zastupiteľstvo obce Istebné rozhodlo o vypracovaní nového ÚPN-O Istebné na svojom zasadnutí dňa 07.04.2016, Uznesením č.32/2/2016.

Tab. č. 1 - Základné údaje charakterizujúce územie obce k 31.05.2018:

	Istebné
Rozloha riešeného katastrálneho územia	1.129,2 ha
Počet obyvateľov	1.400
Počet trvalo obývaných bytov	493
Počet súpisných čísiel	285
Počet objektov využívaných na rekreáciu	2

*zdroj: Obecná štatistika obce Istebné, 2018

A.1.2 Problémy, ktoré územný plán rieši

Riešenie a návrh územného plánu sleduje a naplňuje hlavne tieto ciele:

- komplexné riešenie a určenie zásad priestorového usporiadania a funkčného využívania územia,
- stanovenie limitov využitia plôch katastrálneho územia v súlade s prírodnými danosťami a potrebou vytvoriť podmienky pre trvalé udržiavanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, ochranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny, dosiahnutie a udržanie ekologickej stability,
- stanovenie regulatívov, zabezpečujúcich vytváranie harmonického prostredia v obci a vo voľnej krajine,

- vzájomná koordinácia činností v území, zabezpečujúca účelné a perspektívne vynakladanie prostriedkov na technickú infraštruktúru,
- vytvorenie ponuky využiteľných voľných plôch, napomáhajúcej rozvoju všetkých funkcií, vrátane hospodárskej základne obce

A.2 VYHODNOTENIE DOTERAJŠIEHO ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

Pre obec Istebné nebola zatiaľ vypracovaná žiadna komplexná územno-plánovacia dokumentácia. Preto je potrebné vypracovanie takého dokumentu, ktorý by komplexne riešil priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určil jeho zásady a regulatívy rozvoja vo väzbe na spoločenské a ekonomické zmeny, ktoré vplývajú na urbanistickú koncepciu obce.

A.3 ÚDAJE O SÚLADE RIEŠENIA SO ZADANÍM

Návrh je spracovaný v súlade so Zadaním pre spracovanie územného plánu obce Istebné, ktoré bolo schválené v Obecnom zastupiteľstve (OZ) v Istebné Uznesením 99/5/2017 zo dňa 28.11.2017. Obsah záväznej časti bol vypracovaný v zmysle vyhlášky č. 55/2001 Z. z.

Návrhovým rokom je r. 2038.

Výhľadové obdobie je po návrhovom r.2038.

Katastrálne územie obce je riešené v M 1:10 000 a zastavané územie a rozvojové plochy sú riešené v M 1:2000.

Súpis použitých ÚPP a iných podkladov

Pri spracovaní návrhu územného plánu obce boli použité nasledovné podklady :

- Prieskumy a rozbor pre územný plán obce Istebné, Ing. arch. Ján Kubina, 08/2018
- ÚPN-VÚC Žilinského kraja, Združenie VÚC Žilina, 1998
- Nariadenie vlády SR č.223/1998 Z.z., ktorým sa vyhlasuje záväzná časť ÚPN-VÚC Žilinský kraj
- Územný plán VÚC Žilinského kraja, Zmeny a doplnky, Ing. arch. Kropitz, Ing. arch. Pivarčí, 2005
- Zmeny a doplnky ÚPN VÚC Žilinského kraja, záväzná časť schválená VZN č.6/2005 Žilinského samosprávneho kraja
- Zmeny a doplnky č.3 ÚPN VÚC Žilinského kraja, záväzná časť schválená VZN č.17/2009 Žilinského samosprávneho kraja
- Zmeny a doplnky č.4 ÚPN VÚC Žilinského kraja, záväzná časť schválená VZN č.26/2011 Žilinského samosprávneho kraja
- Zmeny a doplnky č.5 ÚPN-VÚC Žilinského kraja, záväzná časť schválená VZN ŽSK č.49/2018 Žilinského samosprávneho kraja zo dňa 19.03.2018
- Stratégia adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, Uznesenie vlády SR č.148/2014, 26.03.2014,
- Rajonizácia cestovného ruchu v SR
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu SR do roku 2020
- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Dolný Kubín, SAŽP Banská Bystrica, 2011
- Územný generel cestovného ruchu ŽSK, arch. Toman a kol., 2007,
- Cyklostratégia „Budovanie cyklotrás na území ŽSK“, Ing. arch. Kubina, 02/2014,
- Krajinnno-ekologický plán obce Istebné, Mgr. T. Šolomeková, PhD. a kol., 2018,
- podklady ŠOP o sústave chránených území NATURA 2000,
- Výsledky sčítania obyvateľov, domov a bytov z r.1991, 2001, 2011 - Štatistický úrad SR, 2016
- obecná štatistika obce Istebné
- Spoločný program rozvoja obcí Dolnej Oravy 2015 - 2023
- Údaje o parcelách, Katastrálny portál SR, 2016
- Rýchlostná cesta R3 Dolný Kubín, juh - Križovatka D1
- Údaje o kvalite poľnohospodárskej pôdy, Pôdny portál - Info servis Výskumného ústavu pôdoznalectva a výživy rastlín, 2016
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu ŽSK pre roky 2007 - 2013
- Ústredný zoznam pamiatkového fondu SR, 2016
- Porastové mapy lesného hospodárskeho celku Istebné a Dolný Kubín
- Údaje o existencii hydromelioračných zariadení, Hydromeliorácie, š.p. Bratislava
- prieskumné práce v teréne za účelom zistenia skutkového stavebnotechnického stavu objektov, skutočného funkčného využitia plôch, negatívnych javov, ...

ÚPN obce Istebné - Návrh na prerokovanie

- vyjadrenia dotknutých orgánov a organizácií, získane v etape prípravných prác ÚPN-O
- konzultácie s organizáciami a správcami sietí, a iné.
- internetové portály: stránka obce Istebné; Katastrálny portál SR, 2016; Pôdny portál – infoservis Výskumného ústavu pôdoznalectva a výživy rastlín, 2016; Štatistický úrad SR, 2016; a iné
- Programové vyhlásenie vlády za oblasť dopravy
- Stratégia rozvoja dopravy SR do r.2020
- Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do r.2020
- Operačný program: Integrovaná infraštruktúra 2014 - 2020

Ako mapový podklad bola použitá digitálna katastrálna mapa obce Istebné, poskytnutá Geografickým a kartografickým ústavom Bratislava.

B. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

B.1 VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA A JEHO GEOGRAFICKÝ OPIS

B.1.1 Riešené územie

Riešeným územím územného plánu obce je katastrálne územie Istebné - pozostáva zo zastavaného územia obce a ostatného katastrálneho územia. Zastavané územie je v súčasnosti legislatívne vymedzené hranicou zastavaného územia k 1.1.1990. Celková výmera riešeného katastrálneho územia je 1.129,2 ha a je vymedzená katastrálnymi hranicami obce. Plocha zastavaného územia obce k 1.1.1990 je 96,70 ha.

Obec Istebné z hľadiska územno-správneho členenia patrí do Žilinského samosprávneho kraja, do okresu Dolný Kubín. Z hľadiska kategorizácie územno-štatistickej jednotky EUROSTAT vystupuje ako úroveň LAU 2 (do r.2002 NUTS V).

Rozhodnutím MVRR SR č.3/2007 zo dňa 06.06.2007 bola obec Istebné zaradená do skupiny obcí kohezných pólov rastu ležiacich mimo záujmového územia inovačných pólov rastu.

Obec Istebné je súčasťou Dolnej Oravy a leží na okraji Oravskej vrchoviny na severnom brehu údolnej nivy rieky Orava, v juhozápadnej časti okresu Dolný Kubín, medzi obcami Veličná a Párnica. Obec je vzdialená od okresného mesta Dolný Kubín cca. 7,5 km.

Územný plán obce Istebné rieši celé katastrálne územie obce v mierke 1:10 000 a ťažiskové územie obce v rozsahu zastavaného územia a predpokladaných rozvojových plôch v mierke 1:5000.

B.1.2 Geografický opis a prírodné podmienky územia

zdroj: *KEP, Ing. Peter Baláž, PhD. a kol., 2018

Geologické pomery

Podľa regionálneho geologického členenia (Vass et al. 1988) môžeme v záujmovom území vyčleniť:

oblasť: jadrové pohoria
podoblasť: Malá Fatra
jednotka III. rádu: Krivánska Fatra

oblasť: bradlové pásma a príbradlová oblasť

podoblasť: oravský úsek

oblasť: vnútrokarpatský paleogén

podoblasť: oravský paleogén
jednotka III. rádu: Oravská vrchovina

Na geologickej stavbe okresu Dolný Kubín sa podieľajú jednotky vrásovo-príkrovovej sústavy Vnútorných Západných Karpát (tatrikum, fatrikum – krížňanský príkrov, hronikum), jednotky vrásovo-príkrovovej sústavy Bradlového pásma (kysucká, podbielska, čorštyňská a kysucká sukcesia), paleogénne flyšové jednotky Vonkajších Západných Karpát (súvrstvia Magurskej skupiny príkrovov) a popríkrovové formácie (centrál-nokarpatský paleogén, kvartérne akumulácie) (SAŽP 2010).

V riešenom území vystupuje:

- Sukcesia: Krížňanský príkrov (názov regiónu Kysucké vrchy a Krivánska Malá Fatra, zastúpené sú napr. ramsauské dolomity, súvrstvia veku od stredného triasu po strednú kriedu, na severe k.ú.)
- Sukcesia: Vnútrokarpatský paleogén (názov regiónu Oravský paleogén, Zuberecké súvrstvie, piskovce, ílovce – normálny flyš, na juhu k.ú.)

Inžiniersko-geologické pomery

V zmysle inžinierskogeologickej rajonizácie Slovenska (Hrašna & Klukanová 2002) zasahujú do riešeného územia nasledovné rajóny:

- Ss – rajón ílovcovo-vápencových hornín,
- Sf – rajón flyšoidných hornín,
- Sk – rajón karbonátových a klastických hornín,

- C – rajón koluviálnych sedimentov,
- Dz – rajón zosuvných delúvií,
- Fh – rajón náplavov horských tokov,
- Ft – rajón pleistocénnych riečnych terás.

Geomorfologické členenie

V zmysle geomorfologických jednotiek Slovenska (Mazúr & Lukniš 1986) je riešené územie tvorené nasledovne:

Sústava: Alpsko-Himalájska
Podsústava: Karpaty
Provincia: Západné Karpaty
Subprovincie: Vnútorne Západné Karpaty, Vonkajšie Západné Karpaty
Oblasti: Fatransko - tatranská oblasť, Stredné Beskydy
Celky: Malá Fatra: podcelok Krivánska Fatra, časť Osnica
Oravská vrchovina: časť Veličnianska kotlina

Charakteristika hlavných typov reliéfu

Hlavnými typmi reliéfu riešeného územia sú hladko modelovaná a ostrejšie modelovaná eróznodenučná vrchovina, hornatina a vysočina.

Sklonitosť reliéfu

Územie riešenej obce sa vyznačuje značným výškovým prevýšením, nadmorská výška stúpa od sútoku Istebňanky s Oravou až po kótu Kečka 1225 m n. m. na severe k. ú. kde sklony reliéfu dosahujú najvyššie hodnoty 25° a viac. Charakter veľvysočiny má v území prislúchajúca časť Krivánskej Fatry – časť Osnica. V južnej polovici k. ú. sa sklony pohybujú pod úrovňou 12°, pričom v intraviláne dosahujú hodnoty v rozmedzí 3 – 7°.

Orientácia reliéfu

Od orientácie georeliéfu značne závisí charakter biotopu a vhodnosť lokality pre realizáciu socioekonomických aktivít, najmä v oblasti poľnohospodárstva. Intravilán obce je rozdelený údolím Istebňanky prevažne na plochy s východnou a juhozápadnou/južnou orientáciou.

Klimatické podmienky

Z hľadiska teplotných a vlhkostných kritérií sa spodná časť k. ú. Istebné rozprestiera v mierne teplej oblasti (M), a v mierne teplom, veľmi vlhko vlhkom vrchovinovom okrsku (M7) s priemernou júlovou teplotou 16°C a viac. Stredná časť k. ú. v chladnej oblasti (C) mierne chladnom, veľmi vlhkom okrsku (C1) s priemernou júlovou teplotou 12 až 16°C a horná časť k. ú. v chladnom, veľmi vlhkom horskom okrsku (C2) s priemernou júlovou teplotou 10 až 12 °C (Lapin a kol. in Atlas krajiny SR 2002). Priemerná ročná teplota vzduchu sa tu pohybuje od 2°C (v najvyšších častiach k. ú.) až po 8°C v najnižších častiach k. ú. (Šťastný a kol. in Atlas krajiny SR 2002). Priemerný ročný úhrn zrážok je 800 mm (v najnižších častiach k. ú. až 1600 mm (v najvyšších častiach k.ú) (Faško & Šťastný in Atlas krajiny SR 2002).

Hydrologické a hydrogeologické podmienky

Základnou jednotkou pre hodnotenie podzemných vôd je hydrogeologický rajón. Hranice hydrogeologických rajónov sa nekryjú s hranicami povodí povrchových tokov (Malík & Švasta 2002). Podľa poslednej hydrogeologickej rajonizácie (1984) bolo územie Slovenska rozdelené na 142 hydrogeologických rajónov (Balan et al. 2015). Pred číslom rajónu je pridaný stratigrafický index, ktorý charakterizuje hlavné rysy jeho geologickej stavby s ohľadom na hydrogeologický význam. Podľa hydrogeologickej rajonizácie Slovenska (Šuba et al. 1981) patrí hodnotené územie do:

- MG 027 Mezozoikum a kryštalinikum Krivánskej Fatry (rajón budovaný horninami mezozoického a predmezozoického veku), využiteľné množstvá: 303,98 l.s⁻¹, odber: 18,02 l.s⁻¹,
- M 019 Mezozoikum Z časti Chočských vrchov (rajón budovaný horninami mezozoického veku), využiteľné množstvá: 332,82 l.s⁻¹, odber: 37,95 l.s⁻¹,
- PQ 018 Paleogén Oravskej vrchoviny, Skorušiny a časti Oravskej Magury (rajón budovaný horninami paleogénneho veku s rozsiahlejšími územiami kvartérneho, resp. neogénneho pokryvu), využiteľné množstvá: 513,23 l.s⁻¹, odber: 31,41 l.s⁻¹.

Celé riešené územie z hľadiska hydrologického členenia patrí do povodia rieky Váh, číslo hydrologického povodia 4-21, do základného povodia Orava od nádrže po ústie – číslo hydrologického

povodia 4-21-04. Orava je tokom II. rádu s celkovou dĺžkou 105,7 km a plochou povodia 1992 km² (z toho 359 km² sa nachádza v Poľsku).

Podľa typu režimu odtoku patrí riešené územie do stredohorskej oblasti s typom režimu odtoku sneho-vo-dažďovým, ktorý sa vyznačuje akumuláciou vody v novembri až februári, vysokou vodnosťou v marci až máji, najvyšším prietokom v apríli, najnižším prietokom v januári a februári a v septembri a októbri a podružným mierne výrazným zvýšením vodnosti koncom jesene a začiatkom zimy (Malík & Švasta 2002).

Z hľadiska odtokových pomerov je pre región Oravy typický vysoký špecifický odtok z územia (v ústí Oravy je to 17,5 l.s⁻¹.km⁻²) a nevyrovnanosť prietokov. Z hľadiska ročného rozdelenia prietokov je najvodnatejším obdobím jar (III - V, najvodnatejší mesiac apríl), najmenej vodným je zimné obdobie (XII - II).

a) Vodné toky

V k. ú. Istebné sa okrem rieky Oravy nachádza jej pravostranný prítok Istebnianka s 2 menšími prítokmi. Hydrologicky sa nesleduje. Potok je tokom IV. rádu, s dĺžkou toku 8,6 km. Do Oravy ústi na JV okraji obce pri areáli bývalých hutníckych závodov.

V prílohe č. 1 k vyhláške č. 211/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov sa nachádza 1 tok v k. ú. :

- 4-21-04-001 Orava: prietokové pomery na dolnej Orave sú od r. 1952 silno ovplyvňované prevádzkou VN Orava a vyrovnávacej nádrže Tvrdošín, ktoré zabezpečujú znižovanie maximálnych a povodňových prietokov a naopak nadlepšovanie minimálnych vodných stavov.

Rieka Orava

Je vyhlásená za chránené územie (chránený areál, významná mokraď). Na väčšine územia má relatívne vyhovujúci stav - brehové porasty sú prevažne dobre vyvinuté, s prirodzeným druhovým zložením. Problémom je malá šírka brehových porastov v niektorých úsekoch cez územie, narušenie brehových porastov skládkovaním odpadov popri poľnej ceste od obce.

Istebniansky potok

Je to pravostranný prítok Oravy, meria 8,6 km a je tokom IV. rádu. Pramení v Malej Fatre na južnom svahu Opáleného mimo k. ú. Istebné, má niekoľko bezmenných prítokov. Hlavný tok cez zastavané územie je takmer v celej dĺžke lemovaný zástavbou, takže na viacerých miestach je veľmi zúžený a regulovaný.

Mŕtve rameno rieky Oravy

Nachádza sa na vo východnej časti južne od železničnej trati, do k. ú. Istebné zasahuje časť tohto ramena.

b) Minerálne vody

Obec Istebné sa podľa vyjadrenia MZ SR – Inšpektorátu kúpeľov a žriedel (č. Z35013-2016-IKŽ) nachádza mimo území ochranných pásiem prírodných liečivých a prírodných minerálnych zdrojov.

Stav k poslednej zmene registratúry minerálnych vôd (rok 1992): prameň s reg. č.: DK33, názov zdroja: Medokýš pod chatou, mineralizácia 3494,45 mg.l⁻¹, teplota: 10 °C, výdatnosť: 0,1 l.min⁻¹, rok 1960 (Bohář et al. 2010).

c) Stojaté vody

V riešenom území sa nenachádzajú stojaté vody (rybníky, vodné nádrže).

d) Zdroje pitnej vody

Voda v obecnom vodovode pochádza z prameňa Tepel'. Do predmetného územia nezasahuje chránená vodohospodárska oblasť. V oblasti vápencového príkrovu Šípu vo východnej polovici územia obce je vyhlásené pásmo hygienickej ochrany vodných zdrojov II. stupňa. Nachádza sa tu niekoľko zdrojov pitnej vody, tie, ktoré sú využívané majú ochranné pásmo I. stupňa oplotené. Viaceré pramene sú podchytené ako napájadlá pre dobytok.

Prírodné stresové javy

a) Seizmicita územia

Obec Istebné podľa stupnice MSK-64 patrí k územiám s ohrozením 6-7°. Seizmické ohrozenie v hodnotách špičkového zrýchlenia na skalnom podloží pre 90% pravdepodobnosť nepresiahnutia počas 50 rokov je stredné (0,8 – 1,0).

b) Radónové riziko

Z hľadiska radónového rizika patrí územie obce Istebné a jeho okolie prevažne do kategórie stredného rizika, dva malé východná časti územia patrí do kategórie nízkeho radónového rizika. Pre strednú a severnú časť územia sa uvádza prognóza zvýšeného radónového rizika (eU nad 4 ppm).

(zdroj: <http://mapserver.geology.sk/radio/>).

c) Erózia pôdy

Vonkajšími faktormi mechanickej degradácie pôd sú vietor a zrážky podporované typom reliéfu a antropogénnou činnosťou. Reliéf v riešenom území je z prevažnej hornatý, bez výrazného prejavu vodnej erózie. Erózia v menšom meradle sa môže prejaviť aj v blízkosti vodného toku Istebnianka a rieky Orava, kde sú procesy zmyývania a akumulácie intenzívnejšie. Na druhej strane odkrytý terén s prevahou poľnohospodársky obrábanej ornej pôdy poskytuje priam ideálne podmienky pre veternú eróziu, najmä v mimovegetačnom období.

d) Vodná erózia

Predmetné územie (s výnimkou nivy rieky Orava) je charakterizované silnou potenciálnou vodnou eróziou. Aktuálnu eróziu vcelku priaznivo ovplyvňuje priestorové rozmiestnenie kultúr druhotnej krajiny štruktúry, kde v sklonitých lokalitách dominujú lesné porasty, trvalé trávne porasty a nelesná drevinová vegetácia s vysokou hodnotou faktora ochranného vplyvu vegetácie voči plošnej erózii. Aktuálna vodná erózia dosahuje v škále 1 – 6 stupeň 3 (stredne silná) a 4 (silná) len na svahoch s ornou pôdou a intenzívnymi trvalými trávami porastmi. Zalesnené plochy a údolná niva má aktuálnu vodnú eróziu stupňa 1 – 2 (slabá až nepatrná).

e) Svahové pohyby a deformácie

Stabilita je ohrozená najmä na svahoch, ktorých spodnú vrstvu delúvií tvoria flyšoidné sedimenty s podstatným zastúpením ílovcových a slieňovcových hornín. Priamo v k. ú. v sú na zosuvy náchylné rozsiahle polohy po obvode doliny potoka, kde sa nachádza množstvo menších potenciálnych a stabilizovaných zosuvných plôch.

Podľa vyjadrenia Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra sa v riešenom území eviduje 25 svahových deformácií:

- 2 aktívnych,
- 21 potenciálnych,
- 2 stabilizovaných.

Do **nestabilných území** sú začlenené územia (viď grafická časť) postihnuté aktívnymi zosuvmi, potenciálnymi, stabilizovanými zosuvmi, aktívnymi a potenciálnymi zemnými prúdmi, ďalej územie ohrozené opadávaním alebo rútením skalných hornín, intenzívnou výmoloľovou eróziou, a tiež územie s výskytom nečlenených blokových polí a medzizosuvných chrbátov porušených blokovými posunmi. Nestabilné územie vyčleňujeme tam, kde došlo ku vzniku akéhokoľvek porušenia územia. Z hľadiska územného plánovania územie postihnuté aktívnymi deformáciami hodnotíme ako nevhodné, v prípade územného plánovania v územiach postihnutých potenciálnymi a stabilizovanými svahovými deformáciami je nutný inžinierskogeologický prieskum a realizácia preventívnych opatrení.

Podmienečne stabilné územie tvoria svahy, kde sa striedajú skalné a poloskalné sedimenty, vystupujúce na povrch, ďalej mierne až strmé svahy, tvorené prekryvajúcimi poloskalnými sedimentami kvartérnymi sedimentami, úvaliny so sezónnym zamokrením a strmšie svahy terasových stupňov a glacifluviálnych kužeľov. Podmienečne stabilné územie tvoria územia za súčasných podmienok stabilné, ale kde pri vytvorení určitých priaznivých zosuvotvorných podmienok v horninovom prostredí je územie náchylné k svahovým deformáciám. Územie poskytuje podmienečne vhodné podmienky pre výstavbu pozemných a komunikačných stavieb. Náchylné k zosúvaniu je územie budované flyšovými paleogénnymi a flyšoidnými trias-kriedovými sedimentami, vystupujúci na povrch, resp. prekrytými kvartérnymi sedimentami. Podmienečne stabilné územie sú na svahoch mimo z. ú. Z hľadiska územného plánovania územie podmienečne stabilné hodnotíme ako podmienečne vhodné. V prípade výstavby je potrebné realizovať na dotknutom území inžinierskogeologický prieskum, ďalej doporučujeme vyhnúť sa väčším zásahom do svahu, v prípade výskytu zamokrení svah odvodniť a pod.

Stabilné územie, sa vyskytuje v miestach výskytu plochých chrbtov tvorených striedaním skalných a poloskalných hornín, miestami s kvartérnymi pokryvom, tiež tam, kde sú svahy tvorené skalnými horninami a v miestach výskytu nív, terás a v miestach akumulácie proluviálnych a glacifluviálnych kužeľov.

Stabilné územie je bez svahových pohybov a predpoklad narušenia stability je možný len v prípade extrémnej zmeny prírodných resp. antropogénnych podmienok. Stabilné územie poskytuje vhodné podmienky pre výstavbu pozemných a komunikačných stavieb s výnimkou územia tvoreného skalnými horninami, ktoré má náročné geomorfologické pomery.

B.1.3 Krajinná ekológia, krajinárske hodnotenie územia

a) Krajinná-estetické hodnoty územia

Významné krajinárske a ekologické štruktúry predstavujú súbor jedinečných hodnôt a prvkov krajiny, ktoré sa svojimi mimoriadnymi vlastnosťami odlišujú od ostatných, a na ktoré sa vzťahuje legislatívna ochrana. Patria medzi mimoriadne hodnoty prírodného dedičstva. Ich hodnota pre človeka, ako užívateľa krajiny, vyplýva z viacerých úžitkových funkcií, napr. ekostabilizačnej, genofondovej, protieróznej, protiimisej, hygienickej, historickej, estetickej a inej (Hrnčiarová a kol. 2000).

Do k. ú. zasahuje sieť chránených území NATURA 2000:

- podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva, tzv. **chránené vtáčie územia (CHVÚ)**, do k. ú. obce Istebné zasahuje: **SKCHVÚ013 Malá Fatra**
- podľa smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín - tzv. **územia európskeho významu (ÚEV)**, do k. ú. obce Istebné zasahujú dve: **SKUEV0243 Orava** a **SKUEV0252 Malá Fatra**.

Krajinársku stabilitu riešeného územia zvyšuje 8 genofondových lokalít, resp. plôch (vyplývajúce z RÚSES Dolný Kubín a MÚSES Istebné) a sieť prvkov územného systému ekologickej stability nadregionálneho a regionálneho charakteru s prvkami vyplývajúcimi:

a) zo záväzného dokumentu ÚPN-VÚC Žilinského kraja

- Jadrové územie európskeho významu Malá Fatra,
- Biokoridor regionálneho významu Minčol - Kubínska hoľa - Čistý grúň (terestrický) ID 3/11,
- Biocentrum regionálneho významu Hrnčova Kečka – Sokol, ID 3/7
- Biokoridor nadregionálneho významu vodný tok Orava (terestricko-hydrický), ID 3/9

b) z dokumentu RÚSES okresu Dolný Kubín

- Biocentrum biosférického významu Krivánska Fatra BBc1 (k. ú.: Párnica, Kral'ovany, Zázrivá, Istebné, Veličná),
- Biocentrum regionálneho významu Párnické štrkoviská RBc 9 (k. ú.: Párnica, Veličná, Istebné, Žaškov),
- Biokoridor nadregionálneho významu NRBk2 Orava.

b) Krajinná-ekologická významnosť územia

Ekologická významnosť územia sa hodnotí z hľadiska výskytu chránených území, prvkov územného systému ekologickej stability (ÚSES) a ostatných ekostabilizačných prvkov krajiny. Okres Dolný Kubín prináleží medzi územia s vysokou ekologickou stabilitou (SAŽP 2010).

Všeobecne by mal stupeň ekologickej významnosti vyjadrovať:

- zachovanie genofondu, biologickej a krajinnoeologickej diverzity,
- udržanie ekologickej stability krajiny,
- ochranu a tvorbu prírodných zdrojov (najmä vodných, lesných a pôdných)
- plnenie rôznych úžitkových funkcií v krajine, ako napr. funkcie pôdoochranné, zdravotno-hygienické, estetické, liečebné, poznávacie a pod.

Ekologická stabilita (krajinnoeologická významnosť) jednotlivých prvkov krajinnnej štruktúry vyjadrená pre účely projektu pozemkových úprav k. ú. Istebné (2007):

- veľmi významné ekologické prvky SKŠ: horské a podhorské lesné a lúčnopasienkové oblasti. Patria sem aj všetky územia zahrnuté do systému chránených území aj územia navrhované na ochranu, ako aj prvky RÚSES, genofondové lokality,
- prvky SKŠ ekologicky významné a stredne významné: tvoria pufrácnú zónu medzi prvkami ekologicky významnými a málo významnými alebo bez ekologickej významnosti. Tieto prvky sa v prevažnej časti vyskytujú mimo zastavaného územia a mimo intenzívne obrábaných plôch. Radíme sem hlavne prvky lesnej a nelesnej vegetácie, vodné plochy a toky, TTP, pasienky,

- prvky so stupňom ekologickej významnosti 1: antropogénne vytvorené alebo pozmenené. Sú to hlavne zastavané územia, objekty poľnohospodárskej výroby, chaty, hnojiská, komunikácie atď.

B.2 VÄZBY, VYPLÝVAJÚCE Z RIEŠENIA A ZO ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ ÚZEMNÉHO PLÁNU REGIÓNU

Pri riešení ÚPN-O Istebné bola rešpektovaná nadradená územnoplánovacia dokumentácia, ktorou je Územný plán veľkého územného celku Žilinského kraja (ďalej len ÚPN-VÚC ŽK), schválený uznesením vlády SR č. 359 zo dňa 26.5.1998. Záväzná časť ÚPN-VÚC ŽK bola vyhlásená nariadením vlády SR č.223/98 Z.z. Všeobecne záväzným nariadením Žilinského samosprávneho kraja č.6/2005 boli vyhlásené záväzné časti Zmien a doplnkov ÚPN-VÚC ŽK. V roku 2008 boli obstarané Zmeny a doplnky ÚPN-VÚC ŽK č.3, ktorých záväzná časť bola vyhlásená VZN ŽSK č.17/2009 zo dňa 17.03.2009. V roku 2011 boli obstarané Zmeny a doplnky ÚPN-VÚC ŽK č.4, ich záväzná časť bola vyhlásená VZN ŽSK č.26/2011 zo dňa 27.06.2011. V r. 2018 boli obstarané Zmeny a doplnky ÚPN-VÚC ŽK č.5, ich záväzná časť bola vyhlásená VZN ŽSK č.49/2018 zo dňa 19.03.2018.

Riešeného územia sa dotýkajú nasledovné body (číslovanie je totožné s číslovaním v ÚPN-VÚC ZaD, resp. NV SR č.223/1998 Z. z., VZN č.6/2005, VZN č.17/2009, VZN 26/2011, VZN 49/2018):

Návrhový rok 2015 uvedený v záväznej časti platného Územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja sa nahrádza návrhovým rokom 2025 v celom rozsahu záväznej časti. Výhľadový rok sa posúva po roku 2025.

I.ČASŤ - ZÁVÄZNÉ REGULATÍVY FUNKČNÉHO A PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA ÚZEMIA

1. V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry

- 1.1 vytvárať podmienky pre vyvážený rozvoj Žilinského kraja v oblastiach osídlenia, ekonomickej, sociálnej a technickej infraštruktúry pri zachovaní zdravého životného prostredia a biodiverzity v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja
- 1.2 vychádzať pri územnom rozvoji Žilinského kraja z rovnocenného zhodnotenia vzťahov vnútroregionálnych a nadregionálnych, pri zdôraznení územnej polohy kraja, ktorý hraničí s Českou republikou a Poľskou republikou a jeho špecifických podmienok spočívajúcich vo veľmi vysokom plošnom podiele chránených území v kraji (najvyššom v celej SR),
- 1.3 formovať koncepciu sídelnej štruktúry Žilinského kraja v nadväznosti na národnú a celoeurópsku polycentrickú sídelnú sústavu a komunikačnú kostru medzinárodne odsúhlasených dopravných koridorov
- 1.4 zabezpečovať rozvojovými osami na území Žilinského kraja pozdĺž komunikačných prepojení medzinárodného a celoštátneho významu sídelné prepojenia na medzinárodnú sídelnú sieť, ako aj konzistenciu a rovnocennosť rozvojových podmienok s ostatným územím Slovenskej republiky
- 1.5 formovať sídelnú štruktúru na nadregionálnej úrovni prostredníctvom regulácie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia jednotlivých hierarchických úrovní ťažísk osídlenia, centier osídlenia, rozvojových osí a vidieckych priestorov
- 1.8 podporovať vznik a posilnenie suburbánnych pásiem okolo miest Žilina, Martin, Čadca, Liptovský Mikuláš, Ružomberok a Dolný Kubín
- 1.17 napomáhať rozvoju vidieckeho priestoru a náprave vzťahu medzi mestom a vidiekom na základe nového partnerstva, založeného na vyššej integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka nasledovnými opatreniami :
 - 1.17.1 vytvárať podmienky pre rovnovážny vzťah urbánnych a rurálnych území a integráciu funkčných vzťahov mesta a vidieka,
 - 1.17.2 podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvárania rovnocenných životných podmienok obyvateľov a zachovania vidieckej (rurálnej) krajiny ako rovnocenného typu sídelnej štruktúry,
 - 1.17.3 zachovať špecifický ráz vidieckeho priestoru a pri rozvoji vidieckeho osídlenia zohľadňovať špecifické prírodné, krajinné a architektonicko-priestorové prostredie,
 - 1.17.4 vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centrámi, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života,
- 1.20 rešpektovať existenciu pamiatkovo chránených historických sídelných a krajinných štruktúr, a to najmä lokalít svetového kultúrneho dedičstva, archeologických nálezov, pamiatkových rezervácií, pamiatko-

vých zón, areálov historickej zelene a národných kultúrnych pamiatok, lokalít tvoriacich charakteristické panorámy chránených území, národnú sústavu chránených území v príslušnej kategórii a stupni ochrany a medzinárodne chránených území (ramsarské lokality, lokality NATURA).

- 1.21 ďalšie rozvojové plochy v katastrálnych územiach jednotlivých obcí riešiť v nadväznosti na zastavané územia, nevytvárať izolované urbanistické celky, rešpektovať prírodné a historické danosti územia obce; v novovytváraných územných celkoch ponechať rezervu pre vnútro sídelnú a vnútroareálovú zeleň.

2. V oblasti sociálnej infraštruktúry

- 2.5 zriaďovať zariadenia sociálnych služieb a rozširovať ich sieť v závislosti od konkrétnych potrieb občanov, najmä v každom sídle okresu,
- 2.10 vytvoriť územné predpoklady pre malé a stredné podnikanie v oblasti zdravotníctva a to najmä v územiach vzdialenejších od sídelných centier,
- 2.12 riešiť nedostatočné kapacity zariadení sociálnej starostlivosti a ich zaostalú materiálnotechnickú základňu v regiónoch,
- 2.14 zachovať územné predpoklady pre prevádzku a činnosť existujúcej siete a rozvoj nových kultúrnych zariadení v regiónoch ako neoddeliteľnej súčasti existujúcej infraštruktúry a kultúrnych služieb obyvateľstvu.

3. V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky

- 3.1 vytvoriť nadregionálny, regionálny a miestny funkčno-priestorový subsystém turistiky a rekreácie v súlade s prírodnými a civilizačnými danosťami kraja, ktorý zabezpečí každodennú a víkendovú rekreáciu obyvateľov kraja, hlavne z miest a vytvorí optimálnu ponuku pre domácu a zahraničnú turistiku, prednostne kúpeľnú, poznávaciu, športovú a relaxačnú,
- 3.2 podporovať diferencované regionálne potreby využitia rekreácie, turistiky a cestovného ruchu na zlepšenie hospodárskej stability a zamestnanosti, najmä na Kysuciach, Orave a v Turci, na upevňovanie zdravia a rekondíciu obyvateľstva, predovšetkým v mestách Žilina, Ružomberok, Martin a Liptovský Mikuláš a na zachovanie a využitie kultúrneho dedičstva vo všetkých okresoch kraja,
- 3.6 využiť polohu Kysúc a Oravy, ktoré sú dobre dostupné z veľkých sídelných aglomerácií v Českej republike a Poľskej republike, na budovanie vybavenosti pre zahraničnú návštevnosť pri Oravskej priehrade a v Oraviciach; s rozvojom športového a rekreačného vybavenia je potrebné uvažovať plošne vo všetkých horských a podhorských sídlach,
- 3.9 vypracovaním regionálnej stratégie a nadväzného generelu cestovného ruchu previazať ciele rekreačného a poznávacieho turizmu a kúpeľníctva; podporovať tvorbu mikroregionálnych stratégií a územnoplánovacej dokumentácie (hlavne územných plánov zón) pre lokality a strediská cestovného ruchu a kúpeľníctva,
- 3.11 podporovať aktivity súvisiace s rozvojom vidieckeho turizmu v podhorských oblastiach najmä na Kysuciach, Orave a v Turci
- 3.14 podporovať aktivity, ktoré súvisia s realizáciou siete miestnych cyklotrás nadväzujúcich na navrhované cyklomagistrály

4. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany pôdneho fondu, ochrany prírody a krajiny a ochrany kultúrneho dedičstva

- 4.1 rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability kraja a ich funkčný význam v kategóriách
- 4.1.1 biocentrá nadštátneho významu - Krivánska Malá Fatra, Vychylovka – Harvelka - Riečnica, Tlštá a Súľovské skaly,
- 4.1.3 biocentrá regionálneho významu podľa schváleného územného plánu,
- 4.2 rešpektovať podmienky ochrany prírody v súlade so schváleným národným zoznamom území európskeho významu,
- 4.3 dodržiavať pri hospodárskom využívaní území, začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability, podmienky
- 4.3.1 pre chránené územia (vyhlásené a navrhované na vyhlásenie) podľa osobitných predpisov o ochrane prírody a krajiny, kategórie a stupňa ochrany,
- 4.3.2 pre lesné ekosystémy vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane lesov v kategóriách ochranné lesy a lesy osobitného určenia,
- 4.3.3 pre poľnohospodárske ekosystémy vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu v kategóriách podporujúce a zabezpečujúce ekologickú stabilitu územia (trvalé trávne porasty),

- 4.3.4 pre ekosystémy mokradí vyplývajúce z medzinárodných zmlúv a dohôd, ktorými je Slovenská republika viazaná,
- 4.3.5 pre navrhované chránené vtáacie územia a dodržiavať ochranné podmienky, stanovované samostatne osobitným predpisom pre každé chránené vtáacie územie,
- 4.3.6 pre navrhované územia európskeho významu a zosúladiť spôsob ich využívania tak, aby nedošlo k ohrozeniu predmetu ochrany,
- 4.4 zachovať prirodzený charakter vodných tokov zaradených medzi biokoridory, chrániť jestvujúcu sprievodnú vegetáciu a chýbajúcu vegetáciu doplniť autochtónnymi druhmi,
- 4.5 zabezpečiť skladbu terestrických biokoridorov vo voľnej krajine len prírodnými prvkami – trávne porasty, stromová a krovinná vegetácia a vylúčiť všetky aktivity ohrozujúce prirodzený vývoj (vylúčenie chemických vyživovacích a ochranných látok, skládky odpadov a pod.),
- 4.6 stabilizovať spodnú hranicu lesov a zvýšiť ich biodiverzitu ako ekotónovú zónu les – bezlesie,
- 4.7 podporovať extenzívne leso-pasienkárske využívanie podhorských častí s cieľom zachovať krajinárske a ekologicky hodnotné územia s rozptýlenou vegetáciou,
- 4.8 zachovať územné časti s typickou rázovitosťou krajinnej štruktúry daného regiónu (Kysuce, Orava, Liptov, Turiec)
 - 4.8.2 preveriť pri každom navrhovanom veľkoplošnom zábere, líniovom zábere krajiny, alebo inom technickom diele :
 - a) dopad navrhovaných stavieb na okolitú krajinu - krajinný obraz (harmónia, kompozícia, vyváženosť, mierka),
 - b) dopad navrhovaných stavieb na zmenu krajinnej panorámy miesta alebo línie,
 - c) bezprostredný dopad a mieru devastácie lokálnych prírodných scenérií alebo ich zmenu,
 - d) prínos možných vizuálnych vnemov z krajinného obrazu priamo z navrhovaných diel (diaľnice),
 - e) dopad na psychologické pôsobenie navrhovaných stavieb v krajine,
 - f) dopad na biodiverzitu, prvky ÚSES a biotopy chránených druhov.
- 4.9 zabezpečiť revitalizáciu regulovaných tokov s doplnením sprievodnej zelene,
- 4.10 prispôbovať trasy dopravnej a technickej infraštruktúry prvkom ekologickej siete tak, aby sa maximálne zabezpečila ich vodivosť a homogénnosť a nezasahovať do bezcestných území v rámci chránených území s 3. a vyšším stupňom ochrany prírody,
- 4.11 eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (pôsobenie priemyselných a dopravných exhalácií, znečisťovanie vodných tokov a pod.),
- 4.12 rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond a lesný pôdny fond ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj kraja, definovaný v záväznej časti územného plánu; osobitne chrániť ornú pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, ornú pôdu, na ktorej boli vybudované osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti,
- 4.13 v obciach a ich miestnych častiach v ochranných pásmach Národného parku Malá Fatra, Tatranského národného parku a Národného parku Nízke Tatry a Národného parku Veľká Fatra
 - 4.13.1 viazať novú výstavbu v ďalšom procese urbanizácie predovšetkým na jestvujúce sídelné útvary v podhorskej oblasti,
 - 4.13.2 realizovať rozširovanie zastavaného územia obcí na úkor poľnohospodárskej pôdy a lesnej pôdy len v súlade so schválenou územnoplánovacou dokumentáciou a na základe posúdenia vplyvov na životné prostredie,
 - 4.13.3 zohľadňovať pri umiestňovaní činností na území ich predpokladaný vplyv na životné prostredie a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov
- 4.15 povoľovať výstavbu malých vodných elektrární na vodnom toku Váh a jeho prítokoch len výnimočne,
 - 4.15.1 nepovoľovať výstavbu malých vodných elektrární na vodných tokoch, ktorým sa poskytuje územná ochrana prírody a krajiny:
 - a) Chránený areál rieky Orava
- 4.17 rešpektovať zásady rekreačnej funkcie krajinných celkov a limity rekreačnej návštevnosti podľa schválených územných plánov obcí, aktualizovaných územnoplánovacích podkladov a dokumentov a koncepcií rozvoja jednotlivých oblastí kraja a obcí v záujme trvalej a objektívnej ochrany prírodného prostredia Žilinského kraja,
- 4.18 uprednostňovať aktívny turizmus na území NP Malá Fatra v súlade s trvalo udržateľným rozvojom – ekoturizmus,
- 4.19 zabezpečiť ochranu prirodzených ekosystémov podporou rozvoja komplexnej vybavenosti (vrátane zvyšovania lôžkových kapacít v ochranných pásmach národných parkov) a taktiež rozvojom obcí

- v podhorských oblastiach s dôrazom na vyzdvihnutie miestnych zvláštností a folklóru. Uvedenú vybavenosť riešiť komplexne s dôrazom na limity prírodných zdrojov,
- 4.20 vymedziť hranice zátopových území vodných tokov v ÚPD obcí za účelom ochrany priestoru riečnych alúvií pre situácie vysokých vodných stavov a ochrany biotických prvkov a ich stanovišť v alúviách vodných tokov,
- 4.21 zabezpečiť pri ochrane pamiatkových území ich primerané funkčné využitie, zachovanie, údržbu a regeneráciu historického pôdorysu a parcelácie, vylúčenie veľkoplošných asanácií, zachovanie objektovej skladby, výškového a priestorového usporiadania objektov, uličného parteru, zachovania charakteristických pohľadov, siluety a panorámy, rešpektovanie historických a architektonických dominánt, zachovanie archeologických nálezísk.

5. V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry

5.1 Dopravná regionalizácia

- 5.1.1 v návrhovom období realizovať opatrenia stabilizujúce pozíciu Žilinského kraja v dopravno-gravitačnom regióne Severozápadné Slovensko a v tejto súvislosti premyslene a koordinovane uprednostňovať dopravné stavby podporujúce efektívnu dopravnú obsluhu územia Severozápadného Slovenska ako jedného kompaktného územia, hlavne dopravno-gravitačného centra Žilina – Martin.

5.3 infraštruktúra cestnej dopravy

- 5.3.1 v návrhovom i výhľadovom období rešpektovať lokalizáciu existujúcej cestnej infraštruktúry diaľnic až ciest III. triedy - definovanú pasportom Slovenskej správy ciest „Miestopisný priebeh cestných komunikácií“ - ohraničenú jej ochrannými pásmami mimo zastavaného územia a cestnými pozemkami v rámci zastavaného územia kraja,

- 5.3.8 do doby ukončenia procesu EIA a vydania územného rozhodnutia pre rýchlостnú cestu R3 v úseku Oravský Podzámok - Dolný Kubín - pripojenie na diaľnicu D1 zabezpečiť územnú rezervu pre rýchlостnú cestu R3, cieľový stav podľa záťaže úsekov v kategórii R 24,5/120 - 80, v trase a úsekoch:

- a) Oravský Podzámok - Dolný Kubín - Kral'ovany, koridor cesty I/70, s pripojením na diaľnicu D1, sieť AGR č. E77,

5.4 infraštruktúra železničnej dopravy

- 5.4.1 v návrhovom i výhľadovom období rešpektovať lokalizáciu existujúcej železničnej infraštruktúry - tratí, plôch a zariadení - umiestnenú na pozemkoch Železníc Slovenskej republiky, ohraničenú jej ochrannými pásmami,

6. V oblasti vodného hospodárstva

6.1. rešpektovať z hľadiska ochrany vôd

- 6.1.1. ochranné pásma vodárenských zdrojov

6.4 podporovať rozvoj skupinových vodovodov pre zásobovanie obyvateľov a uvažovaný územný rozvoj zabezpečením výstavby týchto stavieb:

- 6.4.16 dokončenie rozostavaných obecných verejných vodovodov,

- 6.4.22 rekonštrukcie a rozšírenia verejných vodovodov v obciach s cieľom znížiť straty vody a zabezpečiť zásobovanie pitnou vodou pre uvažovaný územný rozvoj,

6.5 podporovať rozvoj miestnych vodovodov v obciach a ich miestnych častiach s nedostatočným zásobovaním pitnou vodou, mimo dosahu SKV,

6.6. zabezpečiť rozvoj verejných kanalizácií v súlade s vecnými požiadavkami smernice 91/271/EHS (transponovanými do zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách), vrátane časového harmonogramu, s cieľom vytvoriť podmienky pre zabezpečenie dobrého stavu vôd do roku 2015. To znamená:

- 6.6.4. zabezpečiť realizáciu opatrení pre zmiernenie negatívneho dopadu odľahčovaní a odvádzania vôd z povrchového odtoku na ekosystém recipienta,

- 6.6.5. vylúčiť vypúšťanie čistiarenského kalu a obsahu žump do povrchových vôd a podzemných vôd,

6.8 podporovať rozvoj kanalizácií a ČOV v obciach a miestnych častiach, ktoré nie je možné riešiť formou skupinových kanalizácií,

6.11 v súlade s Plánom manažmentu čiastkového povodia Váh realizovať opatrenia na dosiahnutie dobrého stavu vôd do roku 2015,

6.12 zabezpečiť likvidáciu povodňových škôd z predchádzajúcich rokov a budovať protipovodňové opatrenia na tokoch v území, ktoré je ohrozované povodňovými prietokmi s dôrazom na ochranu intravilánov miest a obcí

6.13 na ochranu územia pred povodňami po dohode s ochranou prírody:

- 6.13.2 vytvoriť podmienky účasti obcí na riešení povodňovej ochrany v zmysle Organizačnej smernice č. 5/2008 Slovenského vodohospodárskeho podniku š.p. Žilina a možnosti financovania v rámci Operačného programu Životné prostredie, Prioritná os 2 „Ochrana pred povodňami“, operačný cieľ: 2.1. Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami,
 - 6.13.4 komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach tokov opatreniami, ktorých výsledkom bude zvýšenie retenčného účinku pôdy, spomalenie a vyrovnanie odtoku vody z povodia a zníženie erózneho účinku vody v súlade s opatreniami Plánu manažmentu čiastkového povodia Váh; úpravy tokov realizovať tak, aby nedochádzalo k napriameniam tokov,
 - 6.13.5 rešpektovať záplavové čiary z máp povodňového ohrozenia a zamedziť výstavbu v okolí vodných tokov a v území ohrozovanom povodňami,
 - 6.13.6 rešpektovať preventívne protipovodňové opatrenia navrhované v pláne manažmentu povodňového rizika,
- 6.14 rešpektovať pásma ochrany verejných vodovodov, verejných kanalizácií a vodohospodárskych stavieb.

7. V oblasti nadradenej energetickej infraštruktúry

- 7.1 zohľadniť ekonomické a ekologické hľadiská pri zabezpečení územia energiami a vytvárať efektívne diverzifikované systémy energetického zásobovania kraja,
- 7.2 zabezpečiť zvýšenú výrobu elektrickej energie
 - 7.2.1 modernizáciou a rekonštrukciou existujúcich zdrojov,
 - 7.2.2 budovaním nových zdrojov využívaním vodnej energie,
 - 7.2.3 využitím zemného plynu v kombinovanej výrobe tepla a elektrickej energie v paroplynových cykloch a kogeneračných jednotkách,
- 7.3 zabezpečiť spoľahlivú a bezpečnú dodávku a prenos elektrickej energie dobudovaním elektrizačnej rozvodnej sústavy kraja v nadväznosti na sústavu SR a sústavu medzištátnu,
- 7.4 v energetickej náročnosti spotreby:
 - 7.4.1 realizovať opatrenia na zníženie spotreby elektrickej energie v priemysle a energeticky náročných prevádzkach,
 - 7.4.2 minimalizovať využívanie elektrickej energie na výrobu tepla,
- 7.7 podporovať rozvoj plynifikácie územia kraja, chrániť koridory existujúcich a navrhovaných plynovodov a plynárenských zariadení,
- 7.8 zvýšiť percento plynifikácie obcí v kraji v ekonomicky efektívnych oblastiach a v územiach so zvýšenými požiadavkami na ochranu životného a prírodného prostredia (Národné parky, ich OP, CHKO a pod.),
- 7.10 zamerať sa v spotrebe zemného plynu na jeho využívanie:
 - 7.10.1 v kombinovanej výrobe tepla a elektrickej energie, paroplynových cykloch a kogeneračných jednotkách,
 - 7.10.2 ako alternatívne palivo pre pohon motorových vozidiel hlavne v hromadnej (MHD, prímestská doprava) a individuálnej doprave,
- 7.11 vytvoriť územné podmienky pre realizáciu plynárenských zariadení, prípadne ich rekonštrukciu a pri využívaní územia chrániť vybudované plynárenské zariadenia predpísanými ochrannými pásmami,
- 7.12 presadzovať v oblasti zásobovania teplom uplatnenie energetickej politiky SR a regionálnej energetickej politiky Žilinského samosprávneho kraja (ŽSK); s využitím kompetencie miestnych orgánov samosprávy budovanie kogeneračných zdrojov na výrobu elektriny a tepla tam, kde je to ekonomicky a environmentálne zdôvodniteľné, udržať a inovovať už vybudované systémy s centralizovaným zásobovaním obyvateľstva teplom,
- 7.13 vytvárať priaznivé podmienky na intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike,
- 7.14 podporovať a presadzovať v regióne ŽSK s podhorskými obcami využitie miestnych energetických zdrojov (biomasa, geotermálna a solárna energia, MVE a pod.) pre potreby obyvateľstva a služieb pri zohľadnení miestnych podmienok,
- 7.15 znižovať energetickú náročnosť objektov (budov) z hľadiska tepelných strát.

8. V oblasti odpadového hospodárstva

- 8.1 zabezpečiť postupnú sanáciu a rekultiváciu nevyhovujúcich skládok odpadov a starých environmentálnych záťaží do roku 2015,
- 8.2 sanovať prednostne skládky lokalizované v územiach prvkov regionálneho územného systému ekologickej stability a v územiach, kde bezprostredne ohrozujú zložky životného prostredia,

- 8.3 zabezpečiť lokality pre výstavbu zariadení súvisiacich s triedením, recykláciou, využívaním a zneškodňovaním odpadov v obciach, určených v územnom pláne,
- 8.4 zneškodňovanie nevyužitých komunálnych odpadov riešiť prednostne na zabezpečených regionálnych skládkach odpadov obcí, určených v ÚPD,

9. V oblasti usporiadania územia z hľadiska hospodárskeho rozvoja

- 9.1 zamerať hospodársky rozvoj jednotlivých okresov v kraji na zvýšenie počtu pracovných príležitostí v súlade s kvalifikačnou štruktúrou obyvateľstva s cieľom znížiť vysokú mieru nezamestnanosti vo väčšine okresov kraja,

10. V oblasti telekomunikácií

- 10.1 zabezpečiť realizáciu hlavných a strategických cieľov, stanovených v Telekomunikačných projektoch,

11. V oblasti pôšt

- 11.1 rešpektovať koncepčné materiály, schválené vládou SR a MDPT SR
- 11.2 zabezpečovať poštové služby v rámci ŽSK regionálnymi poštovými centrami (RPC) :
 - b) RPC Liptovský Mikuláš pre okresy: Dolný Kubín, ...
- 11.3 skvalitňovať poštové služby v kraji realizáciou nasledovných úloh a cieľov:
 - c) rozšírenie poštových služieb vo vybraných poštách v kraji, optimalizovanie komerčnej činnosti na poštách z hľadiska záujmu zákazníkov, pokračovať v skvalitňovaní služieb, poskytovaných Poštovou bankou, a.s.

II. ČASŤ - VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY

Verejnoprospešné stavby spojené s realizáciou uvedených záväzných regulatívov v katastrálnom území sú tieto:

1. Stavby na sledovanie stavu životného prostredia – sieť sledovacích, dokumentačných a výskumných staníc (stanovišť) v blízkosti, resp. v areáloch nadregionálnych biocentier a biokoridorov a lokalít medzinárodného významu.

2. Dopravné stavby

- 2.1 stavby cestnej dopravy :
 - 2.1.3 rýchlostná cesta R3 v kompletnej trase, križovatky a privádzače, sprievodné komunikácie alternatívne I/59 a I/70, cestný ťah alternatívne I/65, II/519, III/06538 a I/14,

3. Technická infraštruktúra

- 3.1. vodohospodárske stavby
 - 3.1.2 skupinové vodovody pre zásobovanie obyvateľov pitnou vodou a s nimi súvisiace stavby:
 - c) rekonštrukcie a rozšírenia verejných vodovodov v obciach,
 - 3.1.3 kanalizácie a čistiarne odpadových vôd a s nimi súvisiace stavby:
 - d) Dolný Kubín, dobudovanie kanalizácie v obciach Vyšný Kubín, Jasenová, vybudovanie kanalizácie v obciach Oravská Poruba, Párnica, Veličná, Žaškov, Beňová Lehota – Kubínska hoľa, rekonštrukcia a intenzifikácia ČOV Dolný Kubín, vo výhlade vybudovanie kanalizácie v obciach Leštiny a Osádka a napojenie obce Bziny,
 - 3.1.10 odstraňovanie povodňových škôd,
 - 3.1.11 preventívne protipovodňové opatrenia v povodiach drobných tokov,
- 3.2. energetické stavby
 - 3.2.4 stavby súvisiace s plynifikáciou v okresoch Žilinského kraja,
- 3.3. pošta a telekomunikácie
 - 3.3.1 súvisiace stavby pre rozvoj telekomunikácií na dosiahnutie špičkovej medzinárodnej úrovne telekomunikačných služieb,
- 3.4 stavby na zneškodňovanie, využívanie a spracovanie odpadov
 - 3.4.2 stavby a zariadenia na zneškodňovanie, dotriedňovanie, kompostovanie a recykláciu odpadov

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb je možné podľa § 108 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (Stavebný zákon) v znení zákona č. 103/1990 Zb., zákona č. 262/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 136/1995 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 199/1995 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 286/1996 Z. z., zákona č. 229/1997 Z. z.,

zákona č.175/1999, zákona č. 237/2000 Z. z., zákona č. 416/2001 Z. z., zákona č. 553/2001 Z. z., a nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 217/2002 Z. z. pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

B.3 ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ, SOCIÁLNE A EKONOMICKÉ ROZVOJOVÉ PREDPOKLADY OBCE

B.3.1 Demografická charakteristika

V obci sa rozvíjal hutnícky priemysel s pomerne veľkými nárokmi na pracovné sily, čo ovplyvnilo povojnový rozvoj obce. Pre potreby ÚPN-O sú dôležité údaje o počtoch obyvateľov z posledného obdobia (Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011-základné údaje, Žilinský kraj) a navrhované trendy rastu.

Po roku 1989 nastalo postupné spomalenie demografického vývoja, zmenilo sa reprodukčné správanie sa obyvateľstva – znížila sa pôrodnosť, zvyšuje sa pohyb obyvateľstva. Vývoj počtu obyvateľov odráža vplyv viacerých faktorov - najmä vekovú skladbu obyvateľov, rovnováhu v počte mužov a žien, počet pracovných príležitostí v obci a v prijateľnej dochádzkovej vzdialenosti, dostatok disponibilných plôch pre rozvoj obce, ale aj bytovú, hospodársku a sociálnu politiku štátu. Aj napriek zhoršujúcemu sa demografickému vývoju v rámci SR, okres Dolný Kubín patrí k okresom s priaznivým vývojom v rámci Slovenska. Charakterizuje ho pomerne vysoká pôrodnosť, nízka úmrtnosť a z toho vyplývajúci prirodzený prírastok, ktorého hodnoty preyšujú hodnoty krajské aj celoslovenské.

Vývoj počtu obyvateľov obce

Dôležitým míľnikom vo vývoji obyvateľstva obce bola výstavba hutníckeho závodu Kovohuty, neskôr premenovaný na OFZ v 50-tych rokoch 20. storočia, kedy do obce prichádzali za prácou mladé rodiny z celého Slovenska a demografická krivka prudko narástla.

V súčasnosti obec Istebné patrí počtom obyvateľov k najväčším obciam v rámci Dolnej Oravy s počtom obyvateľov 1.396 ku dňu 31. 12. 2017. Z toho 700 žien a 696 mužov.

Katastrálne územie obce má rozlohu 1.129 ha. Hustota osídlenia 120,46 oby./km².

Tab. č. 2 - Retrospektívny vývoj počtu obyvateľov obce Istebné

Rok	Počet obyvateľov	Index rastu
1805	367	100,0
1890	411	112,0
1940	422	115,0
1948	510	139,0
1961	1779	484,7
1970	1861	507,1
1976	1903	518,5
1980	1779	484,7
1996	1471	400,8
2001	1439	392,1
2005	1430	389,6
2010	1422	387,5
2013	1353	368,7
2014	1354	368,9
2015	1374	374,4
2016	1384	377,1
2017	1396	380,4

* Tabuľka bola spracovaná s použitím údajov zo zdroja: SPRO Dolná Orava 2015-2023, Štatistický úrad SR, 2018, stav k 31.12.2017.

Vývoj počtu obyvateľstva kopíruje povojnový vývoj, kedy bola v území postavená výrobná fabrika a počet obyvateľov prudko narástol, od r.1948 do r.1980 to bolo o 1.260 obyvateľov viac, čo predstavuje priemerný ročný prírastok okolo 39,3 obyvateľa.

Za posledných 5 rokov, od r.2013, narástol počet obyvateľov o 43 a priemerný ročný prírastok predstavuje 8,6 osoby. Počet obyvateľov za posledné obdobie 5tich rokov narástol o cca 11,7%.

Možno konštatovať, že stav obyvateľstva je v zásade stabilný.

Tab. č. 3 - Pohyb obyvateľstva za posledné obdobie od r.2008

ÚPN obce Istebné - Návrh na prerokovanie

rok	narodení	zomrelí	prírodný prírastok/úbytok	prist'ahovaní	vyst'ahovaní	migračné saldo	celkový prírastok	počet obyvateľov k 31.12.
2008	18	-23	-5	25	-20	5	0	1417
2009	14	-15	-1	24	-19	5	4	1422
2010	13	-16	-3	23	-25	-2	-5	1422
2011	15	-11	4	23	-29	-6	-2	1356
2012	9	-14	-5	16	-16	0	-5	1353
2013	14	-6	8	24	-27	-3	5	1354
2014	14	-15	-1	24	-33	-9	-10	1347
2015	10	-13	-3	12	-22	-10	-13	1377
2016	8	-13	-5	37	-22	15	10	1347
2017	12	-17	-5	29	-10	19	14	1391
Spolu	127	-143	-16	237	-223	14	-2	

Pozn. Tabuľka bola spracovaná bez korekcií s použitím údajov z *obecnej štatistiky*, r.2018.

Počet obyvateľov obce od roku 2008 prirodzeným úbytkom mierne klesal a zároveň stúpal kladným migračným saldom, pričom prírastok migračným saldom (14 obyvateľov/9 rokov) bol nižší ako prirodzený úbytok (-16 obyv./9 rokov).

Zloženie obyvateľstva podľa charakteristických vekových skupín, index vitality obyvateľstva

Z tabuľky je zrejmé, že veková skladba obyvateľstva je v súčasnosti pomerne dobrá. Celkovo možno konštatovať, že veková skladba obyvateľstva bola v tomto desaťročí stabilizovaná – napriek tomu, že index vitality mierne klesol. Z tabuľky je zrejmé, že sa postupne znižuje podiel obyvateľov v predproduktívnom veku, mierne sa znižuje aj počet obyvateľov v poproduktívnom veku a mierne sa zvyšuje podiel obyvateľov v produktívnom veku. Je to spôsobené tým, že na trhu práce sú momentálne zastúpené silné ročníky obyvateľov (50-70te roky 20.stor.).

Tab. č. 4-Vývoj zloženia obyvateľstva v obci Istebné podľa charakteristických vekových skupín, index vitality

Veková skupina	sčítanie 1991		SODB 2001		SODB 2011	
	počet obyv.	podiel v %	počet obyv.	podiel v %	počet obyv.	podiel v %
spolu	1.468	100,0	1.454	100,0	1.355	100,0
predprodukt. vek	302	20,57	257	17,7	212	15,63
produktívny vek	897	61,10	860	59,1	910	67,18
poproduktív. vek	269	18,33	327	22,5	233	17,18
nezistený vek	-	-	10	0,7	-	-
index vitality	112,3		78,6		91,0	
priemerný vek	34,0		37,9		40,7	

* Tabuľka bola spracovaná s použitím údajov o počte obyvateľov a vekovej skladbe zo zdroja: *Štatistický úrad SR, SODB 1991, 2001, 2011*

Tab. č. 5 - Zloženie obyvateľstva podľa charakteristických vekových skupín v okrese Dolný Kubín

Veková skupina	sčítanie 1991		SODB 2001		SODB 2011	
	počet obyv.	podiel v %	počet obyv.	podiel v %	počet obyv.	podiel v %
spolu	37 319	100	39 364	100	38 968	100
predprodukt. vek	10 580	28,35	8 410	21,40	6 513	16,7
produktívny vek	21 307	57,09	24 590	62,50	28 023	71,9
poproduktív. vek	5 432	14,56	6 075	15,40	4 432	11,4
index vitality	194,8		138,4		147,0	

*Tabuľka bola spracovaná s použitím údajov o počte obyvateľov a vekovej skladbe zo zdroja: *Štatistický úrad SR , 2016*

Z tabuliek vyplýva, že veková skladba obyvateľov obce je približne na rovnakej úrovni ako veková skladba obyvateľov okresu. V období 1991 - 2011 sa veková skladba obyvateľov okresu zhoršila, veková skladba obyvateľstva Istebného sa mierne zlepšila, ale stále je nepriaznivejšia ako veková skladba obyvateľov

ÚPN obce Istebné - Návrh na prerokovanie

ľov okresu. V rámci kraja sa predpokladá vo vidieckych sídlach horšia veková štruktúra obyvateľstva (index vitality 119,2) ako v mestách (index vitality 170,8).

Základné údaje o obyvateľstve

Tab. č. 6- Veková štruktúra obyvateľstva v obci k 31.12.2017

Obec	Počet trvale bývajúcich obyvateľov			Veková štruktúra obyvateľov					nezistený
	celkom	muži	ženy	0 – 14	15-64 muži	15-64 ženy	65+ muži	65+ ženy	
Istebné	1.396	696	700	230	618	572	83	137	-

*Tabuľka bola spracovaná s použitím údajov zo zdroja: *obecná štatistika obce Istebné, 2018*

Podiel žien z trvale bývajúcего obyvateľstva je 50,2 %.

Index maskulinity

K 31.12.2017 bol počet mužov v obci 696 a žien 700 (*zdroj: *obecná štatistika obce Istebné, 2018*). V prepočte na 1000 mužov v obci pripadá 1.006 žien, čo sa pokladá za výrazné porušenie početnej rovnováhy medzi mužmi a ženami.

Obyvateľstvo podľa národností

Tab. č. 7 - Obyvateľstvo podľa národnostného zloženia (SODB, 2011)

Národnosť	Počet osôb	Podiel v %
slovenská	1.314	96,55
maďarská	2	0,15
rómska	2	0,15
česká	7	0,51
poľská	1	0,07
iná a nezistená	35	2,57
Spolu	1.361	100,0

*Tabuľka bola spracovaná s použitím údajov o počte obyvateľov a vekovej skladbe zo zdroja: *Štatistický úrad SR, 2016*

V obci je najviac zastúpená obyvateľstvo slovenskej národnosti až 96,55 %.

Štruktúra obyvateľstvo podľa vierovyznania

Tab. č. 8 - Obyvateľstvo podľa vierovyznania (SODB, 2011)

Vierovyznanie	Počet osôb	Podiel v %
Rímsko-katolícka cirkev	477	35,05
Evanjelická cirkev a. v.	638	46,88
Evanjelická cirkev metodistická	2	0,15
Grékokatolícka cirkev	1	0,07
Starokatolícka cirkev	1	0,07
Bratská jednota baptistov	1	0,07
Kresťanské zbory	2	0,15
Bez vyznania	164	12,05
Iné	6	0,44
Nezistené	69	5,07
Spolu	1.361	100,0

*Tabuľka bola spracovaná s použitím údajov o počte obyvateľov a vekovej skladbe zo zdroja: *Štatistický úrad SR, 2016*

V obci je veriacich okolo 87,95 %, z toho 46,88 % je vyznania evanjelického a.v. a 35,05 % rímsko-katolíckeho. Podiel ostatných vierovyznaní je menší ako 1%, ľudí bez vyznania bolo 164 osôb (12,05 %) a nezistené vierovyznanie bolo u 69 osôb (5,07 %).

Prognóza demografického vývoja

V Žilinskom kraji sa v období do roku 2015 predpokladá postupné zhoršovanie vekovej skladby obyvateľov a zmena typu populácie zo stabilizovanej až stagnujúcej (index vitality v rozmedzí 120 – 200) na ubúdajúcu (index vitality menší ako 120) v období po roku 2015. V najbližších rokoch sa predpokladá ďalšie

zhoršovanie vekovej skladby obyvateľov kraja aj okresu. Vzhľadom na vývoj v obci Istebné v posledných rokoch (výstavba nových rodinných domov, prisťahovanie mladých rodín, pracovné príležitosti v primárnom a sekundárnom sektore) predpokladáme v najbližších rokoch mierne zlepšenie vekovej skladby obyvateľstva, neskôr stagnáciu. Z hľadiska typu populácie predpokladáme, že v návrhovom období do roku 2038 index vitality nedosiahne hodnotu 120, čo znamená, že sa typ populácie (ubúdajúca) nezmení.

Pre obdobie do roku 2015 ÚPN – VÚC Žilinského kraja predpokladal nerovnomerný vývoj – do roku 2005 intenzívnejší s indexom rastu 102,2 a v rokoch 2006 – 2015 pomalší vývoj a indexom rastu 101,7.

Vzhľadom k pracovným príležitostiam v dostupnej vzdialenosti (najmä Dolný Kubín), resp. možnému nárastu v návrhovom období priamo v obci - výroba, služby súvisiace s rozvojom CR, je predpokladom stabilizácie a zlepšenia vekovej štruktúry obyvateľstva vytvorenie dobrých podmienok pre bytovú výstavbu v obci. Uvedené podporuje aj vhodné prostredie pre bývanie, a je tu záujem hlavne mladých rodín o výstavbu nových rodinných domov, čo sa prejavuje aj stabilnou pôrodnosťou (v priemere 12 detí ročne).

Tab. č. 9 - Na základe vyhodnotenia uvedených východísk **predpokladáme nasledovný vývoj počtu obyvateľov obce :**

Rok	Počet obyvateľov	%	Priemerný ročný prírastok v %
2018	1.353	100,0	-
2028	1.475	109,0	0,90
2038	1.570	116,0	0,70

B.3.2 Ekonomická aktivita obyvateľov, pracovné príležitosti

Pri sčítaní v roku 2011 bolo v obci 597 (44,1 %) ekonomicky aktívnych osôb, z toho 256 (42,9 %) žien. Z 910 obyvateľov v produktívnom veku bolo ekonomicky aktívnych 65,6 %.

V okrese Dolný Kubín bolo pri sčítaní v r.2011 bolo ekonomicky aktívnych 18 887 osôb, t.j. 47,8 % z celkového počtu obyvateľov.

Tab. č. 10 - Ekonomicky aktívne obyvateľstvo (SOBD, 2011)

Obec	Počet obyvateľov	Ekonomicky aktívne osoby	
		Spolu	%
Istebné	1.355	597	44,1
Okres Dolný Kubín	39 520	18 887	47,8

*Tabuľka bola spracovaná s použitím údajov o počte obyvateľov a vekovej skladbe zo zdroja: Štatistický úrad SR, 2016

Tab. č. 11 - Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie

	rok					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
muži	42	44	38	38	25	25
spolu	100	116	89	83	64	53

*Tabuľka bola spracovaná s použitím údajov zo zdroja: Štatistický úrad SR, 2016

Najvyšší počet uchádzačov o zamestnanie bol v rokoch 2011 a 2012, v ostatných rokoch sa počet uchádzačov o zamestnanie znižuje.

V r.2011 bolo v obci evidovaných 100 uchádzačov o zamestnanie, čo predstavuje 16,8% z ekonomicky aktívnych obyvateľov.

Zo štatistických údajov vyplýva, že počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie od r.2013 klesá, medziročne predstavuje pokles o 36 uchádzačov, t.j. v priemere 9 uchádzača ročne.

Tab. č. 12- Štruktúra pracovných príležitostí (SODB,2011)

ÚPN obce Istebné - Návrh na prerokovanie

	spolu	% z trvale bývajúcich	primárny sektor	%	sekundár- ny sektor	%	terciárny sektor	%
obyvatelia	1.355							
Ekonomicky aktívny	597	44,1						
Odchádza z obce	467	34,5	12	2,0	204	34,2	381	63,8

*Tabuľka bola spracovaná s použitím údajov zo zdroja: *Štatistický úrad SR, 2016*

Z celkového počtu bolo ekonomicky aktívnych 597 obyvateľov, čo predstavuje 44,1% všetkých obyvateľov, 78,2 % z ekonomicky aktívnych odchádzalo za prácou mimo obec. Z ekonomicky aktívnych pracovalo v primárnom sektore 2,0%, v sekundárnom 34,2% a v terciárnom 63,8%.

Obec Istebné je možné charakterizovať ako obec s priemernou podnikateľskou aktivitou, v celookresnom meradle.

Hospodárska základňa obce je rozvinutá, so zastúpením všetkých troch sektorov. Vzhľadom na pomerne dobrý počet pracovných príležitostí v obci, podľa sčítania v r.2011 len okolo tretiny ekonomicky aktívnych obyvateľov (34,5% , t.j. 467), odchádzalo za prácou do iných sídel, najmä do Dolného Kubína.

V ďalších rokoch predpokladáme zvýšenie počtu pracovných príležitostí najmä v sekundárnej terciárnej sfére (predpokladaný rozvoj výroby, rekreácie a služieb).

B.3.3 Charakteristika bytového a domového fondu

Podľa výsledkov sčítania v roku 2011 bolo v obci 490 bytových jednotiek, z toho trvale obývaných 454 (92,7 %). Celkový počet domov bol 220, z toho trvale obývaných 212 (96,4%). Pri sčítaní v roku 2001 bolo v obci 492 bytových jednotiek, z toho trvale obývaných 464 (94,3 %). Celkový počet domov bol 254, z toho trvale obývaných 231. Za posledné desaťročie podiel trvale obývaných bytov stúpol z 92,7 % v roku 2001 na 94,3 % v roku 2011 (trvale neobývaných bytov bolo 33). V návrhovom období predpokladáme zníženie počtu trvale neobývaných bytov.

Tab. č. 13 - Základné údaje o domovom a bytovom fonde

Obec	Domy spolu	Trvalo obývané domy		Neobývané domy	Byty spolu	Trvale obývané byty		Neobývané byty
		spolu	Z toho rodinné			spolu	Z toho v rodinných domoch	
Istebné	220	213	176	7	490	454	154	33

*Tabuľka bola spracovaná s použitím údajov zo zdroja: *Obecná štatistika obce Istebné, 2018*

Tab. č. 14 - Neobývané byty podľa dôvodu neobývanosti (SODB, 2011)

Neobývané byty podľa dôvodu neobývanosti	Počet bytov	Podiel v %
Zmena vlastníkov	-	-
Určený na rekreáciu	3	9,1
Nespôsobilý na bývanie	-	-
Z iných dôvodov	30	90,9
Spolu	33	100,0

*Tabuľka bola spracovaná s použitím údajov zo zdroja: *Štatistický úrad SR, 2016*

Tab. č. 15 - Vývoj domového a bytového fondu (SLDB 1991, SODB 2001, 2011)

Rok	Trvale obývané domy		Trvale obývané byty	
	Počet domov	Index rastu	Počet bytov	Index rastu
1991	197	100,0	442	100,0
2001	231	117,3	464	105,0
2011	212	107,6	454	102,7

*Tabuľka bola spracovaná s použitím údajov zo zdroja: *Štatistický úrad SR, 2016*

V obci prevládajú individuálne rodinné domy a tvoria 80,0 % z celkového bytového fondu. Z celkového počtu 454 trvale obývaných bytov, je viac ako polovica, situovaných v bytových domoch 300 (66%), v rodinných domoch sa nachádza 154 bytov (34%).

Tab. č. 16 - Byty podľa veľkosti obytnej plochy v m² (SODB, 2011)

Ukazovateľ	
Počet bytov s obytňou plochou < 40 m ²	123
Počet bytov s obytňou plochou 40 - 80 m ²	263
Počet bytov s obytňou plochou 81 - 100 m ²	25
Počet bytov s obytňou plochou 100 + m ²	35

*Tabuľka bola spracovaná s použitím údajov zo zdroja: Štatistický úrad SR, 2016

V obci je najviac zastúpených bytov s obytňou plochou od 40 do 80 m².

Tab. č. 17 - Charakteristika bytového fondu v obci

Ukazovateľ	
Počet osôb na 1 byt v r.1991	3,3
Počet osôb na 1 byt v r.2001	3,1
Počet osôb na 1 byt v r.2011	3,0

*Tabuľka bola spracovaná s použitím údajov zo zdroja: Štatistický úrad SR, 2016

Pri sčítaní v roku 2011 pripadalo v Istebnom na 1 trvale obývaný byt 3,0 obyvateľa (pri sčítaní v roku 2001 na 1 trvale obývaný byt 3,1 obyvateľa), čo bolo pod hranicou slovenského priemeru (3,26), aj priemeru za bývalý veľký okres Dolný Kubín (3,93). V hraniciach súčasného okresu Dolný Kubín pripadalo na 1 trvale obývaný byt 3,51 obyvateľov, z toho vo vidieckych sídlach 3,63 obyvateľa/byt. Koeficient obývanosti sa v obci oproti roku 2001 zlepšil o 0,10 osoby.

V Žilinskom kraji pripadalo pri sčítaní v roku 2011 3,20 obyvateľa/1 byt, v okrese Dolný Kubín 3,93 obyvateľa/1 byt. Obývanosť bytového fondu v obci bola v r.2011 nižšia ako v okrese Dolný Kubín ako aj v Žilinskom kraji.

V najbližších rokoch predpokladáme v súlade so všeobecným trendom vo vyspelých štátoch a prognózami v ÚPN-VÚC Žilinského kraja **d'alšie znižovanie koeficientu obývanosti v obci nasledovne:**

v roku 2001	3,1 obyv. / 1 byt
v roku 2011	3,0 obyv./ 1 byt
v roku 2028	2,9 obyv. / 1 byt
v roku 2038	2,7 obyv./ 1 byt

Predpokladáme, že v návrhovom období do roku 2038 sa bude potreba nových bytov v obci uspokojovať hlavne výstavbou rodinných domov.

B.3.4 Súčasný dopyt po bytoch

Ročne vydá obec okolo 6-7 nových stavebných povolení a skolauduje 6 nových domov. Za posledné 5 rokov (2013 – 2017) bolo vydaných v obci 33 stavebných povolení (r.2013 - 6, 2014 – 9, 2015 – 4, 2016 – 5, 2017 - 9) a 29 kolaudačných rozhodnutí na rodinné domy (r. 2013 – 3, 2014 – 11, 2015 – 2, 2016 – 6, 2017 - 7). Záujem o bytovú výstavbu v obci pretrváva. Predpokladáme, že v návrhovom období do roku 2038 sa bude potreba väčšiny nových bytov v obci uspokojovať hlavne výstavbou rodinných domov.

Najväčší záujem o výstavbu je v lokalite smerom do Istebňanskej doliny, Gašova roveň, Hrady.

Z hľadiska nákladov na technickú infraštruktúru je najvýhodnejšou formou využitie prieluk medzi existujúcou zástavbou pozdĺž existujúcich komunikácií a intenzifikácia súčasných obytných plôch a plôch priamo nadväzujúce na obytné územie.

Pre predpokladaný počet 1.570 obyvateľov obce v roku 2038 a pre dosiahnutie obývanosti 2,70 obyvateľa/1 byt **je v roku 2038 potrebný celkový počet 582 trvale obývaných bytov**. Pri zachovaní súčasného podielu trvale neobývaných bytov (7,3 %) je potrebných v obci **celkom 625 bytov, t.j. do roku 2038 potrebné v obci rezervovať pozemky pre výstavbu približne 135 bytov**.

Na základe predpokladu, že k cieľovému roku 2038 budú niektoré lokality len rozostavané, je v územnom pláne potrebné pripraviť obytné plochy väčšie o primeranú urbanistickú rezervu.

B.4 RIEŠENIE ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA A ŠIRŠIE VZŤAHY DOKUMENTUJÚCE ZAČLENENIE RIEŠENEJ OBCE DO SYSTÉMU OSÍDLENIA

B.4.1 Funkcia a poloha obce v sídelnej štruktúre

Obec Istebné patrí do okresu Dolný Kubín, nachádza sa v jeho juhozápadnej časti. Obec je vzdialená od okresného mesta 7,2 km a 48,8 km od sídla kraja mesta Žilina. Zastavané územie obce je v údolí Istebnianskeho potoka a cesty III/2258 a I/70, spájajúcej križovatku s cestou I/18 Žilina – Ružomberok – Poprad – Prešov - Michalovce a Dolný Kubín. Patrí k sieti sídiel vidieckeho typu, ležiacich na sídelnej rozvojovej osi 3. stupňa (Kraľovany – Dolný Kubín).

Územie sa rozprestiera medzi riekou Orava a Malou Fatrou, v nadmorských výškach od 456 m n. m. – pri rieke Orava, až po hrebeňovú časť, kde leží vrchol Lysica 1214 m n. m. a vrchol Hrčova Kečka 1226 m n. m. Stred obce leží v nadmorskej výške 496 m n. m. Vymedzené katastrálne územie hraničí: na západe s k. ú. obce Párnica, na severe s k. ú. Zázrivá, , na východe s k. ú. Revišné (obec Veličná), na juhu s k. ú. obce Veličná. Zastavané územie obce je v pravobrežnej časti údolia rieky Orava, pozdĺž Istebnianskeho potoka vo Veličianskej kotline.

Územie je súčasťou mikroregionálneho združenia Dolná Orava, do ktorého patrí 9 obcí: Kraľovany, Párnica, Žaškov, Istebné, Veličná, Oravská Poruba, Jasenová, Vyšný Kubín a Leštiny.

Riešené územie má veľmi dobré dopravné napojenie na okresné mesto Dolný Kubín cestou I. triedy č. 70 Kraľovany - Dolný Kubín. Cez k. ú. prechádza železničná trať III. kategórie č. 181 so železničnou zastávkou. Regionálne letisko pre medzinárodnú dopravu sa nachádza v Žiline a v Poprade.

Katastrálne územie obce má význam z hľadiska vodohospodárskeho a rekreačného ako aj z hľadiska zachovania prírodných hodnôt.

B.4.2 Vzťah k ťažiskám a centráм osídlenia

Územie obce Istebné patrí v súlade s ÚPN-VÚC Žilinského kraja a v súlade s Konceptiou územného rozvoja Slovenska medzi:

2. Ťažiská osídlenia nadregionálneho a celoštátneho významu (6 ťažísk v SR).

Na území Žilinského kraja je to liptovskomikulášsko – ružomersko – dolnokubínske ťažisko.

Poloha na rozvojových osiach

Obec Istebné neleží v rámci Žilinského kraja na žiadnej sídelnej rozvojovej osi.

Vzťah k sídelným centráм

Obec Istebné patrí k administratívno-sídelným centráм:

- Dolný Kubín regionálny

B.4.3 Záujmové územie

Záujmové územie je územie priláhlé k územiu obce, v ktorom prevládajú súčasné alebo výhládové vzťahy k obci a ktorého usporiadanie je potrebné riešiť vo vzájomnej funkčnej a technickej súvislosti s územím obce. Z hľadiska funkčných a technických súvislostí je za takéto územie možné pokladať:

- Územie susedných obcí Párnica, Veličná, Revišné a Oravská Poruba, ktoré sú s obcou Istebné prepojené sústavou sietí dopravnej a technickej infraštruktúry (vodovod, kanalizácia, elektrina, spoje). Obyvatelia obce využívajú niektoré služby, ktoré sa nachádzajú v obci Párnica, resp. Veličná (zdravotnícke služby, sociálne služby, obchodná sieť a pod.)

B.5 NÁVRH URBANISTICKEJ KONCEPCIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA ÚZEMIA

Urbanistická koncepcia návrhu územného plánu obce vychádza z týchto cieľov :

- vytvoriť podmienky pre optimálny rozvoj hlavných funkcií obce (bývanie, výroba, rekreácia) pri zachovaní priestorových kvalít urbanistickej štruktúry a okolitého krajinného prostredia,
- vytvoriť podmienky pre hierarchizáciu urbanistickej štruktúry a posilnenie centrálnych funkcií obce v centrálnom území,
- využiť polohu obce s dobrou dostupnosťou v spojení s kvalitou krajinného prostredia na podporu hospodárskej základne obce v súlade s potrebou vytvoriť podmienky pre trvalé udržiavanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, charakteristického vzhľadu krajiny, dosiahnutie a udržanie ekologickej stability,
- odstrániť, príp. zmierniť funkčné a prevádzkové závary v organizme obce .

B.5.1 Súčasný stav

Obec tvorí v krajine svojou kompaktnou zástavbou ucelený priestorový útvar. V urbanistickej štruktúre je jasne rozoznateľný historický vývoj. Miestne prírodné podmienky v minulosti určovali situovanie a počiatočnú formu osady ako aj komunikačnú väzbu s jeho vzdialenejším aj bližším okolím, predovšetkým poľami, pastvinami a lesmi.

Osada v praveku bola situovaná v časti obce Hrádok, kde sa nachádzalo mohutné hradisko na skalnatom brale nad riekou Orava. Táto poloha bola výhodnejšia z dôvodu ochrany. Neskôr, po znížení potreby obrannej funkcie, sa obec rozvíjala ako osada, neskôr ako zemianska obec, okolo Istebnianskeho potoka v dnešnej severnej a centrálnej časti obce. Následne sa obec rozvíjala južným smerom k ceste I/70, takto bol už od najstarších čias obci daný topografický charakter a to uličnou potočnou zástavbou, ktorý bol neskôr narušený pravidelnou štruktúrou hromadnej bytovej výstavby.

Najstaršiu časť obce tvorí historická zástavba pozdĺž potoka. Pôvodná urbanistická štruktúra je charakterizovaná úzkou pozdĺžnou parceláciou. Pôvodnú zástavbu tvorili typické jednotraktové trojpriestorové vidiecke domy - drevenice, zastrešené sedlovou alebo valbovou strechou, ktoré boli orientované k ulici častejšie štítovým priečelím ako pozdĺžnou stranou. Obytné i hospodárske časti stavieb boli väčšinou pod jednou strechou. Čelná fasáda bola symetrická, väčšinou s dvomi oknami. Najstarším stavebným materiálom bolo drevo, sčasti kameň. Historická urbanistická štruktúra je dodnes pomerne dobre zachovaná i s časťou pôvodnej zástavby, v priestore medzi obecným úradom a evanjelickým kostolom.

Po vojne a neskôr hlavne v 70-tych rokoch 20. storočia sa začala rozvíjať rozsiahla výstavba rodinných domov, v blízkosti pôvodnej zástavby. Tak isto v 50-tych rokoch 20. storočia, po vzniku hutníckeho závodu, vznikla sídlisková zástavba hromadného bývania, čím obec získala mestský charakter. Nová výstavba rodinných domov sa prejavuje v štruktúre aj siluete obce. Plošne je situovaná v uliciach kolmo na hlavnú ulicu a to východne od artikulárneho kostola a východne a západne od obecného úradu a kaštieľa. Táto zástavba je štrukturálne charakteristická umiestnením na širšej parcelácii so štvorcovým pôdorysom a hmotovo sa jedná o objemnejšie hmoty jednotlivých domov s plochou alebo šikmou strechou (sedlová, stanová, valbová, ...). Bytové domy, hromadná bytová výstavba, postavené v 50-60tych rokoch 20. stor., sa nachádza južne od kaštieľa, pozdĺž hlavnej ulice s vlastnou uličnou sieťou.

Obec tvorí v krajine svojou kompaktnou zástavbou ucelený priestorový útvar. V rámci starej urbanistickej štruktúry nedisponuje dostatočným potenciálom na ďalšiu zástavbu, hlavne vzhľadom na obmedzenia vyplývajúce z prírodných a terénnych daností.

B.5.2 Navrhovaný stav

Návrh urbanistickej koncepcie má zachovať prírodné a krajinné prostredie, eliminovať v čo najväčšej možnej miere negatívny dopad jednotlivých činností v území, vytvárať podmienky pre koordináciu vidieckeho prostredia a moderného spôsobu života.

Urbanistický návrh smeruje k vytvoreniu priestorovo prehľadnej a hierarchizovanej štruktúry sídla s funkčným a priestorovým zjednotením jednotlivých častí do jedného sídelného celku. Obec tvorí v krajine svojou kompaktnou zástavbou ucelený priestorový útvar, s možnosťou rozvíjania urbanistickej štruktúry v údolí Istebnianskeho potoka.

Hlavnou kompozičnou osou celého územia obce je urbanistická štruktúra okolo cesty III/2258 pozdĺž Istebnianskeho potoka. Za centrálny, ťažiskový priestor obce možno považovať priestor od evanjelického kostola po obecný úrad s kaštieľom a rímskokatolícky kostol.

Návrh rieši postupné vytvorenie centra v ťažiskovom priestore obce pomocou funkčných a priestorových regulatívov, ktorými definuje podmienky pre vytvorenie centrálnych funkcií a verejných priestorov, ktoré podporujú verejný a spoločenský život obyvateľov.

Z hľadiska priestorového pôsobenia majú dominantné postavenie v štruktúre obce kostoly - navrhujeme vytvorenie plôch verejnej zelene s oddychovými plochami okolo artikulárneho kostola a ich prepojenie s centrálnym priestorom obce, čím dôjde k podporeniu kostry verejných priestorov obce.

Je potrebné uvažovať o väčšom zapojení prírodných, zelených štruktúr do organizmu obce pri zachovaní prírodnej krajinej štruktúry, v území nevytvárať izolované urbanistické celky, zamedziť rozptýlenej obytnéj zástavbe.

V rámci formovania urbanistickej štruktúry je potrebné vychádzať z pôvodného charakteru zástavby a zachovať špecifický ráz vidieckeho priestoru, prírodné a krajinné prostredie, eliminovať v čo najväčšej možnej miere negatívny dopad jednotlivých činností v území, vytvárať podmienky pre koordináciu vidieckeho prostredia a moderného spôsobu života. Dôležitá je harmonizácia urbanistickej štruktúry s okolitým krajinným prostredím. Na vyvýšených, pohľadovo exponovaných polohách zabezpečiť nenarušenie súčasnej sídelnej štruktúry nevhodnou schématickou zástavbou.

B.6 NÁVRH FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA OBCE, VRÁTANE URČENIA PRÍPUSTNÉHO, OBMEDZUJÚCEHO A ZAKAZUJÚCEHO VYUŽÍVANIA

Súčasný funkčný využitie územia a návrh rozvoja územia obce je zachytené vo výkrese č.2 a č.3 - Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia. V súčasnej dobe v zastavanom území prevláda obytná funkcia, t. j. pozemky rodinných a bytových domov, sčasti s doplnkovými funkciami.

V rámci štruktúry organizmu obce je poloha väčšiny plôch občianskej vybavenosti veľmi dobrá - nachádzajú sa na hlavnej kompozičnej osi.

Plochy výroby sa nachádzajú mimo obytného územia. Sú zastúpené spoločnosťou Hoval a areálom bývalého závodu OFZ.

V rámci územia sa nachádzajú plochy technickej infraštruktúry, ktoré sú umiestnené v rámci obce a tiež na periférii v areáli bývalého závodu OFZ.

Rekreačná a oddychová funkcia viac-menej absentuje, nachádzajú sa tu plochy bývalého pionierskeho tábora na začiatku Istebnianskej doliny, plochy detských ihrísk, menšie ihrisko v starej časti obce a pri novej časti obce sa nachádza väčšie detské ihrisko s multifunkčným ihriskom.

Návrh rozvoja funkčných plôch zodpovedá súčasnému využitiu územia a nadväzuje naň, zároveň zohľadňuje všetky požiadavky a obmedzenia vyplývajúce z platnej legislatívy tak, aby územie obce bolo využité čo najoptimálnejšie.

Rozvoj obytnej funkcie

je navrhnutý doplnením urbanistickej štruktúry, nadväzujúcej na z. ú. obce: na S od z. ú, hlavne v lokalite Hrad a prieluky na západnej strane cesty do Istebnianskej doliny; na SV od z. ú. v lokalite Dlhé hony; na Z od z. ú. v lokalite Nad záhradami; čiastočne v rámci existujúceho reálne zastavaného územia obce - doplnenie prieluk novostavbami a rekonštrukciami pôvodných objektov (nadstavby, prístavby, ap.).

Rozvoj občianskej vybavenosti

je navrhnutý hlavne na funkčne zmiešanom území (bývanie a občianska vybavenosť) pozdĺž komunikácie III/2258 a v okolí obecného úradu. Rozvoj občianskej vybavenosti v týchto plochách bude v rámci parteru bytových domov prípadne samostatných objektov občianskej vybavenosti.

Rozvoj výrobných plôch

je navrhnutý doplnením existujúceho výrobného areálu Hoval pri vstupe do obce, ktorý sa nachádza južne od zastavaného územia obce. Lokalita má dobré dopravné napojenie a plošnú rezervu pre rozvoj. V rámci z.ú., na jeho severnom okraji je situovaný areál poľnohospodárskeho družstva, ktorý je v rámci zmiešaného územia doplnený o plochy pre výrobné aj nevýrobné služby. Zvyšovanie súčasnej kapacity hospodárskych zvierat v areáli družstva je možné len za podmienky, ktorá preukáže zamedzenia negatívneho vplyvu na obytné prostredie v obci v súlade s platným zákonom o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (v súčasnosti zákon č.24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvu na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Výrobné plochy je potrebné oddeliť od obytného územia vhodnou izolačnou zeleňou a zamedziť negatívnym vplyvom na obytné územie v obci.

Rozvoj športovej vybavenosti

v súčasnosti chýbajúce ihriská (pre rôzne vekové kategórie detí), navrhujeme doplniť v rámci navrhovaných lokalít na bývanie.

Rozvoj rekreačnej funkcie

je navrhnutý pri vstupe do Istebnianskej doliny – rekreačná lúka. V území navrhujeme vybudovať multifunkčné rekreačné trasy (vychádzkové, bežecké, cyklistické, bežkárske,..).

Rozvoj plôch zelene

je navrhnutý hlavne okolo budov existujúcej ako aj navrhovanej občianskej vybavenosti, obecného úradu, škôlky, kostolov, v rámci cintorína, navrhovaných výrobných plôch, v školskom areáli, ako aj v rámci plochy bývalého poľnohospodárskeho areálu (izolačná zeleň - z dôvodu zlepšenia životného prostredia). Zeleň je v z. ú. zastúpená hlavne súkromnou zeleňou záhrad, sprievodnou zeleňou vodných tokov Oravy a Istebnianskeho potoka. V rámci zachovania ekologickej stability je potrebné akceptovať brehovú zeleň pozdĺž potokov. Významné zastúpenie má plocha parkovej zelene pri obecnom úrade a kaštieli, kde sa nachádza aj chránený strom.

Na okrajových svahovitých polohách v kontakte s obytnou zástavbou sa uplatňujú plochy extravilánovej drevitej zelene - zmiešané stromovité a krovité, prevažne listnaté porasty.

Z hľadiska priestorového je nutné rešpektovať krajinárske hodnoty územia. Je potrebné zachovať drobnú mierku okolitej zástavby a charakteristické priehľady. Drobná zástavba solitérnych rodinných domov i občianskej vybavenosti by mala naďalej zostať základným charakteristickým prvkom sídla. Nová zástavba by mala rešpektovať prostredie a používať tvaroslovné prvky regionálnej (oravskej) architektúry (tvar, sklon strechy, mierka, atď.), zároveň by mala mať súčasný architektonický výraz.

B.7 NÁVRH RIEŠENIA BÝVANIA, OBČIANSKEHO VYBAVENIA SO SOCIÁLNOU INFRAŠTRUKTÚROU, VÝROBY A REKREÁCIE

B.7.1 NÁVRH RIEŠENIA BÝVANIA

Plochami pre bývanie sú v zmysle vyhl.č.55/2001 Z.z. plochy, ktoré sú určené pre obytné domy a k nim prislúchajúce nevyhnutné zariadenia, napr. garáže, stavby občianskeho vybavenia, verejné dopravné a technické vybavenie, zeleň a detské ihriská. Pre riešenie funkcie bývania sú v schválenom zadaní obsiahnuté nasledovné požiadavky :

- plochy, potrebné na bývanie navrhnuť v rozsahu, vyplývajúcom z predpokladaného počtu obyvateľov obce a vývoja obývanosti bytového fondu - uvedený rozsah obytných plôch zväčšiť o primeranú urbanistickú rezervu,
- bytovú výstavbu orientovať prednostne na využiteľné prieluky v rámci z. ú. obce i mimo neho, plochy s vybudovanou alebo ľahko dostupnou dopravnou a technickou infraštruktúrou a voľné plochy v kontakte so súčasnými obytnými plochami,
- medzi obytné plochy zaradiť najmä územie severne, severovýchodne a severozápadne od z. ú. obce (hlavne lokality Hrad, Dlhé hony a Nad záhradami),
- návrhom jednoznačných funkčných a priestorových regulatívov a limitov vylúčiť možné kolízie pri využití územia a zabezpečiť vytváranie harmonického obytného prostredia.

Celková potreba bytov, návrh novej bytovej výstavby

Pre predpokladaný počet 1.570 obyvateľov obce v roku 2038 a pre dosiahnutie obývanosti 2,70 obyvateľa/1 byt je v roku 2038 potrebný celkový počet 582 trvale obývaných bytov. Pri zachovaní súčasného podielu trvale neobývaných bytov (7,3 %) je potrebných v obci celkom 625 bytov, t.j. do roku 2038 potrebné v obci rezervovať pozemky pre výstavbu približne 135 bytov.

Vzhľadom k vidieckemu charakteru obce, charakteru zástavby a terénnym danostiam predpokladáme výlučne nízkopodlažnú formu zástavby (predovšetkým rodinné domy). Prípadnú potrebu bytov odporúčame riešiť v rámci vymedzeného zmiešaného územia ZU-05 (občianska vybavenosť a bývanie) formou malých samostatne stojacich objektov hromadného bývania.

Z hľadiska zachovania charakteru urbanistickej štruktúry a jej priestorového pôsobenia je potrebné zachovať a udržiavať súčasný charakter sídla a nedopustiť narušenie súčasnej sídelnej štruktúry nevhodnou (pravouhlou schématickou) výstavbou v tomto type krajiny. Zabrániť je potrebné obytnej zástavbe vo voľnej krajine (nevhodná v tomto type prostredia, krajiny).

Rozvoj plôch pre výstavbu rodinných domov v **návrhovom** období do r.2038, vychádzajúci zo zadania, je možné rozčleniť na :

a) plochy v rámci z. ú. obce, vytýčenému k 1.1.1990:

- v prielukách - cca 5 RD,
Spolu je v z. ú. možné umiestniť cca 5 RD.

b) plochy mimo z. ú. obce:

- lokalita BI-01, Hrad - 40 RD, predpoklad je vybudovanie dopravnej a technickej infraštruktúry a spracovanie UŠ,
- lokalita BI-02, Gašova roveň - 20 RD,
- lokalita BI-05, Dlhé hony - 25 RD ,predpoklad je vybudovanie dopravnej a technickej infraštruktúry,
- lokalita BI-08, Medzihory - 15 RD ,predpoklad je vybudovanie dopravnej a technickej infraštruktúry,
- lokalita BI-13 – 10 RD,
- lokalita BI-15, smer Dolina – 12 RD,
- lokalita BI-16, Nad záhradami - 8 RD, predpoklad je vybudovanie dopravnej a technickej infraštruktúry,

- lokalita BI-17, Nad záhradami - 70 RD, predpoklad je vybudovanie dopravnej a technickej infraštruktúry a spracovanie ÚŠ na výškopise,
- lokalita BI-18, Dolná roveň – 18 RD, predpoklad je vybudovanie dopravnej a technickej infraštruktúry a spracovanie ÚŠ na výškopise.

Na navrhovaných plochách je spolu možné umiestniť viac rodinných domov (218), vzhľadom na reálnu potrebu k r.2038 (135). Na základe predpokladu, že k cieľovému roku 2038 budú niektoré lokality len rozostavané (zložité vlastnícke vzťahy, zosuvné územia, potreba podrobnejšieho riešenia, ap.) sú v územnom pláne navrhnuté obytné plochy väčšie o primeranú urbanistickú rezervu.

Pred začatím výstavby v rozsiahlych lokalitách, situovaných v svahovitom teréne – BI-01 Hradý, BI-02 Gašova roveň, BI-16 Nad záhradami, BI-17 Nad záhradami, BI-18 Dolná roveň navrhujeme:

- *spracovať (na výškopise) podrobnejšie riešenie usporiadania obytného územia (ÚPN-Z, resp. ÚŠ) s návrhom dopravnej a technickej infraštruktúry, s vyčlenením verejných plôch pre zeleň a ihriská a s určením podrobných regulatívov pre zástavbu*

B.7.2 NÁVRH RIEŠENIA OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI SO SOCIÁLNOU INFRAŠTRUKTÚROU

Vzhľadom na charakteristiku zariadení občianskej vybavenosti, môžeme ich zaradiť do nasledujúcich jednotlivých skupín:

Školstvo a výchova

- ✓ Materská škola (MŠ)

V obci sa nachádza materská škola s právnou subjektivitou, umiestnená v budove južne od Csillaghyovského kaštieľa v oddelenej samostatnej budove. Škôlka je projektovaná na max. kapacitu 45 detí, v súčasnosti ju navštevuje 45 detí v 2 triedach, s počtom zamestnancov 4 učiteľky. V objekte sa nenachádza aj školská jedáleň, strava sa dováža z jedálne pri ZŠ. V areáli školského dvora je školská záhrada s preliezkami a pieskoviskom a tiež parcela s detským ihriskom pre verejnosť. Pozemok je plošne vyhovujúci a je vo vlastníctve obce. V okolí chýbajú parkoviská. Stavebnotechnický stav zariadenia: budova je v súčasnosti po rekonštrukcii, ktorá obnášala výmenu okien, opravu fasády a opravu strechy. Objekt je vykurovaný teplovodom z centrálného zdroja tepla.

MŠ má optimálnu polohu, je umiestnená uprostred obce. Vzhľadom k počtu detí v obci a charakteru zástavby nie je možné dodržať odporúčané dochádzkové vzdialenosti - pre MŠ 400 m.

Kapacita MŠ ako aj veľkosť pozemku sú na návrhové obdobie postačujúce.

- ✓ Základná škola (ZŠ)

Je umiestnená, v relatívne novej budove, postavenej v roku 1960, v centre obce vedľa obecného úradu. Na pozemku sa nachádza ihrisko a v jeho blízkosti aj budova materskej školy. Budova s pozemkom sú vo vlastníctve obce. Škola je plne organizovaná a je s právnou subjektivitou. V súčasnosti ju navštevuje 118 žiakov, z toho na I. stupni – 51 žiakov a na II. stupni – 67 žiakov, projektovaná je na max. kapacitu 200 žiakov. V škole je situovaných 9 kmeňových tried. Školu navštevujú prevažne žiaci z obce, žiaci z miestneho Detského domova a 6 dochádzajúcich detí z okolitých obcí. Počet zamestnancov je 26, z toho 14 – pedagogických a 4 - nepedagogických zamestnancov (ekonómka, školník a 2 upratovačky). Súčasťou školy je aj zariadenie školského stravovania, kde je zamestnaná vedúca jedálne a 3 kuchárky. Škola prešla rozsiahlou rekonštrukciou a poskytuje materiálno-technické zabezpečenie modernej vzdelávacej inštitúcie. Na vyučovacích hodinách sa využívajú IKT, interaktívna tabuľa, nové jazykové programy pri vyučovaní cudzích jazykov. Má k dispozícii 2 počítačové učebne, multimediálnu učebňu, umeleckú učebňu, telocvičňu, kuchyňu a školskú jedáleň. V celej budove školy je možnosť pripojenia na internet cez wifi sieť. Budova je napojená teplovodnými rozvodmi na centrálny zdroj tepla, má zrekonštruovanú strechu, vymenené okná, vyasfaltované okolie. Jedáleň a telocvičňa sú umiestnené v samostatných objektoch. Škola má v areáli vybudované multifunkčné ihrisko s umelou trávou, ktoré je využívané aj verejnosťou.

Základná škola má optimálnu polohu v centrálnej časti obce, s približne rovnakou vzdialenosťou do všetkých častí obce. Vzhľadom k počtu detí v obci a charakteru zástavby nie je možné dodržať odporúčané dochádzkové vzdialenosti - pre ZŠ 500 - 800 m.

Kapacita ZŠ ako aj veľkosť pozemku sú na návrhové obdobie postačujúce.

- ✓ Základná umelecká škola, stredné a odborné školy

V obci sa nenachádzajú, najbližšie zariadenia sú v Dolnom Kubíne.

V návrhovom období nie sú potrebné v obci samostatné učebne pre základné umelecké školy.

✓ Stredné a odborné školy

V obci sa nachádza areál strednej odbornej školy technickej, ktorá v súčasnosti nefunguje a nepredpokladá sa obnova jej prevádzky. Najbližšie zariadenia sú v Dolnom Kubíne. *Vzhľadom k veľkosti obce, jej polohe a významu v štruktúre osídlenia nie sú v obci potrebné.*

Zdravotníctvo

V obci zabezpečuje základnú zdravotnícku starostlivosť ambulancia všeobecného lekára pre dospelých v dňoch pondelok, streda, štvrtok. Ďalej základnú zdravotnícku starostlivosť zabezpečujú ambulancie v Párnici - praktický lekár pre dospelých a stomatológ, vyššiu zdravotnícku starostlivosť zabezpečuje nemocnica s poliklinikou v Dolnom Kubíne. Najbližšia lekáreň sa nachádza v centre obce.

Tento stav je vyhovujúci a nie je potrebné uvažovať so zriadením ďalších ambulancií.

Sociálna starostlivosť

V obci je v prevádzke zariadenie sociálnej starostlivosti – Detský domov. Do roku 2013 sídlil v Csillaghyovskom kaštieli. Detský domov sa delí na 3 samostatné skupiny – 2 samostatné skupiny sú v Istebnom, 1 samostatná skupina a skupina mladých dospelých je v Dolnom Kubíne. Od 01. 01. 2014 je sídlo detského domova v Istebnom, v dvojpodlažnej budove súpisné č. 258, v ktorej na prízemí sú kancelárie a na nadzemnom podlaží je umiestnená samostatná skupina III. Budova bola zakúpená v roku 2005, od Obce Istebné a následne budova prešla kompletnou rekonštrukciou.

V Istebnom, v rodinnom dome súpisné č. 260 je umiestnená samostatná skupina II.. Uvedená budova prešla kompletnou rekonštrukciou v roku 2008..

V Dolnom Kubíne v rodinnom dome na Bohúňovej ulici č. 1097/9 je umiestnená samostatná skupina I., a sídlo CPPR (Centrum podpory profesionálnych rodín). V roku 2008 bol v Dolnom Kubíne na sídlisku Brezovec zakúpený štvorizbový byt pre skupinu mladých dospelých, kde je umiestnených 8 mladých dospelých.

Detský domov v Istebnom má kapacitu 57 detí. Počet zamestnancov činí 41 (riaditeľka zariadenia, pracovníčky ekonomického úseku, sociálne pracovníčky, psychologičky, špeciálna pedagogička, vychovávatelia, pomocní vychovávatelia, pomocní vychovávatelia s ekonomickou agendou, údržbár, profesionálni rodičia).

V obci Istebné je zabezpečená sociálna starostlivosť formou opatrovateľskej služby a klubu dôchodcov, ktorý má 50 miest. V neďalekej obci Žaškov je v prevádzke zariadenia sociálnej starostlivosti - denný stacionár pre starších spoluobčanov s kapacitou 18 ľudí v budove MŠ. Najbližšie sociálne pobytové zariadenia - dom dôchodcov s kapacitou 75+56 miest a dom sociálnych služieb pre mládež a dospelých s kapacitou 42 miest je v Dolnom Kubíne.

Obec má záujem o vybudovanie domu sociálnej starostlivosti, resp. opatrovateľskej služby.

Navrhujeme:

- *vybudovať dom sociálnej starostlivosti, resp. opatrovateľskej služby buď vo vhodnom existujúcom objekte resp. na plochách navrhovanej OV (napr. OV-11).*

Kultúra

✓ Kultúrny dom

Spoločenská sála sa nachádza v objekte obecného úradu, postavenej v roku 1961 z prostriedkov fabriky Kovohuty Istebné. Nachádza sa v centrálnej časti obce. Kapacita je 250 stoličiek. Vykurovanie je riešené pomocou teplovodu z centrálného zdroja tepla.

Budova potrebuje modernizáciu s následným zvýšením kapacity, nakoľko existujúce kapacity nevyhovujú pre návrhové obdobie. Je potrebné do budúcnosti uvažovať aj vytvorením klubových priestorov.

✓ Knižnica

V obci sa nachádza obecná knižnica, sídliaca v budove obecného úradu. Obsahuje 6179 knižných jednotiek a je tu tiež k dispozícii internet pre obyvateľov obce.

Priestor kapacitne vyhovuje aj pre návrhové obdobie. Bola by vhodná jej digitalizácia.

✓ Rímskokatolícky kostol Božieho milosrdenstva

Je to budova bývalej školy, ktorá bola v roku 2003 prestavaná na rímskokatolícky kostol. Nachádza sa v centrálnej časti obce na západnej strane cesty III/2258. Budova leží na pozemku patriacom rímskokatolíckej cirkvi – farnosti vo Veličnej. Kostol má kapacitu 80 miest (stoličiek).

Tento stav je vyhovujúci aj pre návrhové obdobie.

✓ Evanjelický drevený artikulárny kostol sv. Michala

Jedná sa o národnú kultúrnu pamiatku, presný dátum jeho výstavby nie je známy, no z dostupných dokumentov sa predpokladá, že bol stavaný v roku 1689 a možno sa domnievať, že sa dobudovával až do roku 1730. Kostol tvorí zrubová konštrukcia ošalovaná doskami. Strecha je valbová. Oltár pochádza z roku 1698 a znázorňuje sv. Trojicu a kazateľnica je z roku 1686. Organ pochádza z roku 1768. Kostol má kapacitu 350 miest a je situovaný v severnej časti obce na konci kostry verejného priestoru.

Tento stav je vyhovujúci aj pre návrhové obdobie.

Záujmové združenia

Medzi najstaršie záujmové združenia a organizácie patrí Dobrovoľný hasičský zbor, ktorý bol založený v roku 1892. Ďalšie sú: MŠ Červený kríž, turistický oddiel, Obecný športový klub, jednota dôchodcov, poľovné združenie, Miestny odbor Matice Slovenskej.

V obci je bohatý kultúrny život, ktorí podporujú jednotlivé spolky osobitne, alebo spoločným úsilím, organizovaním rôznych podujatí zachovávajúcich kultúrne tradície (fašiangy, Deň matiek, MDD, ples poľovníkov, ples OŠK, stávanie mája, Memoriál Ondreja Dzubáka, na počesť zakladateľa dobrovoľných hasičských zborov na Orave, deň obce, varenie kapustnice, Mikuláš a pod.).

Telovýchova a šport

V súčasnosti v obci pôsobí Obecný športový klub, založený v roku 1998 a od roku 2004 súťažne oddielu vo futbale v kategóriách detí, dorastu, starších žiakov a dospelých. Ďalej sa venuje stolnému tenisu, florbalu, či volejbalu. V areáli bývalej strednej odbornej školy sa nachádza futbalové ihrisko a strelnica.

Medzi tradičné podujatia patrí:

Ples OŠK Istebné; Ples ZŠ s MŠ Istebné, Ples poľovníkov, Stávanie mája; Športové popoludnia k MDD; Súťaž družstiev prvej pomoci dospelých na Orave; Hasičský deň – Memoriál Ondreja Dzubáka na počesť zakladateľa dobrovoľných hasičských zborov na Orave; Tematicko-športový pochod „Po partizánskom chodníku“ Istebné, Bralo, Lučivná; Deň obce, stretnutie rodákov, futbalový turnaj o pohár Dušana Galisa, Mikuláš, Vianočná akadémia, Súťaž vo varení kapustnice, zimné a letné turistické prechody chotárom.

Obyvatelia majú v obci obmedzené možnosti športového vyžitia. K dispozícii je :

- futbalové ihrisko
- viacúčelové ihrisko medzi bytovými domami a záhradkárskou lokalitou
- detské ihrisko pri viacúčelovom ihrisku
- detské ihrisko medzi obecným úradom a ev. kostolom
- turistické značkové chodníky v dĺžke cca 5 km
- turistická značková trasa (*zdroj: www.hiking.sk, www.kst.sk, www.turistickamapa.sk):
 - ✓ modrá značka č. 2684: Istebné OÚ - Koniareň, cez k. ú. v dl. 5,0 km (celk. dĺžka 5,5 km)
- cyklistické trasy, v dĺžke asi 6,0 km:
 - ✓ modrá značka Vyšný Kubín – Jasenová – Žaškov – **Istebné** – Zázrivá, cez k. ú. v dl. 5,0 km (celk. dĺžka 33,0 km)
 - ✓ zelená značka Istebné, zvonica – Kubínska hoľa, parkovisko, cez k. ú. v dl. 1,0 km (celk. dĺžka 12,0 km)

V katastri obce je ešte veľa ďalších turistických trás ako aj cyklotrás no nie sú značkové. Sú to trasy zimného turistického a lyžiarskeho prechodu katastrom obce, trasy na Lysicu, na Hrčovu Kečku, Močidlá, Macko a Žiar. Všetky trasy, ktoré sú ako bežecké a turistické sú aj cyklistické no niektoré úseky len pre náročnejších. Trasy poskytujú neopakovateľné výhľady na dolnú Oravu.

V okolí obce sú podmienky pre paragliding.

V jednotlivých zónach obce chýbajú ihriská pre rekreačnú telovýchovu detí, mládeže a dospelých - odporúčaná je plocha 2 m²/ 1 obyvateľa, z toho 0,5 m²/ 1 obyvateľa rezervovať na detské ihriská a 1,5 m²/ 1 obyvateľa na ihriská pre mládež a dospelých. Rekreačné ihriská by mali byť umiestnené do plôch súvislej

zelene, dochádzková vzdialenosť k detským ihriskám pre deti mladšie ako 6 rokov nemá presiahnuť 200 m, pre staršie deti do 13 rokov 500 m.

Vzhľadom na obmedzené možnosti športového vyžitia obyvateľov obce, navrhujeme:

- *rezervovať plochy pre vybudovanie detských ihrísk pre deti rôznych vekových kategórií vo všetkých navrhovaných obytných zónach*

Maloobchodná sieť

V obci sa nachádzajú 2 malometrážne predajne rozličného tovaru, v ktorých sú zamestnaní 9 ľudia.

- ✓ COOP Jednota (3)
- ✓ KORUNA – Žilina (6)

Predajne sú rozmiestnené v celom z. ú. rovnomerne, vo vyhovujúcich dochádzkových vzdialenostiach.

Stav obchodnej siete sa javí ako dostačujúci. V návrhovom období je možné doplniť maloobchodnú sieť v rámci obytného územia.

Verejné stravovanie a ubytovanie

V obci je 5 pohostinských zariadení, v ktorých je zamestnaných 5 zamestnancov.

- ✓ Ostéria Bar – Zaťková Ľubica,
- ✓ Pohostinstvo Istebné – Mrzena Marián,
- ✓ Hostinec u Štítika – Štítko Ondrej,
- ✓ Pohostinstvo JADA – Štítko Ján,
- ✓ Staničný bufet – Vozatárová Ružena,
- ✓ ZŠS Istebné – ZŠ s právnou subjektivitou - školské stravovanie, kapacita 100

V obci sa nachádzajú ubytovacie zariadenia:

- ✓ Penzión JADA - rozloženie izieb: 5x2, 5x3, +6, max. kapacita 31 osôb.

V penzióne / areáli sa nachádza jedáleň, bar, kuchynka (elektrický sporák, plynový sporák, rúra, chladnička), spoločenská miestnosť, TV-SAT a video, terasa, altánok s krbom, ihrisko, pieskovisko, stolný tenis, hojdačka, bicykle, za poplatok sauna, masážna vaňa pre 4 osoby. Možnosť prístelky (6x). Parkovanie vo dvore. Autobus 200m. Vlak (stanica Istebné) 2km.

- ✓ Perníková chalúpka – rozloženie izieb: 1x2, 2x3, 1x4, max. kapacita 12 osôb.

Spoločenská miestnosť s TV, kúpeľňa s vaňou, WC samostatné, kuchyňa (sporák na tuhé palivo, elektrická dvojplatnička, chladnička, MV rúra), rádio, jedáleň s krbom.

Altánok, záhradné posedenie, krb, gril, hojdačka, vírivka, stolný tenis, elektronické šípky. Internetové pripojenie Wi-Fi. Elektrické kúrenie. Parkovanie vo dvore. Obchod 200m. Reštaurácia 200m. Autobus 200m. Vlak (stanica Istebné) 2km.

- ✓ Apartmán Na stračej nôžke – Ivan Zaťko – rozloženie izieb 1x4, +2, max. kapacita 6 osôb.

V apartmáne je štvorlôžková izba, spoločenská miestnosť s rozkladacou pohovkou, prepojená s plne vybavenou kuchynkou s jedálenskou časťou. Ďalej sú tam Wi-Fi pripojenie, kúpeľňa, vonkajší altánok s krbom.

- ✓ Koedam s.r.o., - Marko Koedam, Istebné 95

- ✓ Ubytovanie pri evanjelickom cirkevnom zbore „Karmel“ (čaká sa na kolaudáciu)

Podľa svetových prognóz sa v nasledovnom 10 - 20 ročnom období očakáva podstatný nárast cestovania, rast aktívnych foriem dovolení, vyššia frekvencia kratších dovolení. Najvyšší rast sa očakáva vo vekových kategóriách mládež a dôchodcovia, ďalej možno predpokladať pokračovanie procesu skvalitňovania ponuky služieb jestvujúcich zariadení.

Stav ubytovacích a stravovacích zariadení v území sa javí ako dostatočný, v predchádzajúcom kontexte ako aj vzhľadom na atraktivnosť prírodného prostredia z hľadiska cestovného ruchu.

V obci predpokladáme mierne zvýšenie ubytovacej kapacity o max. 45 nových lôžok v roku 2038, pre ktorú sú vytvorené v rámci návrhu ÚPN-O plošné podmienky a to ako ubytovanie v súkromí.

Výrobné, nevýrobné a opravárenské služby

Zo zariadení nevýrobných služieb v obci sa nachádzajú zariadenie s celkovým počtom 3 zamestnancov:

- ✓ Fačko Miloš – autoservis – oprava karosérií, lakovanie
- ✓ Autoservis Štítko Ondrej – lakovanie, striekanie, bežné opravy a údržby
- ✓ OK AUTO s.r.o. – autoelektrika

Výrobné zariadenia v obci:

- ✓ Hoval s.r.o. – výroba kotlov na ústredné vykurovanie a výroba vzduchotechniky. Prevádzka je umiestnená na križovatke cesty I/70 a III/2258 na periférii obce nad areálom OFZ, pri bývalej administratívnej budove OFZ, ktorá dnes slúži ako jedáleň pre zamestnancov firmy Hoval, kde stravu dodáva externá firma. Haly postavila v priemyselnom parku o rozlohe 4,5 ha na pozemkoch, ktoré pôvodne partili obci, ale v súčasnosti sú už vo vlastníctve firmy Hoval spolu s okolitými pozemkami a bývalou administratívnou budovou OFZ. Celkový počet zamestnancov 250. *V okolí prevádzky je potrebné vyriešiť parkovanie.*
- ✓ KOVOPAM, s.r.o. výroba a dodávka produktov z farebných kovov a plastov, Ing. Grobarčík Pavol. Prevádzka sa nachádza v areáli OFZ s počtom zamestnancov 1.
- ✓ Metal Working CNC, s.r.o. – Jaroslav Dubovec. Firma pracuje v oblasti strojárenskej výroby - kovoobrábanie, kovovýroba, CNC frézovanie, CNC sústruženie, frézovanie. Zabezpečuje kompletnú výrobu rôznych komponentov a súčiastok z rôznych materiálov. Prevádzka sa nachádza v areáli bývalej strednej odbornej školy a má 2 zamestnancov.
- ✓ AV Systémy, s.r.o. – Ing. Peter Kozáčik. Firma sa zaoberá projektovaním, výrobou a dodávkou zariadení v oblasti automatizácie výrobných a montážnych procesov. Prevádzka sa nachádza v areáli bývalej strednej odbornej školy a má 20 zamestnancov.
- ✓ OFZ a. s. – je diverzifikovaným stredoeurópskym výrobcom ferozliatin. História spoločnosti siaha až do roku 1952, kedy boli vyrobené prvé ferozliatiny na Slovensku. V súčasnosti má táto spoločnosť v obci prevádzku kotolne, ktorá slúži ako centrálny zdroj tepla pre niektoré bytové domy a ďalšie objekty – základná škola, obecný úrad, materská škola, Csillaghyovský kaštieľ, všeobecná lekáreň, Detský domov, Jednota dôchodcov, posilňovňa, kaderníctvo.

Na území obce sa nachádzajú ďalšie služby a prevádzky: stolárska dielňa – Miroslav Madera, Autodoprava (špedícia) Štítik Ladislav,....

V obci chýbajú služby patriace jednak k základnej vybavenosti (kaderníctvo, zberňa prácovne a čistiarne, opravovňa bicyklov, rôzne opravovne, požičovňa priemyselného tovaru...) ako aj služby vyššej vybavenosti (informačné a sprostredkovateľské služby, môžu byť aj krajčírstvo s opravou odevov, kominárstvo ap..).

Pre služby nie sú v súčasnosti určené kritériá, resp. odporúčané ukazovatele. Ich fungovanie určuje dopyt na trhu, aj druhová štruktúra sa v súčasnosti mení. V obciach veľkostnej kategórie do 5000 obyvateľov sa odporúčajú (Metodická príručka MŽP SR „Štandardy minimálnej vybavenosti obcí – aktualizácia, 2009“) tieto zariadenia služieb:

- činnosti v oblasti nehnuteľností (kupovanie, predávanie a prenájom nehnuteľností, sprostredkovanie, realitná kancelária, správa nehnuteľností)
- prenájom strojov a zariadení bez obsluhy (prenájom automobilov, iných pozemných dopravných prostriedkov, poľnohospodárskych, stavebných, kancelárskych strojov a počítačov)
- prenájom tovaru osobnej potreby a potrieb pre domácnosť
- počítačové a súvisiace činnosti (poradenská služba – hardware a software, databázové činnosti, oprava a údržba kancelárskych strojov a počítačov)
- iné obchodné služby (právne, daňové a podnikateľské poradenstvo, činnosti účtovnej evidencie, architektonické a inžinierske činnosti a súvisiace technické poradenstvo, činnosti reklamy, sekretárske a prekladateľské činnosti a pod.)

Trhové miesto, trhovisko

V súčasnej dobe sa v obci nachádza miesto na príležitostný predaj rôzneho druhu, na tento účel 1 trhovské miesto pri obecnom úrade.

Cintorín

Je umiestnený v blízkosti ev. kostola s využiteľnou celkovou plochou 4.540 m². V súčasnosti je na ňom evidovaných 418 hrobových miest, z toho 1hrobových - 136, 2hrobových - 185, 3hrobových- 13, 4hrobových -4, 5hrobových 1, 9hrobových 1, 51 urnových a 27 detských hrobov. Podľa štatistických údajov priemerne ročne zomrie 15 ľudí, pre návrhové obdobie do r.2038 bude potrebných okolo 300 nových hrobových miest. Na cintoríne je dom smútku postavený v r.2001, s kapacitou 50 stoličiek, ktorý kapacitne postačuje avšak je potrebná rekonštrukcia jeho vnútorných priestorov.

Cintorín kapacitne postačuje na návrhové obdobie. V okolí cintorína chýbajú parkovacie plochy.

Navrhujeme:

- v okolí cintorína vybudovať parkovisko/rozšíriť existujúce parkovisko
- zvýšiť kapacitu cintorína

Zberné zariadenie

V obci sa nachádzajú zberné nádoby na separovaný odpad – papier, plast, sklo.

Obec Istebné má na svojom území zriadený zberný dvor na separovaný odpad v priestore čističky odpadových vôd, vlastníkom Obec Istebné.

Obec má záujem o výstavbu obecného kompostoviska a zberného dvora.

Navrhujeme:

- *vybudovať nový zberný dvor a obecné kompostovisko v areáli bývalého poľnohospodárskeho družstva – ZU-03*

Správa a riadenie

Zo zariadení verejnej správy v obci sú :

- ✓ *Obecný úrad*, umiestnený v centre obce v polyfunkčnej budove obce s *domom kultúry*. Na obecnom úrade pracujú starosta +5 zamestnanci (3 v administratíve, správkyňa budov, vodič). Priestory obecného úradu sú plošne vyhovujúce, objekt je v vyhovujúcom stavebnotechnickom stave po rekonštrukcii.
- ✓ *Zariadenie požiarnej ochrany* - hasičská zbrojnica postavená v roku 1970, umiestnená v blízkosti obecného úradu za klasicistným kaštieľom, kde sídlilo kino. Zdrojom požiarnej vody je Istebniansky potok a verejný vodovod s požiarnymi hydrantmi.

B.7.3 NÁVRH RIEŠENIA VÝROBY, HOSPODÁRSKA ZÁKLADŇA

Podľa monitoringu na celoštátnej úrovni sa v roku 1991 okres Dolný Kubín dostal do zložitej ekonomickej situácie. Už v minulosti bol okres produkčne, spotrebne a infraštruktúrne poddimenzovaný. Pre hospodársky potenciál okresu je charakteristická jeho priemyselno-poľnohospodárska základňa.

V r.2011 bolo v obci evidovaných 100 uchádzačov o zamestnanie, čo predstavuje 16,8% z ekonomicky aktívnych obyvateľov a 11,0% obyvateľov v produktívnom veku. Zo štatistických údajov vyplýva, že počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie od r.2013 klesá, medzročne predstavuje pokles o 36 uchádzačov, t.j. v priemere 9 uchádzača ročne.

Obec Istebné je možné charakterizovať ako obec s priemernou podnikateľskou aktivitou, v celookresnom meradle.

Hospodárska základňa obce je zastúpená všetkými tromi sektormi. V sekundárnom sektore je rozvinutá nadpriemerne, v primárnom minimálne a v terciárnom priemerne. Najmenej zastúpený je primárny sektor (25 pracovných miest). Pracovné príležitosti pre ženy sú najviac zastúpené v terciárnom sektore, kde tvoria 80 %. Výrazné zastúpenie hospodárskej základne má firma HOVAL s.r.o., ktorá pôsobí v sekundárnom sektore a zamestnáva približne 250 zamestnancov. Výrazné množstvo zamestnancov tejto firmy dochádza z okolitých obcí a mesta Dolný Kubín. Bilanciu pracovných príležitostí priaznivo ovplyvňuje poloha obce v blízkosti Dolného Kubína, ktorý je pre okolité obce zdrojom pracovných príležitostí predovšetkým v sekundárnom a terciárnom sektore.

B.7.3.1 Primárny sektor - poľnohospodárstvo

V roku 1949 bolo založené JRD, no čoskoro sa rozpadlo a od roku 1973 sa stalo súčasťou JRD Veličná. Na väčšine poľnohospodárskych pozemkoch hospodári spoločnosť PD Veličná, ktoré hospodári na 910 hektároch pôdy, pričom orná pôda z toho predstavuje 152 hektárov (zvyšná plocha ostáva na lúky a pasienky). V rastlinnej výrobe pestuje zemiaky na konzum na výmere 10 hektárov, obilniny – pšenicu na ploche 50 hektárov a kukuricu na siláž na ploche 50 hektárov. V živočíšnej výrobe chovajú 495 kusov hovädzieho dobytku, z toho 200 dojnic. Družstvo má vlastný salaš a chovajú 600 oviec. Popri katastri obce Veličná družstvo obhospodaruje pôdu aj na území obce Istebné a prímestských územiach mesta Dolný Kubín, Beňová Lehota, Veľký a Malý Bysterec. Plocha obhospodarovanej pôdy je 81,26 ha. Družstvo má 160 členov a zamestnáva počas roka priemerne 28 pracovníkov

Poľnohospodársky dvor Istebné (bývalé JRD) patrí pod správu poľnohospodárskeho družstva Veličná. Areál je v súčasnosti nevyužitý, viaceré objekty sú v nevyhovujúcom stavebnotechnickom stave. V území sú aj 3 samostatne hospodáriaci roľníci, ktorí hospodária zhruba na 82,02 ha pôdy, zvyšok obhospodarujú súkromní vlastníci pozemkov. V obci má sídlo aj podnikateľ, ktorý vykonáva zber a balenie medu.

B.7.3.2 Primárny sektor - lesné hospodárstvo

Lesy sú základnou a nenahraditeľnou zložkou životného prostredia, kde plnia niekoľko významných funkcií. Okrem produkcie žiadanej drevnej hmoty zabezpečujú plnenie dôležitých celospoločenských pohľadov, z ktorých sú najdôležitejšie: vodohospodárska, pôdoochranná, prírodoochranná a pod.

Katastrálne územie obce Istebné je organizačne začlenené do Lesného celku Dolný Kubín. Lesný celok je v zmysle priestorovej úpravy lesa definovaný ako územne ucelená časť lesov, pre ktoré sa vyhotovuje program starostlivosti o lesy. V podmienkach obce Istebné to znamená, že lesy patriace do jeho katastrálneho územia sú spravované a obhospodarované pokynmi programu starostlivosti o lesy platnými na obdobie rokov 2016 – 2025 .

Vlastníctvo a užívanie lesov

Štruktúra vlastníckych a užívateľských vzťahov je nasledovná:

A. Vlastníctvo:

- súkromné – fyzické osoby: a) v podielovom spoluvlastníctve spoločných nehnuteľností podľa zákona č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločnostiach,
- b) v podielovom spoluvlastníctve (mimo spoločných nehnuteľností)

B. Užívanie (obhospodarovanie v zmysle zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov) lesov vykonávajú právnické osoby:

- a) Lesy Slovenskej republiky, š.p. Odštepny závod Námestovo IČO: 36038351
- b) Pozemkové spoločenstvo vlastníkov lesov a pasienkov obce Istebné, IČO: 17057965
- c) Urbárni spolumajitelia pozemkové spoločenstvo Veličná, IČO: 14225085

Kategorizácia lesov

Celková výmera katastrálneho územia Istebné podľa údajov ÚGKN zverejnených na stránke „kataster-portal.sk“ je 1129,2376 ha, z toho výmera lesných pozemkov je 297,3124 ha. Lesnatosť teda predstavuje 52,9%.

Z celkovej výmery lesných pozemkov tvoria lesné porasty (pozemky porastené lesnými drevinami) 586,70 ha a pozemky bez lesných porastov 10,6124 ha. Charakteristika jednotlivých druhov lesných pozemkov je uvedená v nasledujúcich kapitolách.

Lesné porasty sa delia na dve kategórie:

Lesy hospodárske – výmera 328,83 ha (56%)

- funkčné typy: primárne produkčný, t. zn. produkcia drevnej hmoty, sekundárne protierozívna funkcia, vodohospodárska funkcia

Lesy ochranné – výmera 257,87 ha (44%)

Tab. č.18 - Členenie lesov podľa kategórií a subkategórií

Kategória lesa	Subkategória	Výmera v ha
Ochranné	A Lesy na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach	92,98
	D Ostatné lesy s prevažujúcou funkciou ochrany pôdy	164,89
Hospodárske	-	328,83
Spolu		586,70

Výsledky doterajšieho hospodárenia

Lesy boli využívané predovšetkým na produkciu dreva, tzn. v mladších porastoch výchovnými zásahmi prebierky a prečistky, v starých – rubných porastoch obnovnými zásahmi, po ktorých nezriedka vznikali holé plochy následne obnovované umelým zalesňovaním v kombinácii s prirodzenou obnovou. Podľa pôvodu tak v riešenom území vznikli lesné porasty semenného pôvodu. Obhospodarovanie lesov prebiehalo v intenciách štátnej lesníckej politiky, ktorej ciele a zámery boli v minulosti premietnuté do príslušnej legislatívy, konkrétne v zákone SNR č. 100/1977 Zb. o hospodárení v lesoch a štátnej správe lesného hospodárstva, neskôr v zákone NR SR č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov. V riešenom území sa nachádzajú v značnej miere lesné pozemky s exponovaným stanovišťom so strmým sklonom a zrázom. Preto tu boli vyhlásené ochranné lesy s prevažujúcou funkciou ochrany pôdy pred degradáciou, kde sú obmedzené možnosti lesníckeho obhospodarovania. Zachovali sa tu staré porasty (s vekom nad sto rokov, ktorých podiel predstavuje cca 65%). V hospodárskych lesoch sú zrejmé znaky intenzívneho hospodárenia, ktoré súviselo najmä s modernizáciou lesnej techniky a zavádzaním nových ťažbových technológií a výstavbou lesnej dopravnej siete najmä po druhej svetovej vojne. Dôkazom intenzifikácie lesného hospodárstva v povojnovom období je najmä súčasný podiel jednotlivých vekových tried z celkovej výmery lesných porastov. Najväčšie zastúpenie ihneď po najstarších lesoch majú porasty vo veku 40 až 80 rokov čo dokazuje spomínaný fakt,

teda že k intenzívnej obnove lesných porastov dochádzalo za posledných cca 70 rokov vďaka už spomínanej modernizácii lesného hospodárstva. Pri obnove lesov sa postupne prechádzalo od holorubného hospodárskeho spôsobu, pre ktorý je typické umelé zalesňovanie k jemnejším - prírode blízkym spôsobom hospodárenia využívajúcim viac prirodzené zmladenie lesných porastov. V súčasnosti predstavuje podiel prirodzenej obnovy lesov v k. ú. Istebné 62,4% z celkovej obnovovanej plochy lesných porastov. Aj z uvedeného dôvodu sa v riešenom území nachádzajú v nezanedbateľnej miere lesné porasty s viacvrstvovou štruktúrou. V lesoch ochranných bolo hospodárenie vykonávané s ohľadom na ich špecifické poslanie, t. zn. s cieľom zabezpečiť stálu existenciu lesného porastu zabezpečujúceho mimoprodukčné plnenie funkcií lesov. Vzhľadom k tomu, že sa v prevažnej miere jedná o porasty na extrémnych (neprístupných) stanovištiach, hospodárska činnosť človeka tu bola len minimálna, resp. žiadna. Z uvedeného dôvodu tieto porasty dosahujú vysoký vek (100 a viac rokov). Výsledky doterajšieho hospodárenia možno znázorniť prostredníctvom jednotlivých ukazovateľov, ktoré vypovedajú o charakteristike lesa a lesného hospodárenia v riešenom katastrálnom území. Sú to drevinová skladba, štruktúra ťažieb dreva a zalesňovania, veková štruktúra.

Tab. č.19 - Drevinové zloženie lesných porastov

Drevina	Výmera v ha	Zastúpenie v %
Borovica	54,19	9,25
Buk	220,07	37,58
Dub	0,11	0,02
Jaseň	0,16	0,03
Javor	16,26	2,78
Jedľa	31,43	5,37
Lipa	0,01	0,00
Smrek	263,07	44,73
Smrekovec	1,40	0,24
Spolu	586,70	100,00

 Tab. č.20 - Drevinové zásoby v m³

Dreviny	Zásoby
Ihličnaté	104 031
Listnaté	52 274
Spolu	156 305

 Tab. č.21- Ročná ťažba dreva podľa druhu drevín a druhu ťažby v m³

Dreviny	Obnovná ťažba	Výchovná ťažba	Spolu
Ihličnaté	1497,80	151,30	1649,10
Listnaté	464,70	27,40	492,10
Spolu	1962,5	178,7	2141,20

Tab. č.22 - Prehľad zalesňovania podľa drevín a kategórií lesov v ha

Kategória lesa	Skupina drevín	Zalesnenie spolu	Z toho očakávané prirodzené zmladenie
Hospodárske	Ihličnaté	63,19	30,35
	Listnaté	76,78	56,11
Ochranné	Ihličnaté	0,14	0,14
	Listnaté	2,38	2,38
Spolu		142,49	88,98

Tab. č.23 - Výmera lesných porastov podľa vekových tried (veková štruktúra porastov)

Veková trieda (výmera v ha/%)								Spolu
0-20	21-40	41-60	61-80	81-100	101-120	121-140	141+	
7,7	7,6	4	15	47,4	18,3	0	0	100

45,37	44,40	23,6	88,31	277,56	107,46	0	0	586,70
-------	-------	------	-------	--------	--------	---	---	--------

Mimoprodukčné využitie lesov

Lesné pozemky s lesnými porastmi zabezpečujú tieto mimoprodukčné funkcie:

- ochranu pôdy (výmole, kamenité svahy, svahy s eróznymi zosuvmi) na výmere 164,89,
- ochranu pozemkov pred ďalšou degradáciou (lesy na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach) na výmere 92,98 ha,
- zdravotno-rekreačnú a oddychovú na celej výmere.

Lesné pozemky bez lesných porastov zabezpečujú:

- protipožiarnu funkciu (lesné cesty a lesné sklady) na výmere 5,52 ha,
- poľovnícku funkciu – sú významné z hľadiska obhospodarovania poľovnej zveri (lúčky pre zver, pozemky špecifického zamerania, iné lesné pozemky, neúrodné lesné pozemky) na výmere 5,09 ha,

B.7.3.3 Sekundárny sektor

V roku 1952 sa v obci vybudoval hutnícky závod Kovohuty (od roku 1956 je to OFZ) a v súvislosti s tým sa začala výstavba sídliska. Istebné síce zostalo obcou, no s mestským charakterom. V súčasnosti je výroba v OFZ úplne zastavená, hutnícky priemysel sa presťahoval do prevádzky Široká a celý areál OFZ sa postupne asanuje. V katastri Istebného sa rozvíja priemyselný park, čoho dôkazom je zrealizovaná stavba firmy HOVAL na výrobu kotlov pre teplovodné kúrenie a výroba vzduchotechniky.

Sekundárny sektor (priemyselná výroba a stavebníctvo) je zastúpený v obci :

V území sa nachádza veľkoplošný priemyselný park. Za „veľkoplošný“ urbanistický záber sa počíta plocha bývalého areálu OFZ, a.s. Istebné, ktorá bola zameraná na výrobu ferozliatin, trosky z výroby ferozliatin a sioxidu. Výroba v závode bola ukončená v roku 2005. V roku 2006 sa pristúpilo k čiastočnej asanácii územia búraním výrobných hál a odprašovacích zariadení. Niektoré priestory boli prenajaté výrobným firmám. V starom závode zostala funkčná infraštruktúra, ktorá by mohla byť vymedzená pre rozvoj malého a stredného podnikania.

Prestavbou a dostavbou tohto územia by sa mohla vytvoriť urbanisticky ucelená výrobná zóna s priaznivými väzbami na ostatnú časť obce, zvlášť na komunikačný systém, čo minimalizuje negatívne pôsobenie zásobovacej dopravy a výroby na životné prostredie obce.

Sekundárny sektor (priemyselná výroba a stavebníctvo) je v obci zastúpený najvýznamnejším zamestnávateľom:

- ✓ firmou Hoval s.r.o., ktorá má na území obce svoju prevádzku, ktorá sa nachádza pred obcou, po ľavej strane cesty III/2258. Spoločnosť bola založená v r. 1932, sídlo má v Lichtensteinsku a prevádzka v Istebnom bola založená v r. 2001 -2004. Zaoberá sa výrobou systémov pre vykurovanie, vetranie a rekuperáciu tepla. Výrobný areál zaberá plochu cca 4,5 ha, nachádzajú sa v ňom 2 výrobné haly, spoločnosť zamestnáva 250 zamestnancov.

Poloha obce s dobrým dopravným napojením hlavne na cestnú ale aj železničnú dopravu, s dostatkom disponibilných plôch, vytvárajú dobré podmienky pre rozvoj výroby.

Navrhujeme:

- *plochu areálu výroby a služieb situovať do lokality pri vstupe do obce a na ploche bývalého areálu OFZ, a.s.*
- *areál výroby, ktorá je nenáročná na dopravu a nemá negatívne vplyvy na okolie, možno situovať v areáli hospodárskeho dvora*
- *výrobné prevádzky s možnými negatívnymi vplyvmi umiestniť v dostatočnej vzdialenosti od obytného a rekreačného územia*

Opatrenia vzhľadom na výrobu:

- pri umiestňovaní výrobných prevádzok v navrhovaných a existujúcich plochách sú navrhované zastavovacie podmienky a regulatívy ktoré navrhujú akceptovať okolité obytné územie a neumiestňovať v areáli nové prevádzky, ktoré budú mať negatívny dopad na životné a obytné prostredie (hluk, zápach, prašnosť, emisie...)

- pri umiestňovaní výrobných prevádzok, vrátane nových prevádzok v existujúcich areáloch, dôsledne rešpektovať a realizovať legislatívu v oblasti ochrany ovzdušia pred prípadnými negatívnymi vplyvmi ktorými sa zabezpečí ochrana okolitej obytnej zóny
- vo výrobných areáloch umiestňovať zeleň, zelené plochy nezastavané plochy využiť ako zeleň, z vnútornej strany výrobného areálu pri hraniciach plôch s bývaním vysadiť pás izolačnej zelene (zmiešané dreviny ihličnaté a listnaté, vysoké aj nízke).

B.7.3.4 Terciárny sektor

Predstavujú zariadenia občianskej vybavenosti - školstvo, administratívne prevádzky (verejná správa, cirkev) a služby (kaderníctvo, opravovne, účtovníctvo, ubytovacie služby, maloobchod, ap.) , kde je zamestnaných cca 50 pracovníkov (r.2017). Najväčší počet zamestnancov je vo verejnej správa, administratívne, maloobchode a službách (výrobných a nevýrobných), rekreačnou funkciou sú podmienené pracovné miesta vo verejnom ubytovaní a stravovaní.

V celom regióne Oravy je potrebné hľadať nové možnosti, programy a ponuky, využívajúce miestne zdroje surovín a regionálne špecifiká :

- pestovanie technologických plodín pre rozvoj remeselných výrob, výroba ekologicky nezávadných produktov
- obnova remeselnej výroby –hrnčiarstvo, kováčstvo, košíkárstvo, výroba ľanového plátna, súkenníctvo, výroba ručne tkaných kobercov, spracovanie kožušín a výrobkov z kože,
- obnovenie tradičných textilných výrobkov – doplnky, hračky, využitie ľudových motívov a techník
- výroba finálnych výrobkov z dreva (hračky, nábytok)

Vo vyhovujúcej dochádzkovej vzdialenosti pre obyvateľov obce sú pracovné príležitosti v sekundárnom (priemysel) a terciárnom sektore (služby, vybavenosť) najmä v Dolnom Kubíne . Stav hospodárskej základne v týchto sídlach bude mať teda priamy vplyv na záujem o bývanie v obci.

Budúci hospodársky rozvoj obce je potrebné orientovať najmä na rozvoj turizmu, ale aj poľnohospodárskej a priemyselnej výroby, pre ktoré sú tu dobré predpoklady (veľká rozloha katastrálneho územia, surovinová základňa, vhodné plochy pre umiestnenie prevádzok, dobré dopravné napojenie).

Podľa ÚPN-VÚC Žilinského kraja je podpora hospodárskej základne prostredníctvom turizmu na Orave prioritná a je potrebné vytvoriť podmienky pre rozvoj turizmu ako významného hospodárskeho odvetvia (v zmysle ekonomického prínosu).

Obec Istebné má v strednodobom horizonte dobré predpoklady najmä pre rozvoj horského, vidieckeho a poznávacieho turizmu, turizmu pri vode a turizmu záľub (rybolov, poľovníctvo, a pod.). V dlhodobom - výhľadovom horizonte má obec predpoklady aj na rozvoj kúpeľného turizmu (podmienené využitím potenciálnych zdrojov geotermálnych vôd). Táto skutočnosť predstavuje významný potenciál pre hospodársky rozvoj obce, spojený s rozvojom služieb pre turizmus.

B.7.3.5 Ťažba nerastných surovín

V katastrálnom území obce sa nachádza ložisko nevyhradeného nerastu (LNN) "Istebné - stavebný kameň (4358)", evidované Štátnym geologickým ústavom Dionýza Štúra, Bratislava.

V katastri sa nenachádza prieskumné územie ani dobývací priestor.

Nenachádzajú sa tu lokality chránené banskými predpismi.

Navrhujeme:

- *dodržať ustanovenia §18 a §19 banského zákona tak, aby bola zabezpečená ochrana výhradných ložísk (LNN) proti znemožneniu alebo sťaženiu ich dobývania*

B.7.4 NÁVRH RIEŠENIA REKREÁCIE A TURIZMU

V navrhovanej regionálnej priestorovej a funkčnej štruktúre odvetvia rekreácie podľa ÚPN-VÚC Žilinského kraja (1998) je okres súčasťou Ružomersko-Dolnokubínskej oblasti cestovného ruchu. Riešené územie patrí do rekreačného krajinného celku (RKC) – RKC Dolný Kubín a okolie. Hlavným turistickým nástupným centrom okresu a zároveň východiskovým centrom RKC je mesto Dolný Kubín. V celom okrese sú veľmi dobré podmienky pre všetky formy turistiky horskej, cestnej a vodnej – horskú rekreáciu a s ňou spojenú turistiku a zimné lyžiarske športy je možné rozvíjať v takmer celom okrese.

Vidiecky turizmus spojený s agroturistikou a ekorekreáciou má v okrese obmedzenejšiu základňu a môže sa uplatniť v obciach pozdĺž toku rieky Oravy, napr. v Žaškove, Medzibrodí n.Oravou, v Dlhej, Krivej a

tiež v Leštínach a v Osádke. Medzi najatraktívnejšie záľuby pre turistov bude nesporne aj naďalej patriť rybolov na rieke Orave a poľovníctvo.

Pri riešení územného plánu obce Istebné je nutné rešpektovať záväznú časť Územného plánu veľkého územného celku Žilinský kraj, ktorá bola vyhlásená nariadením vlády Slovenskej republiky č.223/1998 zo dňa 26.5.1998 v znení všetkých jeho Zmien a doplnkov a súvisiace VZN o záväzných častiach zmien a doplnkov ÚPN VÚC Žilinského kraja. Riešeného územia sa dotýkajú nasledovné body :

3. V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky

- 3.1 vytvoriť nadregionálny, regionálny a miestny funkčno-priestorový subsystém turistiky a rekreácie v súlade s prírodnými a civilizačnými danosťami kraja, ktorý zabezpečí každodennú a víkendovú rekreáciu obyvateľov kraja, hlavne z miest a vytvorí optimálnu ponuku pre domácu a zahraničnú turistiku, prednostne kúpeľnú, poznávaciu, športovú a relaxačnú,
- 3.2 podporovať diferencované regionálne potreby využitia rekreácie, turistiky a cestovného ruchu na zlepšenie hospodárskej stability a zamestnanosti, najmä na Kysuciach, Orave a v Turci, na upevňovanie zdravia a rekondíciu obyvateľstva, predovšetkým v mestách Žilina, Ružomberok, Martin a Liptovský Mikuláš a na zachovanie a využitie kultúrneho dedičstva vo všetkých okresoch kraja,
- 3.6 využiť polohu Kysúc a Oravy, ktoré sú dobre dostupné z veľkých sídelných aglomerácií v Českej republike a Poľskej republike, na budovanie vybavenosti pre zahraničnú návštevnosť pri Oravskej priehrade a v Oraviciach; s rozvojom športového a rekreačného vybavenia je potrebné uvažovať plošne vo všetkých horských a podhorských sídlach,
- 3.9 vypracovaním regionálnej stratégie a návazného generelu cestovného ruchu previazať ciele rekreačného a poznávacieho turizmu a kúpeľníctva; podporovať tvorbu mikroregionálnych stratégií a územnoplánovacej dokumentácie (hlavne územných plánov zón) pre lokality a strediská cestovného ruchu a kúpeľníctva,
- 3.11 podporovať aktivity súvisiace s rozvojom vidieckeho turizmu v podhorských oblastiach najmä na Kysuciach, Orave a v Turci
- 3.14 podporovať aktivity, ktoré súvisia s realizáciou siete miestnych cyklotrás nadväzujúcich na navrhované cyklomagistály

Stratégia rozvoja CR ŽSK pre roky 2007- 2013

Zo schváleného dokumentu ŽSK vyplývajú pre región Orava nasledujúce vízie, ciele a priority rozvoja CR:

Vízia: "Región Orava je určený pre milovníkov prírody a tradičnej ľudovej kultúry, ktorí uprednostňujú nepreľudnené miesta dovolenky, individuálny prístup a aktivity vo voľnej prírode, ktorú súčasne chránia".

- 1) Vytvorenie efektívneho inštitucionálneho zázemia koordinujúceho a podporujúceho rozvoj CR
- 2) Skvalitnenie marketingu CR
- 3) Dobudovanie a skvalitnenie infraštruktúry podporujúcej rozvoj CR, napr.
 - v rámci existujúcej siete cyklotrás vytvoriť kratšie okruhy, zabezpečiť požičovne bicyklov, korčuli a športových potrieb.
 - podporovať rozvoj bio fariem a malých rodinných fariem a nabádať ich k ponuke služieb návštevníkom
 - podporovať rozvoj kvalitných stravovacích zariadení, regionálnych reštaurácií
- 4) Tvorba atraktívnych produktov CR pre návštevníkov
 - vytvoriť tematické trasy po regióne
 - zabezpečiť služby regionálnych turistických sprievodcov – turistika, cykloturistika, vodáctvo, ai.
 - rozšíriť ponuku služieb na voľný čas – kyslíkové dráhy v prírode, školy ľudového tanca, výučba tradičných remesiel – hrnčiarstvo, tkanie, ponuka služieb pre nordic walking, školy lyžovania, snowboardingu a i.

Obec Istebné je v zmysle ÚPN-VÚC súčasťou rekreačného územného celku (okresu) Dolný Kubín a rekreačného krajinného celku Dolný Kubín. V blízkosti k. ú. sú v rámci ÚPN-VÚC Žilinského kraja navrhnuté tieto rekreačné priestory a útvary :

- SRT Párnica – Dierová (regionálny význam)
- SRT Párnica - Lučivná (celoštátny význam)

Tab. č.24 - Návrh rozvoja rekreačných priestorov a útvarov vyššieho významu v okrese Dolný Kubín (ÚPN VÚC Žilinského kraja)

ÚPN obce Istebné - Návrh na prerokovanie

Rekreačný krajinný celok	Rekreačný priestor. útvar			Funkčný		Výmera (ha)		Denná návštev. v hl. sezóne		Poznámka, spôsob rozv.
	Obec , k.ú.	ID	Druh, názov	Typ	Vý- zn.	Stav	Ná- vrh	Stav	Návrh	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Dolný Kubín	Pár- nica	3.7.	SRT Párnica- Dierová	II	R	-	60	300 L	500 L	dobudov. vybav. SRT
		3.8.	SRT Párnica- Lučivná	III	C	330	130	2400 Z	2400 Z	bez zmeny

SRT - samostatné stredisko rekreácie a turizmu, R - regionálny - okresný význam, C - celoštátny význam, L - leto, Z - zima, II - podhorský funkčný typ, III - horský funkčný typ

Podľa aktualizovanej **Regionalizácie cestovného ruchu v SR** patrí obec do Oravskej oblasti cestovného ruchu s národným významom v strednodobom časovom horizonte a medzinárodným významom v dlhodobom horizonte a so zameraním na dlhodobý a krátkodobý pobytový turizmus. Z činností s najvyšším dlhodobým potenciálom sú pre riešenie katastrálne územie aktuálne :

- pobyt v lesnom (horskom) prostredí,
- pobyt pri vode, vodné športy
- pobyt na vidieku
- pešia a cyklo turistika,
- lyžiarska turistika,
- perspektívne - zjazdové lyžovanie..

V roku 2007 bol spracovaný s podporou EÚ programový a plánovací dokument **"Rozvojový plán Dolnej Oravy - Aktivizácia turistického ruchu"**, ktorý riešil problém nedostatočnej dopravnej a technickej infraštruktúry ako hlavného faktora obmedzujúceho využitie potenciálu územia pre cestovný ruch. V súčasnosti je cestovný ruch jediné hospodárske odvetvie, ktoré dáva šancu pre rýchle zvýšenie konkurencieschopnosti a prosperity Oravského regiónu, ktorý je turisticky vysoko atraktívny a dopravne dobre prístupný. Súčasné využitie turistického a rekreačného potenciálu Dolnej Oravy je nevyvážené a celkovo nízke.

Aktivizácia a rozvoj turizmu umožní nahradiť a prekonať úbytok hospodárskych aktivít a pracovných príležitostí spôsobených transformáciou priemyselnej výroby. Podporí aj revitalizáciu a oživenie viacerých obcí, ktorých rozvoj bol obmedzený environmentálnou záťažou, stavebnými uzávierami a rozpadom systému družstevného poľnohospodárstva.

V popredí záujmu účastníkov turizmu bola hlavne horská turistika, zimné lyžovanie, atraktívne prírodné výtvory, kultúrne pamiatky a podujatia, prípadne relax v chatách, chalupách a v lacnejších rekreačných zariadeniach. Tieto aktivity sú viac zastúpené v západnej časti územia a v údolí rieky Oravy. Tu je využitie potenciálu vyššie. Vo východnej časti, kde je aj horšia dopravná prístupnosť, je turistický potenciál ešte skoro nedotknutý. Osídlenie Skorušín mimo hlavného ťahu je podľa uvedeného dokumentu vhodné pre unikátny turistický agropark.

Analýza turistického potenciálu a možnosti jeho efektívneho využitia ukazujú, že mnohé danosti a aktivity prekračujú hranice katastrov jednotlivých obcí. Ich rozvoj si nevyhnutne vyžaduje koordináciu a kooperáciu na vyššej úrovni. Tú predstavuje navrhnutá štruktúra turistických krajinných celkov, ktorá je založená na prirodzených priestorových a funkčných väzbách. Umožňuje využiť komparatívne výhody investičných stimulov a zvýšiť synergický efekt atraktivity, vybavenosti a návštevnosti turistického krajinného celku pre všetky participujúce obce.

Trendy v CR Dolnej Oravy : *zdroj SPRO Dolná Orava 2015-2023

Najnovšie trendy v oblasti cestovného ruchu by sa dali zhrnúť do niekoľkých bodov:

- neustále skracovanie dĺžky dovolenky, viac kratších dovolení do roka (predĺžené víkendy),
- nárast záujmu o nehotelové ubytovanie (penzióny, kempy, ubytovanie v súkromí...),
- rastie počet turistov v poproduktívnom veku, čomu treba prispôsobiť aj ponuku,
- aktívne prežitie dovolení: cykloturistika, adrenalínové športy (rafting, bungee jumping, hipoturistika...),
- neustály nárast foriem cestovného ruchu, akými sú agroturistika a vidiecky cestovný ruch,
- tematicky zamerané náučné okruhy (pivná cesta, cesta remesiel, cesta tradičnej kuchyne a výrobkov...),
- hipoturistika, animoterapia,
- wellness cestovný ruch,

- lyžovanie a letná turistika v kombinácii napríklad s wellness a podobne,
- nárast mobility a dopytu po požičovniach áut, motocyklov a bicyklov,
- nutnosť identifikácie regiónu ako jednotného a uceleného produktu cestovného ruchu (spoločná značka kvality a pod, zľavové karty, jedna vstupenka platí do viacerých zariadení...),
- v oblasti zimných športov je významný nárast rekreačného bežeckého lyžovania,
- výrazné tendencie posilňovať cykloturistiku aj na medzištátnej úrovni (najmä s Poľskom).

Rekreačné využitie katastrálneho územia obce

Obec je súčasťou turisticky atraktívneho regiónu Orava, ktorý má veľký potenciál pre milovníkov prírody, turistiku, agroturistiky a cykloturistiky. Územie je bohaté na prírodné krásy, flóru a faunu, pre športové vyžitie a aktivity (turistika, agroturistika, lyžovanie, vodné športy, cykloturistika, chatárenie, chalupárenie, hubárstvo, hipoterapia, animoterapia...)

Rekreačné chaty, ubytovanie

V k. ú. obce v lokalite Pod Čiernym vrchom sa nachádzajú rekreačné chaty (cca 5). V rámci obce je možnosť ubytovania sa v niekoľkých rekreačných chatách a penzióne. V rámci návrhu ÚPN-O nepredpokladáme nárast rekreačných chat, vzhľadom na Národný park Malá Fatra a jeho OP.

Náučné chodníky

Katastrálne územie svojimi prírodnými danosťami poskytuje pomerne dobrú možnosť vytvárania náučných chodníkov alebo chodníkov zdravia.

Navrhujeme:

- náučný chodník cez Istebnianskú dolinu

Rekreačné a oddychové plochy

Nachádzajú sa pri vstupe do Istebnianskej doliny, ako aj popri Istebnianke.

Značované turistické chodníky (*zdroj: www.hiking.sk, www.kst.sk, www.turistickamapa.sk)

Cez k. ú. obce Istebné prechádza značovaná turistická trasa:

- ✓ modrá značka č. 2684: Istebné OÚ - Koniareň, cez k. ú. v dl. 5,0 km (celk. dĺžka 5,5 km)

Navrhujeme:

- *vyznačovať existujúci turistický chodník na Lysicu*

Cyklistické a bežkárske trasy

Okolie obce poskytuje široké možnosti na využitie zimných bežkárskech a letných cyklistických horských trás. Cez k. ú. prechádzajú cyklistické trasy, v dĺžke asi 6,0 km:

- ✓ modrá značka Vyšný Kubín – Jasenová – Žaškov – **Istebné** – Zázrivá, cez k. ú. v dl. 5,0 km (celk. dĺžka 33,0 km)
- ✓ zelená značka Istebné, zvonica – Kubínska hoľa, parkovisko, cez k. ú. v dl. 1,0 km (celk. dĺžka 12,0 km)

Navrhujeme:

- *záujem turistov o iné turistické, resp. cyklistické trasy je potrebné podporiť aj zaujímavými prvkami drobnej architektúry - napr. rozhľadňa, altánky, oddychové miesta, náučné tabule, ap..*

Rozvoj cestovného ruchu, rekreácie a turizmu musí byť systematický a koordinovaný s okolím (región, susediace obce). Z prezentovaného prehľadu je zrejmé, že primárnou funkciou územia obce i naďalej zostane funkcia bývania, ku ktorej sa pridruží v území funkcia ochrany a dotvárania prírodného prostredia a funkcia rekreácie, CR, turizmu.

B.8 NÁVRH OCHRANY KULTÚRNYCH HODNÔT

B.8.1 Vznik a vývoj obce

*zdroj: www.istejne.sk

Územie Istebného je osídlené od praveku. Lužický ľud popolnicových polí tu prišiel najmä z oblasti Turca a Liptova. Trvalé osídlenie je doložené archeologickým nálezom z mladšej doby bronzovej (1200 p.n.l.). Lužický, neskôr halštatský ľud budoval opevnené sídliská a mohutné hradiská. Takéto mohutné hradisko bolo vybudované na Hrádku – obecnej časti Istebného. Je to oblasť na skalnatom brehu nad riekou Orava. Opevnený priestor mal rozlohu približne 1/2 ha. Oblasť bola strategickou z hľadiska polohy a významnou pri obchodnom spojení s Poľskom. ([http://sk.wikipedia.org/wiki/Hr%C3%A1dok_\(Istebn%C3%A9\)](http://sk.wikipedia.org/wiki/Hr%C3%A1dok_(Istebn%C3%A9)), 23.9.2009).

Najstaršia zachovaná písomná zmienka, v ktorej sa spomína časť chotára Istebné, je donácia z roku 1272. Je v nej popis územia, ktoré dostal od kráľa Hocymer, zakladateľ významného zemianskeho rodu Revičských v Revišnom (Huba P., 2006).

Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1316, kde sa Istebné uvádza ako – Isztebna vocatum in districtu de Arva. V donácii z roku 1382 dostali Istebné zemaniam Dávidovci od uhorského kráľa Ľudovíta Veľkého. V tom čase bolo Istebné osídlenou osadou a v ďalšom období sa už vyvíjalo ako zemianska obec. Hlavným zdrojom obživy poddaných bolo poľnohospodárstvo spojené s chovom dobytky. Istebné tých čias charakterizovala pomerne hustá výsadba líp, bolo ich viac ako sto. Vysadené boli v 80-rokoch 17. storočia.

Od 18. stor. vlastnili dedinu Ambroziovci a neskôr Csillághyovci. Tí podporovali maďarizáciu, no aj rozvoj podnikania. Dali postaviť prvú oravskú parotehľňu, ktorá začala pracovať v roku 1912, zhorela v r. 1962.

Bohatú históriu má istebnianske školstvo, ktorého počiatky siahajú do roku 1681, kedy sa Istebné po Šopronskom sneme stalo kultovým strediskom pre evanjelikov z obcí, ležiacich na pravej strane Oravy od Kral'ovian po Záskaľie.

Počas SNP bolo Istebné partizánskou obcou. Po roku 1945 začalo meniť svoju podobu. V roku 1949 bolo založené JRD, no čoskoro sa rozpadlo a od roku 1973 sa stalo súčasťou JRD Veličná. V roku 1952 sa v obci vybudoval hutnícky závod Kovohuty (od roku 1956 je to OFZ) a v súvislosti s tým sa začala výstavba sídliska. Istebné síce zostalo obcou, no s mestským charakterom. Obec sa stala známou aj vďaka hudobným festivalom Oravské synkopy a Mini-synkopy, ktoré sa začali konať od roku 1968. V súčasnosti je výroba v OFZ úplne zastavená, hutnícky priemysel sa presťahoval do prevádzky Široká a celý areál OFZ sa postupne asanuje.

V roku 2003 si rímsko-katolícka cirkev Veličná - Istebné prestavala objekt bývalej malo-triedky ZŠ na kostol Božieho milosrdenstva.

Na území obce našiel sídlo aj detský domov, v ktorom je ubytovaných viac ako 50 detí z celého Slovenska.

V katastri Istebného sa rozvíja priemyselný park, čoho dôkazom je zrealizovaná stavba firmy HOVAL na výrobu kotlov pre teplovodné kúrenie a výroba vzduchotechniky.

B.8.2 Stavebné a kultúrne pamiatky

Oblasť Dolnej Oravy bola osídlená už v dobe bronzovej a železnej, o čom svedčia nálezy v lokalitách Dolný Kubín, Ostra a Tupá skala, Veličná, Oravský Podzámok a v neposlednom rade aj v Istebnom, na Hrádku. Kde nálezy bronzových predmetov, počas výstavby železnice, podmienili realizáciu rozsiahlejšieho archeologického výskumu, ktorý odhalil pozostatky opevneného hradiska z obdobia halštatskej kultúry (8.-5. st. pred Kr.).

Neskoršie osídlenia regiónu potvrdzujú nálezy z rímskeho obdobia v lokalite Tŕniny a neskôr, počas sťahovania národov, prišli Slovania. Z týchto výšinných sídlisk sa už koncom 11. storočia ľudia presúvali do údolí, kde vznikali prvé súvislé osídlenia. Od 13. storočia prichádzali do regiónu ľudia zo susedného Liptova a Turca, ktorí tiež zakladali nové obce. Tento fakt dokladá prvá zachovaná písomná zmienka z roku 1272, kedy sa spomína časť Hrádok a prvá písomná zmienka o Istebnom pochádza z roku 1316 („Isztebna vocatum in districtu de Arva“, doslova *Istebné zvané v dištrikte Orava*).

(*zdroj: HUBA P., 1996, *Istebné vlastivedná monografia*, ISBN 80-88803-02-2; [wikipedia](http://sk.wikipedia.org))

Pôvodná urbanistická štruktúra a parcelácia sa zachovala v centrálnej a severnej časti zastavaného územia, pozdĺž Istebnianskeho potoka. Jedná sa o typickú zástavbu gotického charakteru – s orientáciou štítovej steny kolmo do ulice. V obci sa zachovali 2 kaštiele, artikulárny kostol a zvonica. Starší kaštieľ je pôvodne barokový, dnes už po niekoľkých stavebných úpravách, ktoré znehodnotili jeho historický charakter. Dnes nie je využívaný, sídlilo tam obecné kino. Druhý kaštieľ, Csillághyovský, je dnes nevyužívaný, sídlil

v ňom detský domov. Pôvodná evanjelická fara bola nahradená replikou s prevedením, vďaka ktorému miesto za kostolom stratilo Genia Loci, ktorý poskytovala pôvodná fara.

V súčasnej urbanistickej štruktúre môžeme pokladať za kostru verejného priestoru priestor od Csillaghyovského kaštieľa severne po drevený artikulárny kostol.

Drobná zástavba solitérnych rodinných domov i občianskej vybavenosti by mala naďalej zostať základným charakteristickým prvkom sídla. Nová zástavba by mala rešpektovať prostredie a používať tvaroslovné prvky regionálnej (oravskej) architektúry (tvar, sklon strechy, mierka, atď.), zároveň by mala mať súčasný architektonický výraz.

Na území obce sa **nenachádza vyhlásená pamiatková zóna ani rezervácia.**

V katastrálnom území obce sa **nachádza 7 národných kultúrnych pamiatok zapísaných v Ústrednom zozname pamiatkového fondu:**

Tab. č. 25 - Nehnutel'né kultúrne pamiatky sú zapísané v štátnom zozname (ÚZPF SR) :

Č. ÚZPF SR	Obec	Miestna časť	Parc. č.	Názov
300/1	Istebné	Hrádok	527, 528/1	Istebné - hrádok
273/1	Istebné	Severne od kostola	177/1	Stará evanjelická fara
273/2	Istebné	Na budove fary	177/1	Tabuľa pamätná
2763/1	Istebné	V parku východne od cesty	363/4	Csillaghyovský kaštieľ
224/1	Istebné	V strede obce	178	Drevený artikulárny kostol
224/2	Istebné	Východne od kostola	178	Zvonica
2763/2	Istebné	V južnej časti obce	363/1, 363/5, 363/6, 365, 363/8-11, 364	park

V riešenom území sa **nachádzajú evidované neodkryté archeologické náleziská zapísané v Centrálnej evidencii archeologických nálezísk SR (CEANS):**

- prícestný hostinec – zaniknuté murované stavby z novoveku (stredoveku?) asanované po roku 1950 – v súčasnosti ide o miesto parkoviska (lok. č. 798)
- poloha starej tehelne – stopy pravekého sídliska (lok. č. 801)
- poloha „Nad hrádok“ – stopny osídlenia z doby kamennej (lok. č. 799)
- poloha „Žiar“ – hradisko/sídlisko púchovskej k., d. hradištnej (lok. č. 798)
- polohy južne od Žiaru – stopy osídlenia z doby púchovskej k. (?) (lok. č. 683 a 686)

Hrádok

je miestna časť obce Istebné v okrese Dolný Kubín. Leží 1 km južne od obce na ceste I. triedy č. 70 a pri železničnej trati č. 181 (železničná zastávka). Nachádza sa pri sútoku Oravy s Istebniankou. Okrem obytnej zástavby je tu lokalizovaný areál hutníckych závodov. Územie je osídlené od praveku. Lužický ľud popoľnicových polí tu prišiel najmä z oblasti Turca a Liptova. Trvalé osídlenie je doložené archeologickým nálezom z mladšej doby bronzovej (1200 pred Kr.). Lužický ľud budoval opevnené sídliská a mohutné hradiská. Takéto mohutné hradisko bolo vybudované na Hrádku – obecnej časti Istebného. Je to oblasť na skalnatom brale nad riekou Orava. Oblasť bola strategickou z hľadiska polohy a obchodného spojenia s Poľskom.

Z lokality Hrádok pochádza strieborný poklad z doby halštatskej, v dobe púchovskej tu bolo opevnené sídlisko, ako vstupná brána pre severnú soľnú cestu.

Na základe uvedeného a vzhľadom k tomu, že sa doposiaľ nerobil systematický archeologický prieskum obce Istebné, a teda predpokladu ďalších nateraz neznámych archeologických nálezísk je nevyhnutné zabezpečiť dostatočnú ochranu archeologického dedičstva.

Na území obce sa nachádzajú **pamätihodnosti**, ktoré nie sú zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu :

- ✓ kaštieľ postavený v 18. storočí. Rozmermi aj uplatnením znakov baroka táto stavba prekonala všetky dovtedajšie šľachtické sídla v župe. Je dvojpodlažná, dvojtraktová s päťdielnym pôdorysom. Stavbu musel projektovať školený staviteľ. V kaštieli sa do konca roku 2013 nachádzal Detský domov
 - ✓ pamätník padlým vojakom v II. sv. vojne, umiestnená oproti budove r.k.kostola
 - ✓ pamätná tabuľa padlým občanom počas SNP
- Obec môže viesť v súlade s § 14 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov evidenciu pamätihodností obce.

V historickej zástavbe obce sa nachádzajú **zaujímavé objekty:**

- ✓ stará evanjelická fara - obdlžníková dvojtraktová ľudová stavba s prvkami klasicizmu z rokov 1837-1838
- ✓ sypáreň, parc. KN-C 308
- ✓ sypáreň, parc. KN-C 305
- ✓ chalúpka, parc. KN-C 180
- ✓ chalúpka parc. KN-C 140, využívaná na ubytovanie
- ✓ drevený rodinný domček, parc. KN-C 140
- ✓ rodinný domček parc. KN-C 328, časť drevená
- ✓ rodinný domček, parc. KN-C 345, časť drevená
- ✓ rodinný domček, parc. KN-C 32, , časť drevená
- ✓ rodinný domček, parc. KN-C 143

Po urobení passportu technického stavu, odporúčame jeho rekonštrukciu a zachovanie ako zaujímavého objektu, dokumentujúceho historický vývoj.

Historická zeleň

Na území katastra obce Istebné sa nachádza park Csillaghyovského kaštieľa, ktorý je vedený v ÚZPF pod číslom 2763/2 ako historická zeleň.

V k. ú. sú **chránené stromy** evidované ŠOP Horná Orava, 2. stupeň ochrany:

- lipy pri evanjelickom kostole, parc. KN-C 178
- duby pri rímsko-katolíckom kostole, parc. KN-C 4, 4 ks
- jaseň pri kaštieli v záhrade, parc. KN-C 363/1,1 ks
- Alej rodákov - Bola to gaštanová aleja pred obecným úradom smer ku základnej škole, ale už neexistuje (prestarlé gaštany, museli byť zrezané). Nahradila ju mladá alej – lipová.

Významné osobnosti obce:

- Štefan Clementis (1774-1841) – podporovateľ slovenského národného hnutia,
- Ján Tonsoris (1721-1781) – pôsobil v Istebnom ako evan. farár v rokoch 1747 - 1770, venoval sa ľudovému liečiteľstvu, ktorého poznatky zhrnul do literárneho diela Zdravá Radda lekárska,
- Juraj Matúška (brat Janka Matúšku) (1809-1898) – národný buditeľ, pôsobil tu v rokoch 1837-1849,
- Ján Miloslav Hroboň (1859- 1914) - zberateľ bájoslovia- pôsobil tu v rokoch 1884-1914,
- Ján Seberíny (1780-1857) - osvietený spisovateľ - pôsobil tu v rokoch 1790-1793,
- Ondrej Dzubák - zakladateľ hasičských zborov na Orave, učiteľ.

Navrhujeme:

- pri objektoch, ktoré sú zapísané v ÚZPF SR, je nutné dodržať požiadavky základnej ochrany kultúrnej pamiatky v zmysle platného zákona o ochrane pamiatkového fondu (v súčasnosti zákon č.49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov, §27 a §32); v zmysle §27 ods.2 pamiatkového zákona je súčasťou NKP aj jej bezprostredné okolie, t.j. priestor 10 m od obvodového plášťa stavby - v tomto priestore nie je možné vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty NKP
- podľa platného zákona o ochrane pamiatkového fondu (v súčasnosti zákon č.49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov, §30 ods.1) každý subjekt je povinný správať sa tak, aby svojím konaním neohrozil základnú ochranu neodkrytých archeologických nálezísk a nespôsobil nepriaznivé zmeny ich stavu
- podľa platného zákona o ochrane pamiatkového fondu (v súčasnosti zákon č.49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov, § 40 ods. 2 a 3) a platného zákona o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (v súčasnosti zákon č.50/1976 Zb. zákon o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov, § 127 v znení neskorších predpisov) v prípade zistenia,

resp. narušenia archeologických nálezov počas terénnych úprav, musí nálezca alebo osoba zodpovedná za vykonávanie prác, ihneď ohlásiť nález Krajskému pamiatkovému úradu (KPÚ). Nález sa musí ponechať bez zmeny až do obhliadky KPÚ alebo ním poverenou odborne spôsobilou osobou. Do obhliadky KPÚ je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchranu nálezu, najmä zabezpečiť ho proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu, pokiaľ o ňom nerozhodne stavebný úrad po dohode s KPÚ. Podľa platného zákona o ochrane pamiatkového fondu (v súčasnosti zákon č.49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov, §40) pamiatkového zákona archeologický nález môže vyzdvihnúť z pôvodného miesta a z nálezových súvislostí iba oprávnená osoba metódami archeologického výskumu

- rešpektovať ustanovenia platného zákona o ochrane pamiatkového fondu (v súčasnosti zákon č.49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov, §41 ods. 4), na základe ktorých Krajský pamiatkový úrad v spolupráci s príslušným stavebným úradom zabezpečuje podmienky archeologických nálezísk v územnom a stavebnom konaní
- v územnom a stavebnom konaní rešpektovať ustanovenia platného zákona o ochrane pamiatkového fondu (v súčasnosti zákon č.49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov, §30 ods.4) o postavení KPÚ v týchto konaniach; v opodstatnených prípadoch môže Krajský pamiatkový úrad rozhodnúť o povinnosti vykonať archeologický výskum a o podmienkach jeho vykonávania podľa platného zákona o ochrane pamiatkového fondu (v súčasnosti zákon č.49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov, §35 ods.7), §36 ods.2) a 3) a §39 ods.1)

B.9 VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE

Zastavané územie obce (z. ú.) je vymedzené hranicou zastavaného územia k 1.1.1990 a hranicou súčasne zastavaného územia obce po 1.1.1990. Územný plán obce Istebné navrhuje rozšírenie súčasne zastavaného územia o navrhované funkčné plochy v nadväznosti na súčasné zastavané územie - hranice zastavaného územia sú vyznačené v grafickej časti dokumentácie (výkres č.2, č.3).

B.10 VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV

Z hľadiska hygienického a technického v riešenom území je potrebné rešpektovať tieto ochranné a bezpečnostné pásma a chránené územia:

Tab. č. 26 - Ochranné a bezpečnostné pásma v k. ú. Istebné

Názov ochranného, resp. bezpečnostného pásma	
PHO I. a II. stupňa vodných zdrojov	Vyhláška MŽP SR č.29/2005 Z. z.
ochranné pásmo - 110 kV vedenie - vzdušné (od krajného vodiča)	15 m
ochranné pásmo -22 kV vedenie vzdušné (od krajného vodiča)	10 m
ochranné pásmo -22 kV vedenie káblové v zemi	1,0 m
ochranné pásmo -22 kV vedenie závesné (od krajného vodiča)	1,0 m
Trafostanica VN/NN stožiarová	10,0 m od stožiara
Trafostanica VN/NN kiosková	Bez ochranného pásma
Vodovody, kanalizácia do DN 500 mm (od obrysu na obe strany)	1,5 m
Vodovody, kanalizácia nad DN 500 (od obrysu na obe strany)	2,5 m
Podzemné telekomunikačné vedenia (na obe strany)	1,5 m
Regulačná stanica plynu	8,0 m
STL, NTL plynovod v zastavanom území (od osi potrubia)	1,0 m
STL, NTL plynovod mimo zastavaného územia (od osi potrubia)	4,0 m
Bezpečnostné pásmo - STL a NTL plynovodov v obci	určí dodávateľ plynu
Bezpečnostné pásmo - STL a NTL plynovody vo voľnom teréne	10 m od osi potrubia na obe strany
OP rýchlostnej cesty R3	100 m od osi krajného jazdného pruhu na obe strany
Cesta I. triedy – mimo sídelného útvaru obce	50 m od osi vozovky na obe strany
Cesta III. triedy – mimo sídelného útvaru obce	20 m od osi na obe strany
Železničná trať	60 m od osi krajnej koľaje na obe strany
Cintorín (pohrebisko)	určí obec vo VZN (novela zákon č 131/2010 Z. z. o poh-

Názov ochranného, resp. bezpečnostného pásma	
	rebníctve, 2019)
Rieka Orava – od brehovej čiar	10 m
Ostatné vodné toky – od brehovej čiar	5 m
Lesné pozemky (od okraja lesa)	50 m

Ochranné pásmo primárneho rozvodu tepla

Ochranné pásmo primárneho rozvodu tepla je vymedzené zvislými rovinami vedenými po jeho oboch stranách vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto zariadenie. Táto vzdialenosť je

- v zastavanom území na každú stranu 1 m,
- mimo zastavaného územia na jednu stranu 3 m a na druhú stranu 1 m podľa určenia držiteľa licencie na rozvod tepla.

Ochranné pásmo vodných tokov

- rešpektovať ochranné pásmo pozdĺž vodohospodársky významného vodného toku Orava v šírke 10 m od brehovej čiar, resp. vzdušnej päty hrádze, ochranné pásmo min. 5 m od brehovej čiar ostatných vodných tokov obojstranne,
- v ochrannom pásme nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami, škodiacimi vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí,
- taktiež je nutné zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom (bez trvalého oplotenia) z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity,
- pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb alebo zariadení môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky súlade s platným zákonom o vodách (v súčasnosti §49 zákona o vodách č.364/2004 Z. z.); pobrežnými pozemkami v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie pri vodohospodársky významných vodných tokoch sú pozemky min.10 m od brehovej čiar resp. vzdušnej päty hrádze a pri drobných vodných tokoch min. 5 m od brehovej čiar (pobrežné pozemky sú súčasťou ochranného pásma).

Ochranné pásmo cintorína:

- obec si vo VZN určí šírku ochranného pásma, pravidlá povoľovania a umiestňovania budov a stavieb so zreteľom na pietny charakter pohrebiska a ustanoví činnosti, ktoré budú v ochrannom pásme počas pohrebu zakázané (*novela zákona č.131/2010 o pohrebníctve, 2019*)

OP sú vymedzené v súlade s platnými zákonmi, vyhláškami a nariadeniami v znení neskorších predpisov, v súčasnosti, napr.:

- zákon č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách v zmysle novely č. 394/2009 Z. z. a neskorších zmien - pásma ochrany vodovodných a kanalizačných potrubí
- vyhláška MŽP SR č. 29/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o určovaní ochranných pásiem vodárenských zdrojov, o opatreniach na ochranu vôd a o technických úpravách v ochranných pásmach vodárenských zdrojov - spôsoby ochrany vodárenských zdrojov
- zákon č. 251/2012 Z. z. o energetike v znení neskorších predpisov - ochranné a bezpečnostné pásma energetických zariadení
- zákon č. 251/2012 Z. z. o energetike v znení neskorších predpisov - ochranné a bezpečnostné pásma plynárenských zariadení
- vyhláška Federálneho ministerstva dopravy č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon) - cestné ochranné pásma
- zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) a STN 752102 – OP vodných tokov
- zákon č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve v znení neskorších predpisov – OP cintorína
- zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch – OP lesných pozemkov
- zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu - OP kultúrnych pamiatok

Tab. č.27 - Chránené územia

Názov chráneného územia	
Národný park malá Fatra	Výkres č.1,2
OP Národného parku Malá Fatra	Výkres č.1,2
Územie európskeho významu SKUEV0252 Malá Fatra	Výkres č.1,2

Názov chráneného územia	
Chránené vtáčie územie SKCHVÚ013 Malá Fatra	Výkres č.1,2
Územie európskeho významu SKUEV0243 rieka Orava	Výkres č.1,2
Chránený areál rieky Orava	Výkres č.1,2
Ramsarská lokalita Rieka Orava a jej prítoky	Výkres č.1,2

Jestvujúce a navrhované nadradené trasy a zariadenia dopravy, produktovodov, energetiky, spojov a pod. a väzba obce na ne

Obec Istebné a jej katastrálne územie sa nachádza v urbánnej krajine, v ktorej nie je osamotené, ale je obklopené inými katastrálnymi územiami, s ktorými je prepojené jednak krajinou štruktúrou, ale hlavne dopravnou a technickou infraštruktúrou. Pri riešení ÚPN-O je potrebné rešpektovať existujúce a navrhované technické diela:

- nadradené trasy elektrických sietí VVN 110 kV a ich OP
- nadradené trasy plynovodu VTL a ich OP
- diaľkové telekomunikačné káble
- rýchlostnú cestu R3 vo výhlade a jej OP
- cestu I. triedy I/70 a jej OP
- cestu III. triedy III/2258

B.11 NÁVRH RIEŠENIA ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY, OCHRANY PRED POVODŇAMI

B.11.1 Záujmy obrany štátu

V riešenom území obce sa z hľadiska záujmov obrany štátu nenachádza žiadny objekt ani komunikácia.

B.11.2 Záujmy požiarnej ochrany

Obec Istebné má požiarnu zbrojnicu, postavenú v roku 1973, umiestnenú v blízkosti obecného úradu, v centre obce. Zdrojom požiarnej vody je Istebniansky potok.

B.11.3 Ochrana pred povodňami

Cez obec Istebné pretká vodný tok Istebniansky potok, JV okraj obce zasahuje až k rieke Orava a predmetné územie nie je chránené na prietok Q_{100} -ročnej vody. Nakoľko pre uvedené vodné toky nebol doposiaľ určený rozsah inundačného územia, v prípade záujmu o výstavbu v lokalitách situovaných v jeho blízkosti, bude potrebné vypracovať hladinový režim tokov a následne vlastnú výstavbu situovať mimo zistené inundačné územie nad hladinu Q_{100} - ročnej vody. V zmysle §20 zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami sa v inundačnom území nesmú umiestňovať stavby vymenované týmto zákonom. V prípade situovania rozvojových lokalít v potenciálne zaplavovanom území si musí investor protipovodňovú ochranu zabezpečiť z vlastných finančných zdrojov vrátane príslušnej projektovej dokumentácie, ktorú je potrebné prerokovať a odsúhlasiť so správcom vodných tokov. Protipovodňová ochrana nesmie negatívne ovplyvniť odtokové pomery nižšie položených úsekov vodného toku. Stavby, ktoré budú navrhované na území s trvale zvýšenou hladinou podzemných vôd je potrebné osádzať s úrovňou suterénu min. 0,5 m nad rastlým terénom, bez budovania pivničných priestorov.

Opatrenia pred povodňami je potrebné vykonávať v súlade so zákonom č.7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami:

§4 odst.(2) – preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami

odst.(3) – opatrenia v čase povodňovej situácie

odst.(4) – opatrenia po povodni

Vzhľadom na ochranu územia pred povodňami:

- rešpektovať ochranné pásma tokov pre opravy, údržbu a povodňovú aktivitu v zmysle platných právnych predpisov,
- pri návrhu technických riešení dodržiavať platné technické normy,
- rešpektovať aktuálne znenie zákona o ochrane pred povodňami (v súčasnosti zákon č.7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov),
- vylúčiť situovanie rozvojových lokalít v potenciálne zaplavovaných územiach,
- je potrebné vykonať opatrenia, ktoré spomaľujú odtok vody z povodia do vodných tokov,

- nepoužívať pri ťažbách v lesoch ťažké ťažobné mechanizmy, ktoré sa pohybujú po spádnici, čím vytvárajú hlboké koľaje, ktoré urýchľujú odtok dažďovej vody z krajiny,
- je potrebné vrátiť sa k jemnejším spôsobom obhospodarovania; pri uhadzovaní haluziny je potrebné ju ukladať po vrstevniciach; nepovoľovať budovanie ďalších lesných ciest, ktoré vedú k ďalšiemu poškodzovaniu biotopov eróziou a ťažbou v najviac neprístupných častiach; tieto odľahlé časti lesov by mali zostať ako prvky, ktoré stabilizujú vodný režim v lese; je nutné stanoviť percento svahovej dostupnosti nad ktoré by nebolo možné vôbec pristupovať k obnovným ťažbám, dôležité je neregulovať vodné toky v lesoch a nerúbať les v okolí vodných tokov,
- je potrebné zamedziť orbám až na hranicu vodných tokov; tu je nutné stanoviť šírku pásu od vodného toku, ktorý by ostával buď ako TTP, alebo brehový porast vodného toku; nezastavovať zátopové územia, ktoré slúžia ako kapacitné nádrže, zachytávajúce prívalové vlny; dôležité je taktiež nerovať PP po spádnici a stanoviť uhol sklonu, kde nie je možné hospodáriť na PP inak ako pasienkovým hospodárstvom,
- neregulovať vodné toky v lesoch a nerúbať les v okolí vodných tokov,
- protipovodňová ochrana nesmie negatívne ovplyvniť odtokové pomery nižšie položených úsekov vodných tokov, technické riešenie je potrebné konzultovať so správcom toku,
- stavby osadzované v blízkosti vodných tokov osádzať s úrovňou suterénu min. 0,5 m nad rastlým terénom, bez budovania pivničných priestorov
- protipovodňovú ochranu záujmového územia si musí stavebník - investor zabezpečiť na vlastné náklady, spolu s príslušnou dokumentáciou. Protipovodňová ochrana nesmie negatívne ovplyvniť odtokové pomery nižšie položených úsekov vodných tokov.

Ďalej je potrebné zabezpečiť ochranu inundačného územia a vytvárať podmienky :

- pre prirodzené meandrovanie vodných tokov,
- pre spomaľovanie odtoku povrchových vôd z územia,
- dažďové vody zo striech a spevnených plôch pri navrhovanej výstavbe je potrebné v maximálnej miere zadržať v území (zachovať retenčnú schopnosť územia), akumuláciou do zberných nádrží a následne túto vodu využívať na závlahu pozemkov, resp. kontrolované vypúšťať do recipientu po odznení prívalovej zrážky,
- odtokové pomery v povodiach riešiť s dôrazom na spomalenie odvedenia povrchových vôd z územia v súlade s ekologickými limitmi využívania územia a ochrany prírody,
- vytvárať podmienky a budovať potrebné protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu zastavaného územia obce, stavby protipovodňovej ochrany zaradiť medzi verejnoprospešné stavby,
- návrh využitia územia nesmie vyvolať významné zásahy do režimu povrchových vôd a technických diel na nich.

B.12 NÁVRH OCHRANY PRÍRODY A KRAJINY, VRÁTANE PRVKOV ÚSES A EKOSTABILIZAČNÝCH OPATRENÍ

B.12.1 OCHRANA PRÍRODY A KRAJINY

(*zdroj: KEP, spracovateľ: Ing. Peter Baláž, PhD. s kolektívom)

Ochrana prírody

Základným dokumentom ochrany prírody je Národná stratégia ochrany biodiverzity na Slovensku (schválená uznesením vlády č. 231, ktorú následne odsúhlasila Národná rada Slovenskej republiky v júni 1997). Program na jej plnenie je premietnutý do Akčného plánu pre implementáciu Národnej stratégie ochrany biodiverzity na Slovensku (uzn. vlády SR č. 515/1998 zo dňa 4.8.1998), ktorý je v konkrétnych úlohách zapracovaný do plánu hlavných úloh ŠOP SR. Strategické úlohy organizácie do roku 2015 obsahuje Stratégia rozvoja Štátnej ochrany prírody SR s výhľadom do roku 2023 (schválená uzn. OPM č. 194/2005 z 15.12.2005), koncepčným materiálom ochrany prírody a krajiny je Koncepcia ochrany prírody a krajiny (schválená uzn. vlády SR č. 471 z 24.5. 2006).

Územná ochrana prírody

Severozápadná časť k. ú. Istebné patrí do územnej pôsobnosti Správy NP Malá Fatra a zároveň do samotného územia Národného parku Malá Fatra a jeho ochranného pásma, kde v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov platí 3. a 2. stupeň ochrany. Zvyšná časť územia je v územnej pôsobnosti CHKO Horná Orava, kde, mimo ďalej popísaných maloplošných chránených

území a území sústavy NATURA 2000 v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov platí 1. stupeň ochrany.

a) Ochranné pásmo Národného parku Malá Fatra

Územie národného parku a jeho ochranného pásma je vymedzené nariadením vlády Slovenskej socialistickej republiky č. 24/1988 Zb. o Národnom parku Malá Fatra. Výmera ochranného pásma je 23 262,0000 ha (k 31.12.2014). Návštevný poriadok NP Malá Fatra a jeho ochranného pásma upravuje vyhláška Krajského úradu životného prostredia v Žiline č. 9/2005 z 1. decembra 2005.

Na území ochranného pásma platia podmienky ochrany ustanovené zákonom č. 506/2013, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, ktoré zodpovedajú druhému stupňu ochrany (podľa ods. 4 § 17 zákona č. 506/2013 Z. z.)

Maloplošné chránené územia sú reprezentované:

✓ **Chránený areál Rieky Orava (ev.č. 1034)**

Vyhlásený v roku 1997 krajským úradom v Žiline vyhláškou č. 1/1997 z 12.8.1997. Platí v ňom 3. stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Vyhlásený za účelom ochrany komplexu zachovalých riečnych ekosystémov s funkciou biokoridoru nadregionálneho významu s bohatým druhovým zastúpením fauny a flóry a biotopov mnohých chránených, vzácných a ohrozených druhov organizmov.

Územia chránené podľa medzinárodných dohovorov - mokrade medzinárodného významu

V databáze Centra mapovania mokradí SZOPK (Slobodník & Kadlečík 2000) sa zo záujmového územia uvádza jedna mokraď medzinárodného významu. Mokrade regionálneho a lokálneho významu sa z predmetného k. ú. neuvádzajú.

✓ **Mokrad' medzinárodného významu ramsarská lokalita Rieka Orava a jej prítoky (dátum zapísania: 17.2.1998)**

Časť riečného systému podhorského charakteru v povodí Oravy na severnom Slovensku, ktorý patrí z hľadiska diverzity pôvodnej bioty, ako aj z hľadiska prirodzeného charakteru abiotických zložiek k najzachovalejším a najvýznamnejším ekosystémom svojho druhu v strednej Európe. Na rieke Orava (od Tvrdošína po ústie do Váhu) a jej prítokoch (dolné úseky Oravice, Studeného potoka, Chlebnického potoka, Pribišského potoka, Pucovského potoka a Zázrivky) sa udržala vysoká koncentrácia cenných prírodných fenoménov.

Územie je dobrým a reprezentatívnym príkladom riečného ekosystému podhorskej zóny v podobe blízkej prírodnému stavu, s vysokým stupňom zachovalosti pôvodných biocenóz charakteristických pre ekosystémy tohto druhu v oblasti Západných Karpát. Má podstatnú hydrologickú, biologickú a ekologickú úlohu v prirodzenom fungovaní povodia Oravy. Má význam pre dopĺňanie zdrojov podzemných vôd a prispieva k udržiavaniu vysokej kvality vody. Má osobitný význam ako stanovište rastlinných a živočíšnych druhov v kritických štádiách ich životného cyklu (rozmnožovanie, zimovanie, migračná zastávka).

✓ **Ochranné lesy**

Ochranné lesy sa vyhlasujú rozhodnutím orgánu štátnej správy lesného hospodárstva podľa zákona o lesoch, v súčasnosti zákon č. 326/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov, na základe návrhu vyhotovovateľa plánu na dobu platnosti programu starostlivosti o les (v predchádzajúcom období lesného hospodárskeho plánu (LHP)). V ochranných lesoch možno schváliť osobitný režim hospodárenia, len ak tým nedôjde k obmedzeniu a ohrozeniu účelu, na ktorý boli vyhlásené.

V riešenom území je 258,84 ha ochranných lesov. Majú prevažne pôdoochrannú funkciu, alebo sú to lesy na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach.

✓ **Chránené stromy**

V riešenom území sú evidované chránené stromy v zmysle § 49 zákona č. 506/2013, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov:

- Lipy pri kostole (2 jedince) – lipa veľkolistá (*Tilia platyphyllos*)
- Duby pred budovou detskej ambulancie (4 jedince) – dub letný (*Quercus robur*)
- Jaseň pri kaštieli (1 jedinec) – jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*)

NATURA 2000

NATURA 2000 má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie.

NATURA 2000 má zabezpečiť priaznivý stav populácií vybraných druhov živočíchov a rastlín a priaznivý stav biotopov, čo však vôbec nevylučuje hospodárske aktivity v územiach, pokiaľ tento priaznivý stav nenarušujú.

Právnym základom pre tvorbu Sústavy NATURA 2000 sú:

- smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín - tzv. **územia európskeho významu (ÚEV)**, do k. ú. Istebné zasahujú dve: **SKUEV0243 Orava a SKUEV0252 Malá Fatra**.
- smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva, tzv. **chránené vtáčie územia (CHVÚ)**, do k. ú. zasahuje: **SKCHVÚ013 Malá Fatra**,

✓ **Územie európskeho významu SKUEV0243 Orava**

Rozloha územia je 420,69 ha a správcom územia je CHKO Horná Orava.

Podľa výnosu MŽP SR č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu sú v k. ú. Istebné parcely s prislúchajúcim stupňom ochrany 4.

Typy biotopov, ktoré sú predmetom ochrany s uvedením kódu NATURA 2000 (* prioritné biotopy):

- 91E0* Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy,
- 3220 Horské vodné toky a bylinné porasty pozdĺž ich brehov
- 3260 Nížinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu *Ranunculium fluitantis* a *Callitriche-Batrachion*
- 9110 Kyslomilné bukové lesy,
- 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany:

- hlaváčka podunajská (Hucho hucho),
- hlaváč bieloplutvý (Cottius gobio),
- kunka žltobruchá (Bombina variegata),
- mlok karpatský (Triturus montandoni),
- vydra riečna (Lutra lutra),
- podkovár malý (Rhinolophus hipposideros),
- uchaňa čierna (Barbastella barbastellus),
- netopier obyčajný (Myotis myotis),
- korýtko riečne (Unio crassus),
- kolok vretenovitý (Zingel streber),
- mlynárik východný (Leptidea morsei)
- hrúz fúzatý (Gobio uranoscopus).

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom území:

- cesty I. až III. triedy,
- účelové komunikácie,
- mosty, nadjazdy, tunely, nadchody a podchody na cestách I. až III. triedy,
- zriadiť rybochovné zariadenie,
- výkon rybárskeho práva - lov rýb,
- manipulácia s vodnou hladinou,
- malé vodné elektrárne,
- údržba brehových porastov (oprávnenie správcu toku), nad 1000 m dĺžky,
- terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery,
- umiestnenie zariadenia na vodnom toku alebo inej vodnej ploche nesúžiacej plavbe alebo správe vodného toku alebo vodného diela,
- úpravy tokov, priehrad, rybníkov a ochranných hrádzí (zdroj: sopsr.sk/natura).

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia:

- zriadiť rybochovné zariadenie ak predmetom ochrany v CHÚV je príslušný vodný tok,
- ťažba pieskov,
- úpravy tokov, priehrad, rybníkov a ochranných hrádzí,
- ťažobné vrty na geotermálne vody v prípade ich vypúšťania do toku nad územím,
- malé vodné elektrárne,

- úpravne vody, miestna kanalizačná sieť a čistiarne odpadových vôd,
- skládky odpadu,
- terénne úpravy, ktorými sa podstatne mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery.

✓ **Územie európskeho významu SKCHVU013 Malá Fatra (v správe NP Malá Fatra)**

Podľa výnosu MŽP SR č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu sú v k.ú. Istebné parcely s prislúchajúcim stupňom ochrany.

Stupeň ochrany: 3, parcely: 1977, 1978, 1979, 1981, 1983, 1985, 1987, 1989, 2001/2-časť, 860/1, 861/1, 861/2, 861/3, 862/1, 867, 868, 869/1, 869/2, 869/3, 870, 872, 873/1, 873/2, 874/1, 874/2, 874/3, 875, 876, 877/1, 877/2, 878, 879, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 889, 890

Odôvodnenie návrhu ochrany: Územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu: Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8220), Kosodrevina (4070), Spoločenstvá subalpínskych krovín (4080), Alpínske a subalpínske vápnomilné travinnobylinné porasty (6170), Suchomilné travinnobylinné a krovinné porasty na vápnitom podloží (dôležité stanovišťa vstavačovitých) (6210), Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa (6430), Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), Horské kosné lúky (6520), Penovcové prameniská (7220), Slatiny s vysokým obsahom báz (7230), Karbonátové skalné sutiny alpínskeho až montánneho stupňa (8120), Vresoviská a spoločenstvá kričkov v subalpínskom a alpínskom stupni (4060), Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8210), Horské vodné toky a ich drevinová vegetácia so *Salix eleagnos* (3240), Nesprístupnené jaskynné útvary (8310), Kyslomilné bukové lesy (9110), Bukové a jedľové kvetnaté lesy (9130), Javorovo-bukové horské lesy (9140), Vápnomilné bukové lesy (9150), Lipovo-javorové sutinové lesy (9180), Horské smrekové lesy (9410), Porasty borievky obyčajnej (5130), Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte (6230), Lužné vrbovo-topolové a jelšové lesy (91E0), Reliktne vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy (91Q0), Nespevnené karbonátové skalné sutiny montánneho až kolinného stupňa (8160) a druhov európskeho významu: črievičník papučkový (*Cypripedium calceolus*), zvonček hrubokoreňový (*Campanula serrata*), vrchovka alpínska (*Tozzia carpathica*), prilbica tuhá moravská (*Aconitum firmum* subsp. *moravicum*), poniklec slovenský (*Pulsatilla slavica*), klinček lesklý (*Dianthus nitidus*), plocháč červený (*Cucujus cinnaberinus*), bystruška Zawadského (*Carabus zawadzskii*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), fúzač alpský (*Rosalia alpina*), bystruška potočná (*Carabus variolosus*), spriadač kostihojový (*Callimorpha quadripunctaria*), ohniváček (*Lycaena helle*), fúzač karpatský (*Pseudogaurotina excellens*), *Phryganophilus ruficollis*, mlok hrebenatý (*Triturus cristatus*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), mlok karpatský (*Triturus montandoni*), mlok hrebenatý (*Triturus cristatus*), vlk dravý (*Canis lupus*), netopier veľkouchý (*Myotis bechsteinii*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), vydra riečna (*Lutra lutra*), medveď hnedý (*Ursus arctos*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*) a podkovár veľký (*Rhinolophus ferrumequinum*).

✓ **Chránené vtáčie územie SKCHVU013 Malá Fatra (v správe NP Malá Fatra)**

Platný právny predpis: Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR. č. 2/2011 Z. z. zo dňa 22.12.2010, ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Malá Fatra, účinná od 15.1.2011.

Celková rozloha CHVÚ Malá Fatra stanovená vyhláškou je 66.228,06 ha.

Predmetom ochrany Chráneného vtáčieho územia Malá Fatra je zabezpečenie priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.

Chránené vtáčie územie Malá Fatra sa za účelom optimalizácie navrhnutých zásad ochrany a opatrení a za účelom efektívneho manažmentu populácií vtáčích druhov člení na nasledovné ekologicko funkčné priestory (EFP):

- EFP1: hniezdiská sokola sťahovavého a výra skalného,
- EFP2: hniezdiská dravcov, bociana čierneho a dutinových hniezdičov-sov (zasahuje do k.ú.).
- EFP3: hniezdiská hlucháňa hôrneho,
- EFP4: hniezdiská tetra hôrniaka,
- EFP5: hniezdiská muchárika malého a d'atľa bielochrbtého (zasahuje do k.ú.).
- EFP6: hniezdiská rybárika,
- EFP7: hniezdiská chrapkáča, prepelice, strakoša veľkého a loviská dravcov (zasahuje do k.ú.).

B.12.2 ÚZEMNÝ SYSTÉM EKOLOGICKEJ STABILITY

Územný systém ekologickej stability (ÚSES) je v zmysle zákona č. 506/2013, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť

podmienok a foriem života v krajine. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho alebo miestneho významu.

- **biocentrum** je ekosystém alebo skupina ekosystémov, ktorá vytvára trvalé podmienky na rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov a na zachovanie a prirodzený vývoj ich spoločenstiev,
- **biokoridor** je priestorovo prepojený súbor ekosystémov, ktorý spája biocentrá a umožňuje migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev, na ktorý priestorovo nadväzujú interakčné prvky,
- **interakčné prvky** nemusia byť nutne priestorovo prepojené do systému s ostatnými prvkami ÚSES. Sprostredkovávajú pozitívne pôsobenie ekologicky stabilnejších krajinných prvkov na okolitú ekologicky labilnejšiu krajinu. Najčastejšie sa ako interakčné prvky uplatňujú mokrade, extenzívne sady, medze, menšie remízky, okraje lesa.

ÚSES má zabezpečovať tieto základné krajinnotvorné funkcie:

- byť zdrojom obnovy genofondu,
- podporovať ekologickú stabilitu krajiny,
- podporovať polyfunkčné využitie krajiny.

Nadradené prvky ÚSES

Podľa Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2001 v článku č. 5. z oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody, prírodných zdrojov a tvorby krajinnnej štruktúry sa píše

- rešpektovať pri organizácii, využívaní a rozvoji územia význam a hodnoty jeho prírodných daností. V osobitne chránených územiach, v prvkoch územného systému ekologickej stability, v NECONET (národná ekologická sieť) a v biotopoch osobitne chránených a ohrozených druhov bioty zosúladiť využívanie územia s funkciou ochrany prírody a krajiny,
- zohľadňovať pri umiestňovaní činností na území ich predpokladané vplyvy na životné prostredie a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov.

Prvky GNÚSES SR v k. ú.

Generel nadregionálneho ÚSES Slovenskej republiky (GNÚSES SR), schválený uznesením vlády SR č. 319 z 27. 4. 1992:

- biokoridor nadregionálneho významu **Malá Fatra – Chočské vrchy – Tatry** (terestrický biokoridor). Tiahne sa križom cez rieku Orava od Malej Fatry, ďalej masívom Šípu k Choču a k Západným Tatrám,
- biokoridor nadregionálneho významu **Rieka Orava** (hydricko-terestrický biokoridor doplnený pri spracovaní RÚSES). Umožňuje migráciu vodnej bioty a bioty viazanej na vodný a mokradný komplex biotopov pozdĺž rieky Orava

Do kostry ÚSES bol premietnutý záväzný dokument **ÚPN VÚC Žilinského kraja** vrátane všetkých jeho platných zmien a doplnkov. Pre k. ú. Istebné uvádza:

- Jadrové územie európskeho významu **Malá Fatra**,
- Biokoridor regionálneho významu **Minčol - Kubínska hoľa - Čistý grúň** (terestrický) ID 3/11,
- Biocentrum regionálneho významu **Hrčova Kečka – Sokol**, ID 3/7
- Biokoridor nadregionálneho významu vodný tok **Orava** (terestricko-hydrický), ID 3/9

Charakteristiky prvkov **RÚSES** z dokumentu RÚSES okresu Dolný Kubín v k.ú. Istebné (SAŽP, 2010):

- Biocentrum biosférického významu **BBC 1 Krivánska Fatra**: do k. ú. Istebné zasahuje zo severozápadnej časti. Biocentrum sa rozprestiera na území geomorfologického celku Malá Fatra, podcelku Krivánska Fatra (V. Rozsutec 1610 m n.m.). Patrí medzi najvyššie pohoria Západných Karpát. Biocentrum reprezentujú najmä lesné spoločenstvá. Územie biocentra takmer celé spadá do NP Malá Fatra a zároveň SKUEV0252 Malá Fatra, výnimku tvorí genofondová lokalita Žiar, ktorá bola k biocentru priradená. Jadrami biocentra sú NPR Rozsutec, NPR Sokolec, PR Veľká Lučivná, NPR Šramková, NPR Sútoľská dolina, PP Kral'oviansky meander. Územie biocentra patrí do územia európskeho významu SKCHVU013 Malá Fatra.
- Biocentrum regionálneho významu **RBc 9 Párnické štrkoviská**: do k. ú. zasahujú len veľmi malá časť južne od hlavnej cesty. Biocentrum Párnické štrkoviská sa nachádza východne od obce Párnica, v inundačnom území rieky Orava. V okrese Dolný Kubín sa jedná o najvýznamnejšiu lokalitu výskytu vodného a na vodu viazaného vtáctva. Územie biocentra je v celom rozsahu v prvom stupni územnej ochrany.

- Biokoridor nadregionálneho významu **NRBk 2 Orava (zároveň CHA Rieka Orava)** do k. ú. Istebné zasahuje v južnej časti. Tok Oravy predstavuje komplex zachovalých riečnych ekosystémov s bohatým druhovým zastúpením fauny a flóry a biotopov mnohých chránených, vzácných a ohrozených druhov organizmov. Tento krajinný segment so zachovaným prírodným charakterom plní funkciu kontinentálnej migračnej trasy.

Poznámka:

Vzhľadom na aktualizáciu RÚSES z roku 2010, ktorá je novším a aktuálnejším priemetom poznatkov o ochrane biodiverzity, i keď nebola zatiaľ prenesená do ÚPN VÚC, pri väzbách, zobrazeniach a úprave MÚSES bolo v grafickej časti prihlíadané práve k tejto novej verzii, ktorá spresnila aj regionálnu úroveň voči nadregionálnej, ktorá bola tiež medzičasom aktualizovaná.

Ostatné ekostabilizačné prvky

Medzi ekostabilizačné prvky zaradujeme predovšetkým genofondové lokality (GL), ktoré sa premietli do územného systému ekologickej stability nasledovne:

- **GL Lužné lesy rieky Oravy** (NRBk Orava),
- **GL Párnické štrkoviská** (RBc9),
- **GL Močidlá**

✓ **Navrhované ekostabilizačné opatrenia**

Ekostabilizačný prvok 1, 2, 3, 4 - sú to navrhované vsakovacie pásy s funkciou pôdoochrannou a vodozádržnou - sú to ochranné pásy proti vodnej erózii na svahoch, kde hrozí zvýšené riziko vodnej erózie povrchovým odtokom vody a zároveň riziko zaplavenia nižšie položeného územia povrchovou vodou v prípade náhleho topenia snehu alebo príválových dažďov. Ich ochranná funkcia spočíva v premene povrchového odtoku vody na podpovrchový (vsiaknutie vody do pôdy). Majú charakter 5 – 10 m širokých pásov, vedúcich po vrstevnici, s trvalým vegetačným krytom - ideálne zapojeným drevinovým. Zasakovaciu schopnosť je možné zvýšiť vyhlbením pozdĺžneho rigolu alebo ryhy (s hĺbkou 0,5 – 1m) bez ďalších úprav jeho dna či svahov, v ktorom by sa zhromažďovala povrchovo stekajúca voda.

Opatrenia:

- Ponechať pás široký min. 5 m bez narušovania jeho povrchu (bez orby) a ďalšieho zhutňovania pôdy (zamedziť pohybu ťažkých mechanizmov mimo na to určených priechodov).
- Ak tento pás nemá trvalý vegetačný kryt, je potrebné ho zatrávať (zmes druhov typických pre prirodzené lúčne spoločenstvá v danej lokalite) a vysadiť v ňom kry a stromy.
- Výsadbu drevín realizovať s výhľadovým cieľom zabezpečenia zapojeného porastu krov alebo stromov stanovištne vhodných pôvodných druhov.
- V prípade zhutnenej pôdy odporúčame skypriť ju pred jej zatrávením hlbokou orbou.
- Ak sa bude realizovať pozdĺžny rigol, dreviny je potrebné vysádzať mimo neho (kry min. 1 m a stromy min. 2 m od jeho okrajov).

Ekostabilizačný prvok 5 svah pod cestou I/70, porastený náletovými drevinami. Má funkciu stabilizácie svahu a zároveň zvyšovania ekologickej biodiverzity.

Opatrenia:

- Vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín, vrátane krovín, ak sa nejedná o výrub drevín nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku, udržiavania ochranných pásiem produktovodov a energovodov, výrub kvôli zachovaniu bezpečnosti popri cestnej komunikácii alebo odstraňovanie invázných druhov.
- Prípadnú obnovu porastu realizovať iba prostredníctvom citlivého účelového výrubu jednotlivých stromov až skupiniek stromov tak, aby nebola výrubom odkrytá väčšia plocha bez ochranného efektu okolitých stromov, a aby sa v ňom nepretržite vyskytoval dostatok starých stromov. Cieľom by mala byť najmä prirodzená obnova stanovištne vhodných prirodzených drevín.
- Neodstraňovať mŕtve drevo, ak to nie je nevyhnutné - napr. stromy spadnuté na cestu, do koryta rieky, v ochrannom pásme elektrického vedenia alebo kvôli bezpečnosti.
- Ak sa v ňom alebo v jeho bezprostrednej blízkosti vyskytnú invázne druhy (vrátane agáta bieleho), tieto intenzívne odstraňovať. Potláčanie takýchto druhov realizovať prioritne mechanickými alebo fyzikálnymi spôsobmi – chemické metódy použiť iba v prípade dlhodobu neúspešnej aplikácie iných spôsobov a zároveň výrazného šírenia invázneho druhu do okolia.
- Brániť tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.

Ekostabilizačný prvok 6 svah pod cestou I. triedy I/70 porastený prevažne lesným porastom s charakterom lužného lesa. Tvorí významný prvok s charakteristickými črtami a funkciami pôvodných brehových porastov rieky Orava. Jeho funkcia je však významne obmedzená jeho obojstrannou izoláciou – v hornej časti cestná komunikácia, v dolnej časti železničná trať. Z toho dôvodu nemôže byť do systému MUSES zaradený ako biocentrum.

Opatrenia:

- Vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín, vrátane krovin, ak sa nejedná o výrub drevín nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku, udržiavania ochranných pásiem produktovodov a energovodov, výrub kvôli zachovaniu bezpečnosti popri cestnej komunikácii alebo odstraňovanie invázných druhov.
- Prípadnú obnovu porastu realizovať iba prostredníctvom citlivého účelového výrubu jednotlivých stromov až skupiniek stromov tak, aby nebola výrubom odkrytá väčšia plocha bez ochranného efektu okolitých stromov, a aby sa v ňom nepretržite vyskytoval dostatok starých stromov. Cieľom by mala byť najmä prirodzená obnova stanovištné vhodných prirodzených drevín.
- Neodstraňovať mŕtve drevo, ak to nie je nevyhnutné - napr. stromy spadnuté na cestu, do koryta rieky, v ochrannom pásme elektrického vedenia alebo kvôli bezpečnosti.
- Ak sa v ňom alebo v jeho bezprostrednej blízkosti vyskytnú invázne druhy (vrátane agáta bieleho), tieto intenzívne odstraňovať. Potláčanie takýchto druhov realizovať prioritne mechanickými alebo fyzikálnymi spôsobmi – chemické metódy použiť iba v prípade dlhodobo neúspešnej aplikácie iných spôsobov a zároveň výrazného šírenia invázneho druhu do okolia.
- Brániť tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.

Miestny územný systém ekologickej stability (MÚSES)

V riešenom území v priestoroch a lokalitách s vysokou krajinnoekologickou hodnotou sú navrhnuté uvedené prvky MÚSES:

- 5 biocentier miestneho významu (MBc)
- 5 biokoridorov miestneho významu (MBk)
- 16 interakčných prvkoch plošného rozsahu (MIP)

✓ Navrhované biocentrá miestneho významu

Biocentrum miestneho významu MBc1: 2,41 ha.

Súvislejšia plocha náletových drevín charakteru mladého listnatého lesa. Z drevín tu dominujú topol osikový, hrab obyčajný, jaseň štíhly, v spodnej – krovinnej vrstve lieska obyčajná a trnka. Nachádza sa na juhovýchodnom okraji k. ú., kde, vzhľadom na celkový nedostatok súvislejších lesných porastov v tejto časti k. ú. tvorí významné refúgium pre celé spektrum organizmov viazaných na lesné prostredie alebo na stromovité dreviny vôbec. Vo svojej spodnej polovici je rozdelené vyrúbanými pásmi pod elektrickým vedením. Na hornom konci je napojené na navrhovaný biokoridor MBk2, v spodnej časti na navrhovaný interakčný prvok MIP1.

Opatrenia:

- Vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín, vrátane krovin, ak sa nejedná o výrub drevín nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku, udržiavania ochranných pásiem produktovodov a energovodov, výrub kvôli zachovaniu bezpečnosti popri cestnej komunikácii alebo odstraňovanie invázných druhov.
- Prípadnú obnovu porastu realizovať iba prostredníctvom citlivého účelového výrubu jednotlivých stromov až skupiniek stromov tak, aby nebola výrubom odkrytá väčšia plocha bez ochranného efektu okolitých stromov, a aby sa v ňom nepretržite vyskytoval dostatok starých stromov. Cieľom by mala byť najmä prirodzená obnova stanovištné vhodných prirodzených drevín.
- Neodstraňovať mŕtve drevo, ak to nie je nevyhnutné - napr. stromy spadnuté na cestu, do koryta rieky, v ochrannom pásme elektrického vedenia alebo kvôli bezpečnosti.
- Ak sa v biocentre alebo jeho bezprostrednej blízkosti vyskytnú invázne druhy (vrátane agáta bieleho), tieto intenzívne odstraňovať. Potláčanie takýchto druhov realizovať prioritne mechanickými alebo fyzikálnymi spôsobmi – chemické metódy použiť iba v prípade dlhodobo neúspešnej aplikácie iných spôsobov a zároveň výrazného šírenia invázneho druhu do okolia.
- Brániť tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- Neumiestňovať ďalšie stavby alebo iné trvalé bariéry v biocentre alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10m od biocentra.

Biocentrum miestneho významu MBc2: 11,44 ha.

Lesné porasty pri západnej hranici k. ú. Jedná sa o súvislú plochu lesných porastov mimo existujúceho biocentra biosférického významu Malá Fatra (BBc1), na ktoré bezprostredne nadväzuje. V porastoch dominujú ihličnaté dreviny, najmä smrek.

Opatrenia:

- Akékoľvek lesohospodárske zásahy zamerať predovšetkým na podporu prirodzených, stanovištno vhodných drevín s cieľom dosiahnuť dostatočné zastúpenie listnáčov. Podľa možnosti uprednostňovať prirodzenú obnovu s postupne znižovať zastúpenie ihličnanov, najmä smreka.
- V porastoch s veľmi vysokým zastúpením smreka pristúpiť k cielenej premene drevinového zloženia na lesné porasty s prirodzeným drevinovým zložením alebo drevinovým zložením blízky prirodzenému.
- Postupne zmeniť štruktúru lesných porastov v prospech vekovo a priestorovo diferencovaných lesov.
- Predchádzajúce opatrenie docieľiť predovšetkým prechodom k maloplošným formám hospodárenia s čo najmenšou výmerou obnovných prvkov a čo najdlhšou obnovnou dobou s dlhodobým cieľom prechodu trvalo viacetážové porastu až na výberkový hospodársky spôsob.
- Vyhnúť sa pri plánovanej obnove porastov použitiu zbytočne veľkým a z krajinárskeho aj ekologického hľadiska nevhodne umiestneným obnovným prvkov, pri ktorých dôjde k odstráneniu všetkých alebo takmer všetkých stromov pôvodného porastu a dôjde k vzniku úplne otvorenej plochy.
- V čo najväčšie miere využívať prirodzenú obnovu porastov (so zreteľom na potrebu premeny drevinového zloženia).
- Ponechať časti mŕtveho dreva v poraste – vrátane ihličnatej hmoty, ktorá sa už v danom štádiu nepredstavuje riziko šírenia škodlivého hmyzu.
- Pri obnove prípadných väčších holín vzniknutých náhodnou i úmyselnou ťažbou vo vhodných prípadoch využívať dočasný porast prípravných drevín (jarabina, breza, osika, rakyta...).

Biocentrum miestneho významu MBc3: 97,25 ha.

Rozsiahla plocha extenzívnych zarastajúcich pasienkov s bohatým zastúpením menších aj väčších skupín náletových drevín. Nachádza sa v severovýchodnej časti k. ú. nad areálom poľnohospodárskeho družstva. Po celej svojej západnej hranici nadväzuje na biocentrum biosférického významu Malá Fatra (BBc1), v južnej časti nadväzuje na navrhovaný biokoridor MBk5. Jedná sa o územie s veľmi pestrú štruktúrou, v ktorej sa striedajú plochy krovín, skupinky stromov až malé plôšky s charakterom lesa. Vzhľadom na rôznorodosť úkrytových alebo potravných príležitostí a ekotónový charakter predstavuje významnú základňu biodiverzity.

Opatrenia:

- 1. Alternatíva: prepásať zatiaľ otvorené – nezarastené plochy a prípadne veľmi extenzívne priebežné odstraňovanie náletových drevín tak, aby podiel drevinami porastenej plochy neklesol pod 50% a aby bol zachovaný jej mozaikový charakter (zachovať roztrúsené staršie stromy na dožitie).
- 2. Alternatíva: Ponechať celé územie bez zásahu na samovoľný vývoj (prirodzená sukcesia).
- Okrem vyššie uvedeného manažmenty v rámci 1. alternatívy vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín, vrátane krovín, ak sa nejedná o výrub drevín nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku, udržiavania ochranných pásiem produktovodov a energovodov, výrub kvôli zachovaniu bezpečnosti popri cestnej komunikácii alebo odstraňovanie inváznych druhov.
- Prípadnú obnovu zapojených starších porastov drevín realizovať iba prostredníctvom citlivého účelového výrubu jednotlivých stromov až skupiniek stromov tak, aby nebola výrubom odkrytá väčšia plocha bez ochranného efektu okolitých stromov, a aby sa v ňom nepretržite vyskytoval dostatok starých stromov. Cieľom by mala byť najmä prirodzená obnova stanovištno vhodných prirodzených drevín.
- Neodstraňovať mŕtve drevo, ak to nie je nevyhnutné - napr. stromy spadnuté na cestu, do koryta rieky, v ochrannom pásme elektrického vedenia alebo kvôli bezpečnosti.
- Ak sa v biocentre alebo jeho bezprostrednej blízkosti vyskytnú invázne druhy (vrátane agáta bieleho), tieto intenzívne odstraňovať. Potláčanie takýchto druhov realizovať prioritne mechanickými alebo fyzikálnymi spôsobmi – chemické metódy použiť iba v prípade dlhodobo neúspešnej aplikácie iných spôsobov a zároveň výrazného šírenia invázneho druhu do okolia.
- Brániť tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- Neumiestňovať ďalšie stavby alebo iné trvalé bariéry v biocentre alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10m od biocentra.

Biocentrum miestneho významu MBc4: 2,04 ha.

Malý lesík (lesný porast – dielec č. 318) blízko centra obce (východne od centra nad kaštieľom). Jedná sa o zapojenú plochu smrekovo-borovicového lesa na hranici zastavaného územia obce. Vzhľadom na celko-

vý nedostatok súvislejších lesných porastov v tejto časti k. ú. tvorí významné refúgium pre celé spektrum organizmov viazaných na lesné prostredie alebo na stromovité dreviny vôbec.

Opatrenia:

- Akékoľvek lesohospodárske zásahy zamerať predovšetkým na podporu prirodzených, stanovištne vhodných drevín s cieľom dosiahnuť dostatočné zastúpenie listnáčov. Podľa možnosti uprednostňovať prirodzenú obnovu a postupne znižovať zastúpenie ihličnanov, najmä smreka.
- Obnovu zamerať na postupnú premenu drevinového zloženia na lesné porasty s prirodzeným drevinovým zložením alebo drevinovým zložením blízkym prirodzenému (dominovať by mal buk).
- Postupne zmeniť štruktúru lesných porastov v prospech vekovo a priestorovo diferencovaných lesov.
- Predchádzajúce opatrenia doceliť predovšetkým prechodom k maloplošným formám hospodárenia s čo najmenšou výmerou obnovných prvkov a čo najdlhšou obnovnou dobou s dlhodobým cieľom prechodu trvalo viacetážového porastu až na výberkový hospodársky spôsob.
- V čo najväčšie miere využívať prirodzenú obnovu porastov (so zreteľom na potrebu premeny drevinového zloženia).
- Ponechať časti mŕtveho dreva v poraste – vrátane ihličnatej hmoty, ktorá sa už v danom štádiu nepredstavuje riziko šírenia škodlivého hmyzu.
- Pri obnove prípadných väčších holín vzniknutých náhodnou i úmyselnou ťažbou vo vhodných prípadoch využívať dočasný porast prípravných drevín (jarabina, breza, osika, rakyta...).

Biocentrum miestneho významu **MBc5**: 0,92 ha.

Malý lesík blízko centra obce (západne od centra). Jedná sa o plochu prevažne so zapojeným zápojom stromov na hranici zastavaného územia obce. Vzhľadom na celkový nedostatok súvislejších lesných porastov v tejto časti k. ú. tvorí významné refúgium pre celé spektrum organizmov viazaných na lesné prostredie alebo na stromovité dreviny vôbec.

Opatrenia:

- Vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín, vrátane krovín, ak sa nejedná o výrub drevín nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku, udržiavania ochranných pásiem produktovodov a energovodov, výrub kvôli zachovaniu bezpečnosti popri cestnej komunikácii alebo odstraňovanie invázných druhov.
- Prípadnú obnovu porastu realizovať iba prostredníctvom citlivého účelového výrubu jednotlivých stromov až skupiniek stromov tak, aby nebola výrubom odkrytá väčšia plocha bez ochranného efektu okolitých stromov, a aby sa v ňom nepretržite vyskytoval dostatok starých stromov. Cieľom by mala byť najmä prirodzená obnova stanovištne vhodných prirodzených drevín.
- Neodstraňovať mŕtve drevo, ak to nie je nevyhnutné - napr. kvôli bezpečnosti.
- Ak sa v biocentre alebo jeho bezprostrednej blízkosti vyskytnú invázne druhy (vrátane agáta bieleho), tieto intenzívne odstraňovať. Potláčanie takýchto druhov realizovať prioritne mechanickými alebo fyzikálnymi spôsobmi – chemické metódy použiť iba v prípade dlhodobo neúspešnej aplikácie iných spôsobov a zároveň výrazného šírenia invázneho druhu do okolia.
- Brániť tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- Neumiestňovať ďalšie stavby alebo iné trvalé bariéry v biocentre alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od biocentra.

✓ **Navrhované miestne biokoridory**

MBk1: 4,45 ha, terestricko-hydrický biokoridor.

Je tvorený potokom Istebnianka a jeho brehovými porastmi, v centre obce je výrazne zúžený iba na samotné (zregulované) koryto potoka a v tejto časti sa charakter terestrického biokoridoru do veľkej miery stráca. V brehovom poraste dominujú krovité a stromovité druhy vrb (*Salix* sp.). Prepája severnú časť územia tvorenú prevažne lesmi s južnou časťou, kde sa napája na nadregionálny biokoridor – vodný tok Orava.

Opatrenia:

- Vylúčiť akýkoľvek zásah, ktorý by trvalým alebo dlhodobým spôsobom zmenil charakter toku tak, že by sa významne znížila jej priechodnosť pre akýkoľvek chránený živočíšny druh (napr. stavba, spevnená komunikácia s výraznými bariérami pre migráciu živočíchov, ťažko-priechodné oplatenie a pod.).
- Potláčať prípadný výskyt invázných druhov, prioritne mechanickými alebo fyzikálnymi spôsobmi – chemické metódy použiť iba v prípade dlhodobo neúspešnej aplikácie iných spôsobov a zároveň výrazného šírenia invázneho druhu do okolia.
- Brániť tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- Neumiestňovať stavby alebo iné trvalé bariéry v biokoridore alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od biokoridoru.

- Zabrániť likvidácii brehového porastu na súvislých plochách (okrem výrubu nevyhnutného kvôli bezpečnosti, v ochranných pásmach elektrovodov a pod.), prípadnú obnovu porastu realizovať iba jednotlivým alebo skupinkovitým výberom stromov.

MBk2: 5,97 ha, návrh nového terestrického biokoridoru.

Mal by byť vytvorený výsadbou pásu stromov a krov pozdĺž poľnej cesty, celková šírka takto vytvoreného biokoridoru by mala byť 10m, na miestach už existujúcich ostrovčekov drevín aj viac. Tvorí prepojenie severnej, prevažne lesnatej, časti územia pozdĺž východnej hranice k. ú. s južnou časťou, kde sa napája na navrhované biocentrum MBc1.

Opatrenia:

- Radová výsadba stromov a krov pozdĺž poľnej cesty (tam, kde nevedie poľná cesta tak v navrhovanej línii biokoridoru). Stromy sadiť v cieľovom rozstupe 8 – 12 m, výlučne pôvodné, stanovištne vhodné dreviny s prevahou listnatých drevín (buk, dub, javory, jaseň, lipa, jarabiny), nevysádzať smrek, z ihličnatých možnosť využitia borovice lesnej alebo smrekovca opadavého. Výsadbu stromov je možné doplniť o niektoré pôvodné druhy krovín: baza, hlohy, ruža šípová, trnka... Podporiť akýkoľvek prirodzený nálet pôvodných a stanovištne vhodných drevín (smrek ponechať iba ojedinele).
- Zabezpečiť potrebnú starostlivosť o vysadené dreviny v prvých min. 5 rokoch o výsadbe (zalievanie v obdobiach silného sucha, ochrana pred zverou, vyžínanie) s príp. dopĺňaním uhynutých alebo veľmi poškodených jedincov.
- Potláčať prípadný výskyt invázných druhov, prioritne mechanickými alebo fyzikálnymi spôsobmi – chemické metódy použiť iba v prípade dlhodobo neúspešnej aplikácie iných spôsobov a zároveň výrazného šírenia invázneho druhu do okolia.
- Brániť tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- Neumiestňovať stavby alebo iné trvalé bariéry v biokoridore alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od biokoridoru.
- Prípadnú obnovu v budúcnosti zabezpečovať výlučne jednotlivým alebo skupinovým výberom stromov.
- Oplotenie vedúce pozdĺž MBk1 premiestniť tak, aby ho nepretínalo a ani neoddeľovalo od navrhovaného biocentra MBc1.

MBk3: 3,45 ha, terestricko-hydrický biokoridor.

Je tvorený prevažne bezmenným potôčikom tečúcim pozdĺž západnej hranice k. ú. a priláhlým brehovým porastom. V brehovom poraste dominujú krovité a stromovité druhy vrb (*Salix* sp.). Prepája severnú časť územia tvorenú prevažne lesmi s južnou časťou, kde sa napája na biocentrum regionálneho významu Párnické štrkoviská.

Opatrenia:

- Vylúčiť akýkoľvek zásah, ktorý by trvalým alebo dlhodobým spôsobom zmenil charakter toku tak, že by sa významne znížila jej priechodnosť pre akýkoľvek chránený živočíšny druh (napr. stavba, spevnená komunikácia s výraznými bariérami pre migráciu živočíchov, ťažko-priechodné oplotenie a pod.).
- Potláčať prípadný výskyt invázných druhov, prioritne mechanickými alebo fyzikálnymi spôsobmi – chemické metódy použiť iba v prípade dlhodobo neúspešnej aplikácie iných spôsobov a zároveň výrazného šírenia invázneho druhu do okolia.
- Brániť tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- Neumiestňovať stavby alebo iné trvalé bariéry v biokoridore alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od biokoridoru.
- Zabrániť likvidácii brehového porastu na súvislých plochách (okrem výrubu nevyhnutného kvôli bezpečnosti, v ochranných pásmach elektrovodov a pod.), prípadnú obnovu porastu realizovať iba jednotlivým alebo skupinkovitým výberom stromov.

MBk4: 4,68 ha, terestricko-hydrický biokoridor.

Je tvorený bezmenným potôčikom – ľavostranným prítokom potoka Istebnianka a jeho brehovými porastmi tvorenými prevažne vrbami (*Salix* sp.). Tvorí prepojenie východnej časti územia a navrhovaného biocentra MBc3 na navrhovaný biokoridor MBk1.

Opatrenia:

- Vylúčiť akýkoľvek zásah, ktorý by trvalým alebo dlhodobým spôsobom zmenil charakter toku tak, že by sa významne znížila jej priechodnosť pre akýkoľvek chránený živočíšny druh (napr. stavba, spevnená komunikácia s výraznými bariérami pre migráciu živočíchov, ťažko-priechodné oplotenie a pod.).

- Zabrániť likvidácii brehového porastu na súvislých plochách (okrem výrubu nevyhnutného kvôli bezpečnosti, v ochranných pásmach elektrovodov a pod.), prípadnú obnovu porastu realizovať iba jednotlivým alebo skupinkovitým výberom stromov.
- Potláčať prípadný výskyt inváznych druhov, prioritne mechanickými alebo fyzikálnymi spôsobmi – chemické metódy použiť iba v prípade dlhodobo neúspešnej aplikácie iných spôsobov a zároveň výrazného šírenia invázneho druhu do okolia.
- Brániť tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- Neumiestňovať stavby alebo iné trvalé bariéry v biokoridore alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od biokoridoru.

MBk5: 1,15 ha, návrh nového terestrického biokoridoru.

Mal by byť vytvorený výsadbou pásu stromov a krov, celková šírka takto vytvoreného biokoridoru by mala byť 10 m. Tvorí prepojenie navrhovaného biocentra MBc5 (a zároveň aj zastavaného územia obce) s navrhovaným biokoridorom MBk3.

Opatrenia:

- Radová výsadba stromov a krov v navrhovanej línii biokoridoru. Stromy sadiť v cieľovom rozstupe 8 – 12 m, výlučne pôvodné, stanovištne vhodné dreviny s prevahou listnatých drevín (buk, dub, javory, jašeň, lipa, jarabiny), nevysádzať smrek, z ihličnatých možnosť využitia borovice lesnej alebo smrekovca opadavého. Výsadbu stromov je možné doplniť o niektoré pôvodné druhy krovín: baza, hlohy, ruža šípková, trnka... Podporiť akýkoľvek prirodzený nálet pôvodných a stanovištne vhodných drevín (smrek ponechať iba ojedinele).
- Zabezpečiť potrebnú starostlivosť o vysadené dreviny v prvých min. 5 rokoch o výsadbe (zalievanie v obdobiach silného sucha, ochrana pred zverou, vyžínanie) s príp. dopĺňaním uhynutých alebo veľmi poškodených jedincov.
- Potláčať prípadný výskyt inváznych druhov, prioritne mechanickými alebo fyzikálnymi spôsobmi – chemické metódy použiť iba v prípade dlhodobo neúspešnej aplikácie iných spôsobov a zároveň výrazného šírenia invázneho druhu do okolia.
- Brániť tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- Neumiestňovať stavby alebo iné trvalé bariéry v biokoridore alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od biokoridoru.
- Prípadnú obnovu v budúcnosti zabezpečovať výlučne jednotlivým alebo skupinovitým výberom stromov.

✓ **Navrhované interakčné prvky**

MIP1: 1,56 ha

Tvorí ho plocha prevažne krov a niekoľkých stromov (smrek, borovica) okolo budovy školy a športového areálu v južnej časti územia. Nadväzuje na navrhované biocentrum MBc1 ako dopĺňajúca plocha náletových drevín poskytujúca vhodný biotop pre viaceré organizmy viazané na dreviny.

Opatrenia:

- Zabrániť plošnému výrubu drevín (okrem výrubu nevyhnutného kvôli bezpečnosti, v ochranných pásmach elektrovodov a pod.)
- Potláčať prípadný výskyt inváznych druhov, prioritne mechanickými alebo fyzikálnymi spôsobmi – chemické metódy použiť iba v prípade dlhodobo neúspešnej aplikácie iných spôsobov a zároveň výrazného šírenia invázneho druhu do okolia.
- Brániť tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- Neumiestňovať nové stavby alebo iné trvalé bariéry v IP alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od IP.
- Prípadnú obnovu v budúcnosti zabezpečovať výlučne jednotlivým alebo skupinovitým výberom stromov.

MIP2: 2,81 ha

Tvorí ho plocha TTP, pás stromov a krov nad zástavbou bytových domov a malý smrekový lesík (lesný porast – dielec č. 319) blízko centra obce (západne od centra). Ako extenzívne obhospodarovaná plocha s plochami porastenými drevinami predstavuje ostrov zvýšenej biodiverzity poskytujúci vhodný biotop pre viaceré organizmy viazané na dreviny a zároveň by mal pôsobiť ako ochrana nižšie položených bytových domov pred prípadnými prívalovými dažďami (zasakovacia plocha).

Opatrenia:

- Zabrániť plošnému výrubu drevín (okrem výrubu nevyhnutného kvôli bezpečnosti, v ochranných pásmach elektrovodov a pod.)

- Obnovu lesného porastu realizovať iba prostredníctvom citlivého účelového výrubu jednotlivých stromov až skupiniek stromov tak, aby nebola výrubom odkrytá väčšia plocha bez ochranného efektu okolitých stromov, a aby sa v ňom nepretržite vyskytoval dostatok starých stromov. Cieľom by mala byť najmä prirodzená obnova stanovištne vhodných prirodzených drevín.
- Na trávnej ploche výsadba stromov a krov – solitérne príp. v skupinkách a v cieľovom rozostupe 10 - 20 m, výlučne pôvodné, stanovištne vhodné dreviny s prevahou listnatých drevín (buk, dub, javory, ja-seň, lipa, jarabiny), nevysádzať smrek, z ihličnatých možnosť využitia borovice lesnej alebo smrekovca opadavého. Okolo spodnej (východnej) hranice IP doplniť výsadbou súvislý pás stromov min. v šírke 10 m. Výsadbou stromov je možné doplniť o niektoré pôvodné druhy krovín: baza, hlohy, ruža šíповá, trn-ka... Podporiť akýkoľvek prirodzený nálet pôvodných a stanovištne vhodných drevín (smrek ponechať iba ojedinele).
- Potláčať prípadný výskyt invázných druhov, prioritne mechanickými alebo fyzikálnymi spôsobmi – che-mické metódy použiť iba v prípade dlhodobo neúspešnej aplikácie iných spôsobov a zároveň výrazného šírenia invázneho druhu do okolia.
- Brániť tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- Neumiestňovať nové stavby alebo iné trvalé bariéry v IP alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od IP.
- Prípadnú obnovu v budúcnosti zabezpečovať výlučne jednotlivým alebo skupinovitým výberom stromov.

MIP3: 2,65 ha

Tvorí ho širší pás stromov a krov v okolí bezmenného potôčka pri západnej hranici k. ú. Na svojom hornom konci nadväzuje na navrhované biocentrum MBc6. Mal by tvoriť jednak doplnok k biocentru MBc2, na spodnom konci na navrhovaný biokoridor MBk3. Jedná sa o neobhospodarovanú, miestami extenzívne obhospodarovanú plochu so zvýšenou biodiverzitou poskytujúcu vhodný biotop pre viaceré organizmy viaza-né na dreviny a zároveň na vlhké biotopy.

Opatrenia:

- Zabrániť plošnému výrubu drevín (okrem výrubu nevyhnutného kvôli bezpečnosti, v ochranných pás-mach elektrovodov a pod.)
- Podporiť akýkoľvek prirodzený nálet pôvodných a stanovištne vhodných drevín (smrek ponechať iba ojedinele).
- Potláčať prípadný výskyt invázných druhov, prioritne mechanickými alebo fyzikálnymi spôsobmi – che-mické metódy použiť iba v prípade dlhodobo neúspešnej aplikácie iných spôsobov a zároveň výrazného šírenia invázneho druhu do okolia.
- Vylúčiť akýkoľvek zásah, ktorý by trvalým alebo dlhodobým spôsobom zmenil charakter toku alebo vlh-kostný režim na lokalite.
- Brániť tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- Neumiestňovať nové stavby alebo iné trvalé bariéry v IP alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od IP.
- Prípadnú obnovu v budúcnosti zabezpečovať výlučne jednotlivým alebo skupinovitým výberom stromov.

MIP4: 0,81 ha

Skupinka stromov a krov uprostred trávnych porastov nad obcou. V tejto časti územia s nedostatkom drevinnej vegetácie tvorí ostrovček so zvýšenou biodiverzitou poskytujúcu vhodný biotop pre viaceré orga-nizmy viazané na dreviny, stromy a kry.

Opatrenia:

- Zabrániť plošnému výrubu drevín (okrem výrubu nevyhnutného kvôli bezpečnosti, v ochranných pás-mach elektrovodov a pod.)
- Podporiť akýkoľvek prirodzený nálet pôvodných a stanovištne vhodných drevín (smrek ponechať iba ojedinele).
- Potláčať prípadný výskyt invázných druhov, prioritne mechanickými alebo fyzikálnymi spôsobmi – che-mické metódy použiť iba v prípade dlhodobo neúspešnej aplikácie iných spôsobov a zároveň výrazného šírenia invázneho druhu do okolia.
- Brániť tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- Neumiestňovať nové stavby alebo iné trvalé bariéry v IP alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od IP.
- Prípadnú obnovu drevín v budúcnosti zabezpečovať výlučne jednotlivým alebo skupinovitým výberom stromov.

MIP5: 2,37 ha

Extenzívne obhospodarovateľský pás pod lesom, postupne zarastajúci náletovými drevinami. Je to ekotónové spoločenstvo na rozhraní súvislého lesa a trávnych porastov, ktoré prispieva k zvýšeniu biodiverzity v území.

Opatrenia:

- Zabrániť plošnému výrubu drevín (okrem výrubu nevyhnutného kvôli bezpečnosti, v ochranných pásmach elektrovodov a pod.)
- Podporiť akýkoľvek prirodzený nálet pôvodných a stanovištne vhodných drevín (smrek ponechať iba ojedinele).
- Potláčať prípadný výskyt invázných druhov, prioritne mechanickými alebo fyzikálnymi spôsobmi – chemické metódy použiť iba v prípade dlhodobo neúspešnej aplikácie iných spôsobov a zároveň výrazného šírenia invázneho druhu do okolia.
- Brániť tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- Neumiestňovať nové stavby alebo iné trvalé bariéry v IP alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od IP.
- Prípadnú obnovu drevín v budúcnosti zabezpečovať výlučne jednotlivým alebo skupinovým výberom stromov.
- Plochu je možné extenzívne kosiť alebo prepásať tak, aby nedochádzalo k znížovaniu zastúpenia drevín v rámci IP.

MIP6: 0,70 ha

Extenzívne obhospodarovaná až neobhospodarovaná plocha, postupne zarastajúca náletovými drevinami. Tvorí ostrovček uprostred súvislej plochy intenzívne obhospodarovaných trávnych porastov, čím prispieva k zvýšeniu biodiverzity v území a poskytuje útočisko pre organizmy vyžadujúce menej intenzívny manažment krajiny alebo dreviny.

Opatrenia:

- Zabrániť plošnému výrubu drevín (okrem výrubu nevyhnutného kvôli bezpečnosti, v ochranných pásmach elektrovodov a pod.)
- Podporiť akýkoľvek prirodzený nálet pôvodných a stanovištne vhodných drevín (smrek ponechať iba ojedinele).
- Potláčať prípadný výskyt invázných druhov, prioritne mechanickými alebo fyzikálnymi spôsobmi – chemické metódy použiť iba v prípade dlhodobo neúspešnej aplikácie iných spôsobov a zároveň výrazného šírenia invázneho druhu do okolia.
- Brániť tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- Neumiestňovať nové stavby alebo iné trvalé bariéry v IP alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od IP.
- Prípadnú obnovu drevín v budúcnosti zabezpečovať výlučne jednotlivým alebo skupinovým výberom stromov.
- Plochu je možné extenzívne kosiť alebo prepásať tak, aby nedochádzalo k znížovaniu zastúpenia drevín v rámci IP.

MIP7: 1,79 ha

Pás pozdĺž poľnej cesty, široký min. 10m, riedko porastený stromami a krami. Na svojom hornom konci sa prelína s navrhovaným biokoridorom MBk2. Tvorí prepojenie zastavaného územia s okolitou krajinou, zástavba v dolnej časti však prerušuje jeho kontinuitu a znemožňuje jeho funkčné napojenie na navrhovaný biokoridor MBk1, preto nemôže plnohodnotne plniť funkciu terestrického biokoridoru.

Opatrenia:

- Zabrániť plošnému výrubu drevín (okrem výrubu nevyhnutného kvôli bezpečnosti, v ochranných pásmach elektrovodov a pod.)
- Podporiť akýkoľvek prirodzený nálet pôvodných a stanovištne vhodných drevín (smrek ponechať iba ojedinele).
- Potláčať prípadný výskyt invázných druhov, prioritne mechanickými alebo fyzikálnymi spôsobmi – chemické metódy použiť iba v prípade dlhodobo neúspešnej aplikácie iných spôsobov a zároveň výrazného šírenia invázneho druhu do okolia.
- Brániť tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- Neumiestňovať nové stavby alebo iné trvalé bariéry v IP alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od IP.

- Prípadnú obnovu drevín v budúcnosti zabezpečovať výlučne jednotlivým alebo skupinovým výberom stromov.
- Odporúčame na súvislejších úsekoch bez drevín líniovú výsadbu stanovištne vhodných pôvodných druhov stromov, príp. krov.

MIP8: 0,24 ha

Extenzívne obhospodarovaná až neobhospodarovaná plocha, postupne zarastajúca náletovými drevinami. Tvorí ostrovček uprostred súvislej plochy intenzívne obhospodarovaných trávnych porastov, čím prispieva z zvýšení biodiverzity v území a poskytuje útočisko pre organizmy vyžadujúce menej intenzívny manažment krajiny. Prelína sa s navrhovaným biokoridorom MBk2.

Opatrenia:

- Zabrániť plošnému výrubu drevín (okrem výrubu nevyhnutného kvôli bezpečnosti, v ochranných pásmach elektrovodov a pod.)
- Podporiť akýkoľvek prirodzený nálet pôvodných a stanovištne vhodných drevín (smrek ponechať iba ojedinele).
- Potláčať prípadný výskyt inváznych druhov, prioritne mechanickými alebo fyzikálnymi spôsobmi – chemické metódy použiť iba v prípade dlhodobo neúspešnej aplikácie iných spôsobov a zároveň výrazného šírenia invázneho druhu do okolia.
- Brániť tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- Neumiestňovať nové stavby alebo iné trvalé bariéry v IP alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od IP.
- Prípadnú obnovu drevín v budúcnosti zabezpečovať výlučne jednotlivým alebo skupinovým výberom stromov.

MIP 9 : 1,26 ha

Je tvorený bezmenným potôčikom – ľavostranným prítokom potoka Istebnianka, zvyškami priláhlých brehových porastov a novonavrhovanou výsadbou pásu stromov a krov pozdĺž poľnej cesty, celková šírka takto vytvoreného IP by mala byť 10 m, na miestach už existujúcich ostrovčekov drevín aj viac. Zároveň tvorí prepojenie východnej časti územia na navrhovaný biokoridor MBk1.

Opatrenia:

- Radová výsadba stromov a krov pozdĺž potôčika a/alebo poľnej cesty (tam, kde nevedie poľná cesta tak v navrhovanej línii biokoridoru) na miestach, kde sa v navrhovanej šírke biokoridoru v súčasnosti dreviny nenachádzajú. Stromy sadiť v cieľovom rozstupe 8 – 12 m, výlučne pôvodné, stanovištne vhodné dreviny s prevahou listnatých drevín (buk, dub, javory, jaseň, lipa, jarabiny, v blízkosti potôčika jelša, brest vŕžový), nevysádzať smrek, z ihličnatých možnosť využitia borovice lesnej alebo smrekovca opadavého. Výsadbu stromov je možné doplniť o niektoré pôvodné druhy krovín: baza, hloh, ruža šípková, trnka... Podporiť akýkoľvek prirodzený nálet pôvodných a stanovištne vhodných drevín (smrek ponechať iba ojedinele).
- Zabezpečiť potrebnú starostlivosť o vysadené dreviny v prvých min. 5 rokoch o výsadbe (zalievanie v obdobiach silného sucha, ochrana pred zverou, vyžínanie) s príp. dopĺňaním uhynutých alebo veľmi poškodených jedincov.
- Potláčať prípadný výskyt inváznych druhov, prioritne mechanickými alebo fyzikálnymi spôsobmi – chemické metódy použiť iba v prípade dlhodobo neúspešnej aplikácie iných spôsobov a zároveň výrazného šírenia invázneho druhu do okolia.
- Brániť tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- Neumiestňovať stavby alebo iné trvalé bariéry v biokoridore alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od biokoridoru.
- Zabrániť likvidácii už existujúceho porastu drevín (okrem výrubu nevyhnutného kvôli bezpečnosti, v ochranných pásmach elektrovodov a pod.), prípadnú obnovu porastu realizovať iba jednotlivým alebo skupinkovým výberom stromov.
- Prípadnú obnovu v budúcnosti zabezpečovať výlučne jednotlivým alebo skupinovým výberom stromov.

MIP10: 0,57 ha

Tvorí ho min. 10m široký pás, z časti už porastený kríkmi, z časti novo navrhovaný, v dolnej polovici vedie pozdĺž poľnej cesty, v hornej polovici pretína trávne porasty a napája sa na navrhovaný biokoridor MBk3. Tvorí prepojenie zastavaného územia s okolitou krajinou, zástavba v dolnej časti však prerušuje jeho kontinuitu a znemožňuje jeho funkčné napojenie na navrhovaný biokoridor MBk1, preto nemôže plnohodnotne plniť funkciu terestrického biokoridoru.

Opatrenia:

- Zabrániť plošnému výrubu drevín (okrem výrubu nevyhnutného kvôli bezpečnosti, v ochranných pásmach elektrovodov a pod.)
- Na úseku bez drevín líniová výsadba stanovištne vhodných pôvodných druhov stromov (príp. aj krov) s rozstupom stromov 8 – 12 m (prioritne dreviny ako napr. buk, duby, lipy, javory, jasene, bresty... nevysádzať smrek, borovicu iba v minimálnom množstve).
- Plochu IP okolo výsadby v prvých rokoch kosiť (max 3 krát ročne) s dôrazom na ochranu vysadených drevín. V prvých rokoch po výsadbe zabezpečiť tiež zalievanie vysadených stromov počas dlhších období sucha. Ochrániť vysadené stromy pred poškodením zverou.
- Podporiť akýkoľvek prirodzený nálet pôvodných a stanovištne vhodných drevín (smrek ponechať iba ojedinele).
- Potláčať prípadný výskyt invázných druhov, prioritne mechanickými alebo fyzikálnymi spôsobmi – chemické metódy použiť iba v prípade dlhodobo neúspešnej aplikácie iných spôsobov a zároveň výrazného šírenia invázneho druhu do okolia.
- Brániť tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- Neumiestňovať nové stavby alebo iné trvalé bariéry v IP alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od IP.
- Prípadnú obnovu drevín v budúcnosti zabezpečovať výlučne jednotlivým alebo skupinovitým výberom stromov.

MIP11: 0,29 ha

Je to ostrovček so zvýšenou biodiverzitou uprostred obhospodarovaných trávnych porastov, poskytujúce vhodný biotop pre viaceré organizmy viazané na stromy a kry. Zo západnej strany nadväzuje na MBk 2.

Opatrenia:

- Zabrániť plošnému výrubu drevín (okrem výrubu nevyhnutného kvôli bezpečnosti, v ochranných pásmach elektrovodov a pod.)
- Podporiť akýkoľvek prirodzený nálet pôvodných a stanovištne vhodných drevín (smrek ponechať iba ojedinele).
- Potláčať prípadný výskyt invázných druhov, prioritne mechanickými alebo fyzikálnymi spôsobmi – chemické metódy použiť iba v prípade dlhodobo neúspešnej aplikácie iných spôsobov a zároveň výrazného šírenia invázneho druhu do okolia.
- Brániť tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- Neumiestňovať nové stavby alebo iné trvalé bariéry v IP alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od IP.
- Prípadnú obnovu drevín v budúcnosti zabezpečovať výlučne jednotlivým alebo skupinovitým výberom stromov.

MIP12, MIP13, MIP14, MIP15, MIP16: 1,46 ha, 0,54 ha, 0,83 ha, 1,48 ha, 2,61 ha

Skupinky stromov a krov uprostred trávnych porastov nad obcou. Sú to ostrovčeky so zvýšenou biodiverzitou uprostred obhospodarovaných trávnych porastov, poskytujúce vhodný biotop pre viaceré organizmy viazané na stromy a kry.

Opatrenia:

- Zabrániť plošnému výrubu drevín (okrem výrubu nevyhnutného kvôli bezpečnosti, v ochranných pásmach elektrovodov a pod.)
- Podporiť akýkoľvek prirodzený nálet pôvodných a stanovištne vhodných drevín (smrek ponechať iba ojedinele).
- Potláčať prípadný výskyt invázných druhov, prioritne mechanickými alebo fyzikálnymi spôsobmi – chemické metódy použiť iba v prípade dlhodobo neúspešnej aplikácie iných spôsobov a zároveň výrazného šírenia invázneho druhu do okolia.
- Brániť tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- Neumiestňovať nové stavby alebo iné trvalé bariéry v IP alebo jeho bezprostrednej blízkosti - min. do vzdialenosti 10 m od IP.
- Prípadnú obnovu drevín v budúcnosti zabezpečovať výlučne jednotlivým alebo skupinovitým výberom stromov.

B.12.3 TVORBA KRAJINY A EKOSTABILIZAČNÉ OPATRENIA

Územné vymedzenie a ochrana biokoridorov a biocentier zabezpečuje zachovanie a rozvoj druhovej rozmanitosti rastlín a živočíchov v ich prirodzenom prostredí. Tým sa vytvára priestorový základ ekologicky stabilných plôch a línií v území. Udržanie a zvýšenie ekologickej stability územia a prirodzenej produkčnej schopnosti krajiny je riešené návrhom ekostabilizačných opatrení.

Ekostabilizačné opatrenia na zabezpečenie územného systému ekologickej stability sa dotýkajú problémových okruhov :

- dôsledného dodržiavania podmienok ochrany v chránených územiach podľa stupňov ochrany stanovených platným zákonom o ochrane prírody a krajiny (v súčasnosti zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov),
- diferenciacie a optimalizácie využívania lesnej pôdy podľa kategorizácie lesov, vertikálnej a horizontálnej zonácie územia a plnenie mimoprodukčných funkcií lesov,
- optimalizácie využívania poľnohospodárskej pôdy podľa druhovej a funkčnej diferenciacie územia a produkčného potenciálu pôd,
- zabezpečenia legislatívnej ochrany krajinným prvkom (mimo chránené územia) začlenených do ekologickej siete, celkového ekologického využívania a hospodárenia v území

B.12.4 KRAJINNOEKOLOGICKÝ PLÁN - VYHODNOTENIE A ZÁVER

Pri krajinnoekologickom hodnotení sa stanovuje vhodnosť využívania územia na základe ukazovateľov krajiny. Konfrontujú sa požiadavky jednotlivých činností na krajinnoekologické podmienky so skutočne existujúcimi hodnotami krajiny pomocou limitov.

Do evalvačného procesu vstupujú: krajinnoekologické podklady, navrhované činnosti a využívanie, environmentálne limity (abiotické limity, limity súčasnej krajinej štruktúry, limity vyplývajúce z ochrany prírody a významných krajinárskych a ekologických štruktúr, limity vyplývajúce zo stresových javov).

Opatrenia na zachovanie, resp. zmenu krajinných prvkov ovplyvňujúcich ekologickú stabilitu a krajinný obraz obce Istebné sú nasledovné:

a) Ochrana súčasného stavu a štruktúry krajiny

- rešpektovať ochranu všetkých chránených častí prírody a krajiny, genofondových plôch a prvkov územného systému ekologickej stability,
- rešpektovať Programy starostlivosti o chránené vtáčie územia,
- zachovať pôvodné druhové zloženie lesov podľa zloženia potenciálnej prirodzenej vegetácie, v ktorej prevažujú listnaté lesy, znižovať podiel stanovištne nevhodných drevín v porastoch,
- nezvyšovať intenzitu a rozsah zásahov,
- monitorovať invázne rastliny a aktívne likvidovať ich ohniská, najmä v okolí záhradkárskeho a chatového osídlenia, v brehových porastoch,
- obmedziť výstavbu a veľkoplošné oplocovanie pozemkov, umožniť migráciu voľne žijúcich zvierat,
- obnovenie obhospodarovania, rovnomerné vypásanie pasienkov a kosenie lúk, pravidelné odstraňovanie náletových a výmladkových drevín, zamedziť vypaľovaniu rozsiahlych trávnych porastov, eliminovať aktivity poškodzujúce biotopy (motokros, cyklokros, skútre, štvorkolky),
- minimalizovať zásahy do korýt, v prípade ich realizácie brať do úvahy realizáciu zimovísk, ochranu neresísk, migračných úsekov,
- revitalizovať regulované vodné toky, znižovať bariérový efekt umelo upravených brehov, odstraňovanie nelegálnych skládok a výsypiek,
- uprednostniť prírode blízke protipovodňové opatrenia pred technicky poňatými úpravami vodných tokov predovšetkým podporou prirodzenej inundácie v nivách tokov, výstavbou polosuchých poldrov a pod.,
- pri výstavbe neumiestňovať stavby v blízkosti tokov, ani inak nenarušovať brehové porasty vodných tokov; odporúčať výsadbu brehových porastov (aspoň línií) na ochranu brehov vodných tokov a izoláciu pred znečistením aj v intraviláne, kde je to možné,
- znižovať znečisťovania podzemných vôd. zabránením priesaku znečisťujúcich látok do podzemných vôd z priemyselno-technických prevádzok a živočíšnych fariem,
- zabezpečiť likvidáciu nelegálnych skládok,
- vytvárať v nových navrhovaných obytných, rekreačných a výrobných plochách uličnú alebo areálovú zeleň so živými plotmi, trávnikmi a drevinovou vegetáciou,
- zamedzovať fragmentáciu lesných porastov: napr. nebudovať nové lesné cesty a zväžnice a revitalizovať staré, nepoužívané, neaplikovať holorubný spôsob ťažby ani veľkoplošné formy podrostového hospodárskeho spôsobu, ak to nie je nevyhnutné pre rekonštrukciu porastov,

- v sídelnej vegetácii zachovávať mozaiku rôznovekých drevín, s dôrazom na zachovanie starých stromov (najhodnotnejších pre biodiverzitu),
- rozvíjať ekologické poľnohospodárstvo a podporiť extenzívne využívanie TTP,
- opticky izolovať nevzhľadné poľnohospodárske a výrobo-technické areály a iné rušivo pôsobiace technické prvky v krajine výsadbou stromov a krov po ich obvode.

b) Opatrenia na zvýšenie ekologickej stability:

- preferovať stanovištne pôvodné druhy,
- zvyšovať podiel prirodzenej obnovy lesa na úkor umelej obnovy,
- na mieste vyrúbaných nepôvodných smrekových monokultúr obnovovať listnatý alebo zmiešaný les s ponechávaním prirodzeného zmladenia,
- ponechávať dostatočné množstvo starých porastov, stojace i ležiace mŕtve drevo,
- nechať na dožitie stromy s dutinami,
- zabezpečiť, aby podiel porastov vekových tried nad 70 rokov neklesol pod 40%
- pre hlboko zarezané doliny, strže a výmole uplatňovať bezzásahový režim alebo účelový, resp. výberkový HS lesných porastov,
- nenarušovať ťažkými mechanizmami pôdu a bylinné poschodie,
- rekultivovať lesné cesty, ktoré vznikli pre účely ťažby a nepokračovať v ďalšej fragmentácii lesných ekosystémov, napr. výstavbou lesných ciest, holorubným spôsobom ťažby a pod.,
- mechanicky nerozrušovať/nevysušovať pramenné lokality,
- v lesných porastoch s výskytom významných druhov vtáctva realizovať hospodárske opatrenia v mimohniezdnom období a vytvárať podmienky pre ich hniezdenie,
- asanovať všetky nepovolené skládky odpadu a zamedziť vzniku nových skládok,
- podporiť aktivity ekologického hospodárenia v obci,
- systematicky monitorovať a odstraňovať, nerozširovať nepôvodné a invázne druhy rastlín,
- zamedziť fragmentácii brehových porastov (vypaľovanie, presekávanie, zavážanie odpadmi), ktorá podporuje šírenie invázných druhov rastlín v území,
- neaplikovať pesticídy a insekticídy na plochách v bezprostrednom okolí prvkov MÚSES a ekostabilizačných prvkov,
- zachovať solitérne stromy alebo skupinky stromov mimo lesa na otvorených plochách poľnohospodárskej pôdy, a to mimo prvkov MÚSES,
- navrhovať a realizovať opatrenie týkajúce sa druhovej ochrany živočíchov a rastlín, napr. pri projektovaní výstavby nových komunikácií, alebo rekonštrukcii už existujúcich do projektov zahrnúť opatrenia na znižovanie mortality živočíchov na cestách (pochody, nadchody, priepusty, oplotenia a pod.).

c) Všeobecné zásady ochrany prvkov USES a genofondových plôch:

- nadmerne neurbanizovať územie a regulovať investičné aktivity na lokalitách v blízkosti prvkov USES,
- posudzovať vhodné umiestnenie zdrojov sekundárneho ohrozenia (skládky, poľnohospodárske objekty atď.),
- obmedziť oplocovanie pozemkov,
- postupne obnoviť prirodzené drevinové zloženie v porastoch podľa zloženia potenciálnej prirodzenej vegetácie,
- nezvyšovať intenzitu a rozsah zásahov v ochranných lesoch,
- nenarušovať ťažkými mechanizmami pôdu, podrast a bylinné poschodie, rekultivovať lesné sklady a lesné cesty, ktoré vznikli pre účely ťažby,
- ponechávať dostatočné množstvá starých porastov i jednotlivých starých a dutinových stromov, ako i stojace a ležiace mŕtve drevo v dostatočnom objeme a štruktúre (najmä hrubé)
- neodstraňovať a nepoškodzovať hniezdne a dutinové stromy, ak tak neurčí orgán ochrany prírody,
- zabezpečiť primeraný manažment (pastva, kosenie, mulčovanie) rozsiahlejších lúčnych biotopov v intervale minimálne 1 x za 2 roky, odstraňovať nálet drevín,
- úprava napájadiel pre zmiernenie erózie v ich okolí, prekladanie košarísk, nezakladať nové priehony pre dobytok,
- vylúčiť aplikáciu chemických látok v území,
- zosúladiť rybárske obhospodarovanie so záujmami ochrany prírody, týka sa to najmä Párnických štrkovísk,
- zlikvidovať nelegálne skládky odpadov v brehových porastoch.

d) Opatrenia na ochranu poľnohospodárskeho pôdneho fondu:

- nepreferovať znižovanie výmeru chránených pôd, prednostne uplatňovať zástavbu v prielukách v zastavanom území a mimo chránenej pôdy,

- na trávnych porastoch s indikovanými i potenciálnymi zosuvmi zachovať, prípadne vysadiť po vrstevnici viacúčelové vegetačné pásy, ktoré majú ekostabilizačnú funkciu,
- na reliéfe so svahovými deformáciami realizovať protierózne opatrenia, najmä: protierózne oševné postupy, až po ochranné zatrávnenie,
- ponechávať solitérne dreviny na lúkach a pasienkoch,
- zachovanie trávnatých porastov a vhodnej mozaikovitej krajiny vrátane medzí a úhorov,
- zabraňovať poškodzovaniu pôdy a mačiny pasienkov pri stádlení a nesprávne robenom košarovaní, ako aj pri pasení zvierat na vzdialenejších pasienkoch, dodržiavať usmernenia stanovené v Pláne rozvoja vidieka,
- nepreferovať výsev komerčných d'atelinotrávnych miešaniek,
- dlhodobo nevyužívané lúky, ktorým hrozí zarastanie drevinami aspoň raz za rok v jesennom období prekosiť alebo mulčovať, aplikovať mulčovanie len v nutných prípadoch, je vhodné len ako jednorazový zásah na obnovu,
- vo výbehoch pre veľké hospodárske zvieratá (hlavne pre kone) obmedziť počty zvierat tak aby nedošlo k degradácii pôdneho krytu a následnej erózií pôdy,
- podporovať ekologické poľnohospodárstvo.

e) Opatrenia na ochranu vodných tokov a plôch:

- rešpektovať stavebnú uzáveru na rieke Orava a v jej brehových porastoch a na jej prítokoch, t.j. nevytvárať/odstrániť bariéry, prahy, nebudovať malé vodné elektrárne,
- neuvažovať s umiestňovaním stavieb vrátane oplotení od oboch brehov rieky Orava a minimálne 6m od brehov ostatných vodných tokov,
- zachovať, prípadne doplniť/rozšíriť pokryvnosť brehových porastov všetkých vodných tokov, najmä však potoka Istebňanky a mŕtveho ramena Oravy,
- revitalizovať regulované vodné toky tam, kde to dovoľia priestorové možnosti so zachovaním protipovodňového účinku regulácií, tzn. vytvárať podmienky pre prirodzené meandrovanie vodných tokov,
- eliminovať znečistenie brehov a zabraňovať vytváraniu nelegálnych skládok odpadov, zamedziť nelegálnemu vypúšťaniu odpadových vôd a priesakom odpadových vôd z poľnohospodárskej výroby (vymývanie hnojísk, silážnych jám) a z plôch postihnutých preháňaním hospodárskych zvierat do vodných tokov, lokalizovať poľné hnojiská mimo plôch, ktoré by mohli priamo ohroziť povrchové a podzemné vody,
- umiestňovať lesné cesty mimo vodných tokov vrátane brehových porastov,
- likvidácia porastov inváznych druhov rastlín.
- chrániť štruktúru porastov v blízkosti toku, ktoré zadržiavajú prudké dažde, spomaľujú odtok a vsakovanie vody a zamedzujú eróziu,
- zachovať prirodzené meandrovanie tokov a dostatočnej šírky ochranných zón pre pohyb koryta,
- v prípade významne zmenených a zregulovaných častí vodných tokov zväžiť ich revitalizáciu,
- zamedziť vypúšťaniu odpadových vôd z poľnohospodárskej výroby do vodných tokov,
- nezasahovať ťažkou mechanizáciou a bezprostredné okolie vodných plôch, pretože mokrade sú veľmi citlivé na vplyvy erózie a znečisťovanie, umiestňovať lesné cesty mimo vodných tokov vrátane brehových porastov,
- obmedziť až vylúčiť výrub porastov drevín v blízkosti tokov, ktoré spomaľujú odtok a vsakovanie vody a zamedzujú eróziu, udržiavať pestrú vekovú skladbu
- podporovanie vytvárania mokradí (zvýšenie inundačnej a retenčnej kapacity horných a stredných tokov),
- obmedziť vytváranie nepriepustných plôch v urbanizovanom priestore, preferovať možnosti vsakovania a zachytávania dažďových vôd a ich využívanie na úžitkové účely.

f) Opatrenia na zlepšenie pôsobenia štruktúry vnímanej krajiny:

- udržiavať typickú mozaikovitú štruktúru NDV (s líniovým, skupinovým a difúznym charakterom) a trvalých trávnych porastov (vo veľkosti mezo a mikroštruktúr) t. j. podporovať extenzívne lesopasienkárске využívanie podhorských častí,
- neaplikovať holorubný spôsob ťažby,
- potláčať sukcesiu, t.j. rozširovanie lesa do pôvodne bezlesých stanovišť na miestach bývalej pastvy oviec a dobytky kosením a pasením trvalých trávnych porastov,
- doplniť v intraviláne brehové porasty v okolí potoka,
- v sídelnej vegetácii zachovávať mozaiku rôznovekých drevín, s dôrazom na zachovanie starých stromov,
- vo výsadbe smerom von do okolitej krajiny od zastavaného územia využiť druhové zloženie drevín bližšie k pôvodnej drevinovej skladbe,

- realizovať výsadbu alejí,
 - rozvíjať ekologické poľnohospodárstvo, podporiť pasienkárstvo.
- g) Opatrenia na skvalitnenie rekreačných služieb:**
- vytvoriť podmienky pre obnovenie povedomia obyvateľov o kultúrnej a poľnohospodárskej činnosti obce podporou kultúrnych aktivít poukazujúcich na tradičné formy využívania zeme a plodín v obci: ovocinárstvo, prezentácia ľudových remesiel atď.,
 - podporiť alternatívne formy poľnohospodárstva a využívania pôdy (organické farmárstvo),
 - podporiť aktívne formy rekreácie v obci s prihliadnutím na prítomnosť územia európskeho významu a chránených vtáčích území (ekoturizmus, birdwatching a pod.),
 - propagovať myšlienku ochrany medzinárodne významnej ramsarskej lokality rieky Orava a napr. vybudovať infraštruktúru pre pozorovanie vtáctva na lokalite,
 - podporovať rozvoj turistických a cyklistických trás,
 - vytvoriť podmienky pre propagáciu tradičných a nedeštruktívnych foriem využívania krajiny: extenzívne pasenie dobytka, oviec, včelárstvo, prezentácia ľudových remesiel, pestovanie a spracovanie ovocia...,
 - podporiť aktívne formy rekreácie v obci (agroturizmus, ekoturizmus, birdwatching, gastroturizmus a pod.),
 - vytvoriť podmienky pre aktívnu formu rekreácie v obci (napríklad: vybudovanie náučného chodníka)
 - podporiť výrobu informačných materiálov o rekreačných aktivitách v obci (napríklad: výrobu dokumentárneho filmu o obci, informačných letákov a iné).
- h) Opatrenia na ochranu lesného pôdneho fondu:**
- v rámci pestovných opatrení ako aj obnovných zásahov cielene znižovať zastúpenie smreka a borovice a zvyšovať zastúpenie listnatých drevín (vrátane tzv. cenných listnáčov) a jedle - cielene približovať drevinové zloženie prirodzenému zloženiu (viď. kapitola 2.2.1),
 - v rámci pestovných opatrení ako aj obnovných zásahov zväziť úpravu reálneho ako aj cieľového drevinového zloženia smerom k vyššej adaptačnej schopnosti na nastávajúce klimatické zmeny: tzn. oproti uvedenému prirodzenému drevinovému zloženiu zvýšiť podiel teplomilných druhov (duby, lipy, javor poľný, hrab...) a to aj na úkor jedle a buka a úplne vylúčiť smrek,
 - využívať prírode blízke formy hospodárenia s dlhodobým cieľom prechodu na výberkový hospodársky spôsob,
 - v prípade, že je v obnovovanom materskom poraste alebo jeho bezprostrednom okolí dostatočné zastúpenie drevín obnovného alebo cieľového drevinového zloženia vždy uprednostňovať prirodzenú obnovu lesa na úkor umelej obnovy,
 - v lesných porastoch s výskytom tisa obyčajného vylúčiť také zásahy, ktoré výrazne znížia zápoj porastu v častiach s výskytom tisa (pokles zakmenenia pod 0,7) alebo inak ohrozia nie len jeho prežitie ale aj jeho úspešný vývoj a rozmnožovanie,
 - cielene využívať dočasné porasty prípravných drevín v prípade rizika sťaženej obnovy väčších holín vzniknutých náhodnými ťažbami alebo aj úmyselnou obnovou,
 - aktívne znižovať stavy raticovej zveri na takú úroveň, ktorá umožní úspešnú obnovu jedle bielej, tisa obyčajného a tzv. cenných listnáčov aj bez použitia oplôtkov,
 - ponechávať dostatočné množstvo starých stromov a stojace i ležiace mŕtve drevo v porastoch,
 - uprednostňovať také technológie a ťažbovo-obnovné postupy, ktoré čo najmenej narušujú a zhutňujú pôdny povrch a nevytvárajú nové erózne ryhy spôsobujúce zrýchlený odtok vody z územia a degradáciu okolitých stanovišť,
 - zväziť racionalizáciu lesnej cestnej siete, rekultivovať nevyužívané alebo málo využívané lesné cesty a erózne ryhy vzniknuté približovaním drevnej hmoty,
 - vylúčiť akékoľvek používanie pesticídov a plošnú aplikáciu minerálnych hnojív v lesných porastoch.
- i) Opatrenia na zlepšenie kvality životného prostredia a ochranu zdravia obyvateľov:**
- asanácia / rekultivácia priemyselnej skládky (OFZ - haldy trosky),
 - renaturalizácia potokov v obci,
 - zamedziť vzniku nelegálnych skládok komunálneho odpadu a rudérálnych plôch,
 - vytvárať podmienky pre kompostovanie,
 - minimalizovať negatívne vplyvy výrobných prevádzok na ŽP vysadením izolačnej zelene
 - zmierňovať negatívne vplyvy cestnej dopravy v osídlenej časti obce výsadbou vetrolamov a stromoradií stanovištne pôvodnými drevinami,
 - vytvárať podmienky pre separovanie a zhodnocovanie komunálneho odpadu a kompostovanie,
 - zamedziť znečisťovaniu a znehodnocovaniu prírodných zdrojov, ktoré súvisia s ľudským zdravím,
 - pravidelne monitorovať kvalitu povrchových a podzemných vôd a na základe výsledkov realizovať opatrenia na elimináciu zdrojov znečistenia,

- monitorovať vplyv priemyselných prevádzok na kvalitu ovzdušia v obci a na základe výsledkov realizovať opatrenia na elimináciu zdrojov znečistenia,
- monitorovať vplyv nelegálnych skládok a navážok stavebného odpadu v miestach s vykonanou rekultiváciou mokradí na kvalitu pôdy, vody, ovzdušia a zdravie obyvateľstva.

j) Opatrenia na ochranu kultúrno-historických zdrojov:

- zvýšiť povedomie obyvateľstva o kultúrnom dedičstve regiónu,
- obnoviť a doplniť prvky, znaky a symboly kultúrno-historickej hodnoty krajiny, vrátane prvkov regionálnej architektúry,
- podporiť návrhy na zdokumentovanie pamätihodností obce,
- zabezpečiť základnú ochranu národných kultúrnych pamiatok, aby nedošlo k degradácii jej pamiatkových hodnôt,
- pri akejkoľvek stavebnej činnosti, prácach na národnej kultúrnej pamiatke postupovať v zmysle zákona č. 49/ 2002 Zb. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov,
- prehodnotiť využívanie moderných prvkov parkových výsadiieb a neprirodzene sfarbených exotických drevín, namiesto nich uprednostniť prirodzene a nerušivo pôsobiace druhy a prvky.

Pre čo najširšie uplatnenie uvedených opatrení je potrebné rešpektovať legislatívu platnú pre jednotlivé zložky krajiny.

B. 13 NÁVRH VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA

B. 13.1 DOPRAVA

B.13.1.1 Širšie dopravné vzťahy

Obec Istebné sa nachádza cca 7,2 km juhozápadne od okresného mesta Dolný Kubín. Dopravne je obec napojená na nadradenú cestnú sieť cestou III. triedy č.2258 úrovňovou križovatkou na cestu I. triedy č.70 Kral'ovany - Dolný Kubín. Do k. ú. zasahuje navrhovaná trasa rýchlostnej cesty R3 Dolný Kubín, juh - Križovatka D1 – vo výhl'ade.

Na cestu III. triedy sa napája sieť miestnych komunikácií, ktoré majú viac menej vyhovujúce šírkové ako aj sklonové parametre.

Najbližšia čerpacia stanica sa nachádza v obci Kral'ovany a v meste Dolný Kubín, asi 5,6 km od obce.

Najbližšie regionálne letisko pre medzinárodnú dopravu je pri Žiline a v Poprade.

Z nadradenej ÚPD, ktorou je ÚPN-VÚC ŽK v znení zmien a doplnkov, vyplývajú požiadavky, ktoré je treba rešpektovať :

V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry

5.1 Dopravná regionalizácia

- 5.1.1 v návrhovom období realizovať opatrenia stabilizujúce pozíciu Žilinského kraja v dopravno-gravitačnom regióne Severozápadné Slovensko a v tejto súvislosti premyslene a koordinovane uprednostňovať dopravné stavby podporujúce efektívnu dopravnú obsluhu územia Severozápadného Slovenska ako jedného kompaktného územia, hlavne dopravno-gravitačného centra Žilina – Martin.

5.3 infraštruktúra cestnej dopravy

- 5.3.1 v návrhovom i výhl'adovom období rešpektovať lokalizáciu existujúcej cestnej infraštruktúry diaľnic až ciest III. triedy - definovanú pasportom Slovenskej správy ciest „Miestopisný priebeh cestných komunikácií“ - ohraničenú jej ochrannými pásmami mimo zastavaného územia a cestnými pozemkami v rámci zastavaného územia kraja,

- 5.3.8 do doby ukončenia procesu EIA a vydania územného rozhodnutia pre rýchlostnú cestu R3 v úseku Oravský Podzámok - Dolný Kubín - pripojenie na diaľnicu D1 zabezpečiť územnú rezervu pre rýchlostnú cestu R3, cieľový stav podľa záťaže úsekov v kategórii R 24,5/120 - 80, v trase a úsekoch :

- a) Oravský Podzámok - Dolný Kubín - Kral'ovany, koridor cesty I/70, s pripojením na diaľnicu D1, sieť AGR č. E77,

5.4 infraštruktúra železničnej dopravy

- 5.4.1 v návrhovom i výhl'adovom období rešpektovať lokalizáciu existujúcej železničnej infraštruktúry - tratí, plôch a zariadení - umiestnenú na pozemkoch Železníc Slovenskej republiky, ohraničenú jej ochrannými pásmami,

Rýchlostná cesta R3

Do k. ú. zasahuje trasa rýchlostnej cesty R3 Dolný Kubín, juh - Križovatka D1-vo výhlade, aj so svojím OP.

Pretože rýchlostné cesty majú pre motorové vozidlá obmedzené pripojenia s mimoúrovňovými, výnimočne úrovňovými križovankami a križovatkami, bude sa ich sieť realizovať v závislosti na požadovanej výkonnosti v niekoľkých etapách. Najskôr ako dvojpruhové (resp. štvorpruhové) cesty s neobmedzeným prístupom, s rýchlostnými, smerovými a výškovými parametrami, s neskorším možným rozšírením na štvorpruhové cesty s neobmedzeným prístupom a až v poslednej etape na rýchlostné cesty s obmedzeným prístupom.

V stanovisku NDS č.j.7241/10209/30101/2017 zo dňa 09.11.2017 k začiatku obstarávania ÚPN obce Istebné sa uvádza, citujeme:

"Národná diaľničná spoločnosť a.s. konštatuje, že záujmového k. ú. obce Istebné sa priamo nedotýka odporúčaný variant zo záverečného stanoviska v zmysle zákona č.24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. NDS však oznamuje, že v širších územných vzťahoch je v dotyku so záujmovým územím obce variant rýchlostnej cesty R3 Dolný Kubín - diaľnica D1.

Rýchlostná cesta R3 Dolný Kubín - Diaľnica D1 v príprave

V zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. je na zámer rýchlostnej cesty R3 v úseku R3 Dolný Kubín - diaľnica D1 vydané záverečné stanovisko MŽP SR. NDS má aktuálne spracovanú štúdiu realizovateľnosti (ŠR) R3 Tvrdošín - križovatka D1, ktorá preverila varianty a možnosti procesov prípravy. Žiadny variant zo ŠR sa však nedotýka záujmového k. ú. obce Istebné. NDS aktuálne postupuje v zmysle záverečného stanoviska a následného pokynu MDV SR a zabezpečuje vypracovanie komplexnej štúdie koordinácie technického riešenia rýchlostnej cesty R3 v úseku Oravský Podzámok - Dolný Kubín - diaľnica D1 v dvojpruhovom šírkovom usporiadaní. Preto nie sú vylúčené aj iné varianty trasovania rýchlostnej cesty R3 ako doteraz posudzované."

B.13.1.2 Koncepcia cestnej automobilovej dopravy

Cestnú sieť v k. ú. možno rozdeliť podľa charakteru na cesty I. a III. triedy a sieť miestnych komunikácií vo vlastníctve obce.

Cesta I. triedy I/70, ktorá je v správe štátu, začína v katastri obce Kral'ovany v križovatke s cestou I/18, pokračuje cez obec Istebné a končí v križovatke s cestou I/59 v Dolnom Kubíne. Na cestu I/70 sa v území napája cesta III. triedy

Z cesty I/70 sa odpoja cesta III/2258 priamo do z. ú. obce Istebné. Z cesty I/70 sa v priestore pri železničnej stanici v Istebnom odpoja cesta III/2259, končiaca pri objekte železničnej stanice.

Cesta III/2258 tvorí hlavnú komunikačnú os obce a je trasovaná intravilánom obce. Z jej telesa je zabezpečovaná zberná i obslužná funkcia komunikácie. Zhruba od polovice obce, smerom severným, sa pozdĺž nej nachádza z časti obojstranná zástavba rodinných domov s výjazdmi z dvorov, priamo napojenými na teleso cesty. Cesta má v niektorých úsekoch nevyhovujúce šírkové usporiadanie.

Obslužné a miestne komunikácie z hľadiska diagnostiky vykazujú značné technické opotrebenie vo forme výtlkov, olámaných hrán a rohov vozoviek a značných trhlín v krytoch vozoviek.

Sieť MK obce má charakter prístupových obslužných komunikácií. Ich šírkové usporiadanie má premenlivú hodnotu V mnohých prípadoch ide o 3,5 až 4 metre široké komunikácie s obojsmernou premávkou. Celá sieť MK má vetvový charakter komunikácií pripojených na hlavnú os – cestu III/2258.

Smerové vedenie a šírkové usporiadanie týchto komunikácií nie vždy zodpovedá STN 736110, čo je do istej miery ovplyvnené aj existujúcou zástavbou. Odvodnenie týchto ciest je riešené do príľahlej zelene alebo priekop. V obci sú i novšie, normovo vyhovujúce, MK.

Niektoré existujúce MK C3 bude potrebné do budúcnosti stavebno-technicky upraviť na funkčnú úroveň kategórie C2. Ide predovšetkým o trasy C3 obsluhujúce väčšie obytné plochy. Aby bol dosiahnutý normou požadovaný stav prevádzkovania automobilovou dopravou, komunikácie s funkciou C3 bude potrebné doplniť o výhybne a obratišťa pre vozidlá.

Štruktúru komunikácií v Istebnom uzavierajú poľné a hospodárske cesty. Poľné cesty sa vyskytujú ako nespevnené cesty väčšinou lokalizované mimo intravilánu obce. Hospodárske cesty využívajú prieluky v zástavbe a medzi pozemkami v intraviláne, ich hlavným účelom je zabezpečenie prístupu k hospodárskym objektom.

Funkčné členenie a kategorizácia komunikácií

Sieť cestných komunikácií v katastrálnom území obce Istebné tvorí cesta I. triedy I/70 a cesta III. triedy III/2258 vedúca zastavaným územím obce.

V zásade základný komunikačný skelet obce dopĺňajú miestne komunikácie, zabezpečujúce prístup k jednotlivým objektom, tvoria sústavu obslužných ciest C3 alebo upokojených obytných ulíc s rovnocennou

pešou a automobilovou dopravou na hlavnom dopravnom priestore komunikácie. V prípade obslužných komunikácií sa uplatňuje zásada realizovať chodníky pozdĺž komunikácií, tam kde je predpoklad dopravnej záťaže nákladnou dopravou.

Hlavnú cestnú komunikáciu v obci bude i naďalej vytvárať cesta III/2258

Novými prvkami komunikačného systému obce sú miestne komunikácie, sprístupňujúce plánované obytné plochy.

Súčasný stav všetkých existujúcich MK je v kategórii MO 6,5/30, MO 8,0/40 funkčnej triedy C3.

Do novej rozširujúcej sa zástavby je návrh nových miestnych komunikácií v kategórii MO 8,0/50 a 6,5/30 s jednostranným chodníkom. Nové miestne komunikácie a ich dopravné napojenia na existujúce komunikácie sú riešené v súlade s platnými STN (s STN 736110 Projektovanie miestnych komunikácií a STN 736102 Projektovanie križovatiek na pozemných komunikáciách) na základe výhľadovej intenzity dopravy, podľa možnosti systémom obslužných komunikácií a ich následným napojením na cesty vyššieho dopravného významu.

Navrhujeme:

- *rešpektovať trasu navrhovanej rýchlostnej cesty vo výhľade R3 Dolný Kubín, juh - Križovatka D1 aj s jej OP*
- *rešpektovať OP cesty I. triedy, mimo sídelného útvaru ohraničenom dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce, v zmysle zákona č.135/1961 Zb.- cestný zákon v znení neskorších predpisov a vykonávacej vyhlášky č.35/1984 Zb. - 50 m od hrany komunikácie*
- *rešpektovať OP cesty III. triedy, mimo sídelného útvaru ohraničenom dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce, v zmysle zákona č.135/1961 Zb.- cestný zákon v znení neskorších predpisov a vykonávacej vyhlášky č.35/1984 Zb. - 20 m od hrany komunikácie*
- *rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty I. triedy I/70:*
 - ✓ *v zastavanom území vo funkčnej triede B1 v kategórii MZ 14/60 v zmysle STN 73 6101*
 - ✓ *mimo sídelného útvaru obce v kategórii C 11,5/80 v zmysle STN 73 6101*
- *rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie ciest III/2258 a III/2259:*
 - ✓ *v zastavanom území vo funkčnej triede B3 v kategórii MZ 8,0/50, MZ 8,0/50 v zmysle STN 73 6101*
 - ✓ *mimo sídelného útvaru obce v kategórii C 7,5/70 v zmysle STN 73 6101*
- *rešpektovať navrhovanú komunikačnú sieť - obslužné komunikácie funkčnej triedy C3, kategórie MO 8,00/40 (so šírkou dopravného priestoru 9,0 m medzi oploteniami, t.j. 2x2,5 m jazdný pruh, 2x2,0 m zelené pásy, resp. 2,0 zelený pás+2,0 chodník) a v stiesnených priestorových a sklonových podmienkach kategórie MOU 6,5/30 (so šírkou dopravného priestoru 7,0 m medzi oploteniami, t.j. 2x2,5 m jazdný pruh, 2x1,0 m zelené pásy) jednosmerné komunikácie kategórie MOU 4,50/30*
- *nové miestne komunikácie a ich dopravné napojenia na existujúce komunikácie riešiť v súlade s platnými STN (s STN 736110 Projektovanie miestnych komunikácií a STN 736102 Projektovanie križovatiek na pozemných komunikáciách) na základe výhľadovej intenzity dopravy*

B.13.1.3 Hromadná doprava

Obec je dobre sprístupnená prímestskou autobusovou dopravou. Na území obce sa nachádzajú 3 zastávky hromadnej dopravy, situované: pri ceste I/70 obojsmerne, pri bývalej administratívnej budove spoločnosti OFZ, na ceste III/2258 pri jej odbočení z I/70 - chýba zastávkový pruh, aj prístrešok (obojsmerné), v blízkosti evanjelického kostola (parc. č. 95/2) a v blízkosti sídliska (parc. č. 597). Na zastávkach nie sú ani čiastočne vybudované zastávkové pruhy s výnimkou autobusových zastáviek na ceste I/70. Zastávky spĺňajú dochádzkové vzdialenosti tzv. izochróny časovej dostupnosti.

Prímestskú autobusovú dopravu v obci prevádzkuje SAD ARRIVA LIORBUS, a.s., Ružomberok. Linky prímestskej autobusovej dopravy priamo spájajú obec s okresným sídlom Dolný Kubín.

B.13.1.4 Koncepcia železničnej a kombinovanej dopravy

Cez k. ú. Istebné prechádza jednokolajová, neelektrifikovaná železničná trať III. kategórie č. 113 Kralupy - Trstená, železničná zastávka sa nachádza priamo v obci.

Navrhujeme:

- zachovať existujúce objekty a zariadenia ŽSR, zachovať dostupnosť a prepojenie na infraštruktúru obce
- všetky novobudované križenia komunikácií s traťou riešiť ako mimoúrovňové
- navrhované objekty priemyselnej, občianskej a technickej vybavenosti situovať z ekologického hľadiska v takej vzdialenosti od železničnej trate, aby boli umiestnené za hranicou najvyššej prípustnej hodnoty hladiny hluku, spôsobenej prevádzkou železničnej dopravy, platné pre príslušné objekty, stavby a územia, v zmysle príslušnej legislatívy. V prípade ich umiestnenia v OP dráhy je potrebné zabezpečiť opat-

renia na elimináciu nepriaznivých účinkov železničnej prevádzky z hľadiska hluku a vibrácií...v zmysle platného zákona o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia (v súčasnosti zákon č.355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov) a vyjadrenia RÚVZ

- stavby v obvode dráhy a v OP dráhy podliehajú dodržiavaniu ustanovení platného zákona o dráhach (v súčasnosti zákon č.513/2009 Z.z. o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov) a platného zákona o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (v súčasnosti zákon č.50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov)

B.13.1.5 Civilné letectvo

V katastrálnom území obce sa nenachádza žiadne letisko, heliport ani letecké pozemné zariadenie evidované Dopravným úradom SR. Najbližšie letiská sa nachádzajú v Žiline, Poprade a Krakove.

V zmysle ustanovení platného zákona o civilnom letectve (v súčasnosti zákon č.143/1998 Z.z. o civilnom letectve v znení neskorších predpisov, § 28, ods.3) je potrebné požiadať Dopravný úrad SR o súhlas pri stavbách a zariadeniach :

- stavby a zariadenia vysoké 100 m a viac nad terénom (§ 30, ods.1, písm. a),
- stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac, umiestnené na prírodných a umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§ 30, ods.1, písmeno b),
- zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice (§ 30, ods.1, písm. c),
- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje (§ 30, ods.1, písmeno d).

B.13.1.6 Koncepcia cyklistickej dopravy

Má na území mikroregiónu Dolná Orava významnú pozíciu s vhodným predpokladom rozvoja do budúcnosti. V súčasnom členení sa v území nenachádza súbor cyklotrás určených výlučne na dochádzku do práce a za nákupmi; pomerne veľký súbor cyklotrás s kombinovanou funkciou - na dochádzku do práce a na turistiku je lokalizovaný na cestách I., II., III. triedy a miestnych komunikáciách a pomerne veľký súbor cyklotrás s výlučne turistickou funkciou je lokalizovaný väčšinou na lesných a poľných cestách. V rámci existujúcej cestnej siete sa dá bicyklovať skoro v celom území, či už prostredníctvom cestných alebo horských bicyklov.

Vzhľadom na uvedené a pekné blízke prírodné prostredie v okolí obce, ktoré je využívané na rekreačnú a horskú cyklistiku je potrebné:

- *rešpektovať existujúce cyklotrasy:*
 - a) modrá značka Vyšný Kubín – Jasenová – Žaškov – Istebné – Zázrivá, cez k. ú. v dl. 5,0 km (celk. dĺžka 33,0 km)
 - b) zelená značka Istebné, zvonica – Kubínska hoľa, parkovisko, cez k. ú. v dl. 1,0 km (celk. dĺžka 12,0 km)
- *zvážiť vytvorenie, resp. označenie samostatného pruhu pre cyklistov*
- *vytvoriť oddychové miesta a infraštruktúru pre cyklistov popri cyklotrasách*
- *v území je potrebné rešpektovať navrhované cyklistické, resp. multifunkčné vychádzkové trasy:*
 - a) *Istebné – Suchá dolina – Hrabovec – Istebné (pod „starou“ kolóniou) s napojením na Hlbokú ulicu a s prepojením s obcou Párnica v časti Hrabovec.*
 - b) *Okruh popod Lysicu – navrhovaný po existujúcej lesnej ceste východnými svahmi Lysice.*

B.13.1.7 Koncepcia pešej dopravy

V obci je v niektorých lokalitách problém s bezpečným peším pohybom chodcov. Jednostranný chodník je vybudovaný popri ceste III. triedy od cesty I/70 po obecnú knižnicu. Chodníky v obci chýbajú v niektorých úsekoch popri ceste III/2258, ako aj v staršej a novšej obytnej zástavbe. V obci sa nachádzajú aj logické pešie prepojenia, ktoré je potrebné rešpektovať.

V ostatných častiach obce, kde nie sú navrhované chodníky, budú občania pre peší pohyb využívať obslužné komunikácie kategórií C3.

Značkové turistické chodníky (*zdroj: www.hiking.sk, www.kst.sk, www.turistickamapa.sk)

Cez k. ú. obce Istebné prechádza značková turistická trasa:

- ✓ modrá značka č. 2684: Istebné OcÚ - Koniareň, cez k. ú. v dl. 5,0 km (celk. dĺžka 5,5 km)

Navrhujeme:

- *vybudovať jednostranné chodníky v navrhovaných rozvojových lokalitách o min. š=2,0 m*
- *rešpektovať existujúce a navrhované pešie prepojenia v území*
- *vybudovať náučné chodníky:*
 - ✓ *v doline Istebnianskeho potoka*
- *vybudovať značkovanie existujúceho turistického chodníka na vrch Lysica*

B.13.1.8 Koncepcia statickej dopravy

Statickou dopravou rozumieme parkovacie plochy, odstavné plochy a garáže.

V extraviláne obce sa nachádzajú parkovacie plochy pri ceste III/2258, v blízkosti výrobného areálu, ktoré nie sú vyznačené. Za nimi smerom do obce sa nachádzajú radové garáže, ktoré boli postavené k neďalekej HBV; z južnej strany HBV v jej tesnej blízkosti sú situované chaoticky usporiadané radové garáže.

V intraviláne obce Istebné sa nachádzajú normovo usporiadané a vyznačené verejné parkovacie plochy len v blízkosti OcÚ a domu kultúry - cca 8 parkovísk. Spevnené živičné plochy, ktoré sú na tento účel využívané, avšak bez náležitého vyznačenia, sa nachádzajú pri objekte bývalého kina, obchodných prevádzkach, ap

Parkovacie a odstavné plochy úplne absentujú pri rímsko-katolíckom a evanjelickom kostole, pri ZŠ s MŠ, sčasti aj pri cintoríne.

Na území obce sa nachádzajú skupiny radových garáží, ktoré boli postavené zároveň s výstavbou sídliska. Jedna ich časť tvorí nevhodnú líniovú estetickú závalu pri vstupe do obce.

Parkovanie a odstavovanie vozidiel prebieha väčšinou v novej časti v rámci obslužných komunikácií tam, kde to širkové parametre dovoľujú. Odstavovanie vozidiel v IBV je zabezpečené na vlastných pozemkoch, na uliciach a v blízkosti niektorých stavieb občianskej vybavenosti. V obci sú parkovacie a odstavné plochy nedostatočne zastúpené, resp. niekde úplne absentujú.

Navrhujeme:

- *plochy pre odstavovanie a parkovanie vozidiel riešiť v rámci vlastných pozemkov v zodpovedajúcej kapacite*
- *vybudovať parkovacu garáž v rámci zmiešaného územia ZU-05*
- *na parkovanie pre obyvateľov bytových domov naďalej využívať plochy radových garáží*
- *parkovacie plochy vybudovať:*
 - ✓ *pri cintoríne*
 - ✓ *pri kostoloch*
 - ✓ *pri ihrisku*
 - ✓ *v blízkosti areálu školy*
 - ✓ *pri objektoch existujúcej a navrhovanej OV*
 - ✓ *dobudovanie parkovacích plôch pri (alebo v) areáloch výroby*
 - ✓ *dobudovanie parkovacích plôch v ťažiskových priestoroch obce*

B.13.1.9 Návrh eliminácie nadmerného hluku vyplývajúceho z riešenia dopravy

Zdrojom dopravného hluku v obci je najmä cesta I/70. Premávku na spomínanej komunikácii predstavuje tranzitná doprava. Pri uvedenej ceste I. triedy nie je situované obytné územie, nachádzajú sa tu len výrobné územia, resp. športový areál.

Obec je koncovou obcou a doprava po ceste III. triedy je cieľová. Zaťaženie hlukom z dopravy je minimálne..

Merania hlukovej záťaže z cestnej dopravy na spomínanej ceste v obci neboli vykonané. Na účely posudzovania hlukovej záťaže prostredia z dopravy je stanovená Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 237/2009 Z.z. V zmysle jej ustanovení je osídlenie obce pozdĺž cesty III/2256 a MK zaradené do II. kategórie územia pre ktorú platia najvyššie prípustné hodnoty hluku vo vonkajšom prostredí 50 dB cez deň a večer a 45 dB v nočnom období. V obci neexistuje areál zaradený do kategórie územia I. kategória územia s najprísnejším limitom (územia s osobitnou ochranou pred hlukom – liečebné a kúpeľné areály).

Vplyv prognózovaného dopravného hluku na životné prostredie sa v návrhu ÚPN vyjadruje prostredníctvom výpočtu izofón. Vzhľadom na to, že na ceste III. triedy sa nevykonávajú celoštátne sčítania dopravy, ani nie sú pre ňu zatiaľ spracované strategické hlukové mapy, v súčasnosti nemáme pre reálny výpočet izofón potrebné podklady. Pre stanovenie izofón bude potrebné spracovať hlukovú štúdiu s reálnym meraním hluku.

V tomto štádiu je v území potrebné rešpektovať ochranné pásmo ciest I. a III. triedy od osi vozovky na obe strany - 50, resp. 20 m, *mimo zastavaného územia obce ohraničenom dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce*.

Opatrenia z hľadiska obmedzenia hluku a vibrácií:

- neumiestňovať v riešenom území prevádzky produkujúce hluk a vibrácie,
- akceptovať ochranné pásma z umiestnenej nadradenej cestnej dopravy, v ochrannom pásme neumiestňovať obytnú výstavbu,
- pri prevádzkovaní telovýchovných a športové zariadení, rekreačných podujatí v obci na plochách športu a rekreácie regulovať a usmerňovať činnosť tak aby nepriaznivo neovplyvňovala okolie, najmä obytnú zástavbu hlukom, prachom alebo svetlom (§22, ods.2, zákona č.355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov)
- pri realizácii nových komunikácií a rekonštrukciách ciest je nutné postupovať v súlade s Vyhláškou MZ SR č.237/2009 Z.z., ktorou sa dopĺňa Vyhláška MZ SR č.549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a požiadavkách na objektivizácii hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí
- v existujúcich a navrhovaných výrobných zónach neprekračovať stanovené hodnoty prašnosti hluku, vibrácií a svetlom nad prípustnú mieru, t.j. dodržiavať §22 ods.2 Zákona č.355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

B.13.2 VODNÉ HOSPODÁRSTVO

B.13.2.1 ZÁSOBOVANIE PITNOU VODOU

Na území obce je vybudovaná verejná vodovodná sieť. V obci sú vybudované 3 vodojemy, ktoré v súčasnosti kapacitne vyhovujú. Objekty a zástavba rodinnými domami nachádzajúce sa na území obce sú zásobované vodou aj z vlastných vodných zdrojov - studní. Kvalita vody nie je sledovaná a v mnohých prípadoch môže byť aj nevyhovujúca - hlavne v nižšie položených miestach obce (časť Hrádok).

V záujmovom území v súčasnosti sú vybudované vodohospodárske technicko - infraštruktúrne siete. Zásobovanie obce ako súčasti skupinového vodovodu je zabezpečené cez potrubie PVC, ktoré je napojené na zásobovacie potrubie. Trasa potrubia je vedená pozdĺž štátnej cesty I/70 v časti Hrádok, kde prechádza do priemyselnej zóny a v intraviláne obce Istebné pozdĺž miestnych komunikácií.

Zásobovanie obyvateľov v obci pitnou vodou je dobré, vo všetkých častiach je vybudovaný verejný vodovod. Obec má dva vodojemy o celkovej kapacite 150 m³, zásobované z vodného zdroja Žiar 1 a 2.

Potreba vody pre obyvateľstvo - pre návrhové obdobie do r.2038

Potreba pitnej vody pre obyvateľstvo k návrhovému r.2038 je vyčíslená podľa Vyhlášky Ministerstva ŽP SR č. 684/2006 zo dňa 14.11.2006, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a verejných kanalizácií.

a) Zásobovanie z VDJ 1x50 m³ (v správe OVS a.s.):

- min. hladina 537,70 m n.m.
- max. hladina 539,70 m n.m.

Pramene: Žiar 1. – 1-2,8/0,2 l/s
Žiar 2. – 1-3,9/0,3 l/s

Tab. č. 32 a) - Celková potreba pitnej vody z VDJ v správe OVS, a.s.:

	Počet		Špecif. potreba vody l/os	Denná potreba vody		
	2018	2038		2018	2038	
				l/deň	l/deň	
Zásobovanie z VDJ 1x50 m ³ (v správe OVS a.s.):						
A. Bytový fond - Q _{p1}						
	obyvatelia Istebné	520	595	145	75 400	86275
				Q _{p1} =	75 400	86275

ÚPN obce Istebné - Návrh na prerokovanie

		Počet		Špecif. potreba vody l/os	Denná potreba vody	
		2018	2038		2018	2038
					l/deň	l/deň
B. Občianska a technická vybavenosť' - Q _{p2}						
Obchodné prevádzky						
	obchod zamestnanci	9	6	180	1 620	1080
Pohostinské služby, stravovacie a ubytovacie služby						
Pohostinstvo Istebné	zamestnanci	1	2	300	300	600
	stoličky	35	35	25	875	875
Hostinec u Štítika	zamestnanci	1	2	300	300	600
	stoličky	20	20	25	500	500
Perníková chalúpka	lôžka	12	12	150	1 800	1800
Ostéria bar	zamestnanci	2	2	400	800	800
	stoličky	48	48	25	1200	1200
Chalúpka na Orave	lôžka	9	9	150	1 350	1350
Apartmán na Stračeň nôžke	lôžka	6	6	150	900	900
Karmel	lôžka	-	45	150	-	6750
Iné služby						
nevýrobné	zamestnanci	-	30	60	-	1800
Kostoly						
katolícky	stoličky	80	80	60/. mesiac	2	2
evanjelický	stoličky	350	350	60/. mesiac	2	2
Q _{p2} =					9649	18259
C. Živočíšna výroba v poľnohospodárstve - Q _{p3}						
PD Istebné	zamestnanci	28	28	150	4 200	4200
	zvieratá - hovädzí dobytok	490	490	60	29 700	29700
	- ovce	600	600	8	4 800	4800
Q _{p3} =					38700	38700
D. Zamestnanci v priemysle - Q _{p4}						
Výrobná prevádzka	Koedam - zamestnanci	1	5	60	60	300
	malé výr. prevádzky-zamest.	-	20	60	-	1200
Q _{p4} =					60	1600
SPOLU					123809	144834

Návrhové obdobie r. 2038

Priemerná denná potreba vody Q_p:

$$Q_p = Q_{p1} + Q_{p2} + Q_{p3} + Q_{p4} = \mathbf{144834 \text{ l/deň} = 144,834 \text{ m}^3/\text{deň}}$$

Maximálna denná potreba vody Q_m:

$$Q_m = (Q_{p1} + Q_{p2}) \times k_d + Q_{p3} + Q_{p4}$$

$$Q_m = (86275 + 18259) \times 1,6 + 38700 + 1600 = 207554,4 \text{ l/deň} = \mathbf{2,40 \text{ l/s}}$$

Maximálna hodinová potreba Q_h:

$$Q_h = Q_m \times k_h = 2,4 \times 1,8 = \mathbf{4,32 \text{ l/s}}$$

ÚPN obce Istebné - Návrh na prerokovanie

Ročná potreba vody Q_r :

$$Q_r = 52864,41 \text{ m}^3/\text{deň}$$

Minimálna potreba objemu akumulácie (60% z Q_m):

$$V = 207,5544 \times 0,6 = 124532,64 \text{ l} = 124,53 \text{ m}^3$$

b) *Zásobovanie z VDJ 1x100 m3 (v správe OFZ):*

Tab. č. 32 b) - Celková potreba pitnej vody z VDJ v správe OFZ:

		Počet		Špecif. potreba vody	Denná potreba vody	
		2018	2038		2018	2038
				l/os	l/deň	l/deň
Zásobovanie z VDJ 1x100 m³ (v správe OFZ):						
E. Bytový fond - Q_{D1}						
	obyvatelia Istebné	833	975	145	120 785	141375
				$Q_{D1} =$	120 785	141375
F. Občianska a technická vybavenosť - Q_{D2}						
MŠ						
	deti	45	60	60	2 700	2700
	zamestnanci	4	6	60	240	360
ZŠ						
	deti	118	118	25	2 950	2950
	zamestnanci	26	26	60	1 560	1560
Školská jedáleň	kuchárky	3	3	400	1 200	1200
	vedúca	1	1	60	60	60
Služby, obchody						
Obecný úrad	zamestnanci	5	5	60	300	300
	stoličky	250	250	1250/mesiac	42	42
pošta	zamestnanci	2	2	60	120	120
ambulancia	ošetrení/deň	10	12	40	400	480
Denný stacionár	kapacita	18	25	60	1 080	1500
Detský domov	deti	57	57	200	11 400	11400
	zamestnanci	41	41	60	2 460	2460
Obchodné prevádzky						
	obchod zamestnanci	-	15	60	-	900
Pohostinské služby, stravovacie a ubytovacie služby						
Penzión a pohostinstvo JADA	zamestnanci	2	2	300	600	600
	lôžka	31	31	150	4 650	4650
	stoličky	40	40	25	1000	1000
Staničný bufet	stoličky	22	22	25	550	550
Iné služby						
nevýrobné	zamestnanci	-	20	60	-	1200
				$Q_{D2} =$	31312	34032
D. Zamestnanci v priemysle - Q_{D4}						
Výrobná prevádzka	HOVAL s.r.o. - zamestnanci	250	280	80	20 000	22400

		Počet		Špecif. potreba vody	Denná potreba vody	
		2018	2038		2018	2038
				l/os	l/deň	l/deň
	Metal Working CNC s.r.o. - zamestnanci	2	4	80	160	320
	AV Systémy s.r.o.	20	30	80	1 600	2400
	malé výr. prevádzky-zamest.	12	30	80	960	2400
Q_{p4} =					23720	27520
SPOLU					175817	202927

Návrhové obdobie r. 2038

Priemerná denná potreba vody Q_p :

$$Q_p = Q_{p1} + Q_{p2} + Q_{p4} = \mathbf{202927/deň = 202,927 m^3/deň}$$

Maximálna denná potreba vody Q_m :

$$Q_m = (Q_{p1} + Q_{p2}) \times k_d + Q_{p4}$$

$$Q_m = (141375 + 34032) \times 1,6 + 0 + 27520 = 308171,2 \text{ l/deň} = \mathbf{3,567 l/s}$$

Maximálna hodinová potreba Q_h :

$$Q_h = Q_m \times k_h = 3,567 \times 1,8 = \mathbf{6,42 l/s}$$

Ročná potreba vody Q_r :

$$Q_r = \mathbf{74068,36 m^3/deň}$$

Minimálna potreba objemu akumulácie (60% z Q_m) :

$$V = 308,1712 \times 0,6 = 184902,7 \text{ l} = \mathbf{\text{cca } 184,9027 m^3}$$

Vyhodnotenie stavu zásobovania pitnou vodou

Charakteristika systému :
 - úplný vodovodný systém pokrýva celú zástavbu
 - kontrolovaná pitná voda

Pre navrhované obdobie je potrebné riešiť:

- d) potreba dobudovať II. tlakové pásmo a vodovodnú sieť pre novú zástavbu - ATS
- e) vymeniť nevyhovujúce vodovodné potrubia (oceľ, liatina) za HDPE
- f) dobudovať akumuláciu – samostatne pre obec

B.13.2.2 ODVÁDZANIE A ZNEŠKODŇOVANIE ODPADOVÝCH VÔD

Zneškodňovanie odpadových vôd - **súčasný stav**

Obec má vybudovanú verejnú splaškovú kanalizáciu, ktorá je pripojená na hlavný kanalizačný zberač trasovaný z obce do obecnej ČOV. Celková dĺžka existujúcej kanalizácie na území obce je cca 3,2 km.

Splaškové odpadové vody z obce sú čistené v čistiarni odpadových vôd situovanej v obci Istebné – časti Hrádok. Pokrytie kanalizačnou sieťou je na 98 %. Uvedené riešenie je v súlade s koncepciou Oravskej vodárenskej spoločnosti, a.s.. Čistiareň je riešená ako mechanicko-biologická a slúži na čistenie bežných splaškových vôd z obce. Vyčistené odpadové vody sú vypúšťané do recipienta - rieka Orava. Jedná sa o ekologickú stavbu s účelom bezpečnej dopravy splaškových odpadových vôd zo zastavaných častí obce jednak Istebného ale aj časti Hrádok. Kanalizácia v obci je riešená ako gravitačná. Užívanie kanalizácie obyvateľmi obce si vyžiadala realizáciu domových kanalizačných prípojk, po hranicu pozemku sú súčasťou projektu, vnútorná časť domovej kanalizácie bola realizovaná majiteľmi jednotlivých nehnuteľností.

Bilancia splaškových odpadových vôd – **existujúci stav**

Priemerný denný prietok splaškových odpadových vôd Q_{24} :

- je totožný s priemernou dennou potrebou vody (v zmysle STN 756101)

$$Q_{24} = 299,626 \text{ m}^3/\text{deň} = 3,47 \text{ l/s}$$

Maximálny prietok splaškových vôd $Q_{\max}$:

$$Q_{h \max} = k_{h \max} \times Q_{24} = 3,47 \times 3,0 = 10,41 \text{ l/s}$$

Minimálny prietok splaškových vôd $Q_{\min}$:

$$Q_{h \max} = k_{h \min} \times Q_{24} = 10,41 \times 0,6 = 6,246 \text{ l/s}$$

Ročné množstvo splaškových odpadových vôd Q_r :

$$Q_r = 109363,49 \text{ m}^3/\text{deň}$$

- priemerné denné množstvo OV	299626 l/deň = 299,626 m ³ /deň
- znečistenie BSK5 na obyvateľa	60 mg/ob.deň
- priemerná koncentrácia BSK5 v OV	400 mg/l = 0,4 kg/m ³
- celkové BSK5	x 0,4 = mg/deň = kg/deň
- počet ekvivalentných obyvateľov	mg ÷ 60 mg/obyv. =5 EO

Čistenie odpadových vôd

Čistenie odpadových vôd obce je sústredené v ČOV. Z hľadiska prevádzky je to mechanicko – biologická čistiareň odpadových vôd s úplnou stabilizáciou kalu a jeho mechanickým odvodnením na pásovom lise. Čistiareň je v súčasnosti využívaná pre 2.220 EO.

Vyhodnotenie stavu odvádzania odpadových vôd

- odkanalizovanie menšej časti obce - cca 30% obyvateľov
- kontrolovaná likvidácia kalov – v centrálnej ČOV
- vyhovujúca kapacita a čistiaci efekt centrálnej ČOV
- vhodný recipient centrálnej ČOV
- vyhodnotenie infraštruktúry: vyhovujúca len čiastočne

Bilancia splaškových odpadových vôd – navrhovaný stav do r. 2038

Priemerný denný prietok splaškových odpadových vôd Q_{24} :

- je totožný s priemernou dennou potrebou vody (v zmysle STN 756101)

$$Q_{24} = 347,761 \text{ m}^3/\text{deň} = 4,03 \text{ l/s}$$

Maximálny prietok splaškových vôd $Q_{\max}$:

$$Q_{h \max} = k_{h \max} \times Q_{24} = 4,03 \times 3,0 = 12,09 \text{ l/s}$$

Minimálny prietok splaškových vôd $Q_{\min}$:

$$Q_{h \max} = k_{h \min} \times Q_{24} = 12,09 \times 0,6 = 7,254 \text{ l/s}$$

Odpadové vody zo živočíšnej výroby budú likvidované samostatne, resp. budú zaústené do splaškovej kanalizácie po predčistení, tak aby bolo ich znečistenie porovnateľné so znečistením bežných splaškových vôd.

Vyhodnotenie návrhu odkanalizovania

Pre zabezpečenie odkanalizovania navrhovaných lokalít – plošnej individuálnej a plošnej rekreačnej zástavby, je potrebné dobudovať splaškovú kanalizáciu. Existujúcu ČOV je potrebné intenzifikovať pre 2.576 EO.

Kanalizačné potrubie bude z materiálu PVC korugované so zaústením do hlavného kanalizačného zberača alebo existujúcich stôk v obci a odvedené do ČOV.

Odvádzanie dažďových vôd

Obec Istebné je členitá obec, ktorá má vybudované ochranné technické zariadenie pre odvádzanie dažďových povrchových vôd a to otvorené rigoly pozdĺž miestnych komunikácií a štátnej cesty so zaústením do vodného toku Istebnianka a v časti Hrádok do toku Orava. Dažďové vody stekajúce z vyššie položených terénov širšieho okolia obce, i v samotnej obci sú zachytávané systémom týchto odvodňovacích priekop a sú odvedené do vodného toku Istebnianka.

Veľkosť zrážkového odtoku bude stanovená na základe predpokladu ustáleného stavu dažďového odtoku na návrhový dažďový prietok podľa rovnice :

$$Q_d = q_{15} \times S \times \Psi \quad [l.s^{-1}]$$

q_{15} - výdatnosť 15-min. náhradného dažďa $[l.s^{-1}.ha^{-1}]$

(pre Dolný Kubín uvažujeme hodnotu $152 l.s^{-1}.ha^{-1}$)

S - veľkosť odvodňovanej plochy $[ha]$

Ψ - súčiniteľ odtoku, ktorého hodnoty závisia od spôsobu zastavania, druhu a sklonu povrchu

Hydromelioračné zariadenia

V k. ú. sa nenachádzajú funkčné hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácie š.p.

V k. ú. Istebné je vybudované detailné odvodnenie poľnohospodárskych pozemkov drenážnym systémom neznámeho vlastníka, vyznačené v grafickej časti.

Ochranné pásma

- rešpektovať pásma ochrany vodovodných a kanalizačných potrubí v zmysle platného zákona o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách (v súčasnosti zákon č.442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach) - OP je 1,5 m od vonkajšieho pôdorysu potrubia na obidve strany do DN 500 mm
- pri súbehu viacerých vedení technickej infraštruktúry rešpektovať ustanovenia príslušných STN(v súčasnosti STN 73 60 05 – Priestorová úprava vedení technickej infraštruktúry)

B.13.3 ENERGETIKA A ENERGETICKÉ ZARIADENIA

Pre spracovanie návrhu elektrifikácie boli ako podklad použité P+R obce Istebné (11/2018) ako aj konzultácie so Stredoslovenskou distribučnou, a.s. v Žiline.

Obec je v súčasnosti plynofikovaná, čo má vplyv aj na predpokladanú potrebu elektrickej energie v návrhovom období (r.2038).

B.13.3.1 ZÁSOBOVANIE ELEKTRICKOU ENERGIOU

A) Súčasný stav

Obec Istebné je zásobovaná elektrickou energiou zo samostatných transformačných staníc. Stanice slúžia pre zásobovanie maloodberateľov pomocou distribučnej elektrickej siete NN, časť výkonu využívajú podnikateľské subjekty.

Vzdušné vedenie 22 kV, prechádzajúce do obce zo západu od mesta Dolný Kubín, sa postupne dostáva do zastavaného územia obce z oboch strán obce. Všetky trafostanice v intraviláne obce sú stožiarové alebo stĺpové, všetky VN privody prevedené ako vzdušné. VN linka č. 239 je určená len na napájanie areálu býv. podniku OFZ, a.s.

Areál bývalého hutníckeho závodu (OFZ) je napojený na elektrickú sieť vzdušným vedením VN 110 kV lin-kami č. 7731, 7732, 7735, 7764.

NN vzdušné vedenie je v dobrom stave. Vedenie je realizované na betónových podperných bodoch nepoškodených. Hlavné vetvy vzdušného vedenia sú vedené pozdĺž hlavnej cesty, miestami v súbehu s telefónnym vedením a vedením dedinského rozhlasu. Rozvádzače NN umiestnené na stožiarových trafostaniciach vyhovujú požiadavkám pre zásobovanie elektrickou energiou. Podzemné káblové vedenie je v obci realizované v časti Kolónia Pri výstavbe stavebných objektov a inžinierskych sietí treba toto vedenie rešpektovať. V obci sa nachádza hospodársky dvor PD, ktorý je zásobovaný samostatnou trafostanicou.

Napätové sústavy

VVN : 3x50Hz, 110kV – TT Sústava s priamo uzemneným neutrálnym bodom

VN : 3x50Hz, 22kV – IT Sústava s neúčinne uzemneným neutrálnym bodom

NN : 3+PEN, 50Hz, 400V-TN-C

Základná ochrana : základná izolácia živých častí, prekážky alebo kryty, zábrany, ochrana polohou

Ochrana pri poruche : samočinným odpojením napájania

Prostredie : AA8, AB8, AD4 dažď, AE1, AF2, BA1, AR2 podľa STN 33 2000-5-51

Primárne vedenia VVN 110 kV

Cez k. ú. Istebné prechádza bývalé VVN vedenie, ktoré slúžilo pre napájanie areálu OFZ, a.s. V súčasnosti je toto vedenie nefunkčné a vypnuté.

Primárne vedenie VN 22kV

Obec Istebné je zásobovaná elektrickou energiou prostredníctvom vzdušného vedenia VN 22 kV č. 238 z rozvodne ŽSR 110/22 kV Kral'ovany – RZ 110/22 kV Mokrad'. Do bývalého areálu spoločnosti OFZ, a.s. je okrem VN linky č. 238 privedená aj VN linka č. 239.

Trafo stanice sú napojené vzdušným a káblovým vedením z 22 kV linky. Na území katastra obce sa nachádza 8 trafostaníc slúžiacich pre napojenie distribučného rozvodu v obci a pre napojenie jednoúčelových odberov výrobných podnikov. Napájacie body sú vyústené odbočnou konzolou z hlavnej trasy na prípojkovú časť, opatrenú úsekovým odpojovačom pre individuálne odpájanie každej trafostanice.

Okrem týchto trafostaníc sa v obci nachádzajú 2 ďalšie jednoúčelové trafostanice, pre napojenie objektov skladov a prevádzky poľnohospodárskeho družstva.

Skratové pomery existujúcich VN liniek č. 238 a 239 v k.ú. Istebné:

- Napájacia TS 110/VN jestvujúca: Mokrad'
 TS 110/VN budúca alebo záskok: Mokrad'
1. maximálny trojfazový začiatkový rázový skratový prúd $I_k''^3 = 3,97 \text{ kA}$
 2. minimálny trojfazový začiatkový rázový skratový prúd $I_k''^3 = 3,49 \text{ kA}$
 3. jednof. poruchový prúd pri zemnom spojení- jestv.stav $I_{zemný} = 349 \text{ A}$
 4. jednof. poruchový prúd pri zemnom spojení- budúci stav $I_{zemný} = 349 \text{ A}$
 5. čas vypnutia zemnej poruchy = 1,1 s
 6. čas vypnutia skratu na rozvodni = 0,5 s
 7. čas vypnutia nadprúdu = 0,8 s
- Druh siete- jestvujúci stav - sieť s priamym (nízkoimpedančným) uzemnením

Sekundárne vedenie NN 230/400V

Existujúce NN vedenie je riešené ako verejná vzdušná sieť na betónových stĺpoch. Prípojky NN k tomuto rozvodu sú riešené individuálne ako vzdušné závesné káble, alebo káblové zemné.

Verejné osvetlenie je umiestnené na stĺpoch vonkajších rozvodoch NN.

Tab. 33 - **Existujúce** distribučné trafostanice v obci

Poradové číslo	Názov trafostanice		Typ trafostanice	Transformátor
1.	238/ts/360	Jednoúčelová	Vstavaná	630 kVA
2.	238/ts/istebne_pd	Distribučná	Stožiarová	160 kVA
3.	238/ts/istebne_zastavka	Distribučná	Kiosková	250 kVA
4.	238/ts/istebne_skalicka	Distribučná	Stožiarová	160 kVA
5.	238/ts/istebne_kolonia	Distribučná	4 stĺpová	250 kVA
6.	238/ts/istebne_kotolna	Distribučná	2-stĺpová	400 kVA
7.	238/ts/istebne_hoval	Jednoúčelová	Kiosková	2x630 kVA 1000 kVA
8.	238/ts/istebne_ou.ofz	Jednoúčelová	4 stĺpová	250 kVA

Energetická bilancia obce:

- celkový inštalovaný výkon distribučných trafostaníc je 1220 kVA
 $P_i = 1220 \text{ kVA} \times 0,6 = P_s = 732 \text{ kVA}$ súčasný výkon
- celkový inštalovaný výkon jednoúčelových trafostaníc je 3140 kVA
 $P_i = 3140 \text{ kVA} \times 0,4 = P_s = 1256 \text{ kVA}$ súčasný výkon
- celkový inštalovaný výkon trafostaníc v katastri obce Istebné je 4360 kVA, predpokladaný súčasný výkon je 1988 kVA.
- elektrická rozvodná sieť je lúčovitá
- vyhodnotenie infraštruktúry: **podmienečne vyhovujúca** - v budúcnosti je potrebné všetky vedenia v zastavanom území obce umiestniť do zeme

B) Navrhovaný stav

Obec Istebné má v súčasnosti vybudovaný plynový rozvod. Vzhľadom na uvedenú skutočnosť navrhujeme dvojcestné zásobovanie energiou.

Súčasný výkon spolu :	1988 kW
Potreba nárastu inštalovaného elektrického výkonu pre navrhovaný stav do roku 2038:	
Výkon pre 625 bytov:	1600 kW
Občianska vybavenosť:	 150kW
Výroba:	 1600kW
Nové podnikateľské aktivity :	80 kW*
Nárast spotreby elektrickej energie pre navrhovaný stav spolu:	 2210kW
Potrebný inštalovaný elektrický výkon pre navrhovaný stav bude:	
Nový predpokladaný inštalovaný výkon k r. 2038:	 5350kW

$$P_i = \dots \text{ kVA} + \dots \text{ kVA} = \dots \text{0 kVA}$$

*- spotreba elektrickej energie bude závisieť od druhu výrobných prevádzok a služieb, pre nápočet je určená len orientačne

Trafostanice navrhované

V k. ú. , vzhľadom na návrh v ÚPN-O (bývanie, OV, výroba) je potrebné rezervovať plochy pre vybudovanie nových trafostaníc.

Tab. č.34 - **Navrhované distribučné trafostanice**

Poradové číslo	Názov trafostanice		Typ trafostanice	Transformátor
TS910	TS Dlhé hony	distribučná	Kiosková	Do 630 kVA
TS110	TS Mlynská	distribučná	Kiosková	Do 630 kVA

Z uvedeného výpočtu vyplýva , že do roku 2038 bude potrebné zvýšiť príkon inštalovaných transformátorov o 2210.... kVA a to v lokalitách , kde sa počíta s výstavbou nových rodinných domov, občianskej vybavenosti, výroby a podnikateľských aktivít.

Ochranné pásma

V zmysle platného zákona o energetike (v súčasnosti zákona č.251/2012 Z. z. o energetike v znení neskorších prepisov, § 43) treba rešpektovať ochranné pásma od krajných vodičov na každú stranu, resp. od elektrických staníc, resp. od káblových podzemných vedení:

- 400 kV vedenie..... 25 m
- 110 kV vedenie..... 15 m
- 22 kV holé vzdušné vedenie..... 10 m
- kábel v zemi do 110kV..... 1 m
- trafostanica od konštrukcie..... 10 m
- transformovne VN/NN s vnútorným vyhotovením - OP je vymedzené oplotením, alebo obojstrannou hranicou objektu elektrickej stanice

B.13.3.2 ZÁSOBOVANIE ZEMNÝM PLYNOM

Základné údaje o riešenom území

Energetická koncepcia Slovenskej republiky, ktorej súčasťou je zásobovanie zemným plynom, navrhuje efektívne využitie existujúcich rozvodov pre všetky formy spotreby zemného plynu. Rozvojový program počíta so zvyšovaním podielu Zemného plynu na energetickej bilancii pri zachovaní relácie ceny zemného plynu oproti ostatným primárnym zdrojom. Využitie plynu je vhodné aj z dôvodu minimálneho dopadu na životné prostredie.

Všeobecné zásady rozvoja zásobovania zemným plynom (podľa VÚC Žilinského kraja)

7. V oblasti nadradenej energetickej infraštruktúry

- 7.1 zohľadniť ekonomické a ekologické hľadiská pri zabezpečení územia energiami a vytvárať efektívne diverzifikované systémy energetického zásobovania kraja,
- 7.2 zabezpečiť zvýšenú výrobu elektrickej energie:

- 7.2.3 využitím zemného plynu v kombinovanej výrobe tepla a elektrickej energie v paroplynových cykloch a kogeneračných jednotkách,
- 7.7 podporovať rozvoj plynofikácie územia kraja, chrániť koridory existujúcich a navrhovaných plynovodov a plynárenských zariadení,
- 7.8 zvýšiť percento plynofikácie obcí v kraji v ekonomicky efektívnych oblastiach a v územiach so zvýšenými požiadavkami na ochranu životného a prírodného prostredia (Národné parky, ich OP, CHKO a p.),
- 7.10 zamerať sa v spotrebe zemného plynu na jeho využívanie :
- 7.10.1 v kombinovanej výrobe tepla a elektrickej energie, paroplynových cykloch a kogeneračných jednotkách,
- 7.10.2 ako alternatívne palivo pre pohon motorových vozidiel hlavne v hromadnej (MHD, prímestská doprava) a individuálnej doprave,
- 7.11 vytvoriť územné podmienky pre realizáciu plynárenských zariadení, prípadne ich rekonštrukciu a pri využívaní územia chrániť vybudované plynárenské zariadenia predpísanými ochrannými pásmami,
- 7.12 presadzovať v oblasti zásobovania teplom uplatnenie energetickej politiky SR a regionálnej energetickej politiky Žilinského samosprávneho kraja (ŽSK); s využitím kompetencie miestnych orgánov samosprávy budovanie kogeneračných zdrojov na výrobu elektriny a tepla tam, kde je to ekonomicky a environmentálne zdôvodniteľné, udržať a inovovať už vybudované systémy s centralizovaným zásobovaním obyvateľstva teplom,

Zásobovanie zemným plynom – súčasný stav

Zásobovanie obce Istebné zemným plynom je z vybudovanej distribučnej siete - verejného plynovodu. Katastrom obce Istebné prechádza vysokotlaký rozvod zemného plynu (ZP), ktorý je tranzitný a slúži pre zásobovanie zemným plynom aj pre iné lokality Slovenska. Obec je napojená na zdroj zemného plynu z regulačných staníc plynu. Distribučná sieť ZP v obci je nízkotlaká s prevádzkovým pretlakom ZP 2,1 kPa. Táto distribučná sieť slúži pre zásobovanie individuálnej výstavby v obci (rodinné domy a občianska vybavenosť). Stredotlaký plynovod slúži ako zdroj ZP pre výhrevňu centrálného zdroja tepla a výrobný závod spoločnosti HOVAL. Stredotlaký rozvod ZP je s prevádzkovým pretlakom 100 kPa a je vedený južnou časťou chotára obce c.č. Hrádok. V obci sú vybudované miestne uličné plynovody. Plynovody sú vedené okrajmi miestnych komunikácií. Prívodný plynovod je vedený chotárom obce. Distribučný systém plošného zásobovania plynom v obci je zrealizovaný ako nízkotlaký rozvod. Hlavný tranzitný plynovod prechádza katastrom obce v časti Hrádok v smere Z – V. Ide o vysokotlakový plynovod s distribučným tlakom do 6,3 MPa o priereze DN 500.

Trasa hlavného NTL rozvodu je uložená v miestnej komunikácii po celej dĺžke trasy a NTL rozvod je zrealizovaný v jednotlivých uliciach, čím sú vytvorené podmienky pre pripojenie všetkých rodinných domov a občianskej vybavenosti podľa individuálnych požiadaviek obyvateľov obce a jednotlivých podnikateľských subjektov.

Pre rodinné domy a nízkopodlažné objekty bez centrálnej dodávky tepla a teplej vody je komplexné používanie plynu pre potreby vykurovania, ohrevu teplej vody a varenia. Plynové vykurovanie má obvykle formu ústredného vykurovania, len výnimočne sa realizuje samostatnými plynovými pecami.

V objektoch občianskej vybavenosti a drobného priemyslu sa zemný plyn používa na vykurovanie, ohrev teplej vody a technologické potreby. Areál výrobného závodu spoločnosti Hoval je samostatne napojený na distribučnú sieť zemného plynu. V areáli slúži plynovod na zásobovanie zemným plynom pre plynové kotolne.

Samostatné napojenie na distribučnú sieť má výhrevňa CZT, ktorá využíva zemný plyn ako doplnkové palivo popri využívaní biomasy.

SPP - D má v k.ú. Istebné naplánované rekonštrukčné investičné zámery: postupnú rekonštrukciu NTL DS z materiálu LITEN na PE.

Plynofikácia pokrýva hlavnú zástavbu s možnosťou ďalšieho rozvoja. V obci je plynofikovaných až 346 bytov, čo predstavuje 87,2 % z celkového počtu bytov.

Zásobovanie zemným plynom – navrhovaný stav

Trasovanie rozvodov navrhujeme umiestniť vo verejných plochách, chodníkoch a zelených pásoch. Navrhovaná konfigurácia trás dáva predpoklad na bezproblémovú prevádzku. Využitie ZPN by malo byť komplexné, t.j. pre vykurovanie, TUV, varenie a pečenie.

V rámci riešenia ÚPN-O navrhujeme rozšírenie existujúcich STL plynovodov do lokalít územného rozvoja s maximálnou možnosťou zokruhovať rozvody. Predložený návrh počíta so 70% plynofikáciou b.j. a 100%

ÚPN obce Istebné - Návrh na prerokovanie

plynifikáciou občianskej vybavenosti. Vzhľadom na to, že navrhované lokality sú rozložené na rôznych miestach, ku každej je navrhnuté individuálne riešenie napojenia.

Tab. č.35 - Návrh zásobovania zemným plynom

Istebné		Počet		m³/hod.		
		2018	2038	2018	2038	
1.Bytový fond						
Individuálna výstavba	obyvatelia	561	778	130000	160000	
Hromadná výstavba bytov	obyvatelia	792	792	150000	20000	
2. Občianska vybavenosť						
Základná škola	žiaci	118	118	-	-	
	zamestnanci	26	26	-	-	
Školská jedáleň	kuchárky	3	1	-	-	
	Vedúca	3	1	-	-	
Materská škola	Deti	45	60	-	-	
	Zamestnanci	4	6	-	-	
Denný stacionár	Kapacita	18	25	-	-	
Ambulancia	počet ošetroví/deň	10	10	-	-	
Detský domov	Deti	57	57	-	-	
	Zamestnanci	41	41	-	-	
kultúrny dom	Miesta	250	250	-	-	
pošta	Zamestnanci	2	2	-	-	
obecný úrad	Zamestnanci	5	5	-	-	
3.Obchodné prevádzky, maloobchod						
Obchodné prevádzky	Zamestnanci	9	21	-	-	
4. Pohostinské služby, stravovacie a ubytovacie služby						
Penzión JADA	Zamestnanci	2	10	8900	8900	
	Lôžka	31	84	-	-	
Pohostinstvo Istebné	Zamestnanci	1	2	13000	13000	
	Stoličky	24	24	-	-	
Hostinec u Štítika	Zamestnanci	1	2	4600	4600	
	Stoličky	20	20	-	-	
Ostéria bar	Zamestnanci	2	2	-	-	
	Stoličky	48	48	-	-	
Perníková chalúpka	Lôžka	12	12	-	-	
Chalúpka na Orave	Lôžka	9	9	-	-	
Apartmán na Stračeji nôžke	Lôžka	6	6	-	-	
Karmel	Lôžka	-	45	6400	6400	
Staničný bufet	Stoličky	22	22	-	-	
Iné služby						
nevýrobné	Zamestnanci	-	50	-	-	
Kostoly						
katolícky	Stoličky	80	80	-	-	
evanjelický	Stoličky	350	350	-	-	

ÚPN obce Istebné - Návrh na prerokovanie

Istebné		Počet		m³/hod.		
		2018	2038	2018	2038	
5. Priemysel						
HOVAL s.r.o.	Zamestnanci	250	280	320000	360000	
Metal Working CNC s.r.o.	Zamestnanci	2	4	-	-	
AV Systémy s.r.o.	Zamestnanci	20	30	39000	43000	
Koedam	Zamestnanci	1	5	-	-	
Ďalšie výrobné prevádzky	zamestnanci	12	50	-	-	
6. Poľnohospodárstvo						
PD Istebné	Zamestnanci	28	28	-	-	
	Zvieratá-hov. dobytok	490	490	-	-	
	- ovce	600	600	-	-	
SPOLU				671000	611900	

Navrhované zásobovanie zemným plynom riešeného územia pre návrhový rok 2038

Výkon pre 625 bytov:	290 m ³ /hod.
Občianska vybavenosť:	446 m ³ /hod.
Výrobné prevádzky:	282 m ³ /hod.
Nové podnikateľské aktivity:	30 m ³ /hod.*
Nárast spotreby zemného plynu pre navrhovaný stav spolu:	70 m ³ /hod.

*- spotreba zemného plynu bude závisieť od druhu výrobných prevádzok a služieb, pre nápočet je určená len orientačne

Predpokladaný prírastok zaťaženia plynovodnej siete v návrhovom období činí cca 70 m³/hod., pričom priemerná spotreba na rodinný dom je uvažovaná cca 1,8 m³/hod. Z územného hľadiska sa prírastok novej potreby sústreďuje do lokalít individuálnej výstavby a výrobných prevádzok. Kapacita regulačnej stanice je postačujúca aj pre ďalší rozvoj obce.

Poznámka:

Pri existujúcom dvojcestnom zásobovaní energiami (ZPN+ elektrická energia) pre IBV, občiansku vybavenosť a výrobu pre budúcich odberateľov, budú rozhodujúce ekonomické faktory vzhľadom na aktuálnu a budúcu cenovú reláciu dodávateľov energií.

Súčasná a budúca potreba tepelnej energie budú riešené palivami na zemný plyn a elektrickou energiou. Pre bytovú zástavbu sa odporúča zvýšiť percento elektricky vykurovaných bytov. Môžeme predpokladať, že sa objavia aj objekty s čiastočným využitím solárnej energie pre prípravu TUV ako doplnkovým zdrojom, prípadne spaľovanie biomasy.

Ochranné a bezpečnostné pásma

V ÚPN-O je potrebné zachovať a rešpektovať ochranné a bezpečnostné pásma existujúcich plynárenských zariadení tak, ako vyplývajú z ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov:

Ochranné pásma

Ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti plynovodu alebo iného plynárenského zariadenia vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologického plynárenského zariadenia meranou kolmo na túto os alebo na hranu. Táto vzdialenosť je na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu iného plynárenského zariadenia nasledovná:

- 4 m pre plynovody a plynovodné prípojky s menovitou svetlosťou do 200 mm,
- 8 m pre plynovody a plynovodné prípojky s menovitou svetlosťou do 500 mm,
- 12 m pre plynovody a plynovodné prípojky s menovitou svetlosťou do 700 mm,
- 50 m pre plynovody a plynovodné prípojky s menovitou svetlosťou nad 700 mm,

- e) 1 m pre nízkotlakové a strednotlakové plynovody a plynovodné prípojky, v zastavanom území
- f) 8 m pre technologické objekty (regulačné a prepúšťacie stanice apod.)

Pre vysokotlakové plynovody v lesných priesekoch sú vlastníci pozemkov povinní zachovať voľný pás v šírke 2 m na obe strany od osi plynovodu a v šírke 5 m na obe strany od osi tranzitného plynovodu.

Práce v ochrannom pásme plynárenského zariadenia sa môžu vykonávať iba na základe predchádzajúceho písomného súhlasu dodávateľa plynu, za priameho dozoru ním povereného pracovníka a v súlade s dohodnutými podmienkami.

Rozhodnutie o povolení stavby v ochrannom pásme plynárenského zariadenia môže stavebný úrad vydať iba s predchádzajúcim súhlasom držiteľa licencie prevádzkujúceho príslušné plynárenské zariadenie. Pri vysokotlakých plynovodoch sa vyžaduje aj predchádzajúci súhlas ministerstva.

Bezpečnostné pásma

Bezpečnostné pásma sú určené na zamedzenie alebo na zmiernenie účinkov prípadných porúch alebo havárií plynárenských zariadení alebo odberných plynových zariadení a na ochranu života a zdravia osôb a majetku.

Bezpečnostné pásmo je priestor vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologického plynárenského zariadenia meranou kolmo na túto os alebo na hranu. Táto vzdialenosť je na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu iného plynárenského zariadenia nasledovná:

- a) 10 m pri strednotlakových plynovodoch a prípojkách na voľnom priestranstve a v nezastavanom území,
- b) 20 m pri vysokotlakových plynovodoch a prípojkách s menovitou svetlosťou do 350 mm,
- c) 50 m pri vysokotlakových plynovodoch a prípojkách s menovitou svetlosťou nad 350 mm,
- d) 50 m pri plynovodoch a prípojkách prevádzkovaných s vysokým tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 150 mm,
- e) 100 m pri plynovodoch a prípojkách prevádzkovaných s vysokým tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 300 mm,
- f) 150 m pri plynovodoch a prípojkách prevádzkovaných s vysokým tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou do 500 mm,
- g) 200 m pri plynovodoch a prípojkách prevádzkovaných s vysokým tlakom nad 4 MPa s menovitou svetlosťou nad 500 mm,
- h) 50 m pri plniarňach a stáčiarnach propánu a propán-butánu.

Pri nízkotlakových a strednotlakových plynovodoch a prípojkách, ak sa nimi rozvádzajú plyny v mestách a v súvislej zástavbe obcí, bezpečnostné pásma sa určia v súlade s technickými požiadavkami dodávateľa plynu.

Rozhodnutie o povolení stavby v bezpečnostnom pásme plynárenského zariadenia môže stavebný úrad vydať iba s predchádzajúcim súhlasom držiteľa licencie prevádzkujúceho príslušné plynárenské zariadenie. Pri vysokotlakých plynovodoch a prípojkách sa vyžaduje aj predchádzajúci súhlas ministerstva.

B.13.3.3 ZÁSOBOVANIE TEPELNOU ENERGIU

Zásobovanie teplom v obci je rozdelené do dvoch skupín - individuálna výroba tepla v jednotlivých objektoch (najmä rodinné domy) a centrálné zásobovanie teplom z blokovej výhrevne.

Individuálna výstavba využíva ako primárnu energiu najmä zemný plyn a pevné palivo. Pevné palivo je využívané najmä kusové drevo a uhlie, prípadne ich kombinácia. V menšej miere je využívané pevné palivo – drevné pelety, elektrická energia a obnoviteľné zdroje energie (solárne systémy termické, fotovoltaičné solárne systémy, tepelné čerpadlá). Niektoré domy (nová výstavba) sú vybavené núteným vetraním s rekuperáciou. Individuálne zásobovanie teplom je v 27,5% objektov.

Centrálné zásobovanie teplom (CZT) dodáva teplo pre 53,3% bytov v obci. Palivová základňa je na kombinácii obnoviteľných a fosílnych palív. Ako nosné palivo sú využívané drevné pelety spaľované v samostatnej kotlovej jednotke s menovitým tepelným výkonom 600 kW. Zásobovanie teplom z kotla na biomasu by malo pokrývať 80% až 90% ročnej potreby tepla v zásobovanom území obce. Zbytok tepelnej energie dodávajú dva plynové kotly. Jeden s výkonom 720 kW, ktorý slúži ako špičkový zdroj tepla pre pokrytie potreby energie v obdobiach s nízkymi vonkajšími teplotami a pri zvýšenej spotrebe ohriatej pitnej vody. Vo výhrevni je nainštalovaný ešte jeden plynový kotol s výkonom 1440 kW. Tento slúži ako záložný zdroj v prípade poruchy alebo údržby niektorého z menších kotlov.

CZT slúži pre zásobovanie objektov bytovej výstavby a občianskej vybavenosti. Rozvod CZT je vedený v prevažnej miere pod terénom, mimo spevnených plôch. Potrubná sieť obsahuje rozvod vykurovania, ohriatej pitnej vody (OPV) a cirkulácie OPV. V súčasnosti je zásobovaných 32 objektov. Sú to objekty bytových

domov, občianskej vybavenosti a verejnej správy a samosprávy. V bytových domoch sú inštalované domové odovzdávacie stanice tepla (DOST), ktoré zabezpečujú dodávku tepla na vykurovanie a ohrev pitnej vody. V objektoch občianskej vybavenosti sú inštalované DOST, ktoré zabezpečujú dodávku tepla na vykurovanie. Výroba tepla prebieha v centrálnej vo výhrevni a primárnym zdrojom energie je zemný plyn. Výroba zabezpečuje teplo pre vykurovanie a ohrev pitnej vody. Súčasná kapacita zdroja tepla je 2 160 kW. Účinnosť výroby tepla je 94%. Priemerná spotreba zemného plynu je 341 mmm m³.rok⁻¹. Spotreba energie na vykurovanie je 1 623 MWh.rok⁻¹, na prípravu OPV 1 031 MWh.rok⁻¹.

Rozvodná sieť CZT bola rekonštruovaná v roku 1991 a je predpoklad kompletnej rekonštrukcie.

Zdroj tepla využíva 100% fosílné palivo. Vek plynových kotlov je viac ako 20 rokov. Je predpoklad obnovy zdroja tepla s využitím obnoviteľných zdrojov tepla.

Výrazné rozširovanie distribučnej siete CZT sa nepredpokladá. Pripájanie nových odberateľov, či odpájanie súčasných v rámci vymedzeného územia dodávky tepla je možné v zmysle platnej legislatívy (zákon č. 657/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov) a energetickej koncepcie SR. Spôsob rozvoja tepelnej energetiky v obci určuje dokument KONCEPCIA V OBLASTI TEPELNEJ ENERGETIKY.

Ochranné pásma

Ochranné pásmo primárneho rozvodu tepla je vymedzené zvislými rovinami vedenými po jeho oboch stranách vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto zariadenie. Táto vzdialenosť je

- c) v zastavanom území na každú stranu 1 m,
- d) mimo zastavaného územia na jednu stranu 3 m a na druhú stranu 1 m podľa určenia držiteľa licencie na rozvod tepla.

B.13.3.4 VEREJNÉ OSVETLENIE

Osvetlenie ciest, komunikácií a verejných priestranstiev je vybudované výbojkovými svietidlami, ktoré sú pomocou výložníkov uchytené na podperných bodoch vzdušnej sekundárnej siete NN. Rozvod medzi svietidlami je vodičom AlFe, ktorý slúži ako fáza VO vzdušnej sekundárnej siete NN. Ovládanie VO je centrálnou prostredníctvom impulzných káblov pri transformátorových staniciach.

Do budúcnosti sa odporúča budovať verejné osvetlenie LED diódovými svietidlami, ktoré budú upevnené na bezpäťových osvetľovacích stožiaroch. Ovládanie navrhovaného osvetlenia je potrebné napojiť pomocou impulzného kábla na centrálny impulz VO obce pri transformátorovej stanici.

B.13.4 TELEKOMUNIKAČNÉ A INFORMAČNÉ SIETE

Poštová prevádzka

Poštové služby (podacie a dodacie) sú zabezpečované cez poštovú prevádzku, ktorá je umiestnená v objekte obecného úradu. Na pošte sú zamestnaní 2 zamestnanci. Priestory pošty sa nachádzajú vo vyhovujúcom objekte.

Telekomunikácie

Územie je dobre pokryté signálom mobilných operátorov Orange, T-Com, O2 avšak niektorí mobilní operátori nedokážu pokryť svojim signálom celé územie (kvôli náročným geomorfologickým podmienkam). Najproblematickejšie mobilné pokrytie je v signále O2 .

UTO Istebné patrí do primárnej telefónnej oblasti Slovenských telekomunikácií (PO) 43 Martin. Miestne telekomunikačné rozvody sú napojené z ústredne v centre obce. Telefónna ústredňa je napojená miestnym optickým káblom. Miestne vedenia sú metalické káblové, uložené v zemi a vzdušné, káblovými závesnými rozvodmi.

Vzdušné vedenie v obci je potrebné nahradiť podzemným vedením.

Miestny rozhlas

Miestny informačný systém je zameraný na dôležité obecné informácie, správy a oznámenia. Jeho nositeľom je aj miestny rozhlas. V obci je namontovaný systém miestneho rozhlasu „Berros“. Ústredňa je situovaná v priestoroch obecného úradu č. p. 142, na prvom poschodí. Z nej je vyvedený vzdušný vývod smerujúci do centrálneho riadiaceho rozvádzača. Ďalej pokračuje prenos vzdušným vedením spolu s verejným osvetlením do riadiacich skriniek a následne do smerových reproduktorov v obci. Skrinky a smerové reproduktory sú uchytené oceľovými konzolami na betónových stĺpoch SSE.

Vzhľadom k zaniknutiu dodávateľskej a zároveň aj realizačnej fy SEAK Prešov, došlo k nedostatku servisných služieb a náhradných dielov a v budúcom období je potrebné uvažovať o zmene technológie. Tele-

fónna ústredňa má kapacitu na rozšírenie počtu účastníkov v novej IBV, v novej občianskej vybavenosti a v novej výrobe. Signál pokrýva celé súčasné zastavané územie.

Rozvody sú staré, súčasný stav nevyhovuje požiadavkám na nové technológie - je potrebné uvažovať o zmene na bezdrôtový systém

Televízia, informačné siete

V obci príjem televízneho signálu Slovenskej televízie a Markízy je zabezpečovaný televíznym prekrývačom (TVP). Ďalej je to prostredníctvom satelitnej distribúcie od prevádzkovateľov SKYLINK, MAGIO, DIGITV, cez pevné linky Towercom, ako aj prostredníctvom internetového pripojenia spoločnosťami ako Sledovanie.tv, DSI DATA, SKYLINK, Live.TV. Časť obce je napojená na káblovú televíziu od miestnej firmy. Obyvatelia majú aj vlastné satelitné prijímače. Signál ku koncesionárom sa dostáva na kvalitnej úrovni.

Pokrytie internetom je takmer 100% - či už prostredníctvom kábla alebo Wifi. Z časti je prevádzkovaný firmou ELVISDK, s.r.o., optickým rozvodom a v miestach odľahlých cez Wifi sieť. Ďalšie pripojenia sú od firiem Orava.net, DSI Data, Towercom. V ostatnej dobe sú možnosti aj od prevádzkovateľov mobilných sietí ako Orange, Eurotel, O2. Pokrytie pozemskej televízie DVBT je nevyhovujúce, takmer žiadne.

Tranzitné siete

Cez k.ú. obce prechádza:

- Miestny optický kábel (MOK)
- Diaľkový telekomunikačný kábel

B.13.5 POŽIADAVKY CIVILNEJ OCHRANY

- spôsob a rozsah ukrytia obyvateľstva riešiť v zmysle platného znenia zákona o civilnej ochrane obyvateľstva (v súčasnosti zák. č.42/1994 Z.z., úplné novelizované znenie zák.č.47/2012 Z.z.) a vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. (novelizovaná vyhl.č.399/2012 Z.z.) o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany,
- spôsob a rozsah ukrytia zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti právnických a fyzických osôb riešiť v zmysle platného znenia zákona o civilnej ochrane obyvateľstva (v súčasnosti zák. č.42/1994 Z.z., úplné novelizované znenie zák.č.47/2012 Z.z.) a vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. (novelizovaná vyhl.č.399/2012 Z.z.) o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany,
- technický prostriedok pre varovanie obyvateľstva a vyznamenanie osôb (siréna) podľa vyhlášky MV SR č.388/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečovanie technických prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany v znení neskorších predpisov, tzv. siréna je umiestnený na budove OÚ a jej signál pokrýva celé existujúce aj navrhované územie obce,
- v záujme zabezpečenia ochrany pred povodňami musia byť rozvojové aktivity v súlade so zákonom č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami.

B.14 KONCEPCIA STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

B.14.1 Ochrana pôdy

Väčšina tunajších pôd bola ovplyvnená činnosťou človeka. Nesystémové úpravy v krajine, ako napr. likvidácia rozptýlenej zelene, neopodstatnené melioračné úpravy a rekultivácie, narušili vodný režim v krajine (vysoký výpar, pokles hladiny podzemných vôd, urýchlenie odtoku vody) a podporili negatívny vplyv vodnej a veternej erózie, a tiež zasoľovanie pod.

Z uvedeného dôvodu je nevyhnutná ochrana a kultivácia pôdneho krytu, ktorá vyplýva aj zo vstupu Slovenskej republiky do európskych štruktúr. Obec sa preto musí pri výkone činností v oblasti ochrany pôd riadiť platnou legislatívou, v súčasnosti napr. zákon č. 220/2004 Zb. o ochrane PP v znení neskorších predpisov (novela č.57/2013 Z.z.), Nariadenie vlády SR č. 58/2013 Z.z. o základných sadzbách odvodov za odňatie poľnohospodárskej pôdy; vyhláška č.508/2004, ktorou sa vykonáva § 27 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy, vyhláška č. 59/2013 o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia, ap.

Podľa zákona č. 57/2013 Z.z., ktorým sa novelizoval zákon č.220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy, je potrebné chrániť najkvalitnejšiu pôdu v katastrálnom území.

Podľa zákona č. 57/2013, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. v platnom znení:

- **trvalo udržateľným využívaním poľnohospodárskej pôdy** a obhospodarovaním poľnohospodárskej pôdy je využívanie a ochrana vlastností a funkcií takým spôsobom a v takom rozsahu, aby sa zachovala jej biologická rozmanitosť, úrodnosť, schopnosť obnovy a schopnosť plniť všetky funkcie (§ 2, ods.e).
- **ochrana poľnohospodárskej pôdy pred eróziou** (§ 5): Vlastník alebo užívateľ je povinný vykonávať trvalú a účinnú protieróznú ochranu poľnohospodárskej pôdy vykonávaním ochranných agrotechnických opatrení podľa stupňa erózie poľnohospodárskej pôdy, ktoré sú :
 - a) výsadba účelovej poľnohospodárskej a ochrannej zelene, vrátane výsadby rýchlorastúcich drevín,
 - b) vrstevnicová agrotechnika,
 - c) striedanie plodín s ochranným účinkom,
 - d) mulčovací medziplodina kombinovaná s bezorbovou agrotechnikou,
 - e) bezorbová agrotechnika,
 - f) oševné postupy so striedaním plodín s ochranným účinkom,
 - g) usporiadanie honov v smere prevládajúcich vetrov,
 - h) iné opatrenia, ktoré určí pôdna služba podľa stupňa erózie poľnohosp. pôdy.

a) Kontaminácia pôdy

Kvalita pôdy v riešenom území je okrem prírodných podmienok ovplyvňovaná aj kvalitou ovzdušia, vody i poľnohospodárskou výrobou. Znečistenie pôdy sa oproti znečisteniu ovzdušia a vody prejavuje s určitým oneskorením za počiatkom pôsobenia negatívnych vplyvov.

Oblasť dolnej Oravy patrila v minulosti medzi územia s výskytom pôd zaťažených rizikovými látkami - W, Ti, Zr, Ni, Pb, Cd, Bi, Co, najmä však Cr a Mn. Pôdy s obsahom rizikových prvkov (As, Ba, Cr, Cu, Hg, N, Pb, V) nad limit B sa nachádzajú aj v časti k.ú. Istebné. Z hľadiska bodovej kontaminácie pôdy bola preukázaná bodová kontaminácia Cr (obsah prvkov [mg.kg⁻¹] > limit B Cr > 250).

V zastavanom území sa kontaminované pôdy nachádzajú v okolí komunikácií, areálov priemyselnej výroby OFZ, Istebné a čiastočne v okolí poľ. družstva. Tiež sa vyskytujú určité formy znečistenia pôd na okraji zástavby obce spojené so spôsobom bývania v dotknutom území, najmä z pestovateľskej činnosti a drobného chovateľstva.

Potenciálnym znečisťovateľom pôdy býva obvykle poľnohospodárska výroba. Pre ochranu pôdy je pri živočíšnej výrobe dôležité bezpečné a spoľahlivé uskladňovanie siláže a exkrementov, výber vhodného spôsobu obhospodarovania a tiež účelné používanie chemických ochranných prostriedkov a hnojív.

Opatrenia z hľadiska kontaminácie pôdy a horninového prostredia:

- pri realizácii stavieb zabrániť kontaminácii z havárií,
- pri poľnohospodárskej činnosti prijať opatrenia tzv. ekologického hospodárenia,
- pri priemyselnej a remeselnej výrobe stavieb zabrániť kontaminácii z činnosti a havárií,

Priemyselná skládka – Istebné - OFZ - haldy trosky v k.ú. Istebné časť skládky.

Základné technické parametre skládky: plocha 288.256 m² a objem 3.025.528 m³ výška cca 21 – 35 m. Skladovaný materiál: hlavným podielom predmetnej haldy je troska z výroby vysoko, stredne a nízko uhlíkového ferochrómu (typ FeCrHC, FeCrMC, FeCrLC). Troska obsahuje aj iné ťažké kovy - laboratórne boli stanovené arzén, berýlium, kobalt, molybdén, nikel, tálium, olovo, ortuť a zinok. Tieto ťažké kovy však dosahujú veľmi nízke obsahy, na úrovni stotín až desiatich celkovej hmotnosti.

Skládka trosky v Istebnom ohrozuje materiálom zo skládky, ktorý je v suchom období roznášaný vetrom, priamo riekou Oravou, Párnické štrkoviská, ale aj širšie okolie. Vzhľadom k prevládajúcim vetrom a šíreniu sa prášneho spádu negatívne ovplyvňuje kvalitu života predovšetkým v obciach Párnica, Žaškov a Veličná, menej v obci Istebné.

Nelegálne skládky

Podľa vyjadrenia Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra (č. 231-2487/3549/17 z dňa 14.11.2017) sa v riešenom území neevidujú nelegálne skládky.

Počas terénneho prieskumu boli identifikované menšie nelegálne skládky odpadov hlavne v južne od zastavaného územia obce v okolí potoka Istebnianka.

Ďalšími zdrojmi znečistenia pôdných zdrojov môžu byť:

- chemizácia (hnojenie priemyselnými hnojivami),
- koncovka chovu hospodárskych zvierat (vývoz tekutých odpadov), priesaky z poľnohospodárskej výroby,

- úniky z kanalizácií a septikov.

b) Svahové pohyby a deformácie

Stabilita je ohrozená najmä na svahoch, ktorých spodnú vrstvu delúvií tvoria flyšoidné sedimenty s podstatným zastúpením ílovcových a slieňovcových hornín. Priamo v k.ú. v sú na zosuvy náchylné rozsiahle polohy po obvode doliny potoka, kde sa nachádza množstvo menších potenciálnych a stabilizovaných zosuvných plôch.

Podľa vyjadrenia Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra sa v riešenom území eviduje 25 svahových deformácií:

- 2 aktívne,
- 21 potenciálnych,
- 2 stabilizované.

V prípade aktivizácie svahových pohybov (nevhodná antropogénna činnosť, dlhodobá zrážková činnosť, ap.) je potrebné porušené svahy stabilizovať.

c) Seizmicita

Obec Istebné podľa stupnice MSK-64 patrí k územiám s ohrozením 6-7°. Seizmické ohrozenie v hodnotách špičkového zrýchlenia na skalnom podloží pre 90% pravdepodobnosť nepresiahnutia počas 50 rokov je stredné (0,8 – 1,0).

Opatrenia z hľadiska seizmicity:

- pri stavebnom povolení a následnej realizácii stavieb povoliť stavebné konštrukcie navrhované a posúdené statikom, ktoré sú schopné eliminovať uvedené seizmické ohrozenie.

d) Radónové riziko

Z hľadiska radónového rizika patrí územie obce Istebné a jeho okolie prevažne do kategórie stredného rizika, dva malé východné časti územia patrí do kategórie nízkeho radónového rizika.

Pre strednú a severnú časť k.ú. sa uvádza prognóza zvýšeného radónového rizika (eU nad 4 ppm).

Opatrenia z hľadiska radónového rizika:

- pri stavebnom povolení a následnej realizácii stavieb v území so stredným radónovým rizikom navrhovať a riešiť stavebné konštrukcie, ktoré sú schopné eliminovať uvedené radónové riziko
- vhodnosť a podmienky využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa platného zákona o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia (v súčasnosti zákon č.355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) a vyhlášok (v súčasnosti vyhláška MZ SR č.98/2018 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia)

e) Erózia

Vonkajšími faktormi mechanickej degradácie pôd sú vietor a zrážky podporované typom reliéfu a antropogénnou činnosťou. Reliéf v riešenom území je z prevažnej hornatý, bez výrazného prejavu vodnej erózie. Erózia v menšom meradle sa môže prejavovať v blízkosti vodného toku Istebnianka a rieky Orava, kde sú procesy zmyývania a akumulácie intenzívnejšie. Na druhej strane odkrytý terén s prevahou poľnohospodársky obrábanej ornej pôdy poskytuje priam ideálne podmienky pre veternú eróziu, najmä v mimovegetačnom období.

B.14.2 Ochrana povrchových a podzemných vôd

Voda je nenahraditeľnou zložkou životného prostredia všetkých rastlinných a živočíšnych ekosystémov a mnohých technologických procesov. Škody na životnom prostredí spôsobuje nielen jej nerovnomerný výskyt v priestore a čase, ale aj jej kvalita. Výskyt vody ovplyvňujú prírodné podmienky. Jej kvalitu ovplyvňuje predovšetkým ľudská činnosť v území s negatívnym alebo pozitívnym dopadom.

Preto je správanie sa človeka pri nakladaní s vodami legislatívne usmerňované. Hlavným právnym predpisom je platný zákon o vodách (v súčasnosti zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách – vodný zákon, v znení novelizácie č.384/2009 Z. z., v znení neskorších predpisov).

Do riešeného katastrálneho územia nezasahuje žiadna chránená vodohospodárska oblasť (podľa § 31 vodného zákona). V k.ú. sa nachádza vodný zdroj Tepel' s vytýčeným PHO I. a II. stupňa. V oblasti vápencového príkrovu Šípu vo východnej polovici územia obce je vyhlásené pásmo hygienickej ochrany vodných zdrojov II. stupňa. Nachádza sa tu niekoľko zdrojov pitnej vody, tie, ktoré sú využívané majú ochranné pásmo I. stupňa oplotené.

Ochranné pásma vodárenských zdrojov slúžia na ochranu výdatnosti kvality a zdravotnej bezchybnosti vody vodárenských zdrojov. Ochranné pásmo vodárenského zdroja I. stupňa slúži na ochranu zdroja v bezprostrednej blízkosti miesta odberu vôd alebo záchytného zariadenia. Hranice ochranných pásiem a spôsob ochrany (najmä zákazy a obmedzenia činností, ktoré poškodzujú alebo ohrozujú množstvo a kvalitu vody alebo zdravotnú bezchybnosť vody) sú určené v rozhodnutí o určení ochranných pásiem vodárenských zdrojov.

B.14.2.1 Legislatívna ochrana vôd

Ochrana vodného bohatstva vyplýva z platného zákona o vodách (v súčasnosti zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách – vodný zákon v znení neskorších predpisov) a delí sa podľa stupňa a spôsobu ochrany na :

všeobecnú ochranu, platnú pre celé územie SR. Predstavuje povinnosť pri nakladaní s vodami v súlade s platným zákonom o vodách (v súčasnosti podľa §17) a povinnosť na vyžiadanie povolenia vodohospodárskeho orgánu na osobitné užívanie vôd vyplývajúce z platného zákona o vodách (v súčasnosti § 21). V katastrálnom území obce sa jedná o povolené odbery.

širšiu, regionálnu ochranu – realizovanej formou chránených vodohospodárskych oblastí - v k. ú. sa nevykyskuje

sprísnenú, špeciálnu ochranu – pre využívané vodné zdroje na pitné účely, vyplýva z platného zákona o vodách (v súčasnosti zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách – vodný zákon v znení neskorších predpisov, § 30, § 31) a realizuje sa formou stanovenia pásiem hygienickej ochrany (PHO) pre všetky využívané zdroje pitnej vody podľa Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 29/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o určovaní ochranných pásiem vodárenských zdrojov, o opatreniach na ochranu vôd a o technických úpravách v ochranných pásmach vodárenských zdrojov a realizuje sa formou vyhlásenia ochranných pásiem (OP). V katastrálnom území obce ide o PHO zdrojov pitnej vody :

- vodný zdroj Žiar 1
- vodný zdroj Žiar 2

Podľa nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 174/2017 Z. z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti (v súlade so smernicou Rady 91/676/EEC o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi pochádzajúcich z poľnohospodárskych zdrojov) sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti :

§ 1 Za citlivé oblasti podľa §33 vodného zákona sa ustanovujú útvary povrchových vôd na území Slovenskej republiky.

§ 2 (1) Za zraniteľné oblasti sa podľa §34 vodného zákona ustanovujú poľnohospodársky využívané pozemky v obciach, ktorých zoznam je uvedený v prílohe č. 1. K. ú. Istebné je zaradené do predmetného zoznamu.

B.14.2.2 Zdroje znečistenia vôd

S ochranou a kvalitou vôd úzko súvisia zdroje znečistenia vôd. Zdrojom znečistenia vôd v území sú bodové a plošné znečistenia. Rozhodujúcimi zdrojmi bodového znečistenia sú vypúšťané odpadové vody, komunálne, ale aj priemyselné. Zdroje plošného znečistenia sú ťažšie identifikovateľné než bodové, ale ich účinky sú rovnako dlhodobé a ťažko odstrániteľné. Najväčšími zdrojmi plošného znečistenia sú: poľnohospodárstvo, odkaliská a rozptýlené skládky, kontaminované závlahové, ale i zrážkové vody.

Znečistenie povrchových vôd

Kvalita vody v rieke Orava je hodnotená v profiloch Tvrdošín a Kral'ovany. Rieku Orava v celom sledovanom profile možno hodnotiť ako slabo znečistený až znečistený tok so zaradením do II. - III. triedy kvality (čistá až znečistená voda) resp. v niektorých úsekoch do IV. triedy (silne znečistená voda). Znížená kvalita vody je spôsobená najmä pomerne veľkým mikrobiologickým znečistením toku.

Znečistenie podzemných vôd

Potenciálnym nebezpečenstvom je poľnohospodárske znečistenie prejavujúce sa zvýšenými koncentraciami zlúčenín dusíka, fosforu, draslíka a stopových prvkov vo vode. Obdobné kontaminácie u podzemných vôd sa pripisujú nesprávnemu silážovaniu, nesprávnemu skladovaniu a manipulácii tuhých a tekutých exkre-

mentov živočíšnej výroby: poľné hnojiská, pastva početných stád, divoké skládky odpadov, poľnohospodárska výroba (priesak hnojív a agrochemikálií).

Opatrenia v oblasti ochrany podzemných a povrchových vôd:

- rešpektovať ustanovenia platného zákona o vodách (v súčasnosti zákon č.364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov) a nakladanie s vodami realizovať v zmysle platného zákona o vodách (v súčasnosti zákon č.364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov, §17). Likvidáciu odpadových vôd riešiť dobudovaním verejnej kanalizácie na navrhovaných rozvojových plochách s cieľom napojenia všetkých objektov na verejnú kanalizáciu
- revitalizovať korytá a brehy vodných tokov vrátane doplnenia brehových porastov
- v rámci odvádzania dažďových vôd realizovať opatrenia na zadržanie povrchového odtoku v území tak, aby odtok z daného územia do recipientu nebol navýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (retencia dažďovej vody a jej využitie v území, prečistenie, infiltrácia dažďových vôd a pod
- všetkými dostupnými prostriedkami zabrániť znečisťovaniu povrchových a podzemných vôd splaškovými vodami a komunálnym odpadom
- z hľadiska ochrany vodných tokov je zakázané meniť smer, pozdĺžny smer a priečny profil koryta, poškodzovať brehy, ťažiť z koryta zeminu a ukladať predmety do vodného toku, ktoré môžu ohroziť plynulosť odtoku vody v koryte, kvalitu vôd, zdravie ľudí a ich bezpečnosť, prípadne ukladať takéto predmety na miesta, z ktorých môžu byť splavené do vodného toku (§ 47 vodného zákona),
- ochranu vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov zabezpečiť, na poľnohospodársky využívaných územiach, vykonaním potrebných opatrení pri skladovaní, manipulácii a aplikácii hnojív a vhodnými spôsobmi obrábania pôdy.

B.14.3 Ochrana územia pred povodňami

Cez obec Istebné preteká vodný tok Istebniansky potok, JV okraj obce zasahuje až k rieke Orava a predmetné územie nie je chránené na prietok Q_{100} -ročnej vody. Nakoľko pre uvedené vodné toky nebol doposiaľ určený rozsah inundačného územia, v prípade záujmu o výstavbu v lokalitách situovaných v jeho blízkosti, bude potrebné vypracovať hladinový režim tokov a následne vlastnú výstavbu situovať mimo zistené inundačné územie nad hladinu Q_{100} - ročnej vody. V zmysle §20 zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami sa v inundačnom území nesmú umiestňovať stavby vymenované týmto zákonom. V prípade situovania rozvojových lokalít v potenciálne zaplavovanom území si musí investor protipovodňovú ochranu zabezpečiť z vlastných finančných zdrojov vrátane príslušnej projektovej dokumentácie, ktorú je potrebné prerokovať a odsúhlasiť so správcom vodných tokov. Protipovodňová ochrana nesmie negatívne ovplyvniť odtokové pomery nižšie položených úsekov vodného toku. Stavby, ktoré budú navrhované na území s trvale zvýšenou hladinou podzemných vôd je potrebné osádzať s úrovňou suterénu min. 0,5 m nad rastlým terénom, bez budovania pivničných priestorov.

Vzhľadom na možné prívalové dažde a povodne v rámci zastavaného územia obce je potrebné rešpektovať pri rozvoji územia opatrenia na zníženie rizika povodní:

- rešpektovať ustanovenia platného zákona o ochrane pred povodňami (v súčasnosti zákon č.7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov), hlavne:
 - permanentne udržiavať v dobrom stave systémy kanálov na zachytávanie a odvádzanie povrchovej vody v intravilánoch obcí. Systematicky venovať pozornosť udržiavaniu prietokovej kapacity vodných tokov, odstraňovať nánosy z koryt a nevhodné porasty z brehov (opatrenia na ochranu pred povodňami v súčasnosti podľa § 4 ods. 2 písm. e),
 - v rámci povodňových prehliadok, vykonávaných v súčasnosti podľa § 13 zákona o ochrane pred povodňami, sústavne venovať pozornosť objektom, ktoré obmedzujú plynulé prúdenie vody a zachytávajú vodou unášané predmety, čo máva za následok vytváranie bariér a vylievania vody na územia vedľa vodných tokov,
- na ochranu obytného územia pred povodňami navrhujeme vybudovať na vodnom toku Istebnianka 2 suché poldre ako aj vsakovacie pásy nad navrhovanými lokalitami BI-17, ZU-05,V-01 a V-05 (grafická časť - výkres č. 2), na základe podrobného IGHP prieskumu rešpektujúceho citlivosť územia na zosuvy vplyvom podmočenia a zhodnotenie vplyvu napustenia poldra na podmočenie tangovaných svahov, aby sa na týchto svahoch podmočením neaktivoval zosuvný pohyb, čo by mohlo mať za následok bahnotok smerom na obec ,
- rešpektovať existujúce a navrhované protipovodňové opatrenia - suché poldre,
- vykonať opatrenia, ktoré spomaľujú odtok vody z povodia vodných tokov,

- nepoužívať pri ťažbách v lesoch ťažké ťažobné mechanizmy (vytvárajú hlboké kol'aje urýchľujúce odtok dažďovej vody z krajiny),
- vrátiť sa k jemnejším spôsobom obhospodarovania, nepovoľovať budovanie ďalších lesných ciest-odľahlé časti lesov by mali zostať ako prvky, ktoré stabilizujú vodný režim v lese,
- neregulovať vodné toky v lesoch a nerúbať les v okolí vodných tokov,
- je potrebné zamedziť orbám až na hranicu vodných tokov – stanoviť pás ktorý by ostal ako TTP alebo brehový porast,
- je nevyhnutne realizovať organizačné, agrotechnické, biologické a technické opatrenia na obmedzenie splavovania humusového horizontu z poľnohospodárskej a lesnej pôdy náchylnej k vodnej erózii a to nielen z dôvodu ochrany pred povodňami,
- realizovať opatrenia v lesoch aj mimo lesov podporujúce prirodzenú akumuláciu vody.

B.14.4 Ochrana ovzdušia, imisie

Predmetné územie spadá do zóny s kombinovaným znečistením ovzdušia z lokálnych zdrojov (kovospracujúci priemysel Istebné – Široká, miestne kúreniská, doprava) a diaľkového prenosu (Ostravsko-Karvinský a Sliezsky priemyselný komplex). Vyskytuje sa kyslý imisný typ charakterizovaný zvýšenými koncentraciami oxidov síry a dusíka, kyslou depozíciou síry a depozíciou ťažkých kovov, čo sa môže nepriaznivo prejavovať najmä vo flyšovej časti územia.

Priamo na území obce zdrojom znečistenia najmä v zimnom období sú lokálne kúreniská (objekty v obci sú vykurované pevným palivom). Životné prostredie obce je najviac postihnuté účinkami skládky priemyselného odpadu v Istebnom.

V k.ú. Istebné spĺňa charakteristiku environmentálnej záťaže - DK (001)/Istebné - OFZ - haldy trosky - SK/EZ/DK/178 (Platný stav-register B) činnosť pôvodnej akciovej spoločnosti OFZ - výskum, vývoj a výroba ferozliatin a výrobkov z ferozliatin a z tavených kovových materiálov (Zdroj: [https://envirozataze.enviroportal.sk/Lokalita-zataze/DK-\(001\)-Istebne-OFZ-haldy-trosky-register-B](https://envirozataze.enviroportal.sk/Lokalita-zataze/DK-(001)-Istebne-OFZ-haldy-trosky-register-B)).

Opatrenia na zachovanie priaznivého stavu ovzdušia:

- dodržať Program starostlivosti o lesy,
- realizovať opatrenia na znižovanie imisí od stredných a malých zdrojov znečisťovania ovzdušia,
- zabezpečiť pravidelnú údržbu komunikácií, hlavne po zimnom období odstrániť zostatkový posypový materiál,
- v riešenom území neuvažovať s budovaním stredných a veľkých zdrojov znečisťovania ovzdušia; uvažovať s plynom, ako hlavným vykurovacím médiom v obci,
- všetky existujúce a navrhované komunikácie v zastavanom území riešiť so spevneným, bezprašným povrchom; na území mesta neumiestňovať také prevádzky, ktoré by prašnosťou a produkciou škodlivých látok mohli nevhodne ovplyvniť kvalitu ovzdušia,
- vplyv emisnej záťaže dopravy na okolitú obytnú výstavbu korigovať výsadbou zelene na plochách zelene pozdĺž týchto komunikácií v obytnom území; rešpektovať ustanovenia platného zákona o ovzduší (v súčasnosti zákon č.137/2010 Z.z. o ovzduší v znení neskorších predpisov),
- neumiestňovať v obytnom území prevádzky produkujúce zápach a exhaláty,
- v navrhovaných a existujúcich prevádzkach výroby neumiestňovať výrobné prevádzky produkujúce zápach a exhaláty,
- v riešenom území vo väzbe na obytné územie nebudovať poľné hnojiská ani iné prevádzky a zariadenia, ktoré by zápachom obťažovali uvedené územie,
- pri umiestňovaní výrobných prevádzok, vrátane nových prevádzok v existujúcich areáloch, dôsledne rešpektovať a realizovať legislatívu v oblasti pred účinkami zápachu pred prípadnými negatívnymi vplyvmi, ktorými sa zabezpečí ochrana okolitej obytnej zóny

B.14.5 Hluk

Zdrojom hluku v obci je najmä doprava po ceste I. triedy, ktorá vedie mimo z. ú. obce a po ceste III. triedy, ktorá vedie cez stred obce.

Zaťaženie hlukom nie je také veľké, aby bolo potrebné uvažovať o špeciálnych protihlukových opatreniach. Účinky hluku možno zmierniť stavebnými úpravami objektov použitím zvukovoizolačných okien a dverí, omietok, zmenou dispozície, oplotením, izolačnou zeleňou.

Opatrenia z hľadiska obmedzenia hluku a vibrácií:

- neumiestňovať v riešenom území prevádzky produkujúce hluk a vibrácie,

- akceptovať ochranné pásma z umiestnenej nadradenej cestnej dopravy, v ochrannom pásme neumiesťovať obytnú výstavbu,
- pri prevádzkovaní telovýchovných a športové zariadení, rekreačných podujatí v obci na plochách športu a rekreácie regulovať a usmerňovať činnosť tak aby nepriaznivo neovplyvňovala okolie, najmä obytnú zástavbu hlukom, prachom alebo svetlom v súlade s platným zákonom o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia (v súčasnosti zákon č.355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, §22, ods.2)
- pri realizácii nových komunikácií a rekonštrukciách ciest je nutné postupovať v súlade s platnými vyhláškami o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a požiadavkách na objektivizácii hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí (v súčasnosti vyhláška MZ SR č.237/2009 Z.z., ktorou sa dopĺňa vyhláška MZ SR č.549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a požiadavkách na objektivizácii hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí)
- v existujúcich a navrhovaných výrobných zónach neprekračovať stanovené hodnoty prašnosti hluku, vibrácií a svetla nad prípustnú mieru v súlade s platným zákonom (v súčasnosti zákon č.355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, §22 ods.2)

B.14.6 Elektrosmog

Elektrosmog je každé elektromagnetické žiarenie, ktoré je umelo človekom vyrobené a teda nie prírodného charakteru. Zvyčajne je elektrosmog rozdelený do dvoch typov:

- nízkofrekvenčný elektrosmog do 1MHz (trakčné vedenie železníc, vysokonapäťové vedenie, transformátory, úsporné žiarovky, spotrebná elektronika ...),
- vysokofrekvenčný elektrosmog 1 MHz a viac (mobilné telefóny, základňové stanice BTS, rozhlasové a televízne vysielacie, Wi-Fi, Bluetooth, satelity, radary ...).

Každé elektromagnetické žiarenie sa skladá z elektrických a magnetických zložiek.

Elektromagnetické pole pochádza z káblov, nie zo stožiarov elektrického vedenia. Najvyššia úroveň polí je na strane prostredných vodičov v kábloch. Ako ďaleko sú polia šírené, závisí na napätí linky (elektrické pole) a prúdu, ktorý káblom preteká (magnetické pole). Čím vyššie je napätie alebo prúd, tým ďalej sa polia šíria. Jediný spôsob, ako získať spoľahlivú predstavu o veľkosti polí z vysokonapäťových rozvodov je meranie.

Úrovně magnetického pola pravdepodobne klesajú na úrovni asi 120 metrov od 400 kV a 220 kV linky, 100 metrov od vedenia 110 kV, 50 metrov od 22 kV, 25 m od vedenia 11 kV. Veľké elektrické pole okolo napájacích káblov priťahuje všetky druhy vzdušných znečisťujúcich častíc, vrátane tých škodlivých. Elektrické pole sa výrazne znižuje takmer všetkými stavebnými materiálmi, s výnimkou klasického skla. Stromy a kríky tiež znižujú elektrické polia.

V návrhu územného plánu sa rešpektujú ochranné pásma elektrických vedení, ktoré zabezpečujú aj ochranu pred žiarením. V prípade návrhu a realizácie výstavby v ochrannom pásme elektrického vedenia je nutné realizovať jeho prekládku.

B.14.7 Nakladanie s odpadmi

V súlade s ustanoveniami zákona č.223/2001 Z. z. o odpadoch v aktuálnom znení sa nakladanie s odpadom riadi Programami odpadového hospodárstva Slovenskej republiky, územných celkov, jeho častí a pôvodcov odpadov. Záväzná časť Programu odpadového hospodárstva Žilinského kraja bola vydaná Všeobecne záväzným nariadením Krajského úradu v Žiline č.2/2002 z 13.6.2002, záväzná časť Programu odpadového hospodárstva okresu Dolný Kubín bola vydaná Všeobecne záväzným nariadením Okresného úradu v Dolnom Kubíne. Nakladanie s odpadmi v obci sa riadi Programom odpadového hospodárstva Žilinského kraja.

Tab. č. 36 - Množstvá odpadu

Kód odpadu	Názov odpadu	Kategória odpadu	Množstvo (v t)
200139	plasty - PET	O	16,6
200101	papier a lepenka	O	11,6
200133	batérie a akumulátory s Pb2Hg	N	1,2
200126	odpadové oleje	N	
200121	odpady so žiaroviek	N	

ÚPN obce Istebné - Návrh na prerokovanie

Kód odpadu	Názov odpadu	Kategória odpadu	Množstvo (v t)
200101	Odpady z viacvrstvových materiálov (okrem r.1)	O	0,9
200136	Vyradené elektric.a elektronické zariadenie s obs.NL	N	2,6
200139	Odpady z plastov - PE	O	
200139	Odpady z plastov - PP	O	
200139	Odpady z plastov - PS	O	
200139	Odpady z plastov - PVC	O	
200102	Odpady zo skla	O	33,6
200201	Biologicky rozložiteľný odpad	O	
200140	Kovový odpad	O	1,4
200301	zmesový komunálny odpad	O	183,8
	ODPADY SPOLU	O + N	251,7

*zdroj : štatistika obce Istebné, 2017

V roku 2017 sa v obci vyprodukovalo spolu 251,7 komunálneho odpadu, t.j. v priemere 179,9 kg odpadu na obyvateľa. Objemový komunálny odpad z obce sa ukladá na regionálnu skládku v meste Dolný Kubín - Široká, skládkovanie, zber a odvoz komunálneho odpadu zabezpečujú oprávnené organizácie, ktorými sú v súčasnosti Technické služby s.r.o Dolný Kubín, spoločnosť EKORAY s.r.o, Námestovo na separovaný odpad a spoločnosť COR WASTE s.r.o. Dolný Kubín na biologicky rozložiteľný kuchynský odpad.

V obci je zavedený zber separovaného odpadu - zber papiera, skla, plastov, textilu a nebezpečného odpadu.

Opatrenia pri nakladaní s odpadmi, na zníženie množstva odpadov:

- dôsledne zabezpečiť v riešenom území realizáciu triedeného zberu odpadu, s cieľom zníženia odpadov vyvázaných na zmluvne zabezpečenú skládku,
- rešpektovať v území ustanovenia platného zákona o odpadoch (v súčasnosti zákon č.79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov):
 - 1) zhodnocovať biologicky rozložiteľný odpad v každej domácnosti - v objektoch IBV a HBV, v objektoch OV a ostatných prevádzkach v obci, s potenciálom produkcie biologicky rozložiteľného odpadu, zabezpečiť kompostér pre medziuskladenie tohto druhu odpadu aj jeho pravidelný odvoz na zhodnotenie,
 - 2) zabezpečiť pravidelný odvoz, zhodnotenie a zneškodňovanie oddelených zložiek vytriedených komunálnych odpadov a tiež drobných stavebných odpadov a nebezpečných odpadov,
- pravidelný monitoring územia,
- sanovať nelegálne vzniknuté skládky,
- naďalej vyvážať TKO a stavebný odpad na riadenú skládku odpadov mimo k. ú. obce,
- v katastrálnom území neuvažovať o zriadení skládok odpadov,
- zabezpečiť sanáciu a rekultiváciu území po nepovolených skládkach odpadov,
- zabezpečiť dôslednú separáciu odpadov na zbernom dvore

Navrhujeme:

- v bývalom areáli hospodárskeho dvora, v navrhovaných plochách zmiešaného územia ZU-03, vybudovať zberný dvor a obecnú kompostáreň

B.14.8 Obytné prostredie

Okrem nepriaznivých vplyvov na životné prostredie, uvedených v predchádzajúcich častiach, kvalitu obytného prostredia v obci negatívne ovplyvňujú ďalšie problémy :

- a) Malú časť obytného územia obce zasahuje aj ochranné pásmo cintorína v šírke 50 m. Pre zníženie negatívneho vplyvu z hľadiska hygienického i estetického pôsobenia je potrebné doplniť výsadbu drevín po obvode cintorína a podľa odborného návrhu doplniť aj zeleň vnútri cintorína. Použiť je potrebné najmä miestne druhy ihličnatých a listnatých drevín.
- b) Potenciálnym zdrojom znečistenia obytného prostredia je aj chov hospodárskych zvierat a hydiny pri obytných domoch. Pre obmedzenie vplyvu znečistenia ŽP hospodárskymi zvieratami je potrebné :
 - dodržiavať hygienickú ochrannú vzdialenosť od obytných budov (minimálne 10 m, ak stavba nemá okná ani dvere orientované k hospodárskej budove, inak minimálne 15 m; vzdialenosť od školských,

predškolských zariadení je minimálne o 25 m väčšia; vzdialenosť hospodárskych budov od uličnej čiar je minimálne 10 m;

- chov mäsozravných kožušinových zvierat v zastavanom území nie je dovolený,
- pre vyvážanie exkrementov z hospodárskeho dvora využívať prednostne hospodárske komunikácie, pozdĺž komunikácií odporúčame vysadiť aleje nízkorastúcich drevín.

c) Kvalitu obytného prostredia v obci znehodnocujú vyústenia a priesaky splaškových vôd, príp. močovky z chovov hospodárskych zvierat. V niektorých úsekoch toku chýbajú brehové porasty, ktoré sú pre priaznivé uplatnenie vodného toku v obytnom a krajinnom prostredí veľmi dôležité.

Ďalšie opatrenia v oblasti obmedzenia negatívnych vplyvov na bývanie pracovné a životné prostredie:

- v prípade umiestnenia objektov občianskej vybavenosti v riešenom území akceptovať podmienku nena-rušenia pohody a kvality bývania v dotykovom obytnom území, napr. zásobovaním či samotnou pre-vádzkou
- v prípade umiestnenia aj funkcie drobnej občianskej vybavenosti v stavbách s bývaním (bytových do-moch a rodinných domoch) akceptovať podmienku umiestnenia len prevádzok služieb nevýrobného charakteru a takých funkcií ktoré nebudú mať negatívny vplyv na pohodu a kvalitu bývania a ktoré ne-budú zdrojom akýchkoľvek škodlivých faktorov pracovného a životného prostredia
- zabezpečiť posúdenie možného negatívneho vplyvu ovplyvňujúceho kvalitu a pohodu bývania zo zdro-jov existujúcich a navrhovaných činností a prevádzok na zdravie obyvateľov v navrhovanej obytnej vý-stavbe z komunikácií nadradenej dopravy a prevádzok výrobného charakteru
- v areáli hospodárskeho dvora poľnohospodárskej výroby neumiestňovať služby a prevádzky, ktoré by mohli mať negatívny vplyv na kvalitu a pohodu bývania okolitej existujúcej a navrhovanej výstavby a mohli by byť zdrojom škodlivých faktorov pracovného a životného prostredia a tiež neumiestňovať prevádzky, ktoré sa vzhľadom na charakter činnosti a spôsob prevádzky vzájomne vylučujú

B.14.9 Opatrenia vyplývajúce zo "Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klí-my"

Stále intenzívnejšie negatívne prejavy a dôsledky zmeny klímy vyvolali aj na Slovensku potrebu identifikovať a navrhnuť preventívne adaptačné opatrenia, ktorými by sa v budúcnosti mali minimalizovať nepriaznivé dôsledky zmeny klímy v jednotlivých oblastiach prírodného a sociálneho prostredia. V tejto súvislosti MŽP SR vypracovalo „Stratégiu adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy“ (prijaté uznesením vlády SR č.148/2014). V r.2017 vypracovalo MŽP jej aktualizáciu, prijatú uznesením vlády SR č.478/2018). Aplikáciou príslušných navrhnutých adaptačných opatrení má aj územný plán obce vytvoriť základné územnotechnické predpoklady pre realizáciu opatrení, ktoré budú smerovať k zmierneniu nepriaznivých dôsledkov zmeny klí-my na sídelné prostredie.

Z navrhovaných opatrení sú pre riešené územie aktuálne nasledovné adaptačné opatrenia pre sídelné prostredie:

Opatrenia proti častejším a intenzívnejším vlnám horúčav

- zabezpečiť zvyšovanie podielu vegetácie a vodných prvkov v sídle,
- zabezpečiť a podporovať zamedzovanie prílišného prehrievania stavieb, napr. vhodnou orientáciou stavby k svetovým stranám, tepelnou izoláciou, tienením transparentných výplní,
- podporovať a využívať vegetáciu, svetlé a odrazové povrchy na budovách a v dopravnej infraštruktúre,
- zabezpečiť a podporovať ochranu funkčných brehových porastov v sídlach,
- zabezpečiť prispôsobenie výberu drevín pre výsadbu v sídlach meniacim sa klimatickým podmienkam,
- vytvárať komplexný systém plôch zelene v sídle v prepojení do kontaktných hraníc sídla a do priľahlej krajiny,

Opatrenia proti častejšiemu výskytu silných vetrov a víchríc

- zabezpečiť a podporovať výsadbu lesa alebo spoločenstiev drevín v extraviláne,
- zabezpečiť udržiavanie dobrého stavu, statickej a ekologickej stability stromovej vegetácie,
- zabezpečiť dostatočný odstup stromovej vegetácie od elektrických vedení,

Opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha

- podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody,
- podporovať a zabezpečovať zvýšené využívanie lokálnych vodných plôch a dostupnosť záložných vodných zdrojov,

Opatrenia proti častejšiemu výskytu intenzívnych zrážok

- zabezpečiť a podporovať zvýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení, navrhnutých ohľaduplne k životnému prostrediu,

- zabezpečiť a podporovať zvýšenie infiltračnej kapacity územia diverzifikovaním štruktúry krajiny pokrývky, s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov v extraviláne obce a minimalizovaním podielu nepriepustných povrchov na urbanizovaných plochách v intraviláne,
- zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržiavanie a infiltráciu dažďových vôd v sídle,
- zabezpečiť a podporovať renaturáciu a ochranu tokov a mokradí,
- usmerniť odtokové pomery pomocou drobných hydrotechnických opatrení,
- zabezpečiť a podporovať opatrenia proti vodnej erózii a zosuvom pôdy.

Opatrenia voči zvýšenému počtu tropických dní a častejšiemu výskytu vln horúčav

- koncipovať urbanistickú štruktúru sídla tak, aby umožňovala lepšiu cirkuláciu vzduchu; vytvárať a podporovať vhodnú mikroklimu pre chodcov, cyklistov v meste,
- zabezpečiť a podporovať zamedzovanie prílišného prehrievania stavieb, napr. vhodnou orientáciou stavby k svetovým stranám, tepelnou izoláciou, využívaním svetlých farieb a odrazových povrchov na budovách,
- vytvárať trvalé resp. dočasné prvky tienenia na verejných priestranstvách a budovách,
- zabezpečiť ochladzovanie interiérov budov,
- zabezpečiť, aby dopravné a energetické technológie, materiály a infraštruktúra boli prispôsobené klimatickým podmienkam,
- zvyšovať podiel vegetácie a vodných prvkov v sídlach, osobitne v zastavaných centrách miest,
- zabezpečiť revitalizáciu, ochranu a starostlivosť o zeleň v sídlach,
- vytvárať komplexný systém plôch zelene v sídle v prepojení do príľahlej krajiny; podporiť zriadenie sídelných lesoparkov,
- zabezpečiť udržiavanie dobrého stavu, statickej a ekologickej stability drevín; prispôsobiť výber drevín pre výsadbu klimatickým podmienkam, pri voľbe druhov uprednostňovať pôvodné a nealergénne druhy pred inváznymi,
- podporovať vertikálne zazelenenie a zvýšiť podiel zelených striech a fasád,
- zachovať a zvyšovať podiel vegetácie v okolí dopravných komunikácií,
- zabezpečiť starostlivosť, údržbu a budovanie vodných plôch,
- zabezpečiť a podporovať ochranu funkčných brehových porastov v zastavanom území aj mimo zastavaného územia obce.

Opatrenia voči extrémnym poveternostným situáciám (búrky, víchrice, tornáda)

- zabezpečiť a podporovať implementáciu opatrení proti veternej erózii, napr. ochranou a výsadbou vetrolamov a živých plotov,
- zabezpečiť a podporovať výsadbu spoločenských drevín a aplikáciu prenosných zábran v územiach mimo z. ú. sídiel pre zníženie intenzity víchric a silných vetrov.

Opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha

- zabezpečiť udržateľné hospodárenie s vodou v sídlach,
- podporovať a zabezpečiť zvýšené využívanie lokálnych vodných plôch a dostupnosť záložných vodných zdrojov,
- zabezpečiť a podporovať zvýšené využívanie infiltračnej kapacity územia diverzifikovaním štruktúry krajiny pokrývky s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov,
- minimalizovať podiel nepriepustných povrchov a nevytvárať nové nepriepustné plochy na antropogénne ovplyvnených pôdach v urbanizovanom území sídla,
- podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody,
- zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržiavanie a infiltráciu dažďových vôd v sídlach, osobitne v zastavaných centrách sídiel,
- zabezpečiť racionalizáciu využívania vody v budovách a využívanie odpadovej "sivej" vody,
- zabezpečiť minimalizáciu strát vody v rozvodných sieťach,
- v menších obciach podporovať výstavbu domových čistiarní odpadových vôd a koreňových čistiarní,
- zabezpečiť starostlivosť, údržbu, revitalizáciu a budovanie vodných plôch a mokradí.

Opatrenia voči častejšiemu výskytu extrémnych úhrnov zrážok

- zabezpečiť protipovodňovú ochranu sídiel,
- zabezpečiť a podporovať zvýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení, navrhnutých ohľaduplne k životnému prostrediu,
- zabezpečiť používanie a plánovanie priepustných povrchov, ktoré zabezpečia prirodzený odtok vody a jej vsakovanie do pôdy,
- zabezpečiť zadržiavanie strešnej vody, napr. strešnými alebo dažďovými záhradami,

- zabezpečiť budovanie dažďových záhrad, vsakovacích a retenčných zariadení, mikromokradí, depresných mokradí,
- diverzifikácia odvádzania dažďovej vody (do prírodných alebo umelých povrchových recipientov, do kanalizácie iba v nevyhnutnom prípade),
- zabezpečiť dostatočnú kapacitu prietoku kanalizačnej sústavy,
- zabezpečiť a podporovať opatrenia proti vodnej erózii a zosuvom pôdy.

B.15 VYMEDZENIE PRIESKUMNÝCH ÚZEMÍ, CHRÁNENÝCH LOŽISKOVÝCH ÚZEMÍ A DOBÝVACÍCH PRIESTOROV

V katastrálnom území obce sa nachádza ložisko nevyhradeného nerastu (LNN) "Istebné - stavebný kameň (4358)", evidované Štátnym geologickým ústavom Dionýza Štúra, Bratislava.

V katastri sa nenachádza prieskumné územie ani dobývací priestor.

Nenachádzajú sa tu lokality chránené banskými predpismi.

Navrhujeme:

- *dodržať ustanovenia §18 a §19 banského zákona tak, aby bola zabezpečená ochrana výhradných ložísk (LNN) proti znemožneniu alebo sťaženiu ich dobývania*

B.16 VYMEDZENIE PLÔCH VYŽADUJÚCICH ZVÝŠENÚ OCHRANU

V katastrálnom území obce si zvýšenú ochranu vyžadujú plochy súvisiace s návrhom ochrany území stanovených v R-ÚSES, zapracovaných v KEP a s následným prevzatím do návrhu ÚPN – O Istebné. Jedná sa o územia, ktoré sú súčasťou samostatnej kapitoly :

- ✓ územia európskeho významu a chránené vtáčie územia
- ✓ OP Národného parku Malá Fatra
- ✓ maloplošne chránené územia
- ✓ mokrade medzinárodného významu
- ✓ biokoridory nadregionálne, regionálne a lokálne
- ✓ genofondové lokality
- ✓ biocentrá

Tieto ekologicky hodnotné územia je potrebné chrániť pred poškodením, nevhodnými zásahmi, zničením – napr. odvodnením, zasypaním, ap.

V k. ú. nie je podľa údajov ŠGÚDŠ Bratislava žiadna evidovaná odvezená skládka odpadu ani opustená skládka bez prekrytia (nelegálna skládka).

Počas terénneho prieskumu boli identifikované menšie nelegálne skládky odpadov hlavne južne od zastavaného územia obce v okolí potoka Istebnianka.

V riešenom území je potrebné rešpektovať:

- a) rešpektovať ložisko nevyhradeného nerastu (LNN) "Istebné - stavebný kameň (4358)", ložisko nevyhradeného nerastu je podľa platného znenia banského zákona súčasťou pozemku,
- b) dodržať ustanovenia §18 a §19 banského zákona tak, aby bola zabezpečená ochrana výhradných ložísk proti znemožneniu alebo sťaženiu ich dobývania (hranica LNN - ložiska nevyhradeného nerastu - je vyznačená v grafickej časti - výkres č.2_KUN M 1:10000)
- c) rešpektovať vymedzené plochy vyžadujúce si zvýšenú ochranu - riziká stavebného využitia územia :
 - 1) evidované svahové deformácie - potenciálne (vid' výkres č.2, č.3) vyžadujúce zvýšenú ochranu v súlade s platnými vyhláškami (v súčasnosti vyhláška MŽP č.55/2001 Z.z., § 12 odst. 4, písm.o)) - vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných zosuvov je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom; územia s výskytom aktívnych svahových deformácií nie sú vhodné na stavebné využitie
 - 2) priemyselná skládka – Istebné OFZ - pred akoukoľvek výstavbou na území bývalých skládok je potrebné zabezpečiť sanáciu a rekultiváciu územia a inžinierskogeologický prieskum
 - 3) vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa platného zákona o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia (v súčasnosti zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia v znení neskorších predpisov) a platnej vyhlášky, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia (v súčasnosti vyhláška Ministerstva zdravotníctva SR č. 98/2018 Z. z.)

B. 17 VYHODNOTENIE DÔSLEDKOV STAVEBNÝCH ZÁMEROV A INÝCH NÁVRHOV NA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDE A LESNÝCH POZEMKOCH

B.17.1 Predmet stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde v ÚPN-O ISTEBNÉ

V k. ú. obce Istebné sú zábery PP riešené v zastavanom území obce a v priamom dotyku s ním. Rozvoj obce nie je možný bez toho, aby sa zaberali aj osobitne chránené pôdy, vzhľadom na fakt, že v priamej nadväznosti na zastavané územie sa vyskytujú aj tieto pôdy. Navrhované rozvojové plochy priamo nadväzujú na doterajšiu zástavbu. Mimo zastavaného územia je navrhnutý rozvoj jednak obytnej funkcie ako aj výrobných plôch, služieb a občianskej vybavenosti.

B.17.1.1 Použité podklady

- Zákon č.220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení jeho novelizácie č.57/2013 Z.z.
- Nariadenie vlády SR č.58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy
- Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva SR č.508/2004 Z.z., ktorou sa vykonáva § 27 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva SR č.59/2013 Z.z. ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 508/2004 Z.z., ktorou sa vykonáva § 27 zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- urbanistické riešenie ÚPN-O Istebné
- mapové podklady s vyznačenými hranicami a 7 miestnym kódom BPEJ

B.17.1.2 Pôdne pomery a kvalita pôdy

Pôdy dotknuté navrhovaným záberom sú prevažne na miernych svahoch. Z hľadiska hodnotenia typologicko-produkčných kategórií prevládajú v riešenom území produkčné trvalé trávne porasty a menej produkčné trvalé trávne porasty. V záberoch pre nepoľnohospodárske využívanie sú zastúpené orné pôdy, trvalé trávne porasty a záhrady.

Podľa zák. č. 57/2013 Z.z., ktorým sa novelizoval zákon č.220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy, je potrebné chrániť najkvalitnejšiu pôdu v katastrálnom území. Podľa Nariadenia vlády SR č.58/2013 Z.z. v katastrálnom území Istebné sú to poľnohospodárske pôdy nasledovných BPEJ : **0802005, 0805001, 0806002, 0806042, 0863212, 0863412, 0869412, 0869415, 0963212.**

Pôdne pomery

Z hľadiska pôdných podmienok sa v okolí obce vyskytujú z pôdne typy na poľnohospodárskej pôde najmä:

- **Fluvizeme** - sa nachádzajú v nivách riek, kde bol ich vývoj opakovane narušovaný záplavami. Ich pôdny profil sa tým často obohacuje o novú vrstvu kalových sedimentov, čo sa prejavuje jeho zvrstvením (tu sa nejedná o pôdne horizonty ale o tzv. pôdne vrstvy). Podľa produkčného potenciálu jednotlivých pôdných subtypov môžu byť tieto pôdy zaradené do kategórií od vysoko produkčných orných pôd po stredne produkčné trvalé trávne porasty. Ich produkčný potenciál sa pohybuje v rozsahu 33 - 90 bodov (v 100 bodovej stupnici). Nachádzajú sa v blízkosti vodného toku Istebnianka. Takmer celá výmera fluvizemí sa už intenzívne poľnohospodársky nevyužíva ako orné pôdy. Vo väčšej miere sa už nachádzajú v zastavanom území obce Istebné. Tie územia ktoré sa intenzívne obrábajú v malej miere sa nachádzajú v blízkosti vodného toku Istebnianka, severne a južne od zastavaného územia.
- **Kambizeme** - patria do skupiny hnedých pôd, s dominantným procesom vnútropôdneho zvetrávania. Nájdeme ich najviac na zvetralinách a svahovinách nekarbonátových hornín. Na substrátoch flyšového charakteru sú tieto pôdy hlbšie a menej kamenité, často reprezentované luvizemným až pseudoglejovým subtypom. Kambizeme sú pôdy len podpriemerne úrodné, sú to spravidla kyslé minerálne chudobné pôdy s nízkym obsahom humusu. Radíme ich k pôdam málo odolným voči degradácii a silne až extrémne erózne ohrozené (prevažne ide o plytké pôdy s nestabilnou pôdnou štruktúrou. Sú rozšírené východne , západne a severne od zastavaného územia Istebné.

ÚPN obce Istebné - Návrh na prerokovanie

Pôdne typy dotknuté záberom poľnohospodárskej pôdy

BPEJ	Poznámka	Pôdne typy
0806042	chránená pôda	Fluvizeme typické, stredne ťažké, v starších klasifikáciach : nívne pôdy. Majú svetlý humusový horizont
0863212 0863412	chránená pôda	Kambizeme typické na minerálne bohatých zvetralinách flyša, stredne ťažké
0970413 0870418		Kambizeme pseudoglejové na flyši, ťažké až veľmi ťažké
0869415	chránená pôda	Kambizeme pseudoglejové na flyši, stredne ťažké
0982772		Kambizeme (typ) na flyši, na výrazných svahoch

Bonita pôdy

Poľnohospodárske pôdy sú v rámci Slovenska hodnotené ako stredne produkčné pôdy. Lesné pôdy sú prevažne dobré, vo vyšších polohách menej dobré a v najvyšších polohách zlé. Z hľadiska kvality pôd, vyjadrenej BPEJ, sú tu pôdy zaradené do skupiny 5. – 9.

Dotknuté skupiny BPEJ záberom poľnohospodárskej pôdy

Skupina BPEJ	Kód BPEJ
5	0806042, 0863212
7	0863412, 0970413, 0870418, 0869415, 0963412
9	0982672, 0982772

Pôda a jej ochrana

Väčšina tunajších pôd bola ovplyvnená činnosťou človeka. Nesystémové úpravy v krajine, ako napr. likvidácia rozptýlenej zelene, neopodstatnené melioračné úpravy a rekultivácie, narušili vodný režim v krajine (vysoký výpar, pokles hladiny podzemných vôd, urýchlenie odtoku vody) a podporili negatívny vplyv vodnej a veternej erózie, a tiež zasoľovanie pod.

Z uvedeného dôvodu je nevyhnutná ochrana a kultivácia pôdneho krytu, ktorá vyplýva aj zo vstupu Slovenskej republiky do európskych štruktúr. Obec sa preto musí pri výkone činností v oblasti ochrany pôd riadiť platnou legislatívou.

Úhrnné hodnoty druhov pozemkov v k. ú. obce

Druh pozemkov	Výmera v ha	Podiel v %
orná pôda	41,6	3,7
záhrady	17,0	1,5
lúky a pasienky-TTP	360,2	31,9
sady	-	-
Poľnohospod. pôda spolu	418,8	37,1
lesná pôda	597,3	52,9
vodné plochy	10,8	0,9
zastavané plochy	63,2	5,6
ostatné plochy	39,1	3,5
Celkom	1.129,2	100,0

*zdroj : ŠÚSR, 2018

Z uvedeného percentuálneho členenia je možné vyčítať charakteristické ukazovatele :

- poľnohospodárske využitie krajiny
(%poľnohospodárskej pôdy z celkovej výmery..... 37,1 %
- stupeň zornenia (% ornej pôdy z celkovej výmery poľnohosp. pôdy)..... 3,7 %
- stupeň zatravnienia (% TTP z celkovej výmery poľnoh. pôdy)..... 31,9 %
- lesné pozemky sa podieľajú na celkovej výmere katastrálneho územia..... 52,9 %

Hydromelioračné zariadenia

V k. ú. sa nenachádzajú funkčné hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácie š.p..

V k. ú. Istebné je vybudované detailné odvodnenie poľnohospodárskych pozemkov drenážnym systémom neznámeho vlastníka, znázornené v grafickej časti.

B.17.1.3 Zdôvodnenie urbanistického riešenia z hľadiska uplatnenia zásad ochrany poľnohospodárskej pôdy

Pri spracovaní návrhu urbanistickej koncepcie, funkčnej a priestorovej optimalizácie územia boli stanovené zásady, zohľadňujúce :

- historický vývoj obce, pri rešpektovaní jej prirodzenej vývojovej kontinuity, funkčné a kompozičné predpoklady,
- limity využitia plôch katastrálneho územia v súlade s prírodnými danosťami a potrebou vytvoriť podmienky pre trvalé udržiavanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, zachranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny, dosiahnutie a udržanie ekologickej stability, zachovania diverzity a rozmanitosti prírodného prostredia,
- technické limity územia a s nimi súvisiace obmedzenia,
- vytvorenie predpokladov, zabezpečujúcich vytváranie harmonického prostredia v obci a vo voľnej krajine,
- vytvorenie ponuky využiteľných voľných plôch, napomáhajúcej rozvoju všetkých funkcií, vrátane hospodárskej základne obce.

V súlade s celkovou koncepciou rozvoja obce, boli rozvojové plochy situované v rámci zastavaného územia obce využitím voľných, nezastavaných prieluk a v priamej nadväznosti na zastavané územie. Obec má obmedzené možnosti rozvoja, hlavne z dôvodu prírodných limitov (OP NP Malá Fatra, hranica SKÚEV, SKCHVÚ) ako aj technických limitov (vedenia VN, ochranné pásma, zosuvné územia, ap.).

Poľnohospodárska pôda v z. ú. alebo v priamom dotyku s ním je zaradená medzi chránenú najkvalitnejšiu poľnohospodársku pôdu. Návrh rozvoja obce, sčasti aj na chránenej poľnohospodárskej pôde, vyplýva zo skutočnosti obmedzených rozvojových možností, resp. že nechránená pôda sa nachádza v polohách, bez možnosti napojenia na súčasné zastavané územie, bez možnosti vybudovania dopravného napojenia a technickej infraštruktúry.

V zmysle platného zákona o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy (v súčasnosti §13 a §14 zákona č.220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy, v znení jeho novelizácie č.57/2013 Z.z.), sa musí dbať na ochranu poľnohospodárskej pôdy a riadiť sa zásadami jej ochrany pri každom obstarávaní a spracovaní územnoplánovacej dokumentácie.

Pri urbanistickej koncepcii návrhu rozvoja územia boli uvedené zásady rešpektované nasledovne :

- zábery poľnohospodárskej pôdy pre rozvoj obce v návrhovom období boli navrhnuté v odôvodnenom a nevyhnutnom rozsahu,
- nie je narušená ucelenosť honov a nie je sťažené obhospodarovanie poľnohospodárskej pôdy nevhodným situovaním stavieb, jej delením a drobením alebo vytváraním častí nevhodných na obhospodarovanie poľnohospodárskymi mechanizmami.
- v návrhu sú riešené prístupy a poľné cesty na poľnohospodársku pôdu mimo zastavaného územia obce.

B.17.1.4 Územné vymedzenie záberov poľnohospodárskej pôdy

Záber poľnohospodárskej pôdy je vypracovaný v zmysle požiadaviek dotýkajúcich sa ochrany PP ustanovených v platnom zákone o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy (v súčasnosti zákon č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov).

Predmetom vyhodnotenia záberov poľnohospodárskej pôdy sú lokality vyplývajúce z urbanistického návrhu, ktoré sú v grafickej časti vyznačené vo výkrese č.7 - **Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde a lesných pozemkoch.**

Výkres č.7 je v územnom rozsahu v M = 1: 5 000. Plochy sú označené poradovými číslami záberov č.1 –21, s vyznačením druhu pozemku a skupiny kvality poľnohospodárskej pôdy, aktuálneho 7 miestneho kódu BPEJ.

Vyhodnotenie lokalít

Lokalita č.01-03	sú určené pre výstavbu rodinných domov a prístupové komunikácie
Lokalita č.04	je určená pre rozšírenie cintorína
Lokalita č.05	je určená pre verejnú zeleň s dopravnou plochou (parkovisko)
Lokalita č. 06 -07	sú určené pre výstavbu rodinných domov a prístupové komunikácie
Lokalita č.08	je určená pre bývanie v bytových domoch a občiansku vybavenosť
Lokalita č.09	je určená pre občiansku vybavenosť spolu s výrobou
Lokalita č.10	je určená pre výstavbu rodinných domov a prístupové komunikácie
Lokalita č. 11	je určená pre bývanie v bytových domoch spolu s vybavenosťou
Lokalita č. 12-18	sú určené pre výstavbu rodinných domov a prístupové komunikácie
Lokalita č. 19-21	sú určené pre verejnú zeleň

V tabuľke – **Prehľad stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde** sú vyhodnotené lokality ktoré si vyžadujú záber poľnohospodárskej pôdy podľa návrhu ÚPN-O Istebné.

Pri výpočte záberov v lokalitách určených pre výstavbu, sa výmera záberov znižuje v zmysle regulatívov záväznej časti na jednotlivé funkčné plochy.

PREHLAD STAVEBNÝCH ZÁMEROV A INÝCH NÁVRHOV NA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDE

Žiadateľ: Obec Istebné
Spracovateľ: p. Marta Kučerová
Dátum: október 2019

Kraj: Žilinský
Okres: Dolný Kubín
Obec: Istebné

Kat. územie : ISTEBNÉ

Číslo lokality	Funkčné využitie	Výmera lokality spolu v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy			Užívateľ poľnohospodárskej pôdy	Vybudované hydromeliorač. zariadenia (závlaha, odvodne-	Iná informácia - v zast. území k 1.1. 1990
			Spolu v ha	Z toho				
				Kód / skupina BPEJ	Výmera v ha			
01	BI-01	4,38	2,19	0970413/7 0806042/5	0,06 2,13	fyz. osoby	-	
02	BI-02	1,56	0,78	0970413/7 0870413/7	0,13 0,65	-	-	
03	BI-02	0,06	0,03	0806042/5	0,03	-	-	
04	ZC-02	0,12	0,12	0970413/7	0,12	-	-	
05	DP-05 +ZV-01	0,35	0,35	0870413/7	0,35	-	-	
06	BI-05	3,02	1,51	0870413/7	1,51	-	-	
07	BI-08	1,86	0,93	0870413/7	0,93	-	-	
08	ZU-04	0,46	0,46	0806042/5 0870413/7	0,06 0,40	-	-	
09	ZU-02	0,59	0,59	0869415/7 0806002/5	0,01 0,58	-	-	
10	BI-18	1,95	0,975	0806002/5 0869415/7	0,76 0,215	-	-	
11	ZU-05	3,22	3,22	0863412/7 0863212/5	3,07 0,15	PD Veličná	-	
12	BI-13	0,28	0,14	0863412/7	0,14	fyz. osoby	-	
13	BI-13	0,44	0,22	0863412/7	0,22	-	-	

ÚPN obce Istebné - Návrh na prerokovanie

Číslo lokality	Funkčné využitie	Výmera lokality spolu v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy			Užívateľ poľnohospodárskej pôdy	Vybudované hydromeliorač. zariadenia (závlaha, odvodne-	Iná informácia - v zast. území k 1.1. 1990
			Spolu v ha	Z toho				
				Kód / skupina BPEJ	Výmera v ha			
14	BI-17	9,22	4,61	0863412/7 0982672/9 0963412/7 0806042/5	1,12 0,64 0,02 2,83	-	-	
15	BI-16	0,88	0,44	0982672/9 0806042/5	0,19 0,25	-	-	
16	BI-15	0,29	0,145	0982672/9 0982772/9	0,08 0,065	-	-	
17	BI-15	0,06	0,03	0982772/9	0,03	-	-	
18	BI-15	0,58	0,29	0806042/5 0982772/9	0,03 0,26	-	-	
19	ZV-02	0,06	0,06	0806042/5	0,06	-	-	
20	ZV-01	0,02	0,02	0806042/5	0,02	-	-	
21	ZV-02	0,04	0,04	0806042/5	0,04	-	-	
Spolu			29,44	17,15		17,15		

Celkový predpokladaný záber poľnohospodárskej pôdy je v k. ú. Istebné **cca 17,15** ha.

Vysvetlivky :

V stĺpci "kód / BPEJ" sú hrubo vyznačené BPEJ, zaradené medzi najkvalitnejšie v kat. území (*Nariadenie vlády SR č.58/2013 Z.z.*)

Funkčné využitie : BI - obytné územie (rodinné domy + prístupové komunikácie), DP - dopravné plochy, ZC - plocha zelene cintorína, ZU - zmiešané územie, ZV - plochy verejnej zelene

17.2 Predmet stavebných zámerov a iných návrhov na lesných pozemkoch

Pri riešení ÚPN-O Istebné neprišlo k záberom lesnej pôdy.

B.18 HODNOTENIE NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA Z HĽADISKA ENVIRONMENTÁLNYCH, EKONOMICKÝCH, SOCIÁLNYCH A ÚZEMNOTECHNICKÝCH DÔSLEDKOV

Navrhovaná koncepcia rozvoja obce prezentovaná v ÚPN vychádza z požiadaviek formulovaných v schválenom Zadaní pre ÚPN Istebné, pri rešpektovaní záväznej časti ÚPN VÚC Žilinského kraja, zámerov obce a požiadaviek jej obyvateľov, resp. investorov. Navrhované funkčné a priestorové využívanie územia bolo pri procese návrhu posúdené zo všetkých rozhodujúcich hľadísk, ktoré by mohli ovplyvniť kvalitu výsledného riešenia vo vzťahu jednak ku krajine, kultúrohistorickému dedičstvu, životnému prostrediu ako aj k budúcim „užívateľom“. V neposlednom rade prihliada na komplexnosť a vzájomný súlad navrhovaného riešenia.

Environmentálny aspekt

Navrhované riešenia a ich dôsledky nebudú mať, z hľadiska environmentálneho, negatívny vplyv na riešené územie. Pri tvorbe koncepcie boli vyhodnotené a zohľadnené všetky možné vplyvy, ktoré by mohli ovplyvniť kvalitu životného prostredia. Návrh ÚPN rešpektuje kosť územného systému ekologickej stability, vrátane navrhovaných nových prvkov miestneho územného systému a premieta ju do záväznej časti, rešpektuje všetky chránené územia európskeho, regionálneho aj lokálneho významu. Do záväznej časti boli zapracované aj výstupy z Krajinnoekologického plánu a rôzne opatrenia na zmiernenie stresových javov v krajine.

Ekonomický aspekt

Navrhované komplexné riešenie bude mať pre obec z dlhodobého hľadiska, v konečnom dôsledku, pozitívny ekonomický prínos. Územie priamo nadväzuje na z. ú. obce, ktoré je momentálne málo urbanizované, územný plán navrhuje efektívne zahustiť a dostávať, čo bude mať vplyv na ekonomiku a efektívnosť dopravnej a technickej infraštruktúry, čo sa prejaví v nákladoch na investície a prevádzku územia. Navrhované doplnenie plôch pre areál výroby a služieb umožní umiestniť nové výrobné prevádzky a tým zabezpečiť obci ekonomický rast a zároveň ponúknu nové pracovné príležitosti priamo v obci.

Sociálny aspekt

Navrhovaným posilnením urbanizačnej osi v centre obce o územie s polyfunkčným využitím, sa posilnia sociálne a kultúrne väzby medzi obyvateľmi. Vytvorením nových verejných priestorov, vybudovaním a úpravou nových oddychových plôch v zeleni s napojením na rekreačné zázemie obce, bude do istej miery ovplyvnená aj úroveň sociálneho prostredia, s priamym dopadom aj na budúcich návštevníkov obce.

Územno-technický aspekt

Navrhované riešenia z hľadiska územno-technických dôsledkov, ktoré vychádzajú z koncepcných rozvojových zámerov, ovplyvnia riešenia v území a to hlavne vzhľadom na dopravnú a technickú infraštruktúru a optimálne umiestnenie objektov, hlavne rodinných domov, ale v neposlednom rade aj riešenie posilnenia urbanizačných zámerov v centrálnej polohe obce. Priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia koncipované a zaregulované v ÚPN sa prejaví aj zväčšením rozsahu zastavaných plôch a dobudovaním dopravnej a technickej infraštruktúry.

Záver

V týchto súvislostiach možno konštatovať, že navrhované riešenia nebudú mať za následok zhoršenie životných podmienok obyvateľov a po ich realizácii budú mať také dôsledky, ktoré vo všetkých posudzovaných aspektoch pozitívne ovplyvnia obytné prostredie.

Vytvorenie ponuky využiteľných plôch napomôže rozvoju všetkých funkcií -bývania s občianskou vybavenosťou (priaznivé dôsledky na vývoj počtu obyvateľov obce, vekovú štruktúru, spokojnosť obyvateľov), výroby (priaznivý vplyv na zamestnanosť a rozpočet obce), rekreácie, športu a verejnej zelene (priaznivý vplyv na atraktivitu obce pre obyvateľov a návštevníkov, vytvorenie podmienok pre zdravý životný štýl obyvateľov).

Celkovo možno navrhované riešenie hodnotiť ako vhodné a primerané.

C. ZÁVÄZNÁ ČASŤ RIEŠENIA ÚZEMNÉHO PLÁNU

C.1 Zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia pre funkčné a priestorovo homogénne jednotky:

- a) rešpektovať základné funkčné členenie územia v súlade s výkresom č.2-Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia – katastrálne územie, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami v M 1:10 000, č.3-Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia – zastavané územie obce, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami v M 1:5 000,
- b) za hlavnú kompozičnú os sídelnej štruktúry je treba považovať urbanistickú štruktúru okolo cesty III. triedy prebiehajúcej stredom obce, pozdĺž Istebnianskeho potoka,
- c) za centrálny, ťažiskový priestor obce možno považovať priestor od evanjelického kostola po obecný úrad s kaštieľom a rímskokatolícky kostol, v ktorom sú v návrhu vytvorené podmienky pre vznik centra - zmiešané územie - zariadenia občianskej vybavenosti, služieb, verejných priestorov, bývania,
- d) rešpektovať stanovené funkcie pre jednotlivé bloky zástavby – hlavná funkcia je prvoradá a určujúca, doplnkové funkcie sú prípustné v rozsahu, neobmedzujúcim hlavnú funkciu,
- e) navrhovaná obytná výstavba –vo forme nízkopodlažnej zástavby rodinných domov - bude nadväzovať na existujúce obytné územie, s dôrazom na skompaktovanie urbanistickej štruktúry,
- f) v rámci formovania, resp. dopĺňania urbanistickej štruktúry v starej zástavbe je potrebné vychádzať z pôvodného charakteru zástavby a zachovať špecifický ráz vidieckeho priestoru,
- g) návrhom podporiť harmonizáciu urbanistickej štruktúry s okolitým krajinným prostredím; na vyvýšených, pohľadovo exponovaných polohách zabezpečiť nenarušenie súčasnej sídelnej štruktúry nevhodnou schématickou zástavbou; urbanistickou koncepciou vytvoriť podmienky aj pre uplatnenie prírodných dominánt, sídelnej a krajinnej zelene,
- h) zamedziť rozptýlenej obytnej zástavbe, vo voľnej krajine nevytvárať izolované urbanistické celky,
- i) pri osadzovaní stavieb (odstupy od hraníc pozemkov) rešpektovať ustanovenia platného zákona o územnom plánovaní a stavebnom poriadku a platnej vyhlášky, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie,
- j) podiel zastavaných a spevnených plôch nesmie prekročiť 50 % z celkovej výmery pozemkov rodinných domov,
- k) v architektonickom riešení nepoužívať cudzie regionálne prvky,
- l) tzv. brownfield - bývalý areál OFZ reštrukturalizovať a revitalizovať,
- m) rešpektovať a podporiť historický ráz vidieckej štruktúry v centrálnej časti obce od dreveného artikulárneho kostola po Csillaghyovský kaštieľ,
- n) prípustné, obmedzujúce alebo vylučujúce podmienky na využitie jednotlivých plôch a intenzitu ich využitia sú uvedené v kapitole C.2.

C.2 Prípustné, obmedzujúce alebo vylučujúce podmienky na využitie jednotlivých plôch a intenzitu ich využitia

Prípustné, obmedzujúce alebo vylučujúce podmienky na využitie jednotlivých plôch a mieru ich využitia sú uvedené v tabuľkách na nasledujúcich stranách. Vymedzenie jednotlivých plôch je vyznačené v schéme záväzných častí a v grafickej časti územného plánu (vo **výkrese č.2 - Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia - katastrálne územie, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami** a vo **výkrese č.3 Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia - zastavané územie obce, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami**).

ZÁVÄZNÉ REGULATÍVY PRE JEDNOTLIVÉ FUNKČNÉ PLOCHY

Označenie funkčnej plochy	Charakteristika funkčnej plochy	Záväzné regulatívy
BI-01	Obytné územie - plochy navrhovaných rodinných domov Hrady	– hlavná funkcia – obytná, bývanie v RD – doplnková funkcia - základná OV a služby - bez produkcie hluku a škodlivín – umiestnenie akýchkoľvek stavieb je podmienené spracovaním UPN-Z, resp. UŠ – nepripustiť hlučné, nehygienické prevádzky a prevádzky náročné na dopravu – odstavenie a garážovanie vozidla riešiť na vlastnom pozemku – max .zastavanosť pozemku – 40%, vrátane spevnených plôch a doplnkových stavieb – max. výška stavby 2 NP – objekty RD osadiť min. 6,0 m od hrany komunikácie – zosúladiť tvarové a architektonické riešenie všetkých stavieb na pozemku rodinného domu – max. výška oplotenia od ulice - 1,40 m – v rámci územia ponechať dostatočný dopravný priestor pre umiestnenie komunikácií a technickej infraštruktúry, min. š=10,0 m medzi oploteniami – v území riešiť plochu pre umiestnenie detských ihrísk a verejnej zelene – rešpektovať biokoridor a OP Istebnianskeho potoka = 5,0 m – spolu s novými stavbami ukončovať aj terénne úpravy s výsadbou zelene
BI-02	Obytné územie - plochy existujúcich a navrhovaných rodinných domov Gašova roveň	– hlavná funkcia – obytná, bývanie v RD – doplnková funkcia - základná OV a služby - bez produkcie hluku a škodlivín – pred akokoľvek výstavbou je potrebné spraviť inžiniersko-geologické posúdenie územia vzhľadom na potenciálne zosuvné územie – nepripustiť hlučné, nehygienické prevádzky a prevádzky náročné na dopravu – odstavenie a garážovanie vozidla na vlastnom pozemku – max. výška objektov - 2 NP – rešpektovať prevládajúci charakter okolitej zástavby (výškové zónovanie, sklon, tvar a orientácia strechy), zachovať mierku stavieb a tvaroslovie regiónu – max. zastavanosť pozemku vrátane doplnkových stavieb a spevnených plôch - 40% – v území rešpektovať existujúce komunikácie – v území rešpektovať navrhované komunikácie a dopravné napojenia do obytného územia BI-01 – rešpektovať biokoridor a OP Istebnianskeho potoka = 5,0 m
BI-03	Obytné územie - plochy existujúcich rodinných domov	– hlavná funkcia – obytná, bývanie v RD – doplnková funkcia - základná OV a služby - bez produkcie hluku a škodlivín – nepripustiť hlučné, nehygienické prevádzky a prevádzky náročné na dopravu

ÚPN obce Istebné - Návrh na prerokovanie

Označenie funkčnej plochy	Charakteristika funkčnej plochy	Záväzné regulatívy
	ných domov na pozemkoch s pôvodnou parceláciou	– odstavenie a garážovanie vozidla riešiť na vlastnom pozemku – prípustná je dostavba existujúcich stavebných prieluk pri rešpektovaní pôvodnej zástavby (uličná čiara, výškové zónovanie, sklony a orientácia striech, ap.) a pôvodnej parcelácie – max .zastavanosť pozemku – 40%, vrátane spevnených plôch a doplnkových stavieb – max. výška stavby 2 NP – rešpektovať prevládajúci charakter okolitej zástavby a zachovať mierku stavieb a tvaroslovie regiónu – objekty RD osadiť na uličnú čiaru – zosúladiť tvarové a architektonické riešenie všetkých stavieb na pozemku rodinného domu – v území rešpektovať existujúce komunikácie – rešpektovať biokoridor a OP Istebnianskeho potoka = 5,0 m – spolu s novými stavbami ukončovať aj terénne úpravy s výsadbou zelene
BI-04	Obytné územie - plochy existujúcich rodinných domov na pozemkoch s pôvodnou parceláciou - bez ďalšieho rozvoja bývania	– hlavná funkcia – obytná, bývanie v RD – doplnková funkcia - základná OV a služby - bez produkcie hluku a škodlivín – nepripustiť hlučné, nehygienické prevádzky a prevádzky náročné na dopravu – odstavenie a garážovanie vozidla na vlastnom pozemku – max. výška objektov - 2 NP – pri rekonštrukcii, resp. nadstavbe a dostavbe, rešpektovať prevládajúci charakter okolitej zástavby (výškové zónovanie, sklon, tvar a orientácia strechy), zachovať mierku stavieb a tvaroslovie regiónu – max. zastavanosť pozemku vrátane doplnkových stavieb a spevnených plôch - 40% – rešpektovať existujúcu trasu diaľkového telekomunikačného kábla – rešpektovať OP Národnej kultúrnej pamiatky – rešpektovať OP cintorína – rešpektovať biokoridor a OP Istebnianskeho potoka = 5,0 m
BI-05	Obytné územie - plochy navrhovaných rodinných domov - Dlhé hony (oproti cintorínu)	– hlavná funkcia – obytná, bývanie v RD – doplnková funkcia - základná OV a služby - bez produkcie hluku a škodlivín – nepripustiť hlučné, nehygienické prevádzky a prevádzky náročné na dopravu – odstavenie a garážovanie vozidla riešiť na vlastnom pozemku – max .zastavanosť pozemku – 40%, vrátane spevnených plôch a doplnkových stavieb – max. výška stavby 2 NP – objekty RD osadiť min. 6,0 m od hrany komunikácie – zosúladiť tvarové a architektonické riešenie všetkých stavieb na pozemku rodinného domu – max. výška oplotenia od ulice - 1,40 m

ÚPN obce Istebné - Návrh na prerokovanie

Označenie funkčnej plochy	Charakteristika funkčnej plochy	Záväzné regulatívy
		– v rámci územia ponechať dostatočný dopravný priestor pre umiestnenie komunikácií a technickej infraštruktúry, min. š=10,0 m – spolu s novými stavbami ukončovať aj terénne úpravy s výsadbou zelene
BI-06	Obytné územie - plochy existujúcich rodinných domov - bez ďalšieho rozvoja bývania	– hlavná funkcia – obytná, bývanie v RD – doplnková funkcia - základná OV a služby - bez produkcie hluku a škodlivín – nepripustiť hlučné, nehygienické prevádzky a prevádzky náročné na dopravu – odstavenie a garážovanie vozidla na vlastnom pozemku – max. výška objektov - 2 NP – pri rekonštrukcii, resp. nadstavbe a dostavbe, rešpektovať prevládajúci charakter okolitej zástavby – max. zastavanosť pozemku vrátane doplnkových stavieb a spevnených plôch - 40% – v území rešpektovať navrhované komunikácie a dopravné napojenia do obytného územia BI-08
BI-07	Obytné územie - plochy existujúcich rodinných domov na pozemkoch s pôvodnou parceláciou - bez ďalšieho rozvoja bývania	– hlavná funkcia – obytná, bývanie v RD – doplnková funkcia - základná OV a služby - bez produkcie hluku a škodlivín – nepripustiť hlučné, nehygienické prevádzky a prevádzky náročné na dopravu – odstavenie a garážovanie vozidla na vlastnom pozemku – max. výška objektov - 2 NP – pri rekonštrukcii, resp. nadstavbe a dostavbe, rešpektovať prevládajúci charakter okolitej zástavby (výškové zónovanie, sklon, tvar a orientácia strechy), zachovať mierku stavieb a tvaroslovie regiónu – max. zastavanosť pozemku vrátane doplnkových stavieb a spevnených plôch - 40% – v území rešpektovať navrhované komunikácie a dopravné napojenia do obytného územia BI-08
BI-08	Obytné územie - plochy navrhovaných rodinných domov - Medzihory	– hlavná funkcia – obytná, bývanie v RD – doplnková funkcia - základná OV a služby - bez produkcie hluku a škodlivín – nepripustiť hlučné, nehygienické prevádzky a prevádzky náročné na dopravu – odstavenie a garážovanie vozidla riešiť na vlastnom pozemku – max. zastavanosť pozemku – 40%, vrátane spevnených plôch a doplnkových stavieb – max. výška stavby 2 NP – objekty RD osadiť min. 6,0 m od hrany komunikácie – zosúladiť tvarové a architektonické riešenie všetkých stavieb na pozemku rodinného domu – max. výška oplotenia od ulice - 1,40 m – v rámci územia ponechať dostatočný dopravný priestor pre umiestnenie komunikácií a technickej infraštruktúry, min. š=10,0 m medzi oploteniami – dopravné napojenie územia riešiť zo západnej strany, medzi plochami OV-5+OV-6 a BI-07 +ZU-04 (prepojenie ulíc Skalickej a Školskej) a zo severnej strany medzi plochami BI-06 a BI-07

ÚPN obce Istebné - Návrh na prerokovanie

Označenie funkčnej plochy	Charakteristika funkčnej plochy	Záväzné regulatívy
		– rešpektovať existujúcu trafostanicu – spolu s novými stavbami ukončovať aj terénne úpravy s výsadbou zelene
BI-09	Obytné územie - plochy existujúcich rodinných domov na pozemkoch s pôvodnou parceláciou - bez ďalšieho rozvoja bývania	– hlavná funkcia – obytná, bývanie v RD – doplnková funkcia - základná OV a služby - bez produkcie hluku a škodlivín – nepripustiť hlučné, nehygienické prevádzky a prevádzky náročné na dopravu – odstavenie a garážovanie vozidla na vlastnom pozemku – max. výška objektov - 2 NP – pri rekonštrukcii, resp. nadstavbe a dostavbe, rešpektovať prevládajúci charakter okolitej zástavby (výškové zónovanie, sklon, tvar a orientácia strechy), zachovať mierku stavieb a tvaroslovie regiónu – max. zastavanosť pozemku vrátane doplnkových stavieb a spevnených plôch - 40% – rešpektovať regulačnú stanicu VTL/STL
BI-10	Existujúci rodinný dom	– rešpektovať vymedzenú funkciu – na dožitie, po dožití nepripustiť rozvoj územia – rešpektovať prvky ochrany prírody, nezasahovať do nich žiadnou činnosťou – rešpektovať OP cesty I/70
BI-11	Existujúci rodinný dom	– rešpektovať vymedzenú funkciu – ostatné funkcie sú neprípustné
BI-12	Obytné územie - existujúci RD - bez ďalšieho rozvoja	– rešpektovať existujúcu funkciu – neprípustný je ďalší rozvoj územia – rešpektovať OP cintorína
BI-13	Obytné územie - plochy existujúcich a navrhovaných rodinných domov	– hlavná funkcia – obytná, bývanie v RD – doplnková funkcia - základná OV a služby - bez produkcie hluku a škodlivín – nepripustiť hlučné, nehygienické prevádzky a prevádzky náročné na dopravu – odstavenie a garážovanie vozidla na vlastnom pozemku – max. výška objektov - 2 NP – pri dostavbe prieluk a nadstavbe, dostavbe objektov rešpektovať prevládajúci charakter okolitej zástavby (výškové zónovanie, sklon, tvar a orientácia strechy), zachovať mierku stavieb – max. zastavanosť pozemku vrátane doplnkových stavieb a spevnených plôch - 40% – v území rešpektovať navrhované dopravné napojenia do BI - 17
BI-14	Obytné územie	– hlavná funkcia – obytná, bývanie v RD – doplnková funkcia - základná OV a služby - bez produkcie hluku a škodlivín

ÚPN obce Istebné - Návrh na prerokovanie

Označenie funkčnej plochy	Charakteristika funkčnej plochy	Záväzné regulatívy
	- plochy existujúcich rodinných domov na pozemkoch s pôvodnou parceláciou	- nepripustiť hlučné, nehygienické prevádzky a prevádzky náročné na dopravu - odstavenie a garážovanie vozidla na vlastnom pozemku - max. výška objektov - 2 NP - v území rešpektovať navrhované komunikácie a dopravné napojenia do navrhovaného obytného územia BI-17 - pri rekonštrukcii, resp. nadstavbe a dostavbe, rešpektovať prevládajúci charakter okolitej zástavby (výškové zónovanie, sklon, tvar a orientácia strechy), zachovať mierku stavieb a tvaroslovie regiónu - max. zastavanosť pozemku vrátane doplnkových stavieb a spevnených plôch - 40% - v území rešpektovať existujúcu trafostanicu, zastávku hromadnej dopravy - v území rešpektovať navrhované dopravné napojenia do BI-16 a BI - 17
BI-15	Obytné územie - plochy existujúcich a navrhovaných rodinných domov na pozemkoch s pôvodnou parceláciou smer Dolina-preluky	- hlavná funkcia – obytná, bývanie v RD - doplnková funkcia - základná OV a služby - bez produkcie hluku a škodlivín - nepripustiť hlučné, nehygienické prevádzky a prevádzky náročné na dopravu - odstavenie a garážovanie vozidla na vlastnom pozemku - max. výška objektov - 2 NP - rešpektovať prevládajúci charakter okolitej zástavby (výškové zónovanie, sklon, tvar a orientácia strechy), zachovať mierku stavieb a tvaroslovie regiónu - max. zastavanosť pozemku vrátane doplnkových stavieb a spevnených plôch - 40% - rešpektovať OP Národného parku Malá Fatra - rešpektovať CHVÚ Malá Fatra - rešpektovať OP lesa - časť lokality spadá do prognózy zvýšeného radónového rizika
BI-16	Obytné územie - plochy navrhovaných rodinných domov nová ulica Nad záhradami	- hlavná funkcia – obytná, bývanie v RD - doplnková funkcia - základná OV a služby - bez produkcie hluku a škodlivín - nepripustiť hlučné, nehygienické prevádzky a prevádzky náročné na dopravu - odstavenie a garážovanie vozidla riešiť na vlastnom pozemku - max. zastavanosť pozemku – 40%, vrátane spevnených plôch a doplnkových stavieb - max. výška stavby 2 NP - objekty RD osadiť min. 6,0 m od hrany komunikácie - zosúladiť tvarové a architektonické riešenie všetkých stavieb na pozemku rodinného domu - max. výška oplotenia od ulice - 1,40 m - v rámci územia ponechať dostatočný dopravný priestor pre umiestnenie komunikácií a technickej infraštruktúry, min. š=10,0 m -

ÚPN obce Istebné - Návrh na prerokovanie

Označenie funkčnej plochy	Charakteristika funkčnej plochy	Záväzné regulatívy
BI-17	Obytné územie - plochy navrhovaných rodinných domov nová ulica Nad záhradami	– hlavná funkcia – obytná, bývanie v RD – doplnková funkcia - základná OV a služby - bez produkcie hluku a škodlivín – umiestnenie akýchkoľvek stavieb je podmienené spracovaním UPN-Z, resp. UŠ na výškopise, vzhľadom na terénne danosti územia – pred akokoľvek výstavbou je potrebné spraviť inžiniersko-geologické posúdenie územia vzhľadom na potenciálne zosuvné územie – nepripustiť hlučné, nehygienické prevádzky a prevádzky náročné na dopravu – odstavenie a garážovanie vozidla riešiť na vlastnom pozemku – max .zastavanosť pozemku – 40%, vrátane spevnených plôch a doplnkových stavieb – max. výška stavby 2 NP – objekty RD osadiť min. 6,0 m od hrany komunikácie – zosúladiť tvarové a architektonické riešenie všetkých stavieb na pozemku rodinného domu – max. výška oplotenia od ulice - 1,40 m – v rámci územia ponechať dostatočný dopravný priestor pre umiestnenie komunikácií a technickej infraštruktúry, min. š=10,0 m – v území riešiť plochu pre umiestnenie detských ihrísk a verejnej zelene – spolu s novými stavbami ukončovať aj terénne úpravy s výsadbou zelene – rešpektovať OP Národného parku Malá Fatra – rešpektovať CHVÚ Malá Fatra
BH-01	Obytné územie - bytový dom	– rešpektovať plochu existujúceho bytového domu – parkovanie a odstavenie vozidiel zabezpečiť v rámci vlastného pozemku – plochu doplniť vhodnou zeleňou
BH-02	Obytné územie – plochy existujúcich bytových domov	– základná funkcia obytná- bývanie v bytových domoch – iné funkcie sú neprípustné – max. výška - 3 NP – neprípustné sú nadstavby a prístavby objektov – neprípustné je ďalšie zahusťovanie územia akýmikoľvek budovami – rešpektovať existujúcu architektúru objektov - SOREA – ďalšie parkovanie a odstavenie vozidiel zabezpečiť v navrhovanom parkovacom dome v rámci ZU - 05 – v území rešpektovať logické pešie prepojenia – plochu doplniť vhodnou zeleňou a prvkami drobnej architektúry – rešpektovať biokoridor a OP Istebnianskeho potoka=5,0 m –

ÚPN obce Istebné - Návrh na prerokovanie

Označenie funkčnej plochy	Charakteristika funkčnej plochy	Záväzné regulatívy
BH-03	Obytné územie – plochy existujúcich bytových domov	– základná funkcia obytná - bývanie v bytových domoch – iné funkcie sú neprípustné – max. výška - 2 NP – neprípustné sú nadstavby a prístavby objektov – parkovanie a odstavenie vozidiel zabezpečiť v rámci vlastných pozemkov bytových domov
BH-04	Obytné územie – plochy existujúcich bytových domov	– základná funkcia obytná- bývanie v bytových domoch – iné funkcie sú neprípustné – max. výška - 3 NP – neprípustné sú nadstavby a prístavby objektov – rešpektovať existujúcu architektúru objektov - SOREA – ďalšie parkovanie a odstavenie vozidiel zabezpečiť v navrhovanom parkovacom dome v rámci ZU - 05 – v území rešpektovať logické pešie prepojenia – plochu doplniť vhodnou zeleňou a prvkami drobnej architektúry – v území rešpektovať navrhované dopravné napojenie ZU - 05
DP-01	Dopravná plocha - cesta I. triedy	– hlavná funkcia - verejnoprospešná plocha nadradenej dopravnej trasy – iné funkcie sú neprípustné – rešpektovať vymedzenú plochu cesty I. triedy – rešpektovať šírkové usporiadanie v súlade so stanovenou funkčnou triedou a kategóriou – rešpektovať OP - 50 m od osi vozovky, obojstranne, mimo z. ú. vymedzeného dopravnou značkou
DP-02	Dopravná plocha - cesta III. triedy	– hlavná funkcia - verejnoprospešná plocha nadradenej dopravnej trasy – iné funkcie sú neprípustné – rešpektovať vymedzené plochy cesty III. triedy – rešpektovať šírkové usporiadanie v súlade so stanovenou funkčnou triedou a kategóriou – rešpektovať OP - 20 m od osi vozovky, obojstranne, mimo z. ú. vymedzeného dopravnou značkou
DP-03	Dopravná plocha - rýchlostná cesta R3 vo výhlade, vrátane OP	– hlavná funkcia - verejnoprospešná plocha nadradenej dopravnej trasy – iné funkcie sú neprípustné – rešpektovať vymedzenú plochu pre trasu rýchlostnej komunikácie vo výhlade, vrátane OP - 100 m od osi vozovky príľahlého jazdného pruhu, obojstranne – akákoľvek výstavba v OP je podmienená stanoviskom cestného správneho orgánu
DP-04	Dopravná plocha - existujúca - parkovisko	– hlavná funkcia, parkovanie a odstavenie vozidiel + zastávka HD – rešpektovať vymedzenú verejnoprospešnú funkciu – v rámci plochy je potrebné rešpektovať evidované archeologické nálezisko

ÚPN obce Istebné - Návrh na prerokovanie

Označenie funkčnej plochy	Charakteristika funkčnej plochy	Záväzné regulatívy
DP-05	Dopravná plocha - navrhovaná – parkovisko pri cintoríne	– hlavná funkcia - parkovanie a odstavenie vozidiel – rešpektovať vymedzenú verejnoprospešnú funkciu – parkovacia plochu doplniť vhodnou zeleňou - stromy, 1 strom/4 park. miesta
DP - 06	Dopravná plocha - navrhovaná – parkovisko pri kostole	– hlavná funkcia - parkovanie a odstavenie vozidiel – rešpektovať vymedzenú verejnoprospešnú funkciu – parkovacia plochu doplniť vhodnou zeleňou - stromy, 1 strom/4 park. miesta
DP-07	Dopravná plocha - existujúca – radové garáže	– hlavná funkcia - odstavenie vozidiel – rešpektovať vymedzenú verejnoprospešnú funkciu – nie je prípustná nadstavba objektov – pri rekonštrukcii objektov uplatniť vegetačné strechy, príp. steny
DP - 08	Dopravná plocha - existujúca - železničná trať +príslušenstvo	– rešpektovať vymedzenú verejnoprospešnú funkciu – iné funkcie sú neprípustné – prípustná je nadstavba, resp. prístavba objektu železničnej zastávky
IR - 01	Individuálna rekreácia - existujúca	– základná funkcia – rekreácia, oddych, iné funkcie sú neprípustné – v území je neprípustné zväčšovať existujúce a umiestňovať nové objekty a stavby – rešpektovať podmienky územia ochranných lesov – rešpektovať Národný park Malá Fatra – rešpektovať územie európskeho významu – SKCHVÚ Malá Fatra
LH	Plochy hospodárskych lesov	– rešpektovať vymedzenú funkciu lesov a podmienky využitia lesov ako lesov hospodárskych – rešpektovať OP lesov – lesy obhospodarovat' podľa platného Programu starostlivosti o lesy – neprípustná je výstavba rekreačných chát – prípustné je umiestniť náučné chodníky, resp. multifunkčné vychádzkové trasy, neuvažovať s miestami na piknik popri nich – rešpektovať existujúce objekty (účelové zariadenia pre poľnohospodársku a lesnú výrobu) – rešpektovať trasy existujúcich lesných ciest – rešpektovať zariadenia technickej infraštruktúry (napr. vodojem, vodovodné potrubie,ap.) – pri výstavbe nových ciest (lesná, cyklistická, turistická) je potrebný súhlas štátneho orgánu ochrany prírody – rešpektovať Národný park Malá Fatra – rešpektovať archeologické náleziská – chrániť vodné zdroje v súlade s platnými zákonmi – v území nie je povolená ťažba stavebného materiálu (štrk, kameň, ap.)

ÚPN obce Istebné - Návrh na prerokovanie

Označenie funkčnej plochy	Charakteristika funkčnej plochy	Záväzné regulatívy
LO	Plochy ochranných lesov	– rešpektovať vymedzenú funkciu lesov ako lesov pôdoochranných – rešpektovať OP lesov – lesy obhospodarovat' podľa platného Programu starostlivosti o lesy – neprípustná je výstavba rekreačných chát – prípustné je umiestniť náučné chodníky, resp. multifunkčné vychádzkové trasy, neuvažovať s miestami na piknik popri nich – rešpektovať existujúce objekty (účelové zariadenia pre poľnohospodársku a lesnú výrobu) – rešpektovať trasy existujúcich lesných ciest – pri výstavbe nových ciest (lesná, cyklistická, turistická) je potrebný súhlas štátneho orgánu ochrany prírody – rešpektovať zariadenia technickej infraštruktúry (napr. vodojem, vodovodné potrubie, ap.) – rešpektovať Národný park Malá Fatra – v území nie je povolená ťažba stavebného materiálu (štrk, kameň, ap.) – rešpektovať archeologické náleziská – rešpektovať ložisko nevyhradeného nerastu „Istebné-stavebný kameň“ (4358)
OV-01	Plochy občianskej vybavenosti - existujúce - evanjelický kostol, fara	– hlavná funkcia – občianska vybavenosť - evanjelický kostol Sv. Michala s areálom ako NKP aj s OP – rešpektovať vymedzenú funkciu, iné funkcie sú neprípustné – rešpektovať podmienky ochrany národnej kult. pamiatky - kostola – areál dotvoriť vhodnou infraštruktúrou zelene – rešpektovať kostol ako dominantu územia – pri akomkoľvek zámere (obnova stavby, zelene, ap.) je potrebné osloviť Krajský pamiatkový úrad
OV-02	Plochy občianskej vybavenosti - existujúce Urbársky dom	– hlavná funkcia – občianska vybavenosť a služby – prípustné je bývanie v podkroví – rešpektovať vymedzenú funkciu – iné funkcie sú neprípustné – areál dotvoriť vhodnou infraštruktúrou zelene – parkovanie riešiť v rámci vlastného pozemku
OV-03	Plochy občianskej vybavenosti - existujúce základná škola s areálom	– základná funkcia - občianska vybavenosť – rešpektovať základnú funkciu, ostatné funkcie sú neprípustné – prípustná je nadstavbobjektu – max. podlažnosť - 3 NP – max. zastavanosť územia – 50% – v území je prípustné vybudovať športoviská, resp. ihriská – rešpektovať navrhované pešie prepojenie do navrhovanej lokality BI-08

ÚPN obce Istebné - Návrh na prerokovanie

Označenie funkčnej plochy	Charakteristika funkčnej plochy	Záväzné regulatívy
		– areál dotvoriť vhodnou vysokou aj nízkou, stromovou aj kríkovou vegetáciou – odstavné plochy riešiť v rámci vlastného pozemku – rešpektovať OP lesa
OV-04	Plochy občianskej vybavenosti - existujúce obecný úrad + dom kultúry	– hlavná funkcia – občianska vybavenosť – rešpektovať vymedzenú funkciu, ostatné funkcie sú neprípustné – neprípustná je nadstavba objektu – max. podlažnosť - 2 NP – max. zastavanosť územia – 70% – parkovanie riešiť v rámci vlastného pozemku – v území rešpektovať existujúce komunikácie
OV-05	Plochy občianskej vybavenosti - existujúce - kino	– hlavná funkcia – občianska vybavenosť – rešpektovať vymedzenú funkciu, ostatné funkcie sú neprípustné – neprípustná je nadstavba objektu – parkovanie riešiť v rámci vlastného pozemku objektu – v území rešpektovať existujúcu komunikáciu
OV-06	Plochy občianskej vybavenosti - existujúce - hasičská zbrojnica	– hlavná funkcia – občianska vybavenosť – rešpektovať vymedzenú funkciu, ostatné funkcie sú neprípustné – prípustná je nadstavba, prístavba objektu – parkovanie riešiť v rámci vlastného pozemku objektu
OV-07	Plochy občianskej vybavenosti - existujúce - kostol	– hlavná funkcia – občianska vybavenosť - r. k. kostol Božieho milosrdenstva s areálom, fara – rešpektovať vymedzenú funkciu, neprípustné sú akékoľvek iné funkcie – v rámci pozemku riešiť parkovanie pre návštevníkov bohoslužieb – areál dotvoriť prvkami drobnej architektúry - lavičky, altánok, ap... – rešpektovať kostol ako dominantu územia
OV-08	Plochy občianskej vybavenosti - existujúce	– hlavná funkcia – občianska vybavenosť – neprípustné sú akékoľvek iné funkcie – neprípustné sú prevádzky obťažujúce okolité obytné územie prachom, exhalátmi, hlukom ap. a prevádzky náročné na intenzívnu dopravu – max. zastavanosť územia – 80% – prípustná je prístavba, nadstavba a dostavba existujúceho objektu – max. výška objektu - 3 NP – areál dotvoriť vhodnou vysokou aj nízkou, stromovou aj kríkovou vegetáciou

ÚPN obce Istebné - Návrh na prerokovanie

Označenie funkčnej plochy	Charakteristika funkčnej plochy	Záväzné regulatívy
		– v rámci územia riešiť parkovanie a odstavovanie vozidiel
OV-09	Plochy občianskej vybavenosti - existujúce Areál kaštieľa	– hlavná funkcia - občianska vybavenosť - Csillagyovský kaštieľ, NKP s OP – rešpektovať vymedzenú funkciu, iné funkcie sú neprípustné – rešpektovať podmienky ochrany národnej kult. pamiatky – areál dotvoriť vhodnou infraštruktúrou zelene – stanovištné pôvodnými spoločenstvami – pri akomkoľvek zámere (obnova stavby, zelene, ap.) je potrebné osloviť Krajský pamiatkový úrad
OV-10	Plochy občianskej vybavenosti - existujúce	– hlavná funkcia –občianska vybavenosť, služby – ostatné funkcie sú neprípustné – max. podlažnosť - 3 NP – neprípustná je prístavba a nadstavba existujúcich objektov – v rámci územia zabezpečiť odstavné plochy pre motorové vozidlá v zodpovedajúcej kapacite
OV-11	Plochy občianskej vybavenosti - existujúce	– hlavná funkcia –občianska vybavenosť, služby – ostatné funkcie sú neprípustné – prípustné je umiestniť služby sociálneho charakteru – dom sociálnych služieb, denný stacionár pre starších spoluobčanov, materská škola, ap. – iné funkcie sú neprípustné – prípustná je nadstavba, dostavba a prístavba objektov – max. podlažnosť 2 NP + podkrovie – max. zastavanosť územia – 50% – v rámci územia zabezpečiť odstavné plochy pre motorové vozidlá v zodpovedajúcej kapacite – areál dotvoriť vhodnou infraštruktúrou zelene – stanovištné pôvodnými spoločenstvami – v areáli je prípustné umiestniť prvky drobnej architektúry – altánok , lavička, ap., príp športoviská
OV-12	Plochy občianskej vybavenosti - existujúce	– hlavná funkcia –občianska vybavenosť, služby (ambulancie,, lekáreň, kaderníctvo, posilňovňa, klubové priestory, knižnica ap.) – prípustné – bývanie na poschodí – max. podlažnosť – 3NP – prípustná je nadstavba objektu, architektúru prispôbiť okolitej zástavbe bytových domov – prestrešenie šikmou strechou – parkovanie riešiť v rámci vlastného pozemku, parkovaciu plochu doplniť vhodnou zeleňou - stromy, 1 strom/4 park. miesta
OV-13	Plochy občianskej vybavenosti - existujúce	– hlavná funkcia –občianska vybavenosť, služby – ostatné funkcie sú neprípustné – max. zastavanosť územia - 70% vrátane spevnených plôch

ÚPN obce Istebné - Návrh na prerokovanie

Označenie funkčnej plochy	Charakteristika funkčnej plochy	Záväzné regulatívy
		– min. podiel zelene - 30% územia – parkovanie riešiť v rámci vlastného pozemku, parkovaciú plochu doplniť vhodnou zeleňou - stromy, 1 strom/4 park. miesta – v území rešpektovať navrhovanú komunikáciu do obytného územia BI - 18
OV-14	Plochy občianskej vybavenosti - existujúce	– hlavná funkcia –občianska vybavenosť, služby – prípustné je bývanie majiteľa prevádzky – ostatné funkcie sú neprípustné – max. zastavanosť územia - 70% vrátane spevnených plôch – min. podiel zelene - 30% územia – parkovanie riešiť v rámci vlastného pozemku, parkovaciú plochu doplniť vhodnou zeleňou - stromy, 1 strom/4 park. miesta
OV-15	Plochy občianskej vybavenosti - existujúce	– hlavná funkcia –občianska vybavenosť, služby – prípustné sú služby súvisiace so športovou funkciou – prípustné je ubytovanie prechodného charakteru – ostatné funkcie sú neprípustné – max. zastavanosť územia - 50% vrátane spevnených plôch – min. podiel zelene - 50% územia – parkovanie riešiť v rámci vlastného pozemku, parkovaciú plochu doplniť vhodnou zeleňou - stromy, 1 strom/4 park. miesta – v území rešpektovať existujúcu dopravnú sieť a napojenie areálu na cestu I/70
OV - 16	Plochy občianskej vybavenosti - existujúce	– hlavná funkcia – občianska vybavenosť, služby – ostatné funkcie sú neprípustné – rešpektovať vymedzenú funkciu
OV-17	Plochy občianskej vybavenosti - existujúce	– hlavná funkcia – občianska vybavenosť, služby – ostatné funkcie sú neprípustné – prípustná je nadstavba objektu – parkovanie riešiť v rámci vlastného pozemku, parkovaciú plochu doplniť vhodnou zeleňou - stromy, 1 strom/4 park. miesta – rešpektovať biokoridor a OP Istebnianskeho potoka=5,0 m
PO-01, PO-02	Protipovodňové opatrenie - polder	– rešpektovať plochu suchého poldra ako prvku ochrany územia pred povodňami – plochu zatrávniť
PO-03	Protipovodňové opatrenie -vsakovací pás	– rešpektovať protipovodňové a ekostabilizačné prvky – rešpektovať navrhnuté plochy pre vsakovacie pásy
PK- 01	Poľnohospodárska krajina	– rešpektovať všetky siete a stavby technickej a dopravnej infraštruktúry a ich ochranné pásma (navrhovaná rýchlostná cesta R3, rozvody VN, cintorín, plynovod, vodné toky, vykryvače, ap.)

ÚPN obce Istebné - Návrh na prerokovanie

Označenie funkčnej plochy	Charakteristika funkčnej plochy	Záväzné regulatívy
	na východ od z.ú. obce	– neprípustná je akákoľvek výstavba okrem stavieb technickej a dopravnej infraštruktúry, príp.vybavenia multifunkčných a cyklistických trás – rešpektovať obmedzenia, vyplývajúce z ochrany prírody a krajiny (genofondové plochy, prvky územných systémov ekologickej stability) – udržiavať prípadne obnoviť ekostabilizačné prvky tvorené nelesnou drevinovou vegetáciou – porasty popri poľných cestách a okolo vodných tokov, na hraniciach medzi honmi – účinne podporovať extenzívne lúčno-pasienkárске využívanie podhorských častí (najmä kosenie a prepásanie), odstraňovať nálety drevín, ponechávať významné solitéry v krajine – zachovať štruktúry ekotónu les/bezlesie ako dôležitého ekostabilizačného prvku v krajine – na trávnych porastoch s indikovanými potenciálnymi zosuvmi zachovať, prípadne vysadiť po vrstevnici viacúčelové vegetačné pásy, ktoré majú ekostabilizačnú funkciu – udržať mozaikovitý charakter využívania krajiny: striedanie plôšok maloblokovej pôdy, stromovej, krovinnej a bylinnej vegetácie, trávnych porastov, sádov s prítomnosťou starých hospodárskych budov – zvyšovať diverzitu agrárnych ekosystémov rozčlenením veľkoblokovej ornej pôdy na mozaiku maloblokových polí, medzí, vetrolamov, stromoradií, drevinnej vegetácie, trvalých trávnych porastov a mokradií – systematicky monitorovať a odstraňovať, nerozširovať nepôvodné a invázne druhy rastlín – zamedziť ďalšej fragmentácii brehových porastov (vypíľovanie, vypaľovanie, presekávanie, zavážanie odpadmi), ktorá podporuje šírenie invázných druhov rastlín v území – rešpektovať trasy existujúcich poľných ciest, existujúcich a navrhovaných cyklistických, peších a multifunkčných rekreačných trás, náučných chodníkov – rešpektovať vodné toky aj s brehovými porastmi – krajinu obhospodarovať tak, aby sa v území zdržalo čo najviac vody
PK 02	Poľnohospodárska krajina na západ od z.ú. obce	– rešpektovať všetky siete a stavby technickej a dopravnej infraštruktúry a ich ochranné pásma (navrhovaná rýchlostná cesta R3, rozvody VN, plynovod, vodné toky, ap.) – rešpektovať obmedzenia, vyplývajúce z ochrany prírody a krajiny (prvky územných systémov ekologickej stability, OP NP Malá Fatra, CHVÚ, ap.) – udržiavať prípadne obnoviť ekostabilizačné prvky tvorené nelesnou drevinovou vegetáciou – porasty popri poľných cestách a okolo vodných tokov, na hraniciach medzi honmi – účinne podporovať extenzívne lúčno-pasienkárске využívanie podhorských častí (najmä kosenie a prepásanie), odstraňovať nálety drevín, ponechávať významné solitéry v krajine – zachovať štruktúry ekotónu les/bezlesie ako dôležitého ekostabilizačného prvku v krajine – na trávnych porastoch s indikovanými potenciálnymi zosuvmi zachovať, prípadne vysadiť po vrstevnici viacúčelové vegetačné

ÚPN obce Istebné - Návrh na prerokovanie

Označenie funkčnej plochy	Charakteristika funkčnej plochy	Záväzné regulatívy
		pásky, ktoré majú ekostabilizačnú funkciu – udržať mozaikovitý charakter využívania krajiny: striedanie plôšok maloblokovej pôdy, stromovej, krovinnej a bylinnej vegetácie, trávnych porastov, sádov s prítomnosťou starých hospodárskych budov – zvyšovať diverzitu agrárnych ekosystémov rozčlenením veľkoblokovej ornej pôdy na mozaiku maloblokových polí, medzí, vetrolamov, stromoradií, drevinnej vegetácie, trvalých trávnych porastov a mokradí – systematicky monitorovať a odstraňovať, nerozširovať nepôvodné a invázne druhy rastlín – zamedziť ďalšej fragmentácii brehových porastov (vypíľovanie, vypaľovanie, presekávanie, zavážanie odpadmi), ktorá podporuje šírenie invázných druhov rastlín v území – rešpektovať trasy existujúcich poľných ciest, existujúcich a navrhovaných cyklistických, peších a multifunkčných rekreačných trás, náučných chodníkov – rešpektovať vodné toky aj s brehovými porastmi – krajinu obhospodarovať tak, aby sa v území zadržalo čo najviac vody
PV-01	Plocha poľného hnojiska	– rešpektovať vymedzenú plochu
RŠ-01	Plochy rekreácie a športu - existujúce	– hlavná funkcia – oddych, rekreácia; ostatné funkcie sú neprípustné – v území je neprípustná výstavba akýchkoľvek stavieb okrem drobnej rekreačnej a športovej vybavenosti – rešpektovať biokoridor ako prvok ekologickej stability územia, nezasahovať do nich stavebnou činnosťou – v max. miere zachovať existujúcu a doplniť drevitú vegetáciu, vylúčiť výsadbu v prostredí nepôvodných druhov rastlín
RŠ-02	Plochy rekreácie a športu - existujúce	– hlavná funkcia – oddych, rekreácia, šport; ostatné funkcie sú neprípustné – v území je neprípustná výstavba akýchkoľvek stavieb okrem drobnej rekreačnej a športovej vybavenosti-lavičky, altánok – v rámci územia rešpektovať plochu parkoviska – rešpektovať biokoridor ako prvok ekologickej stability územia, nezasahovať do nich stavebnou činnosťou – v max. miere zachovať existujúcu a doplniť drevitú vegetáciu, vylúčiť výsadbu v prostredí nepôvodných druhov rastlín
RŠ-03	Plochy rekreácie a športu - existujúce Istebníanska dolina	– hlavná funkcia – oddych, rekreácia; ostatné funkcie sú neprípustné – v území je neprípustná výstavba akýchkoľvek stavieb okrem drobnej rekreačnej vybavenosti-lavičky, altánok, náučný chodník ap. – rešpektovať existujúci terén a nevykonávať rozsiahle terénne úpravy – rešpektovať OP lesa – rešpektovať OP NP Malá Fatra – rešpektovať územie európskeho významu SKCHVÚ
SP-01	Plochy športu, športovej vybavenosti a zelene - existujúce	– rešpektovať vymedzenú funkciu - športové plochy a objekty športovej vybavenosti (futbalové ihrisko, športová strelnica, ap.) – ostatné funkcie sú neprípustné – areál dotvoriť vhodnou zeleňou a prvkami drobnej architektúry – v rámci územia riešiť parkovacie plochy

ÚPN obce Istebné - Návrh na prerokovanie

Označenie funkčnej plochy	Charakteristika funkčnej plochy	Záväzné regulatívy
TI-01	Plochy technickej infraštruktúry - centrálny zdroj tepla	– hlavná funkcia - verejnoprospešné stavba na centrálné zásobovanie teplom – rešpektovať vymedzenú funkciu – v území rešpektovať navrhovanú komunikáciu do obytného územia BI - 18
TI-02, TI-03, TI-04, TI-05, TI-06, TI-07, TI-08	Plochy technickej infraštruktúry	– hlavná funkcia - verejnoprospešné stavby technickej infraštruktúry – rešpektovať zariadenia technickej infraštruktúry - ČOV, trafostanice, regulačná stanica plynu VTL/STL, vykryvač, vodojem, ČS pitnej vody, ČOV v areáli býval OFZ, vodné zdroje, ap.
V-01	Plochy výroby - existujúce Areál Hoval	– hlavná funkcia - výroba, administratíva, sklady – prípustná funkcia - služby súvisiace s hlavnou funkciou; ostatné funkcie sú neprípustné – rešpektovať vymedzenú funkciu – v rámci územia rešpektovať existujúce parkovacie a odstavné plochy – areál doplniť vhodnou vysokou a nízkou, stromovitou aj krovitou vegetáciou – rešpektovať vedenie VN a jeho OP – rešpektovať ochranné a bezpečnostné pásmo plynovodu – rešpektovať výhládový koridor rýchlostnej cesty R3 – prípadné negatívne vplyvy na susediace navrhované ZU-05 riešiť v rámci vlastného pozemku výsadbou izolačnej zelene, alebo inou formou odizolovania (napr. pevná stena s popínavou vegetáciou,...)
V-02	Plochy výroby - existujúce	– hlavná funkcia - výroba, administratíva – prípustná funkcia - služby súvisiace s hlavnou funkciou; ostatné funkcie sú neprípustné – rešpektovať vymedzenú funkciu – v rámci územia riešiť parkovacie plochy v dostatočnej kapacite
V-03	Plochy výroby a skladov - existujúce bývalý areál OFZ	– hlavná funkcia - výroba, skladové hospodárstvo, administratíva – prípustné sú výrobné aj nevýrobné služby; ostatné funkcie sú neprípustné – areál je potrebné zrevitalizovať – min podiel zelených plôch - 30% celého územia – parkovacie a odstavné plochy riešiť v rámci vlastných pozemkov – rešpektovať biokoridor a Chránený areál rieky Orava
V-04	Plochy výroby - existujúce	– hlavná funkcia – výroba, skladové hospodárstvo, administratíva, výrobné a nevýrobné služby – ostatné funkcie sú neprípustné – max. zastavanosť územia – 70% – min. podiel zelene – 30% – areál doplniť vhodnou vysokou a nízkou, stromovitou aj krovitou vegetáciou – v parkovanie riešiť v rámci vlastného pozemku, parkovaciu plochu doplniť vhodnou zeleňou - stromy, 1 strom/4 park. miest a

ÚPN obce Istebné - Návrh na prerokovanie

Označenie funkčnej plochy	Charakteristika funkčnej plochy	Záväzné regulatívy
VT	Vodné toky, vrátane sprie- vodnej zelene	– rešpektovať všetky vodné toky v území ako hydricko -terestrické biokoridory miestneho významu – nezasahovať do nich žiadnou stavebnou, resp. inou nevhodnou činnosťou – v extraviláne zachovať prírodný charakter vodných tokov a sprievodnú zeleň – rešpektovať OP vodných tokov v území - 5,0 m od brehovej čiary
VT-01	Vodný tok a plocha, vrátane sprievodnej zelene - rieka Orava	– rešpektovať nadregionálny hydricko-terestrický biokoridor – rešpektovať vodný tok aj s brehovými porastmi – nezasahovať žiadnou činnosťou – rešpektovať OP vodného toku - 10 m od brehovej čiary
ZC-01	Plocha zelene cintorína (poh- rebiska) -existujúca	– rešpektovať vymedzenú funkciu cintorína aj s domom smútku – ostatné funkcie sú neprípustné – areál doplniť vhodnou zeleňou a lavičkami
ZC-02	Plocha zelene cintorína (poh- rebiska) - navrhovaná	– rešpektovať vymedzenú plochu na rozšírenie cintorína – ostatné funkcie sú neprípustné – areál doplniť vhodnou vegetáciou a lavičkami
ZP-01	Plocha zelene parku	– rešpektovať plochu historického parku a jej verejnoprospešnú funkciu – neprípustná je akákoľvek výstavba okrem prvkov drobnej architektúry - lavičky, chodníčky, altánok, ap. – park doplniť vhodnou zelenou infraštruktúrou - nízka, vysoká, kríkovitá stanovištne pôvodnými druhmi – rešpektovať chránený strom
ZS	Zeleň sprievodná a izolačná	– plochy popri cestách, vodných tokoch, ktoré sa nedajú využiť ako verejná zeleň – plochy prelúk, remíz, roklín – rešpektovať ako plochy zelene
ZU-01	Zmiešané územie s občian- skou vybavenosťou a býva- ním - na pozemkoch s pôvod- nou parceláciou -navrhované	– základná funkcia - občianska vybavenosť – prípustná funkcia - bývanie; ostatné funkcie sú neprípustné – bývanie prednostne umiestňovať na poschodí, OV v parteri – neprípustná je nadstavba objektov – odstavenie a garážovanie vozidla riešiť na vlastnom pozemku – nepripustiť prevádzky hlučné, nehygienické a náročné na dopravu a parkovanie – územie doplniť vhodnou zeleňou s parkovými úpravami
ZU-02	Zmiešané územie s občian- skou vybavenosťou a výrobou	– základná funkcia - výroba – prípustná funkcia - občianska vybavenosť a služby; ostatné funkcie sú neprípustné – v území je prípustná nová výstavba

ÚPN obce Istebné - Návrh na prerokovanie

Označenie funkčnej plochy	Charakteristika funkčnej plochy	Záväzné regulatívy
	– navrhované	– max zastavanosť územia - 60%, vrátane spevnených plôch a doplnkových stavieb – max. výška stavby - 2 NP – min. podiel plôch zelene - 40% – odstavenie a garážovanie vozidla riešiť na vlastnom pozemku v zodpovedajúcej kapacite – v území je možné umiestniť také prevádzky, ktoré nebudú mať svojou činnosťou negatívny vplyv na neďaleké obytné územie (hluk, zápach, prašnosť , ap.) – rešpektovať biokoridor a OP potoka Istebnianka =5,0 m
ZU-03	Zmiešané územie s poľnohospodárskou prvovýrobou a výrobou – navrhované	– hlavná funkcia - poľnohospodárska výroba a výroba, príp. služby súvisiace s poľnohospodárskou výrobou (napr. predaj produktov) – prípustný je chov prežúvavých hospodárskych zvierat (kone, ovce, kozy, hovädzí dobytok) - max. 50 VDJ* ; prípustný je chov hydiny - max. 5.000 ks – vylúčený je chov kožušinových zvierat okrem králikov - max. 2.000 ks – vylúčený je chov ošípaných – navýšenie kapacity chovu hospodárskych zvierat v areáli je podmienený hodnotením vplyvov na životné prostredie s preukázaním, že nebudú prekročené platné hygienické limity pre obytné územie – prípustné je umiestniť – zberný dvor a obecnú kompostáreň – ostatné funkcie sú neprípustné – v živočíšnej výrobe zavádzať technológie zodpovedajúce hygienicko-ekologickým požiadavkám ochrany životného prostredia – parkovacie a odstavné plochy pre motorové vozidlá riešiť v rámci areálu – pri budovaní parkovísk uplatňovať Stratégiu adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy - tzv. zelené parkovisko - 1 strom/4 parkovacie miesta – územie zrevitalizovať a dotvoriť vhodnými zelenými plochami - min.30% z plochy areálu – územie oddeliť od obytného územia pásom vhodnej izolačnej zelene - vysoká, nízka zeleň, stromy aj kríky po vnútornom obvode areálu – neprípustné hlučné, nehygienické prevádzky, nová výstavba je podmienená preukázaním dodržania hygienických limitov vo vzťahu k susediacim obytným plochám – akákoľvek nová výstavba je podmienená geologickým posúdením územia
ZU - 05	Zmiešané územie -občianska vybavenosť a bývaním – navrhované	– hlavná funkcia - občianska vybavenosť – prípustná funkcia - bývanie hromadného charakteru – v rámci územia umiestniť parkovací dom pre existujúce bytové domy – parkovacie a odstavné plochy pre nové stavby riešiť v rámci vlastného pozemku – umiestnenie akýchkoľvek stavieb je podmienené spracovaním UPN-Z, resp. UŠ na výškopise, vzhľadom na terénne danosti úze-

ÚPN obce Istebné - Návrh na prerokovanie

Označenie funkčnej plochy	Charakteristika funkčnej plochy	Záväzné regulatívy
		mia a umiestnenie dopravnej a technickej infraštruktúry – pri umiestňovaní stavieb pohľadovo nenarušiť urbanistickú štruktúru v blízkosti, plocha BH -04 – max. výška stavieb - 4 NP – hlavný vjazd do územia orientovať z bočnej ulice, nie z cesty III. tr. – akákoľvek nová výstavba je podmienená geologickým posúdením územia
ZV	Plochy verejnej zelene s príslušným technickým vybavením - existujúce a navrhované	– rešpektovať vymedzené plochy verejnej zelene ako verejnoprospešnej stavby – ostatné funkcie sú neprípustné – prípustné je umiestniť prvky drobnej architektúry - lavičky, altánok, infotabul'a, ap. –
ZZ	Zeleň záhrad	– rešpektovať plochy záhrad ako plochy zelene k rodinným domom – prípustné je umiestnenie drobnej stavby k stavbe hlavnej - altánok, hosp. stavba, ap.

*VDJ - veľká dobytčia jednotka - 500 kg živej hmotnosti

(zdroj: Zásady chovu hospodárskych zvierat v intraviláne a extraviláne obcí Slovenskej republiky, Ministerstvo pôdohospodárstva SR, október 1992)

Poznámka:

Do výmery zelene môže byť v prípade bytových budov a budov pre občianske vybavenie, resp. výrobné prevádzky, zarátaná aj plocha vegetačnej strechy alebo plocha vegetačnej fasády, a to nasledovne:

- 1) započítateľná plocha vegetačnej strechy = 2/3 jej skutočnej plochy,
- 2) započítateľná plocha ucelenej plocha vegetačnej fasády = 1/2 jej skutočnej plochy.

C.3 Zásady a regulatívy pre umiestnenie bývania a rekreácie

1) Bývanie

- a) obytné územie zahŕňa existujúce a navrhované plochy bývania, vrátane občianskej vybavenosti, plôch výroby, zelene, dopravných plôch vrátane komunikácií a technickej infraštruktúry zabezpečujúcej jeho obsluhu,
- b) existujúce plochy bývania využívať na základnú funkciu obytnú a doplnkovú funkciu občianskej vybavenosti a oddychu, v rozsahu neobmedzujúcom hlavnú funkciu, služby je možné umiestniť len také, ktoré svojimi vplyvmi neohrozia zdravé bývanie a pohodu bývania,
- c) novonavrhovanú obytnú výstavbu umiestňovať na plochách navrhovaných v ÚPN, s uprednostnením umiestnenia v zastavanom území obce, ktoré je určené hranicou k 01.01.1990,
- d) pri umiestňovaní jednotlivých stavieb (hlavne obytných) rešpektovať všeobecne platné požiadavky na ochranu pred hlukom, vibráciami, prašnosťou, emisiami, pachovými zložkami, fugitívnymi emisiami....tak, aby ich umiestňovanie bolo vždy v súlade s platnými požiadavkami na životné prostredie, kvalitu a pohodu bývania v oblasti ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia a verejného zdravotníctva,
- e) navrhovaná obytná výstavba – prevažne vo forme IBV - bude nadväzovať na existujúcu, s dôrazom na skompaktňovanie urbanistickej štruktúry; v rámci obytného územia je prípustná dostavba prieluk pri rešpektovaní pôvodnej zástavby,
- f) v rámci obytného územia sa pripúšťa chov drobných hospodárskych zvierat pri dodržaní hygienických podmienok a všeobecne platných noriem,
- g) v obytnom území nie je prípustný veľkochov hospodárskych zvierat a je vylúčený chov kožušinových zvierat,
- h) v rámci jednotlivých parciel RD je možné realizovať drobné stavby na hospodárske účely, ktoré je neprípustné umiestniť na uličnú čiaru,
- i) spôsob zástavby musí umožniť dobré prevetranie, preslnenie a presvetlenie, vhodné dopravné riešenie a pripojenie na siete a zariadenia technického vybavenia územia, v obytnom území je neprípustné umiestňovať výrobné zariadenia a výrobné prevádzky, služby v obytnom území umiestňovať zásadne len tie, ktoré majú charakter osobných služieb, ktoré svojimi vplyvmi v žiadnom prípade neohrozia zdravé bývanie a pohodu bývania,
- j) v území zabezpečiť podmienky na upevňovanie zdravia zriaďovaním zelene, výstavbou zariadení na pohybovú aktivitu, rekreáciu a oddych,
- k) v obytnom území nie je prípustné zriadiť žiadne závadné výrobné a iné prevádzky, služby a funkcie, ktoré budú mať negatívny vplyv na kvalitu bývania a zaťažovali by aj rekreačné využívanie územia, najmä aktivitami produkujúcimi nadmerný hluk, zápach, prašnosť a ktoré by si vyžadovali pravidelnú alebo aj občasnú dopravnú obsluhu nákladnou dopravou autami nad 12 t alebo funkcie spôsobujúce estetické závary v území,
- l) v areáli bývalého hospodárskeho dvora neumiestňovať služby, prevádzky, ktoré by mohli byť negatívne ovplyvnené činnosťou v hospodárskom dvore, resp. ktoré by mohli mať negatívny vplyv na kvalitu a pohodu bývania okolitej zástavby, resp. mohli by byť zdrojom škodlivých faktorov pre pracovné a životné prostredie.

2) Rekreácia a šport:

- a) rešpektovať existujúce plochy rekreácie a športu,
- b) v k. ú. obce dobudovať sieť cyklistických, bežeckých, peších príp. multifunkčných trás, prepojených do susedných k. ú. ,
- c) v území je prípustné umiestniť vyhliadkové veže,
- d) v časti poľnohospodárskej krajiny, na ploche lúk a pasienkov a pozdĺž miestnych tokov vytvoriť nenáročné vychádzkové trasy, s možnosťou umiestnenia oddychových miest, využiť existujúce poľné cesty, nenarušiť existujúce chránené lokality a biotopy; nové turistické a vychádzkové trasy, prípadne náučné chodníky viesť po účelových komunikáciách,
- e) využiť lúky a pasienky pre rozvoj agroturistiky a ekoturistiky, s možnosťou zamerania na chov koní, hipoturistiky a rekreačný jazdecký šport,
- f) vytvárať a upravovať lyžiarske bežecké trate vo voľnej krajine, ktoré sú totožné s navrhovanými multifunkčnými vychádzkovými trasami pre letnú sezónu, popr. s cyklistickými trasami.

C.4 Zásady a regulatívy pre umiestnenie občianskeho vybavenia územia:

- a) zachovať súčasné plochy zariadení občianskej vybavenosti a naďalej ich v čo najväčšej možnej miere využívať na pôvodnú funkciu,

- b) v rámci ťažiskového priestoru obce, postupne umiestňovať centrotvornú vybavenosť, rešpektovať mierku okolitého prostredia a výškovú zonáciu,
- c) pri jednotlivých druhoch verejnoprospešných stavieb rešpektovať umiestnenie, určené územným plánom,
- d) zdravotnícke a sociálne zariadenia je možné umiestniť v rámci plôch, určených pre občiansku vybavenosť a bývanie,
- e) pri umiestnení vybavenosti v obytnom území rešpektovať výškové zónovanie a mierku okolitého prostredia,
- f) odstavné plochy pre motorové vozidlá riešiť v zodpovedajúcej kapacite na vlastných pozemkoch zariadení občianskej vybavenosti,
- g) pri umiestnení objektov občianskej vybavenosti akceptovať podmienku nenarušenia pohody a kvality bývania v dotykovom obytnom území, napr. zásobovaním či samotnou prevádzkou,
- h) v prípade umiestnenia aj funkcie drobnej občianskej vybavenosti v stavbách s bývaním (v bytových domoch a rodinných domoch), akceptovať podmienku umiestnenia len prevádzok a služieb nevýrobného charakteru a takých funkcií, ktoré nebudú mať negatívny vplyv na pohodu a kvalitu bývania a ktoré nebudú zdrojom akýchkoľvek škodlivých faktorov pre pracovné a životné prostredie,
- i) v navrhovaných obytných územiach rezervovať plochy pre vybudovanie ihrísk so športovou vybavenosťou pre deti a mládež rôznych vekových kategórií,
- j) doplniť služby súvisiace s rozvojom cestovného ruchu,
- k) v zmiešanom území ZU-03 umiestniť zberný dvor a obecné kompostovisko,
- l) rešpektovať navrhované rozšírenie cintorína.

C.5 Zásady a regulatívy pre umiestnenie výroby:

- a) v rámci územia obce umiestniť výrobu len v na to vymedzených plochách, v súlade s výkresom č.2 a č.3,
- b) plochu areálu výroby a služieb situovať do lokality pri vstupe do obce a na plochu bývalého areálu OFZ, a.s. ,
- c) areál výroby, ktorá je nenáročná na dopravu a nemá negatívne vplyvy na okolie, možno situovať v areáli bývalého hospodárskeho dvora,
- d) na plochách pre areál výroby a služieb umiestňovať prevádzky, ktoré nebudú mať negatívny vplyv na verejné zdravie, bez vykonávania činností s produkciou hluku, chemických látok a zmesí, ktoré by mohli negatívne pôsobiť na zdravie obyvateľov existujúcej obytnej zástavby,
- e) v zmiešanom území ZU-03 nepripustiť veľkovýrobu, vzhľadom na ochranu obytného územia, aby nedochádzalo k zhoršovaniu podmienok bývania, životného prostredia a poškodzovaniu zdravia obyvateľov obce,
- f) v areáli bývalého hospodárskeho dvora neumiestňovať služby a prevádzky, ktoré by mohli mať negatívny vplyv na kvalitu a pohodu bývania okolitej existujúcej zástavby a mohli by byť zdrojom škodlivých faktorov pracovného a životného prostredia a tiež neumiestňovať prevádzky, ktoré sa vzhľadom na charakter činnosti a spôsob prevádzky vzájomne vylučujú,
- g) v obytnom území nepripustiť hlučné a nehygienické prevádzky náročné na dopravu a parkovanie,
- h) výrobné územia odčleniť od bývania vhodnou izolačnou zeleňou,
- i) výrobné prevádzky s možnými negatívnymi vplyvmi umiestniť v dostatočnej vzdialenosti od obytného a rekreačného územia,
- j) navýšenie kapacity chovu hospodárskych zvierat v areáli bývalého hospodárskeho dvora, navrhované ZU-03, je podmienené hodnotením vplyvov na životné prostredie s preukázaním, že nebudú prekročené platné hygienické limity pre obytné územie.

C.6 Zásady a regulatívy riešenia verejného dopravného vybavenia územia:

- a) rešpektovať komunikačnú kostru, navrhnutú v územnom pláne obce v súlade s ÚPN-O Istebné, výkres č.4 Verejné dopravné vybavenie územia
- b) rešpektovať trasu rýchlostnej cesty vo výhlade R3 - križovatka D1 - Dolný Kubín aj s jej ochranným pásmom,
- c) všetky investičné akcie, ktoré budú navrhované v blízkosti rýchlostnej cesty R3-vo výhlade, v ďalšom stupni PD predložiť na vyjadrenie Národnej diaľničnej spoločnosti,
- d) chrániť územie pre navrhované automobilové, pešie, cyklistické komunikácie,
- e) stavby neumiestňovať v OP cesty I/70 a v pásme prípustnej hladiny hluku; v prípade prekročenia povolenej hladiny hluku je výstavba možná len za podmienky realizácie opatrení na elimináciu nepriaznivých účinkov z dopravy na náklady investora stavby,
- f) mimo sídelného útvaru obce, ktorý je ohraničený dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce, dodržať cestné ochranné pásma v zmysle platného zákona o pozemných komunikáciách,

- g) pri riešení všetkých navrhovaných komunikácií, vrátane účelových je potrebné v území rešpektovať navrhované funkčné triedy a kategórie, miestne komunikácie navrhovať v súlade s príslušnými platnými STN a technickými predpismi,
- h) pri výstavbe inžinierskych sietí, tieto viesť mimo cestný pozemok; v prípade, že toto nie je možné je potrebné preukázať nutnosť ich uloženia v telese cesty; vo výnimočných prípadoch, ak bude nutné umiestniť siete do spevnenej časti komunikácie, je potrebné zrealizovať konečnú povrchovú úpravu na celom dotknutom úseku, min. však v šírke jedného jazdného pruhu komunikácie, kde sa uskutoční zásah do krytu,
- i) v prípade zásahu do telesa cesty I. a III. triedy, resp. do cestného pomocného pozemku, predložiť ďalší stupeň PD (pre územné rozhodnutie, stavebné povolenie) na vyjadrenie správcovi cesty I. a III. triedy,
- j) dopravné napojenie novonavrhovaných objektov a komunikácií je potrebné riešiť samostatne v súlade s platnými STN,
- k) pri výstavbe nových objektov, ktoré sa budú nachádzať v blízkosti cesty I. a III. triedy, treba v areáli vyhradiť dostatočný počet parkovacích miest pre motorové vozidlá resp. vybudovať záchytné parkovisko v zmysle platnej STN, aby nedochádzalo k odstavovaniu vozidiel na ceste a tým sťažovaniu letnej a zimnej údržby komunikácie,
- l) rešpektovať a chrániť územie pre zastávky hromadnej dopravy, pre existujúce a navrhované verejné odstavné a parkovacie plochy pre motorové vozidlá,
- m) pri riešení vjazdov k objektom nesmie byť narušený odvodňovací systém cesty.

C.6.1 Cestná automobilová doprava:

- a) v zastavanom území obce, ohraničenom dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce, rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty I. triedy v kategórii MZ 14/60, vo funkčnej triede B1, v zmysle platných STN,
- b) mimo sídelného útvaru obce, ohraničenom dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce, rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty I. triedy v kategórii MZ 11,5/80, vo funkčnej triede C s jej OP, v zmysle platných STN,
- c) v zastavanom území obce, ohraničenom dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce, rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty III. triedy v kategórii MZ 8,0(8,5)/50, vo funkčnej triede B3, v zmysle platných STN,
- d) mimo sídelného útvaru obce, ohraničenom dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce, rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie cesty III. triedy v kategórii MZ 7,5/70, vo funkčnej triede C s jej OP, v zmysle platných STN,
- e) rešpektovať navrhovanú komunikačnú sieť funkčnej triedy C3.

C.6.2 Hromadná doprava:

- a) rešpektovať súčasnú polohu autobusových zastávok,
- b) rešpektovať plochu pre navrhovanú zastávku hromadnej dopravy, pre horný koniec obce,
- c) vybudovať samostatné zastavovacie pruhy, resp. niky pre autobusy tam, kde to šírkové parametre dovoľia.

C.6.3 Železničná doprava:

- a) zachovať existujúce objekty a zariadenia ŽSR, zachovať dostupnosť a prepojenia na infraštruktúru obce,
- b) všetky prípadné novobudované kríženia komunikácií s traťou riešiť ako mimoúrovňové,
- c) stavby v obvode dráhy a v OP dráhy podliehajú dodržiavaniu ustanovení platného zákona o dráhach a platného zákona o územnom plánovaní a stavebnom poriadku,
- d) v prípade umiestnenia objektov priemyselnej, občianskej a technickej vybavenosti v OP železničnej trate, je potrebné v ďalšom stupni PD (územné rozhodnutie, stavebné povolenie) zabezpečiť opatrenia na elimináciu nepriaznivých účinkov železničnej prevádzky z hľadiska hluku a vibrácií v zmysle platného zákona o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia.

C.6.4 Civilné letectvo:

- a) V zmysle ustanovení platného zákona o civilnom letectve je potrebné požiadať Dopravný úrad SR o súhlas pri stavbách a zariadeniach:
 - 1) stavby a zariadenia vysoké 100 m a viac nad terénom,
 - 2) stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac, umiestnené na prírodných a umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu,

- 3) zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice,
- 4) zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje.

C.6.5 Statická doprava :

- a) plochy pre statickú dopravu navrhovať pri objektoch OV, výrobných objektoch a pri plochách športovísk, parkoviská zabezpečiť v rámci vlastných pozemkov objektov, počet parkovacích miest navrhovať v súlade s platnou STN, v rámci plôch zabezpečiť parkovacie plochy aj pre bicykle,
- b) odstavenie a garážovanie vozidla zabezpečiť na vlastných pozemkoch RD,
- c) v rámci celého k. ú. obce pri budovaní nových parkovacích plôch a odstavných stání uplatňovať formy vegetačných parkovísk, pri rešpektovaní národného dokumentu „Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy“, ktorú spracovalo MŽP, 01/2014 a aktualizovalo v r.2017; v rámci plochy umiestniť 1 strom na 4 parkovacie miesta,
- d) pri navrhovaní parkovacích plôch vody z povrchového odtoku pred odvedením do recipientu zbaviť ropných látok, ako aj plávajúcich a unášaných väčších častíc,
- e) v rámci zmiešaného územia ZU-05 vybudovať parkovací dom,
- f) na parkovanie pre obyvateľov bytových domov naďalej využívať plochy radových garáží
- g) dobudovať parkovacie plochy:
 - 1) pri cintoríne,
 - 2) pri kostoloch,
 - 3) pri ihrisku,
 - 4) v blízkosti areálu školy,
 - 5) pri objektoch existujúcej a navrhovanej OV,
 - 6) dobudovanie parkovacích plôch pri (alebo v) areáloch výroby,
 - 7) dobudovanie parkovacích plôch v ťažiskových priestoroch obce.

C.6.6 Pešia a cyklistická doprava:

- a) rešpektovať uznesenie vlády SR č.223/2013 o Národnej stratégii rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR,
- b) rešpektovať Cyklostratégiu ŽSK – „Budovanie cyklotrás na území Žilinského samosprávneho kraja“, 02/2014,
- c) rešpektovať navrhovanú vzájomne prepojenú sieť cyklistickej a pešej dopravy, ktorá zabezpečí možnosť plynulého a bezpečného pohybu chodcov a cyklistov,
- d) bezpečnosť pohybu chodcov riešiť v existujúcom a navrhovanom obytnom území budovaním chodníkov, min. jednostranných, o min. š=2,0 m,
- e) rešpektovať a zachovať v území existujúce a navrhované pešie prepojenia,
- f) rešpektovať existujúce cyklistické trasy:
 - 1) modrá značka Vyšný Kubín – Jasenová – Žaškov – Istebné – Zázrivá, cez k. ú. v dl. 5,0 km (celk. dĺžka 33,0 km,
 - 2) zelená značka Istebné, zvonica – Kubínska hoľa, parkovisko, cez k. ú. v dl. 1,0 km (celk. dĺžka 12,0 km,
- g) rešpektovať navrhované cyklistické a multifunkčné vychádzkové trasy do susediacich k. ú.:
 - 1) Istebné – Suchá dolina – Hrabovec – Istebné (pod „starou“ kolóniou) s napojením na Hlbokú ulicu a s prepojením s obcou Párnica v časti Hrabovec,
 - 2) Okruh popod Lysicu – navrhovaný po existujúcej lesnej ceste východnými svahmi Lysice.
- h) vytvoriť sieť služieb pre cyklistov (oddychové miesta, infraštruktúra,..),
- i) vytvoriť systém starostlivosti o cyklistické trasy (informačné tabule, oddychové miesta,...),
- j) projektovú dokumentáciu cyklistickej infraštruktúry riešiť podľa platných Technických podmienok,
- k) v obytných súboroch, pri objektoch občianskeho vybavenia, vo výrobných územiach, pri dopravných zariadeniach a športových zariadeniach zriaďovať zariadenia na odstavovanie a parkovanie bicyklov, v súlade s platnou STN,
- l) na parkoviskách pri verejných inštitúciách, zariadeniach výroby, zdravotníctva, kultúry, športu a služieb vytvárať parkovacie miesta s ochranou pre bicykle, v súlade s platnou STN,
- m) vytvárať a upravovať lyžiarske bežecké trate vo voľnej krajine, ktoré sú totožné s navrhovanými vychádzkovými trasami pre letnú sezónu, popr. s cyklistickými trasami,
- n) nové cyklistické trasy, ak je to možné, umiestňovať mimo telies ciest III. triedy,

- o) v území rešpektovať navrhované rozhládne,
- p) akceptovať existujúce a navrhované značené turistické chodníky a doplniť ich o náučné tabule, oddychové miesta, ap.:
- 1) modrá značka č. 2684: Istebné OÚ - Koniareň, cez k. ú. v dl. 5,0 km (celk. dĺžka 5,5 km),
- 2) realizovať značkovanie existujúceho turistického chodníka na vrch Lysica,
- q) vyznačovať existujúci turistický chodník na Lysicu,
- r) realizovať navrhované náučné chodníky:
- 1) v doline Istebnianskeho potoka.

C.7 Zásady a regulatívy riešenia verejného technického vybavenia územia:

- a) dodržať koncepciu navrhovaného riešenia v súlade s výkresom č.5 -Verejné technické vybavenie územia M 1:5 000,
- b) rešpektovať trasy jestvujúcich sietí technickej infraštruktúry vyššieho významu,
- c) územne chrániť koridory a plochy existujúcich a navrhovaných trás a zariadení inžinierskych sietí (trasy komunikácií, vodovodov, kanalizácie, elektrických a telekomunikačných vedení, plynovodov, plochy trafostaníc, čerpacích staníc odpadových vôd, prečerpávacích staníc pitnej vody a pod.),
- d) stavby a činnosti vykonávané v ochrannom pásme vonkajších elektrických vedení, resp. v jeho blízkosti podmienené súhlasným stanoviskom správcu siete, v zmysle platného zákona o energetike,
- e) v zastavanom území obce v maximálnej miere prevádzať kabelizáciu jestvujúcich vzdušných VVN, VN a NN vedení uložením do zeme,
- f) pri súbehu viacerých vedení technickej infraštruktúry tieto riešiť v združených trasách a rešpektovať ustanovenia platných STN,
- g) pri zariadeniach a sieťach technickej infraštruktúry uplatňovať minimálne ochranné pásma vyplývajúce z príslušných právnych predpisov,
- h) trasy sietí technickej infraštruktúry prioritne viesť v plochách zelene, tak, aby bola v plochách zelene uprednostnená funkcia zelene,
- i) pri výstavbe inžinierskych sietí, ich trasu viesť podľa možností mimo cestný pozemok s dodržaním OP,
- j) všetky križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť riešené v súlade s platnými STN,
- k) rešpektovať platné znenie zákona o energetike,
- l) rešpektovať platné znenie zákona o vodách.

C.7.1 Vodné hospodárstvo

A) Zásobovanie pitnou vodou

- a) rešpektovať koncepciu zásobovania pitnou vodou,
- b) riešené lokality budú zásobované pitnou vodou z verejného vodovodu,
- c) rešpektovať platné znenie zákona o vodách a príslušné platné normy STN,
- d) rešpektovať spôsoby ochrany vodárenských zdrojov v zmysle platnej vyhlášky, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o určovaní ochranných pásiem vodárenských zdrojov, o opatreniach na ochranu vôd a o technických úpravách v ochranných pásmach vodárenských zdrojov,
- e) v riešenom území rešpektovať pásma hygienickej ochrany vodných zdrojov: Žiar 1 a Žiar 2,
- f) pri navrhovaní nových rozvodných vodovodných potrubí je potrebné ich situovať do verejných priestranstiev, resp. miestnych komunikácií, príp. zelených pásov,
- g) vodovodné potrubia navrhovať s možnosťou ich zokruhovania,
- h) rešpektovať spôsoby ochrany vodárenských zdrojov v zmysle platnej vyhlášky,
- i) dodržať OP vodných stavieb v území,
- j) rešpektovať plochy a pásma ochrany vodojemov, tlakových a čerpacích staníc (oplotenie),
- k) rešpektovať pásma ochrany vodovodných potrubí v zmysle platného zákona o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách,
- l) neumiestňovať stavby na pobrežné pozemky vodných tokov, v zmysle platného zákona o vodách je pobrežný pozemok pri vodohospodársky významnom vodnom toku do 10 m a pri drobnom vodnom toku do 5 m od brehovej čiary, rešpektovať vyjadrenie správcu vodného toku,
- m) akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v blízkosti tokov a ich ochranného pásma odsúhlasiť so správcou toku,
- n) rešpektovať OP vodohospodársky významného toku - rieky Orava, obojstranne 10,0 m od brehovej čiary, resp. vzdušnej päty hrádze,
- o) rešpektovať OP ostatných vodných tokov min. 5,0 m obojstranne od brehovej čiary.

B) Odkanalizovanie územia – splaškové vody, dažďové vody

- a) rešpektovať odkanalizovanie nových navrhovaných rozvojových plôch v súlade s ÚPN-O Istebné – výkres č.5 - Verejné technické vybavenie územia M 1:5 000,
- b) splaškové odpadové vody z riešených lokalít budú odvedené verejnou kanalizáciou na ČOV,
- c) intenzifikácia ČOV na väčší počet EO,
- d) odvádzanie a čistenie odpadových vôd zo všetkých rozvojových lokalít musí zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle platného zákona o vodách a aktuálneho nariadenia vlády SR, ktorým sa stanovujú kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových a osobitných vôd, vrátane podmienok pre vypúšťanie vôd z povrchového odtoku,
- e) dažďové vody zo striech a spevnených plôch pri plánovanej výstavbe je potrebné v max. možnej miere zadržať v území akumuláciou do vodných nádrží a následne ju využívať, resp. kontrolované vypúšťať do recipientu po odznení prívalovej zrážky, vody z povrchového odtoku je predtým potrebné zbaviť ropných látok ako aj plávajúcich a unášaných častí,
- f) vody z povrchového odtoku v riešených lokalitách prednostne odvádzať do vsaku, v prípade potreby prečistené na čistiacich zariadeniach,
- g) rešpektovať pásma ochrany kanalizačných potrubí v zmysle platného zákona o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách.

C.7.2 Zásobovanie elektrickou energiou

- a) rešpektovať existujúcu linku VVN 110 kV vrátane ochranných pásiem,
 - b) rešpektovať existujúcu sieť častí 22 kV vedení vrátane ich ochranných pásiem,
 - c) rešpektovať navrhované prekládky častí 22 kV,
 - d) rešpektovať plochy existujúcich a navrhovaných trafostaníc, navrhované trafostanice riešiť ako kioskové, výkonovo do 630 kVA,
 - e) umiestnenie navrhovaných trafostaníc riešiť tak, aby NN vývody z jednotlivých trafostaníc nepresahovali dĺžku 350 m,
 - f) VN prípojky na trafostanice riešiť v z.ú. ako zemné káblové,
 - g) vedenia NN riešiť v z.ú. ako zemné káblové so zokruhovaním, dodržať OP od zemného káblového vedenia v zmysle platného zákona o energetike,
 - h) elektromerové rozvádzače plánovanej zástavby riešiť na verejne prístupnom mieste, napr. v oplotení,
 - i) rešpektovať OP existujúcich a navrhovaných VVN a VN vedení v zmysle platného zákona o energetike, v ochrannom pásme vonkajšieho elektrického vedenia a pod vedením je zakázané:
 - 1) zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky,
 - 2) vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m,
 - 3) vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti do 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou,
 - 4) uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky,
 - 5) vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku,
 - 6) vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy,
 - 7) vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia,
- Ďalej:
- 8) vlastník nehnuteľnosti je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a príjazd k vedeniu a na ten účel umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia udržiavať priestor pod vedením a voľný pruh pozemkov (bezlesie) so šírkou 4 m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia. Táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice spustenej od krajného vodiča nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podperného bodu,
 - 9) v blízkosti OP elektrických zariadení je osoba, ktorá zriaďuje stavby alebo vykonáva činnosť, ktorou sa môže priblížiť k elektrickým zariadeniam, povinná vopred oznámiť takúto činnosť prevádzkovateľovi prenosovej sústavy, prevádzkovateľovi distribučnej sústavy a vlastníčkovi priameho vedenia a dodržiavať nimi určené podmienky.

C.7.3 Zásobovanie plynom

- a) rešpektovať existujúci a navrhovaný systém zariadení a rozvodov zemného plynu v zmysle návrhu a v súlade s ÚPN – O Istebné - výkres č.5 – Verejné technické vybavenie územia,

- b) plynofikáciu navrhovaných území riešiť koncepčne v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- c) dodržať ochranné a bezpečnostné pásma plynovodov v zmysle platného o energetike,
- d) zriaďovať stavby v ochrannom a bezpečnostnom pásme plynárenských zariadení a vykonávať činnosti v ochrannom pásme plynárenských zariadení možno len po predchádzajúcom súhlase prevádzkovateľa siete a za podmienok ním určených v súlade s platným zákonom o energetike.

C.7.4 Teplo

- a) pre zásobovanie teplom rešpektovať platný obecný dokument "Konceptia v oblasti tepelnej energetiky",
- b) ponechať centrálny zdroj tepla s existujúcimi rozvodmi pre centrálnu časť obce,
- c) pripájanie nových odberateľov, či odpájanie súčasných v rámci vymedzeného územia dodávky tepla, je možné v zmysle platnej legislatívy,
- d) budúce potreby tepelnej energie riešiť palivom zemný plyn v kombinácii so solárnou energiou a s využitím tepelných čerpadiel (elektrická energia), prípadne využiť ako palivo biomasu.

C.7.5 Telekomunikačné a informačné služby

- a) rešpektovať trasy prípojných a distribučných trás telekomunikačných rozvodov, vrátane ochranného pásma, nachádzajúcich sa v k. ú. obce,
- b) nahradiť vzdušný telefonický rozvod káblovou telekomunikačnou sieťou, pre nové telekomunikačné rozvody použiť optické káblové trasy,
- c) rešpektovať rozšírenie telefónnej siete do plôch s navrhovanou výstavbou,
- d) rozvody miestneho rozhlasu zmeniť na bezdrôtový systém,
- e) rešpektovať trasy diaľkových telekomunikačných káblov.

C.7.6 Verejné osvetlenie

- a) rešpektovať nové trasy verejného osvetlenia a miestneho rozhlasu do navrhovaných plôch,
- b) verejne osvetlenie zrekonštruovať, rozvody preložiť do zeme a existujúce svietidlá nahradiť LED svietidlami.

C.7.7 Zásady a regulatívy z hľadiska civilnej ochrany obyvateľstva:

- a) stavebnotechnické požiadavky na zariadenia civilnej ochrany, spôsob a rozsah ukrytia obyvateľstva, zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti, riešiť a zabezpečovať v zmysle platného znenia zákona o civilnej ochrane obyvateľstva a platnej vyhlášky o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany,
- b) v prípade umiestnenia nehnuteľnosti do:
 - 1) územia vymedzeného hranicu 50 - ročnej resp. 100 ročnej vody z miestnych vodných tokov. Pre územie nie sú k dispozícii hranice územia ohrozeného 50, resp. 100 ročnou vodou. Pre upresnenie rizika záplav sa odporúča zabezpečiť u oprávnenej odbornej organizácie určenie plôch, ohrozených 50 a 100 ročnou vodou (hydrotechnický výpočet); v prípade realizácie stavebných zámerov v potenciálne zaplavovanom území si musí investor zabezpečiť adekvátnu protipovodňovú ochranu navrhovanej zástavby na vlastné náklady, spolu s príslušnou projektovou dokumentáciou, ktorú bude potrebné vopred prerokovať a odsúhlasiť so správcom toku,
 - 2) územia so stabilizovaným alebo potenciálne zosuvným územím, je výstavba podmienená inžiniersko-geologickým prieskumom,
- c) technický prostriedok pre varovanie obyvateľstva a vyrozumienie osôb (siréna) podľa platnej vyhlášky o podrobnostiach na zabezpečovanie technických prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany, je umiestnený na budove obecného úradu, jeho dosah je min. 1.500 m.

C.7.8 Požiadavky požiarnej ochrany

- a) v prípade potreby, riešiť požiarnu ochranu objektov v obci - odberom vody z Istebnianskeho potoka, v zmysle platnej vyhlášky o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov.

C.7.9 Ochrana pred povodňami

- a) v záujme zabezpečenia ochrany pred povodňami musia byť rozvojové aktivity v súlade s platným zákonom o ochrane pred povodňami,
- b) stavby osadzované v blízkosti vodných tokov osádzať s úrovňou suterénu min. 0,5 m nad rastlým terénom, bez budovania pivničných priestorov,

- c) protipovodňovú ochranu záujmového územia si musí stavebník - investor zabezpečiť na vlastné náklady, spolu s príslušnou dokumentáciou; protipovodňová ochrana nesmie negatívne ovplyvniť odtokové pomery nižšie položených úsekov vodných tokov,
- d) na ochranu obytného územia pred povodňami rešpektovať (grafická časť - výkres č. 2):
 - 1) navrhované suché poldre na Istebnianke,
 - 2) vsakovacie pásy nad lokalitami BI-17, ZU-05, V-01 a V-05,
- e) vykonať opatrenia, ktoré spomaľujú odtok vody z povodia do vodných tokov,
- f) nepoužívať pri ťažbách v lesoch ťažké ťažobné mechanizmy, ktoré sa pohybujú po spádnici, čím vytvárajú hlboké koľaje, ktoré urýchľujú odtok dažďovej vody z krajiny,
- g) vrátiť sa k jemnejším spôsobom obhospodarovania; pri uhladzovaní haluziny je potrebné ju ukladať po vrstevniciach; nepovoľovať budovanie ďalších lesných ciest, ktoré vedú k ďalšiemu poškodzovaniu biotopov eróziou a ťažbou v najviac neprístupných častiach; tieto odľahlé časti lesov by mali zostať ako prvky, ktoré stabilizujú vodný režim v lese; je nutné stanoviť percento svahovej dostupnosti nad ktoré by nebolo možné vôbec pristupovať k obnovným ťažbám, dôležité je neregulovať vodné toky v lesoch a nerúbať les v okolí vodných tokov,
- h) zamedziť orbám až na hranicu vodných tokov; tu je nutné stanoviť šírku pásu od vodného toku, ktorý by ostával buď ako TTP, alebo brehový porast vodného toku; nezastavovať zátopové územia, ktoré slúžia ako kapacitné nádrže, zachytávajúce prívalové vlny; dôležité je taktiež neorať PP po spádnici a stanoviť uhol sklonu, kde nie je možné hospodáriť na PP inak ako pasienkovým hospodárstvom,
- i) zabezpečiť ochranu obytného územia pred záplavami na potokoch pravidelnou údržbou a čistením korýt vodných tokov.

C.8 Zásady a záväzné regulatívy zachovania kultúrohistorických hodnôt, pre ochranu prírody a tvorbu krajiny, pre ochranu a využívanie prírodných zdrojov, pre vytváranie a udržiavanie ekologickej stability vrátane plôch zelene

C.8.1 Zásady zachovania kultúrohistorických hodnôt

- a) rešpektovať evidované neodkryté archeologické náleziská zapísané v Centrálnnej evidencii archeologických nálezísk SR (CEANS):
 - 1) prístenný hostinec – zaniknuté murované stavby z novoveku (stredoveku?) asanované po roku 1950 – v súčasnosti ide o miesto parkoviska (lok. č. 798)
 - 2) poloha starej tehelne – stopy pravekého sídliska (lok. č. 801)
 - 3) poloha „Nad hrádok“ – stopy osídlenia z doby kamennej (lok. č. 799)
 - 4) poloha „Žiar“ – hradisko/sídlisko púchovskej k., d. hradíštnej (lok. č. 798)
 - 5) polohy južne od Žiaru – stopy osídlenia z doby púchovskej k. (?) (lok. č. 683 a 686)
- b) rešpektovať Národné kultúrne pamiatky zapísané v Ústrednom zozname Pamiatkového fondu Slovenskej republiky:
 - 1) kostol a zvonica, KNC 178
 - 2) fara a pamätná tabuľa, KNC 177/1
 - 3) hrádok, KNC 527, 528 – archeologická lokalita
 - 4) kaštieľ a park KNC 363/1, 363/4-6, 363/8-11, 364, 365
- c) pri objektoch, ktoré sú zapísané v ÚZPF SR, je nutné dodržať požiadavky základnej ochrany kultúrnej pamiatky v zmysle platného zákona o ochrane pamiatkového fondu; v zmysle platného pamiatkového zákona je súčasťou NKP aj jej bezprostredné okolie, t.j. priestor 10 m od obvodového plášťa stavby - v tomto priestore nie je možné vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty NKP,
- d) ku každému plánovanému zámeru obnovy NKP sa musí vyjadriť Krajský pamiatkový úrad Žilina, ako aj k zámeru úprav všetkých nehnuteľností situovaných v ochrannom pásme artikulárneho kostola,
- e) pri novej zástavbe v ochrannom pásme kostola zachovať jeho dominantnú architektúru a typické pohľady,
- f) zachovať a prezentovať solitérny a dominantný charakter barokového kaštieľa z druhej polovice 18. storočia,
- g) zachovať prírodne – krajinársky charakter parku pri barokovom kaštieli a jeho využitie pre krátkodobú rekreáciu a oddych, na ploche historického parku sa vylučuje stavebná činnosť,
- h) zachovať a prezentovať drevené zrubové sýpky situované pozdĺž vodného toku obce,
- i) historickému objektu mladšieho kaštieľa, ktorý bol necitlivo upravený a prestavaný v 80. rokoch 20. storočia, podľa možností prinavrátiť pôvodné architektonické kvality,

- j) v záujme aspoň čiastočnej prezentácie historickej urbanistickej štruktúry obce, je potrebné v jej najstaršej časti zachovať posledné zrubové domy a pri novej zástavbe a obnove objektov rešpektovať uličné čiary, akceptovať pôvodnú parceláciu, rovinu sedlových striech a citlivo riešiť tvaroslovné prvky fasád,
- k) podľa platného zákona o ochrane pamiatkového fondu každý subjekt je povinný správať sa tak, aby svojím konaním neohrozil základnú ochranu neodkrytých archeologických nálezísk a nespôsobil nepriaznivé zmeny ich stavu,
- l) podľa platného zákona o ochrane pamiatkového fondu a platného zákona o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v prípade zistenia, resp. narušenia archeologických nálezov počas terénnych úprav, musí nálezca alebo osoba zodpovedná za vykonávanie prác, ihneď ohlásiť nález Krajskému pamiatkovému úradu (KPÚ). Nález sa musí ponechať bez zmeny až do obhliadky KPÚ alebo ním poverenou odbornou spôsobilou osobou. Do obhliadky KPÚ je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchranu nálezu, najmä zabezpečiť ho proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu, pokiaľ o ňom nerozhodne stavebný úrad po dohode s KPÚ. Podľa platného zákona o ochrane pamiatkového archeologický nález môže vyzdvihnúť z pôvodného miesta a z nálezových súvislostí iba oprávnená osoba metódami archeologického výskumu,
- m) pri akejkoľvek stavebnej činnosti rešpektovať povinnosti ohlásenia prípadného archeologického nálezu podľa platného zákona o ochrane pamiatkového fondu a platného zákona o územnom plánovaní a stavebnom poriadku, u líniových a veľkoplošných stavieb v príslušnom územnom a stavebnom konaní osloviť Krajský pamiatkový úrad Žilina,
- n) rešpektovať ustanovenia platného zákona o ochrane pamiatkového fondu, na základe ktorých Krajský pamiatkový úrad v spolupráci s príslušným stavebným úradom zabezpečuje podmienky archeologických nálezísk v územnom a stavebnom konaní,
- o) v územnom a stavebnom konaní rešpektovať ustanovenia platného zákona o ochrane pamiatkového fondu o postavení KPÚ v týchto konaniach; v opodstatnených prípadoch môže Krajský pamiatkový úrad rozhodnúť o povinnosti vykonať archeologický výskum a o podmienkach jeho vykonávania podľa platného zákona o ochrane pamiatkového fondu,
- p) pre archeologickú národnú kultúrnu pamiatku „Hrádok“ je zakázané akékoľvek nové funkčné využitie a ďalšia stavebná činnosť,
- q) obmedzené funkčné využitie územia platí pre archeologické lokality z dostupnej evidencie archeologických nálezísk (CEANS); v prípade záujmu využitia spomenutých plôch na stavebné účely, musí tomu predchádzať záchranný archeologický výskum podľa ustanovení platného pamiatkového zákona,
- r) vzhľadom k jasne čitateľným moduláciám terénu v katastri obce Istebné, ktoré navodzujú výskyt ďalších, zatiaľ neznámych a nedefinovaných archeologických lokalít, je nevyhnutné pri budúcej stavebnej činnosti a pri samostatných stavebných etapách jej realizácie (vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia) vyžiadať si stanovisko Krajského pamiatkového úradu Žilina, kde nie je vylúčená podmienka na zabezpečenie archeologického výskumu,
- s) rešpektovať a zachovať pamätihodnosti, ktoré nie sú zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu, ale majú pre obec miestnu historickú hodnotu a dokumentujú historický vývoj obce. Na ich ochranu navrhujeme vytvoriť Evidenciu pamätihodností obce. Do Evidencie pamätihodností obce, v súlade s platným zákonom o ochrane pamiatkového fondu navrhujeme zaradiť:
 - 1) kaštieľ postavený v 18. storočí. Rozmermi aj uplatnením znakov baroka táto stavba prekonala všetky dovtedajšie šľachtické sídla v župe. Je dvojpodlažná, dvojtraktová s päťdielnym pôdorysom. Stavbu musel projektovať školený staviteľ. V kaštieli sa do konca roku 2013 nachádzal Detský domov
 - 2) pamätník padlým vojakom v II. sv. vojne, umiestnená oproti budove r.k.kostola
 - 3) pamätná tabuľa padlým občanom počas SNP
- t) rešpektovať a zachovať zaujímavé objekty, ktoré dokumentujú historický vývoj obce. :
 - 1) stará evanjelická fara - obdĺžniková dvojtraktová ľudová stavba s prvkami klasicizmu z rokov 1837-1838,
 - 2) sypáreň, parc. KN-C 308,
 - 3) sypáreň, parc. KN-C 305,
 - 4) chalúpka, parc. KN-C 180,
 - 5) chalúpka parc. KN-C 140, využívaná na ubytovanie,
 - 6) drevený rodinný domček, parc. KN-C 140,
 - 7) rodinný domček parc. KN-C 328, časť drevená,
 - 8) rodinný domček, parc. KN-C 345, časť drevená,
 - 9) rodinný domček, parc. KN-C 32, , časť drevená,
 - 10) rodinný domček, parc. KN-C 143,

- u) rešpektovať a zachovať chránené stromy, ktoré sú evidované ŠOP Horná Orava, 2. stupeň ochrany:
 - 1) lípy pri evanjelickom kostole, parc. KN-C 178,
 - 2) duby pri rímsko-katolíckom kostole, parc. KN-C 4, 4 ks,
 - 3) jaseň pri kaštieli v záhrade, parc. KN-C 363/1,1 ks.

C.8.2 Zásady ochrany prírody a tvorby krajiny

- a) v katastrálnom území obce, pri hospodárskej a rekreačnej činnosti, rešpektovať územnú ochranu prírody a krajiny v súlade s požiadavkami, stanovenými pre jednotlivé stupne ochrany v zmysle platného zákona o ochrane prírody a krajiny,
- b) rešpektovať OP Národného parku Malá Fatra,
- c) rešpektovať osobitne chránenú časť prírody a krajiny - územie Chráneného areálu rieky Orava, vyhlásené Všeobecne záväznou vyhláškou Krajského úradu v Žiline č.1/1997 z 12.8.1997,
- d) rešpektovať mokrad' medzinárodného významu Ramsarská lokalita Rieka Orava a jej prítoky (Dátum zapísania: 17.2.1998),
- e) rešpektovať Územie európskeho významu SKUEV0243 Orava a SKUEV0252 Malá Fatra,
- f) rešpektovať chránené vtáčie územie SKCHVÚ013 Malá Fatra,
- g) rešpektovať prvky ÚSES (ÚPN VÚC Žilinského kraja v znení ZaD):
 - 1) Biocentrum regionálneho významu Hrčova Kečka – Sokol, ID 3/7,
 - 2) Biokoridor nadregionálneho významu vodný tok Orava (terestricko-hydrický), ID 3/9, Minčol – Kubínska hoľa – Čistý Grúň (terestrický), ID 3/11,
- h) rešpektovať prvky aktuálneho RÚSES okresu Dolný Kubín:
 - 1) Biocentrum biosférického významu Krivánska Fatra BBc1,
 - 2) Biocentrum regionálneho významu RBc9 Párnické štrkoviská (k.ú.: Žaškov, Veličná, Istebné),
 - 3) Biokoridor nadregionálneho významu NRBk2 Orava,
 - 4) genofondové lokality:
 - GP Lužné lesy rieky Oravy (NRBk Orava),
 - GP Párnické štrkoviská (RBc9),
 - GP Močidlá,
- i) rešpektovať navrhované prvky miestneho významu (MÚSES):
 - A) Navrhované biocentrá:
 - 1) Biocentrum miestneho významu MBc1,
 - 2) Biocentrum miestneho významu MBc2,
 - 3) Biocentrum miestneho významu MBc3,
 - 4) Biocentrum miestneho významu MBc4,
 - 5) Biocentrum miestneho významu MBc5,
 - B) Navrhované biokoridory:
 - 1) Biokoridor miestneho významu MBk1 terrestricko-hydrický biokoridor,
 - 2) Biokoridor miestneho významu MBk2 terrestrický biokoridor,
 - 3) Biokoridor miestneho významu MBk3 terrestricko-hydrický biokoridor,
 - 4) Biokoridor miestneho významu MBk4 terrestricko-hydrický biokoridor,
 - 5) Biokoridor miestneho významu MBk5 terrestrický biokoridor,
 - C) Navrhované interakčné prvky:
 - 1) Interakčný prvok miestneho významu MIP1, MIP2, MIP3, MIP4, MIP5, MIP6, MIP7, MIP8, MIP9, MIP10, MIP11, MIP12, MIP13, MIP14, MIP15, MIP16,
- j) stavby je možné umiestňovať minimálne 5 m od brehovej čiar malých vodných tokov, pri rieke Orave 10 m, pokiaľ sú brehové porasty toku širšie, tak formy využitia brehových porastov a činnosti konzultovať s orgánom ochrany prírody a organizáciou Štátnej ochrany prírody; výstavbu (križovanie) dopravných a inžinierskych stavieb s vodnými konzultovať s orgánom ochrany prírody a organizáciou Štátnej ochrany prírody,
- k) na rieke Orava je zakázané vytvárať bariéry, prahy a budovať malé vodné elektrárne,
- l) v katastri obce je zakázané budovať veterné elektrárne,
- m) rešpektovať stavebnú uzáveru na rieke Orave a v jej brehových porastoch,
- n) dotvoriť hydrické biokoridory vymedzením vsakovacích zatravnovaných pásov pozdĺž porastov, zabezpečením kontinuálnych viacetážových porastov pozdĺž tokov, obmedzením stavebnej činnosti v priestore biokoridorov,
- o) dotvoriť zeleň v poľnohospodárskej krajine, výrobných a poľnohospodárskych areáloch,
- p) zachovať a chrániť plochy pramenísk, brehových porastov, prírodné zdroje využívať bez devastácie prostredia,

- q) odstraňovať nálety drevín, ponechávať významné solitéry v krajine, zachovať podmienky pre existenciu trávo-bylinných spoločenstiev na trvalých trávnych porastoch ich udržiavaním kosením alebo extenzívnym pasienkárstvom,
- r) v celom katastrálnom území nie je dovolené vytvárať skládky odpadov,
- s) na území pásiem hygienickej ochrany vodárenských zdrojov rešpektovať stanovený spôsob ochrany – t.j. zákazy a obmedzenia činností, ktoré poškodzujú alebo ohrozujú množstvo a kvalitu vody alebo zdravotnú bezchybnosť vody a sú určené v rozhodnutí o určení ochranných pásiem vodárenských zdrojov,
- t) vo voľnej krajine je neprípustná výstavba objektov okrem prízemných sezónnych zariadení pre poľnohospodárstvo (salaš, prístrešok) - použiť tradičné hmoty (sedlové strechy) a materiály (drevo),
- u) pri hospodárení na lesnom fonde vylúčiť holoruby, využívať drobnú mechanizáciu,
- v) v prípade umiestnenia stavby vo vzdialenosti do 50 m od okraja lesných pozemkov je potrebné záväzné stanovisko orgánu štátnej správy lesného hospodárstva v zmysle platného zákona o lesoch.

C.9 Zásady a regulatívy ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability:

C.9.1 Starostlivosť o životné prostredie

- a) rešpektovať opatrenia vyplývajúce z národného dokumentu „Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy“, a jej aktualizácie:
 - 1) Opatrenia proti častejším a intenzívnejším vlnám horúčav
 - zabezpečiť zvyšovanie podielu vegetácie a vodných prvkov v sídle,
 - zabezpečiť a podporovať zamedzovanie prílišného prehrievania stavieb, napr. vhodnou orientáciou stavby k svetovým stranám, tepelnou izoláciou, tienením transparentných výplní,
 - podporovať a využívať vegetáciu, svetlé a odrazové povrchy na budovách a v dopravnej infraštruktúre,
 - zabezpečiť a podporovať ochranu funkčných brehových porastov v sídlach,
 - zabezpečiť prispôbenie výberu drevín pre výsadbu v sídlach meniacim sa klimatickým podmienkam,
 - vytvárať komplexný systém plôch zelene v sídle v prepojení do kontaktných hraníc sídla a do priliehajúcej krajiny,
 - 2) Opatrenia proti častejšiemu výskytu silných vetrov a víchríc
 - zabezpečiť a podporovať výsadbu lesa alebo spoločenstiev drevín v extraviláne,
 - zabezpečiť udržiavanie dobrého stavu, statickej a ekologickej stability stromovej vegetácie,
 - zabezpečiť dostatočný odstup stromovej vegetácie od elektrických vedení,
 - 3) Opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha
 - podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody,
 - podporovať a zabezpečovať zvýšené využívanie lokálnych vodných plôch a dostupnosť záložných vodných zdrojov,
 - 4) Opatrenia proti častejšiemu výskytu intenzívnych zrážok
 - zabezpečiť a podporovať zvýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení, navrhnutých ohľadom na životné prostredie,
 - zabezpečiť a podporovať zvýšenie infiltračnej kapacity územia diverzifikovaním štruktúry krajinnej pokrývky, s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov v extraviláne obce a minimalizovaním podielu nepriepustných povrchov na urbanizovaných plochách v intraviláne,
 - zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržiavanie a infiltráciu dažďových vôd v sídle,
 - zabezpečiť a podporovať renaturáciu a ochranu tokov a mokradí,
 - usmerniť odtokové pomery pomocou drobných hydrotechnických opatrení,
 - zabezpečiť a podporovať opatrenia proti vodnej erózii a zosuvom pôdy.
 - 5) Opatrenia voči zvýšenému počtu tropických dní a častejšiemu výskytu vln horúčav
 - koncipovať urbanistickú štruktúru sídla tak, aby umožňovala lepšiu cirkuláciu vzduchu; vytvárať a podporovať vhodnú mikroklimu pre chodcov, cyklistov v meste,
 - zabezpečiť a podporovať zamedzovanie prílišného prehrievania stavieb, napr. vhodnou orientáciou stavby k svetovým stranám, tepelnou izoláciou, využívaním svetlých farieb a odrazových povrchov na budovách,
 - vytvárať trvalé resp. dočasné prvky tienenia na verejných priestranstvách a budovách,
 - zabezpečiť ochladzovanie interiérov budov,

- zabezpečiť, aby dopravné a energetické technológie, materiály a infraštruktúra boli prispôsobené klimatickým podmienkam,
- zvyšovať podiel vegetácie a vodných prvkov v sídlach, osobitne v zastavaných centrách miest,
- zabezpečiť revitalizáciu, ochranu a starostlivosť o zeleň v sídlach,
- vytvárať komplexný systém plôch zelene v sídle v prepojení do príľahlej krajiny; podporiť zriadenie sídelných lesoparkov,
- zabezpečiť udržiavanie dobrého stavu, statickej a ekologickej stability drevín; prispôbiť výber drevín pre výsadbu klimatickým podmienkam, pri voľbe druhov uprednostňovať pôvodné a nealergénne druhy pred inváznymi,
- podporovať vertikálne zazelenenie a zvýšiť podiel zelených striech a fasád,
- zachovať a zvyšovať podiel vegetácie v okolí dopravných komunikácií,
- zabezpečiť starostlivosť, údržbu a budovanie vodných plôch,
- zabezpečiť a podporovať ochranu funkčných brehových porastov v zastavanom území aj mimo zastavaného územia obce.

6) Opatrenia voči extrémnym poveternostným situáciám (búrky, víchrice, tornáda)

- zabezpečiť a podporovať implementáciu opatrení proti veternej erózii, napr. ochranou a výsadbou vetrolamov a živých plotov,
- zabezpečiť a podporovať výsadbu spoločenstiev drevín a aplikáciu prenosných zábran v územiach mimo z. ú. sídiel pre zníženie intenzity víchríc a silných vetrov.

7) Opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha

- zabezpečiť udržateľné hospodárenie s vodou v sídlach,
- podporovať a zabezpečiť zvýšené využívanie lokálnych vodných plôch a dostupnosť záložných vodných zdrojov,
- zabezpečiť a podporovať zvýšené využívanie infiltračnej kapacity územia diverzifikovaním štruktúry krajiny pokrývky s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov,
- minimalizovať podiel nepriepustných povrchov a nevytvárať nové nepriepustné plochy na antropogénne ovplyvnených pôdach v urbanizovanom území sídla,
- podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody,
- zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržovanie a infiltráciu dažďových vôd v sídlach, osobitne v zastavaných centrách sídiel,
- zabezpečiť racionalizáciu využívania vody v budovách a využívanie odpadovej "sivej" vody,
- zabezpečiť minimalizáciu strát vody v rozvodných sieťach,
- v menších obciach podporovať výstavbu domových čistiarní odpadových vôd a koreňových čistiarní,
- zabezpečiť starostlivosť, údržbu, revitalizáciu a budovanie vodných plôch a mokradí.

8) Opatrenia voči častejšiemu výskytu extrémnych úhrnov zrážok

- zabezpečiť protipovodňovú ochranu sídiel,
 - zabezpečiť a podporovať zvýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení, navrhnutých ohľadom na životné prostredie,
 - zabezpečiť používanie a plánovanie priepustných povrchov, ktoré zabezpečia prirodzený odtok vody a jej vsakovanie do pôdy,
 - zabezpečiť zadržiavanie strešnej vody, napr. strešnými alebo dažďovými záhradami,
 - zabezpečiť budovanie dažďových záhrad, vsakovacích a retenčných zariadení, mikromokradí, depresných mokradí,
 - diverzifikácia odvádzania dažďovej vody (do prírodných alebo umelých povrchových recipientov, do kanalizácie iba v nevyhnutnom prípade),
 - zabezpečiť dostatočnú kapacitu prietoku kanalizačnej sústavy,
 - zabezpečiť a podporovať opatrenia proti vodnej erózii a zosuvom pôdy,
- b) pre zabezpečenie ochrany povrchových a podzemných vôd je potrebné :
- 1) rešpektovať PHO I. a II. stupňa vodných zdrojov,
 - 2) požadovať, aby drobní chovatelia mali zriadené nepresakujúce hnojiská,
- c) rešpektovať ochranu vôd vyplývajúcu z platného zákona o vodách,
- d) zabezpečiť ochranu obytného územia pred záplavami na vodných tokoch v obci,
- e) zabezpečiť pravidelnú údržbu a čistenie korýt vodných tokov v obci,
- f) na území pobrežných pozemkov vodných tokov nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipuláciou s látkami škodiacimi vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí,

- g) nakladanie s odpadmi :
 - 1) rešpektovať platné zákony a vyhlášky o odpadoch,
 - 2) dôsledne realizovať separovaný zber odpadov v obci s cieľom využiť druhotné suroviny a znížiť množstvo odpadu vyvážaného na skládky,
 - 3) zhodnocovať biologicky rozložiteľný odpad v každej domácnosti - v objektoch IBV a HBV, v objektoch OV a ostatných prevádzkach v obci, s potenciálom produkcie biologicky rozložiteľného odpadu, zabezpečiť kompostér pre medziuskladnenie tohto druhu odpadu a jeho pravidelný odvoz na zhodnotenie,
 - 4) zabezpečiť pravidelný odvoz, zhodnotenie a zneškodňovanie oddelených zložiek vytriedených komunálnych odpadov a tiež drobných stavebných odpadov a nebezpečných odpadov,
- h) v bývalom areáli hospodárskeho dvora, v navrhovaných plochách zmiešaného územia ZU-03, vybudovať zberný dvor a obecnú kompostáreň,
- i) rešpektovať navrhované plochy verejnej zelene,
- j) zabezpečiť revitalizáciu areálu bývalého závodu OFZ vrátane jeho skládky,
- k) posúdiť technické možnosti využitia alternatívnych/obnoviteľných zdrojov energie v nových rozvojových lokalitách riešených v k. ú. obce,
- l) v prípade umiestnenia možných zdrojov znečisťovania ovzdušia v blízkosti obytnej zóny posúdiť rozptylové podmienky v k. ú. a navrhnúť opatrenia na zabezpečenie rozptylu, vyhodnotiť predpokladané množstvo emisií v prípade návrhu nových činností, opatrenia na eliminovanie nepriaznivých vplyvov vypúšťania emisií, napr. dostatočnú vzdialenosť od zástavby, zlepšenie rozptylu, správnu techniku prevádzkovania, čistenie a zachytávanie emisií.

C.9.2 Krajinnoekologické opatrenia:

a) Ochrana súčasného stavu a štruktúry krajiny

- 1) rešpektovať ochranu všetkých chránených častí prírody a krajiny, genofondových plôch a prvkov územného systému ekologickej stability,
- 2) rešpektovať Programy starostlivosti o chránené vtáčie územia,
- 3) zachovať pôvodné druhové zloženie lesov podľa zloženia potenciálnej prirodzenej vegetácie, v ktorej prevažujú listnaté lesy, znižovať podiel stanovištne nevhodných drevín v porastoch,
- 4) nezvyšovať intenzitu a rozsah zásahov,
- 5) monitorovať invázne rastliny a aktívne likvidovať ich ohniská, najmä v okolí záhradkových a chatových osád, v brehových porastoch,
- 6) obmedziť výstavbu a veľkoplošné oplocovanie pozemkov, umožniť migráciu voľne žijúcich zvierat,
- 7) obnovenie obhospodarovania, rovnomerné vypásanie pasienkov a kosenie lúk, pravidelné odstraňovanie náletových a výmladkových drevín, zamedziť vypaľovaniu rozsiahlych trávnych porastov, eliminovať aktivity poškodzujúce biotopy (motokros, cyklokros, skútre, štvorkolky),
- 8) minimalizovať zásahy do korýt, v prípade ich realizácie brať do úvahy realizáciu zimovísk, ochranu neresísk, migračných úsekov,
- 9) revitalizovať regulované vodné toky, znižovať bariérový efekt umelo upravených brehov, odstraňovanie nelegálnych skládok a výsypiek,
- 10) uprednostniť prírode blízke protipovodňové opatrenia pred technicky poňatými úpravami vodných tokov predovšetkým podporou prirodzenej inundácie v nivách tokov, výstavbou polosuchých poldrov a pod.,
- 11) pri výstavbe neumiestňovať stavby v blízkosti tokov, ani inak nenarušovať brehové porasty vodných tokov; odporúčať výsadbu brehových porastov (aspoň línii) na ochranu brehov vodných tokov a izoláciu pred znečistením aj v intraviláne, kde je to možné,
- 12) znižovať znečisťovania podzemných vôd. zabránením priesaku znečisťujúcich látok do podzemných vôd z priemyselno-technických prevádzok a živočíšnych fariem,
- 13) zabezpečiť likvidáciu nelegálnych skládok,
- 14) vytvárať v nových navrhovaných obytných, rekreačných a výrobných plochách uličnú alebo areálovú zeleň so živými plotmi, trávnikmi a drevinovou vegetáciou,
- 15) zamedzovať fragmentácii lesných porastov: napr. nebudovať nové lesné cesty a zväžnice a revitalizovať staré, nepoužívané, neaplikovať holorubný spôsob ťažby ani veľkoplošné formy podrastového hospodárskeho spôsobu, ak to nie je nevyhnutné pre rekonštrukciu porastov,
- 16) v sídelnej vegetácii zachovávať mozaiku rôznovekých drevín, s dôrazom na zachovanie starých stromov (najhodnotnejších pre biodiverzitu),
- 17) rozvíjať ekologické poľnohospodárstvo a podporiť extenzívne využívanie TTP,

- 18) opticky izolovať nevzhľadné poľnohospodárske a výrobo-technické areály a iné rušivo pôsobiace technické prvky v krajine výsadbou stromov a krov po ich obvode.

b) Opatrenia na ochranu prvkov ÚSES a genofondových plôch:

- 1) nadmerne neurbanizovať územie a regulovať investičné aktivity na lokalitách v blízkosti prvkov ÚSES,
- 2) posudzovať vhodné umiestnenie zdrojov sekundárneho ohrozenia (sklárky, poľnohospodárske objekty atď.),
- 3) obmedziť oplocovanie pozemkov,
- 4) postupne obnoviť prirodzené drevinové zloženie v porastoch podľa zloženia potenciálnej prirodzenej vegetácie,
- 5) nezvyšovať intenzitu a rozsah zásahov v ochranných lesoch,
- 6) nenarušovať ťažkými mechanizmami pôdu, podrast a bylinné poschodie, rekultivovať lesné sklady a lesné cesty, ktoré vznikli pre účely ťažby,
- 7) ponechávať dostatočné množstvá starých porastov i jednotlivých starých a dutinových stromov, ako i stojace a ležiace mŕtve drevo v dostatočnom objeme a štruktúre (najmä hrubé)
- 8) neodstraňovať a nepoškodzovať hniezdne a dutinové stromy, ak tak neurčí orgán ochrany prírody,
- 9) zabezpečiť primeraný manažment (pastva, kosenie, mulčovanie) rozsiahlejších lúčnych biotopov v intervale minimálne 1 x za 2 roky, odstraňovať nálet drevín,
- 10) úprava napájadiel pre zmiernenie erózie v ich okolí, prekladanie košarísk, nezakladať nové priehony pre dobytok,
- 11) vylúčiť aplikáciu chemických látok v území,
- 12) zosúladiť rybárske obhospodarovanie so záujmami ochrany prírody, týka sa to najmä Párnických štrkovísk,
- 13) zlikvidovať nelegálne sklárky odpadov v brehových porastoch.

c) Opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability:

- 1) preferovať stanovištné pôvodné druhy,
- 2) zvyšovať podiel prirodzenej obnovy lesa na úkor umelej obnovy,
- 3) na mieste vyrúbaných nepôvodných smrekových monokultúr obnovovať listnatý alebo zmiešaný les s ponechávaním prirodzeného zmladenia,
- 4) ponechávať dostatočné množstvo starých porastov, stojace i ležiace mŕtve drevo,
- 5) nechať na dožitie stromy s dutinami,
- 6) zabezpečiť, aby podiel porastov vekových tried nad 70 rokov neklesol pod 40%
- 7) pre hlboko zarezané doliny, strže a výmole uplatňovať bezzásahový režim alebo účelový, resp. výberkový HS lesných porastov,
- 8) nenarušovať ťažkými mechanizmami pôdu a bylinné poschodie,
- 9) rekultivovať lesné cesty, ktoré vznikli pre účely ťažby a nepokračovať v ďalšej fragmentácii lesných ekosystémov, napr. výstavbou lesných ciest, holorubným spôsobom ťažby a pod.,
- 10) mechanicky nerozrušovať/nevysušovať pramenné lokality,
- 11) v lesných porastoch s výskytom významných druhov vtáctva realizovať hospodárske opatrenia v mimohniezdnom období a vytvárať podmienky pre ich hniezdenie,
- 12) asanovať všetky nepovolené sklárky odpadu a zamedziť vzniku nových skládok,
- 13) podporiť aktivity ekologického hospodárenia v obci,
- 14) systematicky monitorovať a odstraňovať, nerozširovať nepôvodné a invázne druhy rastlín,
- 15) zamedziť fragmentácii brehových porastov (vypaľovanie, presekávanie, zavážanie odpadmi), ktorá podporuje šírenie invázných druhov rastlín v území,
- 16) neaplikovať pesticídy a insekticídy na plochách v bezprostrednom okolí prvkov MÚSES a ekostabilizačných prvkov,
- 17) zachovať solitérne stromy alebo skupinky stromov mimo lesa na otvorených plochách poľnohospodárskej pôdy, a to mimo prvkov MÚSES,
- 18) navrhovať a realizovať opatrenie týkajúce sa druhovej ochrany živočíchov a rastlín, napr. pri projektovaní výstavby nových komunikácií, alebo rekonštrukcii už existujúcich do projektov zahrnúť opatrenia na znižovanie mortality živočíchov na cestách (pochody, nadchody, priepusty, oplotenia a pod.).

d) Opatrenia na ochranu poľnohospodárskeho pôdneho fondu:

- 1) nepreferovať znižovanie výmeru chránených pôd, prednostne uplatňovať zástavbu v
- 2) prielukách v zastavanom území a mimo chránenej pôdy,
- 3) na trávnych porastoch s indikovanými i potenciálnymi zosuvmi zachovať, prípadne vysadiť po vrstevnici viacúčelové vegetačné pásy, ktoré majú ekostabilizačnú funkciu,

- 4) na reliéfe so svahovými deformáciami realizovať protierózne opatrenia, najmä: protierózne oševné postupy, až po ochranné zatrávenie,
- 5) ponechávať solitérne dreviny na lúkach a pasienkoch,
- 6) zachovanie trávnatých porastov a vhodnej mozaikovitej krajiny vrátane medzí a úhorov,
- 7) zabráňovať poškodzovaniu pôdy a mačiny pasienkov pri stádení a nesprávne robenom košarovaní, ako aj pri pasení zvierat na vzdialenejších pasienkoch, dodržiavať usmernenia stanovené v Pláne rozvoja vidieka,
- 8) nepreferovať výsev komerčných d'atelinotravných miešaniak,
- 9) dlhodobo nevyužívané lúky, ktorým hrozí zarastanie drevinami aspoň raz za rok v jesennom období prekosiť alebo mulčovať, aplikovať mulčovanie len v nutných prípadoch, je vhodné len ako jednorazový zásah na obnovu,
- 10) vo výbehoch pre veľké hospodárske zvieratá (hlavne pre kone) obmedziť počty zvierat tak aby nedošlo k degradácii pôdneho krytu a následnej erózií pôdy,
- 11) podporovať ekologické poľnohospodárstvo.

e) Opatrenia na ochranu vodných tokov a plôch:

- 1) rešpektovať stavebnú uzáveru na rieke Orava a v jej brehových porastoch a na jej prítokoch, t.j. nevytvárať/odstrániť bariéry, prahy, nebudovať malé vodné elektrárne,
- 2) neuvažovať s umiestňovaním stavieb vrátane oplotení od oboch brehov rieky Orava a minimálne 6m od brehov ostatných vodných tokov,
- 3) zachovať, prípadne doplniť/rozšíriť pokryvnosť brehových porastov všetkých vodných tokov, najmä však potoka Istebianky a mŕtveho ramena Oravy,
- 4) revitalizovať regulované vodné toky tam, kde to dovoľia priestorové možnosti so zachovaním protipovodňového účinku regulácií, tzn. vytvárať podmienky pre prirodzené meandrovanie vodných tokov,
- 5) eliminovať znečistenie brehov a zabráňovať vytváraniu nelegálnych skládok odpadov, zamedziť nelegálnemu vypúšťaniu odpadových vôd a priesakom odpadových vôd z poľnohospodárskej výroby (vymývanie hnojísk, silážnych jám) a z plôch postihnutých preháňaním hospodárskych zvierat do vodných tokov, lokalizovať poľné hnojiská mimo plôch, ktoré by mohli priamo ohroziť povrchové a podzemné vody,
- 6) umiestňovať lesné cesty mimo vodných tokov vrátane brehových porastov,
- 7) likvidácia porastov inváznych druhov rastlín.
- 8) chrániť štruktúru porastov v blízkosti toku, ktoré zadržiavajú prudké dažde, spomaľujú odtok a vsakovanie vody a zamedzujú erózií,
- 9) zachovať prirodzené meandrovanie tokov a dostatočnej šírky ochranných zón pre pohyb koryta,
- 10) v prípade významne zmenených a zregulovaných častí vodných tokov zvážiť ich revitalizáciu,
- 11) zamedziť vypúšťaniu odpadových vôd z poľnohospodárskej výroby do vodných tokov,
- 12) nezasahovať ťažkou mechanizáciou a bezprostredné okolie vodných plôch, pretože mokrade sú veľmi citlivé na vplyvy erózie a znečisťovanie, umiestňovať lesné cesty mimo vodných tokov vrátane brehových porastov,
- 13) obmedziť až vylúčiť výrub porastov drevín v blízkosti tokov, ktoré spomaľujú odtok a vsakovanie vody a zamedzujú erózií, udržiavať pestrú vekovú skladbu
- 14) podporovanie vytvárania mokradí (zvýšenie inundačnej a retenčnej kapacity horných a stredných tokov),
- 15) obmedziť vytváranie nepriepustných plôch v urbanizovanom priestore, preferovať možnosti vsakovania a zachytávania dažďových vôd a ich využívanie na úžitkové účely.

f) Opatrenia na zlepšenie pôsobenia štruktúry vnímanej krajiny:

- 1) udržiavať typickú mozaikovitú štruktúru NDV (s líniovým, skupinovým a difúznym charakterom) a trvalých trávnych porastov (vo veľkosti mezo a mikroštruktúr) t. j. podporovať extenzívne lesopasienkárské využívanie podhorských častí,
- 2) neaplikovať holorubný spôsob ťažby,
- 3) potláčať sukcesiu, t.j. rozširovanie lesa do pôvodne bezlesých stanovišť na miestach bývalej pastvy oviec a dobytku kosením a pasením trvalých trávnych porastov,
- 4) doplniť v intraviláne brehovú porasty v okolí potoka,
- 5) v sídelnej vegetácii zachovávať mozaiku rôznovekých drevín, s dôrazom na zachovanie starých stromov,
- 6) vo výsadbe smerom von do okolitej krajiny od zastavaného územia využiť druhové zloženie drevín bližšie k pôvodnej drevinovej skladbe,
- 7) realizovať výsadbu alejí,

8) rozvíjať ekologické poľnohospodárstvo, podporiť pasienkárstvo.

g) Opatrenia na skvalitnenie rekreačných služieb:

- 1) vytvoriť podmienky pre obnovenie povedomia obyvateľov o kultúrnej a poľnohospodárskej činnosti obce podporou kultúrnych aktivít poukazujúcich na tradičné formy využívania zeme a plodín v obci: ovocinárstvo, prezentácia ľudových remesiel atď.,
- 2) podporiť alternatívne formy poľnohospodárstva a využívania pôdy (organické farmárstvo),
- 3) podporiť aktívne formy rekreácie v obci s prihliadnutím na prítomnosť územia európskeho významu a chránených vtáčích území (ekoturizmus, birdwatching a pod.),
- 4) propagovať myšlienku ochrany medzinárodne významnej ramsarskej lokality rieky Orava a napr. vybudovať infraštruktúru pre pozorovanie vtáctva na lokalite,
- 5) podporovať rozvoj turistických a cyklistických trás,
- 6) vytvoriť podmienky pre propagáciu tradičných a nedeštruktívnych foriem využívania krajiny: extenzívne pasenie dobytka, oviec, včelárstvo, prezentácia ľudových remesiel, pestovanie a spracovanie ovocia...,
- 7) podporiť aktívne formy rekreácie v obci (agroturizmus, ekoturizmus, birdwatching, gastroturizmus a pod.),
- 8) vytvoriť podmienky pre aktívnu formu rekreácie v obci (napríklad: vybudovanie náučného chodníka)
- 9) podporiť výrobu informačných materiálov o rekreačných aktivitách v obci (napríklad: výrobu dokumentačného filmu o obci, informačných letákov a iné).

h) Opatrenia na ochranu lesného pôdneho fondu:

- 1) v rámci pestovných opatrení ako aj obnovných zásahov cielene znižovať zastúpenie smreka a borovice a zvyšovať zastúpenie listnatých drevín (vrátane tzv. cenných listnáčov) a jedle - cielene približovať drevinové zloženie prirodzenému zloženiu (viď. kapitola 2.2.1),
- 2) v rámci pestovných opatrení ako aj obnovných zásahov zvážiť úpravu reálneho ako aj cieľového drevinového zloženia smerom k vyššej adaptačnej schopnosti na nastávajúce klimatické zmeny: tzn. oproti uvedenému prirodzenému drevinovému zloženiu zvýšiť podiel teplomilných druhov (duby, lipy, javor poľný, hrab...) a to aj na úkor jedle a buka a úplne vylúčiť smrek,
- 3) využívať prírode blízke formy hospodárenia s dlhodobým cieľom prechodu na výberkový hospodársky spôsob,
- 4) v prípade, že je v obnovovanom materskom poraste alebo jeho bezprostrednom okolí dostatočné zastúpenie drevín obnovného alebo cieľového drevinového zloženia vždy uprednostňovať prirodzenú obnovu lesa na úkor umelej obnovy,
- 5) v lesných porastoch s výskytom tisa obyčajného vylúčiť také zásahy, ktoré výrazne znížia zápoj porastu v častiach s výskytom tisa (pokles zakmenenia pod 0,7) alebo inak ohrozia nie len jeho prežitie ale aj jeho úspešný vývoj a rozmnožovanie,
- 6) cielene využívať dočasné porasty prípravných drevín v prípade rizika sťaženej obnovy väčších holín vzniknutých náhodnými ťažbami alebo aj úmyselnou obnovou,
- 7) aktívne znižovať stavy raticovej zveri na takú úroveň, ktorá umožní úspešnú obnovu jedle bielej, tisa obyčajného a tzv. cenných listnáčov aj bez použitia oplôtkov,
- 8) ponechávať dostatočné množstvo starých stromov a stojace i ležiace mŕtve drevo v porastoch,
- 9) uprednostňovať také technológie a ťažbovo-obnovné postupy, ktoré čo najmenej narušujú a zhutňujú pôdny povrch a nevytvárajú nové erózne ryhy spôsobujúce zrýchlený odtok vody z územia a degradáciu okolitých stanovišť,
- 10) zvážiť racionalizáciu lesnej cestnej siete, rekultivovať nevyužívané alebo málo využívané lesné cesty a erózne ryhy vzniknuté približovaním drevnej hmoty,
- 11) vylúčiť akékoľvek používanie pesticídov a plošnú aplikáciu minerálnych hnojív v lesných porastoch.

i) Opatrenia na zlepšenie kvality životného prostredia a ochranu zdravia obyvateľstva:

- 1) asanácia / rekultivácia priemyselnej skládky (OFZ - haldy trosky),
- 2) renaturalizácia potokov v obci,
- 3) zamedziť vzniku nelegálnych skládok komunálneho odpadu a rudérálnych plôch,
- 4) vytvárať podmienky pre kompostovanie,
- 5) minimalizovať negatívne vplyvy výrobných prevádzok na ŽP vysadením izolačnej zelene
- 6) zmierňovať negatívne vplyvy cestnej dopravy v osídlenej časti obce výsadbou vetrolamov a stromoradií stanovištne pôvodnými drevinami,
- 7) vytvárať podmienky pre separovanie a zhodnocovanie komunálneho odpadu a kompostovanie,
- 8) zamedziť znečisťovaniu a znehodnocovaniu prírodných zdrojov, ktoré súvisia s ľudským zdravím,
- 9) pravidelne monitorovať kvalitu povrchových a podzemných vôd a na základe výsledkov realizovať opatrenia na elimináciu zdrojov znečistenia,

- 10) monitorovať vplyv priemyselných prevádzok na kvalitu ovzdušia v obci a na základe výsledkov realizovať opatrenia na elimináciu zdrojov znečistenia,
- 11) monitorovať vplyv nelegálnych skládok a navážok stavebného odpadu v miestach s vykonanou rekultiváciou mokradí na kvalitu pôdy, vody, ovzdušia a zdravie obyvateľstva.

j) Opatrenia na ochranu kultúrno-historických zdrojov:

- 1) zvýšiť povedomie obyvateľstva o kultúrnom dedičstve regiónu,
- 2) obnoviť a doplniť prvky, znaky a symboly kultúrno-historickej hodnoty krajiny, vrátane prvkov regionálnej architektúry,
- 3) podporiť návrhy na zdokumentovanie pamätihodností obce,
- 4) zabezpečiť základnú ochranu národných kultúrnych pamiatok, aby nedošlo k degradácii jej pamiatkových hodnôt,
- 5) pri akejkoľvek stavebnej činnosti, prácach na národnej kultúrnej pamiatke postupovať v zmysle zákona č. 49/ 2002 Zb. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov,
- 6) prehodnotiť využívanie moderných prvkov parkových výsadiieb a neprirodzene sfarbených exotických drevín, namiesto nich uprednostniť prirodzene a nerušivo pôsobiace druhy a prvky.

k) Opatrenia na zachovanie priaznivého stavu ovzdušia:

- 1) dodržať Program starostlivosti o lesy,
- 2) realizovať opatrenia na znižovanie imisí od stredných a malých zdrojov znečisťovania ovzdušia,
- 3) zabezpečiť pravidelnú údržbu komunikácií, hlavne po zimnom období odstrániť zostatkový posypový materiál,
- 4) v riešenom území neuvažovať s budovaním stredných a veľkých zdrojov znečisťovania ovzdušia; uvažovať s plynom, ako hlavným vykurovacím médiom v obci,
- 5) všetky existujúce a navrhované komunikácie v zastavanom území riešiť so spevneným, bezprašným povrchom; na území mesta neumiestňovať také prevádzky, ktoré by prašnosťou a produkciou škodlivých látok mohli nevhodne ovplyvniť kvalitu ovzdušia,
- 6) vplyv emisnej záťaže dopravy na okolitú obytnú výstavbu korigovať výsadbou zelene na plochách zelene pozdĺž týchto komunikácií v obytnom území; rešpektovať ustanovenia platného zákona o ovzduší,
- 7) neumiestňovať v obytnom území prevádzky produkujúce zápach a exhaláty,
- 8) v navrhovaných a existujúcich prevádzkach výroby neumiestňovať výrobné prevádzky produkujúce zápach a exhaláty,
- 9) v riešenom území vo väzbe na obytné územie nebudovať poľné hnojiská ani iné prevádzky a zariadenia, ktoré by zápachom obťažovali uvedené územie,
- 10) pri umiestňovaní výrobných prevádzok, vrátane nových prevádzok v existujúcich areáloch, dôsledne rešpektovať a realizovať legislatívu v oblasti pred účinkami zápachu pred prípadnými negatívnymi vplyvmi, ktorými sa zabezpečí ochrana okolitej obytnej zóny

l) Opatrenia z hľadiska obmedzenia hluku a vibrácií:

- 1) neumiestňovať v riešenom území prevádzky produkujúce hluk a vibrácie,
- 2) akceptovať ochranné pásma z umiestnenej nadradenej cestnej dopravy, v ochrannom pásme neumiestňovať obytnú výstavbu,
- 3) pri prevádzkovaní telovýchovných a športové zariadení, rekreačných podujatí v obci na plochách športu a rekreácie regulovať a usmerňovať činnosť tak aby nepriaznivo neovplyvňovala okolie, najmä obytnú zástavbu hlukom, prachom alebo svetlom v súlade s platným zákonom o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia,
- 4) pri realizácii nových komunikácií a rekonštrukciách ciest je nutné postupovať v súlade s platnými vyhláškami o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a požiadavkách na objektivizácii hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí,
- 5) v existujúcich a navrhovaných výrobných zónach neprekračovať stanovené hodnoty prašnosti hluku, vibrácií a svetla nad prípustnú mieru v súlade s platným zákonom o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia.

Pre čo najširšie uplatnenie uvedených opatrení je potrebné rešpektovať legislatívu platnú pre jednotlivé zložky krajiny.

C.9.3 Navrhované ekostabilizačné opatrenia

Rešpektovať navrhované ekostabilizačné prvky a z nich vyplývajúce opatrenia, premietnuté do grafickej časti - výkres č.6:

- a) Ekostabilizačný prvok 1, 2, 3, 4 - sú to navrhované vsakovacie pásy s funkciou pôdoochrannou a vodozádržnou - sú to ochranné pásy proti vodnej erózii na svahoch, kde hrozí zvýšené riziko vodnej erózie po-

vrchovým odtokom vody a zároveň riziko zaplavenia nižšie položeného územia povrchovou vodou v prípade náhleho topenia snehu alebo privalových dažďov. Ich ochranná funkcia spočíva v premene povrchového odtoku vody na podpovrchový (vsiaknutie vody do pôdy). Majú charakter 5 – 10 m širokých pásov, vedúcich po vrstevnici, s trvalým vegetačným krytom - ideálne zapojeným drevinovým. Zasakovaciu schopnosť je možné zvýšiť vyhlbením pozdĺžneho rigolu alebo ryhy (s hĺbkou 0,5 – 1m) bez ďalších úprav jeho dna či svahov, v ktorom by sa zhromažďovala povrchovo stekajúca voda.

Opatrenia:

- 1) Ponechať pás široký min. 5 m bez narušovania jeho povrchu (bez orby) a ďalšieho zhutňovania pôdy (zamedziť pohybu ťažkých mechanizmov mimo na to určených priechodov).
 - 2) Ak tento pás nemá trvalý vegetačný kryt, je potrebné ho zatrávať (zmes druhov typických pre prirodzené lúčne spoločenstvá v danej lokalite) a vysadiť v ňom kry a stromy.
 - 3) Výsadbu drevín realizovať s výhľadovým cieľom zabezpečenia zapojeného porastu krov alebo stromov stanovištne vhodných pôvodných druhov.
 - 4) V prípade zhutnenej pôdy odporúčame skypriť ju pred jej zatrávením hlbokou orbou.
 - 5) Ak sa bude realizovať pozdĺžny rigol, dreviny je potrebné vysádzať mimo neho (kry min. 1 m a stromy min. 2 m od jeho okrajov).
- b) Ekostabilizačný prvok 5 - svah pod cestou I/70, porastený náletovými drevinami. Má funkciu stabilizácie svahu a zároveň zvyšovania ekologickej biodiverzity.

Opatrenia:

- 1) Vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín, vrátane krovín, ak sa nejedná o výrub drevín nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku, udržiavania ochranných pásiem produktovodov a energovodov, výrub kvôli zachovaniu bezpečnosti popri cestnej komunikácii alebo odstraňovanie invázných druhov.
 - 2) Prípadnú obnovu porastu realizovať iba prostredníctvom citlivého účelového výrubu jednotlivých stromov až skupiniek stromov tak, aby nebola výrubom odkrytá väčšia plocha bez ochranného efektu okolitých stromov, a aby sa v ňom nepretržite vyskytoval dostatok starých stromov. Cieľom by mala byť najmä prirodzená obnova stanovištne vhodných prirodzených drevín.
 - 3) Neodstraňovať mŕtve drevo, ak to nie je nevyhnutné - napr. stromy spadnuté na cestu, do koryta rieky, v ochrannom pásme elektrického vedenia alebo kvôli bezpečnosti.
 - 4) Ak sa v ňom alebo v jeho bezprostrednej blízkosti vyskytnú invázne druhy (vrátane agáta bieleho), tieto intenzívne odstraňovať. Potláčanie takýchto druhov realizovať prioritne mechanickými alebo fyzikálnymi spôsobmi – chemické metódy použiť iba v prípade dlhodobo neúspešnej aplikácie iných spôsobov a zároveň výrazného šírenia invázneho druhu do okolia.
 - 5) Brániť tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- c) Ekostabilizačný prvok 6 - svah pod cestou I. triedy I/70 porastený prevažne lesným porastom s charakterom lužného lesa. Tvorí významný prvok s charakteristickými črtami a funkciami pôvodných brehových porastov rieky Orava. Jeho funkcia je však významne obmedzená jeho obojstrannou izoláciou – v hornej časti cestná komunikácia, v dolnej časti železničná trať. Z toho dôvodu nemôže byť do systému MUSES zaradený ako biocentrum.

Opatrenia:

- 1) Vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín, vrátane krovín, ak sa nejedná o výrub drevín nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku, udržiavania ochranných pásiem produktovodov a energovodov, výrub kvôli zachovaniu bezpečnosti popri cestnej komunikácii alebo odstraňovanie invázných druhov.
- 2) Prípadnú obnovu porastu realizovať iba prostredníctvom citlivého účelového výrubu jednotlivých stromov až skupiniek stromov tak, aby nebola výrubom odkrytá väčšia plocha bez ochranného efektu okolitých stromov, a aby sa v ňom nepretržite vyskytoval dostatok starých stromov. Cieľom by mala byť najmä prirodzená obnova stanovištne vhodných prirodzených drevín.
- 3) Neodstraňovať mŕtve drevo, ak to nie je nevyhnutné - napr. stromy spadnuté na cestu, do koryta rieky, v ochrannom pásme elektrického vedenia alebo kvôli bezpečnosti.
- 4) Ak sa v ňom alebo v jeho bezprostrednej blízkosti vyskytnú invázne druhy (vrátane agáta bieleho), tieto intenzívne odstraňovať. Potláčanie takýchto druhov realizovať prioritne mechanickými alebo fyzikálnymi spôsobmi – chemické metódy použiť iba v prípade dlhodobo neúspešnej aplikácie iných spôsobov a zároveň výrazného šírenia invázneho druhu do okolia.
- 5) Brániť tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.

C.10 Vymedzenie zastavaného územia obce

Návrh hraníc nového zastavaného územia bol spracovaný v súlade s urbanistickým riešením návrhu územného plánu. V súčasnosti platné zastavané územie (ohraničené k 1.1.1990) je v návrhu rozšírené o plochy v súčasnosti zastavané a plochy navrhnuté pre rozvoj jednotlivých funkcií vrátane technickej infraštruktúry.

C.11 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov

V katastrálnom území je potrebné rešpektovať ochranné a bezpečnostné pásma, ktorých vymedzenie vyplýva zo všeobecne platných predpisov a schválených dokumentov:

C.11.1 Ochranné pásma líniového a plošného charakteru

Z hľadiska hygienického a technického v k. ú. Istebné je potrebné rešpektovať tieto ochranné a bezpečnostné pásma:

Názov ochranného, resp. bezpečnostného pásma	
PHO I. a II. stupňa vodných zdrojov	Vyhláška MŽP SR č.29/2005 Z. z.
ochranné pásmo - 110 kV vedenie-vzdušné (od krajného vodiča)	15 m
ochranné pásmo -22 kV vedenie vzdušné (od krajného vodiča)	10 m
ochranné pásmo -22 kV vedenie káblové v zemi	1,0 m
ochranné pásmo -22 kV vedenie závesné (od krajného vodiča)	1,0 m
Trafostanica VN/NN stožiarová	10,0 m od stožiaru
Trafostanica VN/NN kiosková	Bez ochranného pásma
Vodovody, kanalizácia do DN 500 mm (od obrysu na obe strany)	1,5 m
Vodovody, kanalizácia nad DN 500 (od obrysu na obe strany)	2,5 m
Podzemné telekomunikačné vedenia (na obe strany)	1,5 m
Regulačná stanica plynu	8,0 m
STL, NTL plynovod v zastavanom území (od osi potrubia)	1,0 m
STL, NTL plynovod mimo zastavaného územia (od osi potrubia)	4,0 m
Bezpečnostné pásmo - STL a NTL plynovodov v obci	určí dodávateľ plynu
Bezpečnostné pásmo - STL a NTL plynovody vo voľnom teréne	10 m od osi potrubia na obe strany
OP rýchlostnej cesty R3	100 m od osi krajného jazdného pruhu na obe strany
Cesta I. triedy – mimo sídelného útvaru obce obce	50 m od osi vozovky na obe strany
Cesta III. triedy – mimo sídelného útvaru obce obce	20 m od osi na obe strany
Železničná trať	60 m od osi krajnej koľaje na obe strany
Cintorín (pohrebisko)	určí obec vo VZN (novela zákona č 131/2010 Z. z. o pohrebníctve, 2019)
Rieka Orava – od brehovej čiary	10 m
Ostatné vodné toky – od brehovej čiary	5 m
Lesné pozemky (od okraja lesa)	50 m

Ochranné pásmo primárneho rozvodu tepla

Ochranné pásmo primárneho rozvodu tepla je vymedzené zvislými rovinami vedenými po jeho oboch stranách vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto zariadenie. Táto vzdialenosť je

- v zastavanom území na každú stranu 1 m,
- mimo zastavaného územia na jednu stranu 3 m a na druhú stranu 1 m podľa určenia držiteľa licencie na rozvod tepla.

Ochranné pásma vodných tokov

- rešpektovať ochranné pásmo pozdĺž vodohospodársky významného vodného toku Orava v šírke 10 m od brehovej čiary, resp. vzdušnej päty hrádze, ochranné pásmo min. 5 m od brehovej čiary ostatných vodných tokov obojstranne,
- v ochrannom pásme nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami, škodiacimi vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí,

- taktiež je nutné zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom (bez trvalého oplotenia) z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity,
- pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb alebo zariadení môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky súlade s platným zákonom o vodách; pobrežnými pozemkami v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie pri vodohodpodársky významných vodných tokoch sú pozemky min.10 m od brehovej čiary resp. vzdušnej päty hrádze a pri drobných vodných tokoch min. 5 m od brehovej čiary (pobrežné pozemky sú súčasťou ochranného pásma).

Ochranné pásmo cintorína:

- obec si vo VZN určí šírku ochranného pásma, pravidlá povoľovania a umiestňovania budov a stavieb so zreteľom na pietny charakter pohrebiska a ustanoví činnosti, ktoré budú v ochrannom pásme počas pohrebu zakázané (novela zákona č.131/2010 o pohrebníctve, 2019)

C.11.2 Chránené územia podľa osobitných predpisov

Chránené územia sú vymedzené v súlade s platnými zákonmi, vyhláškami a nariadeniami :

Názov chráneného územia	
Národný park malá Fatra	Výkres č.1,2
OP Národného parku Malá Fatra	Výkres č.1,2
Územie európskeho významu SKUEV0252 Malá Fatra	Výkres č.1,2
Chránené vtáacie územie SKCHVÚ013 Malá Fatra	Výkres č.1,2
Územie európskeho významu SKUEV0243 rieka Orava	Výkres č.1,2
Chránený areál rieky Orava	Výkres č.1,2
Ramsarská lokalita Rieka Orava a jej prítoky	Výkres č.1,2

C.11.3 Plochy vyžadujúce si zvýšenú ochranu

- a) rešpektovať ložisko nevyhradeného nerastu (LNN) "Istebné - stavebný kameň (4358)", ložisko nevyhradeného nerastu je podľa platného znenia banského zákona súčasťou pozemku,
- b) dodržať ustanovenia platného banského zákona tak, aby bola zabezpečená ochrana výhradných ložísk proti znemožneniu alebo sťaženiu ich dobývania (hranica LNN - ložiska nevyhradeného nerastu - je vyznačená v grafickej časti - výkres č.2_KUN M 1:10000),
- c) rešpektovať vymedzené plochy vyžadujúce si zvýšenú ochranu - riziká stavebného využitia územia :
 - 1) evidované svahové deformácie - potenciálne (viď výkres č.2_Komplexný urbanistický návrh.... v M 1:10000) vyžadujúce zvýšenú ochranu v súlade s platnou vyhláškou - vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných zosuvov je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom,
 - 2) priemyselná skládka – Istebné OFZ - pred akoukoľvek výstavbou na území bývalých skládok je potrebné zabezpečiť sanáciu a rekultiváciu území a inžinierskogeologický prieskum
 - 3) katastrálne územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika, vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa platného zákona o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a platnej vyhlášky, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

C.12 Plochy pre verejnoprospešné stavby, pre vykonanie delenia a sceľovania pozemkov, pre asanáciu a pre chránené časti krajiny :

a) Plochy pre verejnoprospešné stavby:

Rešpektovať plochy vymedzené pre verejnoprospešné stavby v zmysle navrhovaného riešenia ÚPN-O Istebné - výkres č.2 Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia - katastrálne územie, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami v M 1 : 10 000 a výkres č.3 Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia - zastavané územie obce, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami v M 1 : 5 000.

b) Plochy pre vykonanie delenia a sceľovania pozemkov:

Navrhovaná koncepcia riešenia si vyžaduje projekt a teda vykonanie delenia a sceľovania pozemkov na návrhových plochách v lokalitách:

- 1) Hrady - obytné územie - BI 01
- 2) Gašova Roveň - obytné územie - BI 02

- 3) Dlhé hony - obytné územie - BI 05
- 4) Medzihory- obytné územie - BI 08
- 5) Nad záhradami - obytné územie – BI 16, BI 17
- 6) Dolná Roveň - obytné územie - BI 18

c) Plochy pre asanáciu:

Navrhovaná koncepcia riešenia si nevyžaduje vykonanie plošnej asanácie.

d) Chránené časti krajiny:

Plochy pre chránené časti krajiny sú uvedené v bode C.11.2 tejto záväznej časti.

C.13 Určenie, pre ktoré časti obce je potrebné obstarat' a schváliť územný plán zóny

Podrobnejšie riešenie územia na úrovni územného plánu zóny nie je potrebné obstarat' a schváliť pre žiadnu časť katastrálneho územia Istebné.

Vo vymedzených lokalitách je potrebné spracovať urbanistickú štúdiu (ktorá je iba územnoplánovacím podkladom - §4 stavebného zákona - nemá záväznú časť), ktorej súčasťou bude riešenie dopravy, sietí technickej infraštruktúry a stanovenie priestorových odporúčaní.

Lokality pre vypracovanie urbanistickej štúdie :

- 1) Hrady - obytné územie – BI-01
- 2) Gašova Roveň - obytné územie - BI-02
- 3) Nad záhradami - obytné územie – BI-16, BI-17

Podrobné riešenie ostatných verejných priestranstiev a verejnej zelene je potrebné taktiež upresniť urbanistickými štúdiami.

C.14 Zoznam verejnoprospešných stavieb

Za verejnoprospešné stavby (VPS) sa podľa platných právnych predpisov považujú:

1) *VPS graficky vyjadriteľné :*

- 01 – parkovisko a verejná zeleň pri cintoríne
- 02 – cintorín, dom smútku, verejná zeleň a parkovisko
- 03 – evanjelický kostol a fara
- 04 – plochy verejnej zelene s detským ihriskom a technickou vybavenosťou
- 05 – základná škola
- 06 – obecný úrad a kultúrny dom
- 07 – kino
- 08 – hasičská zbrojnica
- 09 – katolícky kostol
- 10 – zariadenie verejnoprospešnej OV (sociálne služby, školstvo)
- 11 – materská škola a detský domov
- 12 – park pri kaštieli
- 13 – detské ihrisko
- 14 – plochy a zariadenia technickej infraštruktúry
- 15 – protipovodňové opatrenie
- 16 – multifunkčné rekreačné trasy
- 17 – technická vybavenosť multifunkčných trás (rozhľadňa, altánok...)
- 18 – športové plochy
- 19 – rekreačné plochy
- 20 – zberný dvor a kompostáreň
- 21 – mostný objekt

2) *Ostatné VPS :*

- plochy všetkých líniových vedení a objektov technickej infraštruktúry (elektrické vedenia, plynovody, vodovody, kanalizácie, telekomunikačné vedenia, diaľkové káble, a pod.) vrátane ich ochranných pásiem
- verejné železničné trate

- automobilové, cyklistické a pešie komunikácie, vrátane mostných objektov
- plochy zastávok hromadnej dopravy, vrátane zastávkových pruhov
- plochy verejných parkovísk
- plochy a stavby protipovodňovej ochrany

C.15 Schéma záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb

Schéma záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb je grafickou prílohou textovej a tabuľkovej časti.

D. DOPLŇUJÚCE ÚDAJE

Všetky použité číselné údaje, tabuľky, prehľady a ďalšie údaje spolu s ich zdrojmi sú súčasťou textu v predchádzajúcich kapitolách - A. Základné údaje a B. Riešenie územného plánu.

E. DOKLADOVÁ ČASŤ

Je spracovaná ako samostatná súčasť tejto územnoplánovacej dokumentácie.

Dolný Kubín, október 2019